Universidad del Rosario
Archivo Histórico

BIBLIOTECA
DEL
Colegio Mayor de Nuestra Señora
del Rosario
E28 N048 V.2 Ej.1

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

004942

Bartoli de Saxoferrato

Secunda super Codice.

Fray de Santa fee. Alfre D. Frai Ygnacio de Torres

Continetur hoc in volumine Secunda pars Cõmentarioꝝ Bartoli de Saxoferrato: quem (et merito quidem) iuris vocitant Lucernam: super Codice: ad vetustissimorum simul ac emendatissimorũ exemplarium fidem recognita ꝛ emaculata. Et compluriũ doctissimorũ virorũ Additionibus ꝛ Apostillis illustrata. Summarijs item ꝛ Concordantijs cõtrarietatum Bartoli minime prætermissis. Insuper ꝛ Repertorio singularium materiarum in ordinem multo ꝯ hactenus commodiorem redacto.

Additiones huius operis.

Alexandri Imolensis.
Andree Barbatie Siculi.
Andree de Pomate de Ba[illegible]
Christophori de Nicellis.

DEL COLEGIO DE NVESTRA SEÑORA DEL ROSARIO

Anno. M.cccc.xxvij. excudebatur.

1527

Colegio Mayor del Rosario.
Archivo Histórico Rosario

Tabula Rubricarum huius voluminis.

¶Abolitionibus.folio.136.
Acquirenda ⁊ retinēda possessione.fo.59.
Acceptilationibus.fo.115.
Accusationibus ⁊ inscriptionibus.fo.121.
Ad legem falcidiam.fo.50.
Ad legem iuliam maiestatis.fo.123.
Ad legē iuliā de adulterijs ⁊ stupro.fo.123.
Ad legē iuliā de vi publica vel priuata.fo.124.
Ad legem corneliam de sicarijs.fo.125.
Ad legem corneliam de fal.fo.125.
Ad legem iuliam repetundarum.fo.126.
Ad senatusconsultum trebellianum.fo.49.
Ad senatusconsultum orphicianum.fo.54.
Ad senatusconsultum turpillianum.fo.127.
Ad senatusconsultum tertullianum.fo.53.
Adoptionibus.fo.116.
Aduersus creditorem.fo.60.
Annali exceptione.fo.61.
Appellationibus ⁊ cōsultationibus.fo.82.
¶Bonis autoritate iudicis possiden.fo.91.
Bonis proscriptorum vel damnatorū.fo.127.
Bonis libertorum.fo.7.
Bonis maternis ⁊ materni generis.fo.55.
Bonis que liberis.fo.56.
Bonorum possessione ſm tabulas.fo.9.
Bonorum possessione cōtratabulas quam prę tor liberis pollicetur.fo.9.
Bonorū possessione contratabulas liberti que patronis liberisq; eorum datur.fo.10.
¶Caducis tollendis.fo.51.
Calumniatoribus.fo.127
Carboniano edicto.fo.12.
Codicillis.fo.39.
Collationibus.fo.12.
Cōminationes epistolas pgrammata.fo.80.
Cōmunia de successionibus.fo.55.
Cōmunia de vsucapionibus.fo.59.
Cōmunia de legatis ⁊ fideicōmissis:⁊ de in rem missione tollenda.fo.46.
Conditionibus insertis tam legatis q̄ fideicōmissarijs libertatibus.fo.48.
Confessis.fo.80.
Contrabenda ⁊ cōmit.stipu.fo.109.
Creditorem enictionem pignoris non debere. folio.116.
Custodia ⁊ exhibitione reorum.fo.122.
¶Debitorem venditioné pignorum impedire non posse.fo.108.
Distractione pignorum.fo.108.
Donationibus.fo.120.
Donationibus que sub modo vel cōditione vel ex certo tempore conficientur.fo.121.
Donationibus causa mortis.fo.121.
Duobus reis stipulandi.fo.110.
¶Edicto diui adriani tollendo.fo.35.
Emancipationibus liberorum.fo.116.
Emendatione seruorum.125.
Emendatione propinquorum.fo.125.
Etiam ob chirographariam pecuniam.fo.108.
Euictionibus.fo.115.
Exceptionibus seu prescriptionibus.fo.109.
Executione rei iudicate.fo.79.
Exhibendis ⁊ transmittendis reis.fo.122.
¶Falsa causa adiecta legato vel fideicōmisso. folio.48.
Falsa moneta.fo.126.
Famosis libellis.fo.126.
Fideicōmissis.fo.43.
Fideicōmissarijs libertatibus.fo.58.
Fideiussoribus ⁊ mandatoribus.fo.114.
Fructibus ⁊ litium expensis.fo.77.
Furtis ⁊ seruo corrupto.fo.3.
¶Heredibus instituendis:⁊ que persone heredes institui non possunt.fo.18.
Hereditatibus decurionum.fo.58.
His quib⁹ vt indignis hereditas auferf.fo.37.
His que pene nomine in testamēto relinquunt. folio.43.
His qui ante apertas tabulas.fo.52.
His qui propter metum iudicis non appellauerunt.fo.90.
His que sub modo legati vel fideicōmissi relinquuntur.fo.48.
His qui in priorum creditorum loco succedūt. folio.107.
His qui sibi ascribunt in testamento.fo.126.
His qui latrones occultauerunt.fo.126.
¶Impuberum ⁊ alijs substitutionibus.fo.22.
Indicta voluntate ⁊ l.iulia miscella tolleda.f.42.
Ingratis liberis.fo.116.
In quibus causis cessat longi temporis prescriptio.fo.60.
Institutionibus ⁊ substitutionibus.fo.20.
Iniurijs.fo.126.
Interdictis.fo.92.
In quibus causis pignus tacite ꝟbif.fo.104.
Inutilibus stipulationibus.fo.110.
Iure deliberandi ⁊ de adeunda hereditate vel acquirenda.fo.29.
Iure dominij impetrando.fo.108.
¶Latina libertate tollenda.fo.58.
Legatis.fo.40.
Legitimis heredibus.fo.54.
Liberis preteritis vel exheredatis.fo.25.
Libertis ⁊ eorum liberis.fo.7.
Liberis exhibendis.fo.99.
Litigiosis.fo.109.
Longi temporis prescriptione.fo.59.
Luitione pignoris.fo.108.
¶Mathematicis ⁊ maleficis.fo.125.
Mulieribus que proprijs seruis se iungerunt. fo.124.et.130.
¶Necessarijs seruis heredibus instituēdis vel substituendis.fo.25.
Ne liceat in vna eadēq; causa tertio pronocare. folio.90.et.93.
Ne rei dominice vel tēplorum vendicatio temporis exceptione submoneatur.fo.60.
Nouationibus ⁊ delegationibus.fo.115.
¶Obsequijs a libertis patrono ꝓstandis.fo.7.
Operis libertorum.fo.6.
¶Pactis pignorum.fo.109.
Patria potestate.fo.108.
Pena iudicis qui male iudicauit.fo.75.
Penis.fo.127.
Pignoribus.fo.99.
Posthumis heredibus instituendis vel exheredandis.fo.28.
Postliminio reuersis redemptis ab hostibus. fo.116.
Precario ⁊ saluiano interdicto.fo.99.
Prescriptione.xxx.vel.xl.anno.fo.60.
Pretorio pignore.fo.107.
Priuatis carceribus inhibendis.fo.123.
Priuilegijs fisci.fo.92.
Priuilegijs dotis.fo.92.
¶Quando non petentium partes petentibus accrescāt.fo.9.
Que res pignori obligari possunt vel nō:⁊ qualiter pignus contrahitur.fo.95.
Quadriennij prescriptione.fo.60.
Quādo ciuilis actio criminali præiudicet.fo.126.
Quando pronocare non est necesse.fo.88.
Quando dies legati vel fideicōmissi cedit.f.53.
Questionibus.fo.126.
Que sit longa consuetudo.fo.116.
Quēadmodum testamenta aperiantur.fo.35.
Qui accusare non possunt.fo.121.
Qui testamenta facere possunt vel non.fo.16.
Qui potiores in pig.ba.fo.9⅝. 106–
Qui bonis cedere possunt.fo.9.
Quibus non obijcitur longi temporis prescriptio.fo.60.
Quibus res iudicata non nocet.fo.80.
Quomodo ⁊ quando iudex sentētiam proferre debet.fo.62.
Quorum appellationes nō recipiuntur.fo.89.
Quorum bonorum.fo.93.
Quorum legatorum.fo.93.
¶Raptu virginum.fo.125.
Relationibus.fo.81.
Remissione pignorum.fo.107.
Re iudicata.fo.78.
Repudianda bonorum possessione.fo.12.
Repudianda vel abstinenda hereditate.fo.34.
Requirendis reis.fo.126.
Res inter alios acta.fo.81.
Reuocandis bis que in fraudē creditorū.fo.92.
Reuocandis donationibus.fo.121.
¶Sententiam passis ⁊ restitutis.fo.127.
Sententiam rescindi non posse.fo.76.
Sententijs ex periculo recitandis.fo.66.
Sententijs ⁊ interlocu.omnium iudi.fo.67.
Sententijs q̄ sine certa quantitate prolate sunt. folio.72.
Sententijs que pro eo qō interest ferunt.fo.73.
Sepulchro violato.fo.125.
Seruis fugitiuis.fo.2.
Seruis reipublice manumittendis.fo.38.
Si aduersus creditorem.fo.61.
Si aliena res pig.data fit.fo.94.
Si a non compe.iudice iudica.est.fo.77.
Si antiquior credi.pignus vendide.fo.107.
Si cōmunis res pig.data fit.fo.111.
Si in causa iudicati pignus captū fit.fo.107.
Si pignus pig.datum fit.fo.107.
Si penden.appel.mors interuene.fo.90.
Si quis omis.cau.testamenti.fo.42.
Si ex falsis instrumentis vel testimonijs iudic. fit.fo.80.
Si per vim vel alio modo.fo.98.
Si reus vel accusator mor.fuerit.fo.123.
Si quis imperatori maledixerit.fo.123.
Si plures vna sentētia cōdemnati sunt.fo.80.
Si vendito pigno.agatur.fo.108.
Si vnus ex pluri.bere.credi.vel debi.fo.108.
Si pigno.connen.nume.secuta non fit.fo.108.
Si quis aliquem testari prohibuerit.fo.37.
Si vnus ex pluribus appellauerit.fo.90.
Si de momentanea possessione fuerit appellatum.fo.90.
Si quis eū cui⁹ tutor fuerit corrumperit.fo.124.
Si in fraudem patroni de libertis alienatio facta sit.fo.7.
Solutionibus ⁊ liberationibus.fo.115.
Successorio edicto.fo.11.
Suis ⁊ legitimis.fo.53.
¶Tabulis exhibendis.fo.99.
Temporibus appellationum.fo.86.
Testamento militis.fo.14.
Testamentis:⁊ quemadmo.testa.ordi.fo.16.
Testamentaria manumiſ.fo.58.
¶Verborum ⁊ rerum significatione.fo.41.
Vindicta libertate.fo.58.
Unde vi.fo.93.
Unde liberi.fo.10.
Unde legitimi ⁊ vnde cognati.fo.10.
Unde vir ⁊ vxor.fo.12.
Usuris rei indicate.fo.79.
Usu.⁊ fruc.lega.⁊ fideicōmissorum.fo.49.
Usucapione pro empto.fo.59.
Usucapione pro donato.fo.59.
Usucapione pro herede.fo.59.
Usucapione transformanda.fo.59.
Ut criminalis questio intra certum tempus terminetur.fo.126.
Ut in possessionem legatorum.fo.63.
Uti possidetis.fo.98.

a ¶Consilio. Adde Virginis glorie presidio inuocato qō Bald. late dicit qualiter quis teneatur de cōsilio ⁊ inter cetera vnū qō refert ⁊ seq alias facturo: nō debet puniri tanq̄ homicida: ⁊ presumitur ſm ipsum alias erat facturus qñ nulla iminicitia erat inter interfectū ⁊ mandātem. sed inter interfectū ⁊ interficientē: vel si mandās erat inferior mādatario vel si ab interficiente p̄ cesserit mine.alle. Jac.bu.i.l.j.ff.de eo per quē fa.erit et.l.metum. ſ.qō me.cā.sed tu cōsi pulchre ang.cōsi. cxxj.vbi ponit de eo qui init ad tium et dicit ego volo sempronium interficere titius respondit q̄ vis facere cito facias aliter res tua nō bene succedet iste init ⁊ interfecit q̄ liter teneat sempronius: ibi vide ⁊ an teneatur consules alias facturo. vide bar.cōsil. clxv.per bal.cōsi. cxxx.ij.lib.⁊ qualiter teneatur qui secum ludentē ad tagillos interfecit vnde ang. consil. cxvij.⁊ an stante statuto mediolani q̄ null⁹ corporaliter puniat nisi.l.municipali caueat ⁊ alio statuto q̄ homicida capite puniatur ita q̄ statim moriat an mādās homicidiū debeat decapitari stātibus p̄dictis statut; bal. consuluit q̄ non a eius ꝓf.lxij. incipit casus talis statuto cauet.et an statutum puniēs dātem auxilium consilium ⁊ fauorem ad maleficium habeat locum in eo qui dedit consiliū licet maleficiū nō fit secutum. vide bal.cōsi.cclvj.iiij. lib.⁊ an statutum puniens dantem auxilium habeat locum in eo q̄ ma b teriam veneni preparauit per eundem Bald. consi. ciij.iiij.lib.et omnia nota quia auro pretiosiora. 5

b ¶Ciuilem. Adde ibi ſm Paul. de cast.qō ista glo. in hoc non potest p cedere quia statiz quod alius occupat serunum dñs perdet ciuilez. per.d.ſ.per seruū qui in fuga.⁊ dicit mirari quod doc.non perpenderint.

c ¶Sed requiritur prescriptio longi tpis. prescriptio hz locum in re mobili volente possessore. Adde enndē bar.⁊ bal.in.l.seruorum.in qui.caut.cef.long.temp.prescrip.ſm Bal.hic contra.

¶Incipit lectura clarissimi iuris cesarei iterptis dñi Bar.de Sazoferrato sup scōa Codicis q̄diligentissime castigata.

¶De seruis fugitiuis. Rubrica.

¶Seruus fugitiuus quod faciat furtum fui. et numero.4.⁊ nu.5.

Seru⁹ fugitiuus non vsucapit nec prescribitur p̄pter sui vitium.

Fuga seruorum nō hz esse dñis damnosa.⁊ nu.10.

Quis obligatur ex cōsilio fraudulento.

Prescrip.cadit in re mobili sicut in immobi.

Due negationes: qñ faciant vnam affirmationē.

Seruus fugitiuus qs dicatur.remissiue.

Seruus fugitiuus prescribitur spatio.xxx.vel.xl. anno. Et quo tpe incipiant isti anni.

Er/num fugitiuū. Jsta lex ⁊ titulus cōsuit multū solennizari.⁊ breuiter dicit. Seru⁹ fugitiu⁹ est res furtiua. iō tpe nō acq̄rit h.d. Lectura hui⁹.l.variat multis modis. Principium variat duobus modis q̄ variatio est in mō formādi casum: nō in iuris effectu vt in prima gl. ¶Medium variatur quatuor vel quinq̄ modis. de q̄bus tres ponunt in gl.mag.duo alij adduntur p doc.vt infra dicā. Finis variatur duobus modis vt in vltima glo.pono casum in terminis simpliciter ⁊ sub nube ſm modū qui ponitur in glos. Not. Quod seruus fugitiu⁹ facit furtū sui. ¶Not.q̄ non pōt vsucapi: nec prescribi propter vitium furti. ¶No.q̄ fuga seruorum hz esse dñis damnosa. ¶Ad primū Popp.ſ.l.qui seruo.ſ.j.ff.de fur. Solu.dicit glo.ibi ideo q̄ nemo ex consilio[a] obligatur.que sol.nō est vera: nam qs obligat ex consilio si est fraudulentū.l.consilij. de reg.iur.dic.ergo ſm doc.⁊ bene quod seruus fugitiuus facit furtū sui: vt hic.tū istud non est ꝓprie regulare furtum: nā in furto requiritur qō fit differentia inter cōtractantem ⁊ rem cōtractatā vt.l.j.ff.de furtis. sed hic est idem: vnde non est regulare furtum. Et ideo prestans opem huic furto irregulari non tenetur furti nisi furtum regulare sequatur: vt in.l.contraria.

¶Item opp.ad istud idem ⁊ assumo glo. magnā post medū. Rei subtracte dñs perdit possessionē vt.l.si rē mobilē.⁊.l.rem que nobis.ff. de acquirē. possel. sed quis retinet possessionem serui fugitiui ergo non fit sibi furtum. vt.l.i.ſ.per seruum qui in fu.ff.de acquirenda possessione. Solu. licet retinet possessionem ciuilem:[b] tamen perdit naturalem ⁊ detentationem: vel aliter. contraria loquunt in furto regulari. ¶Item oppo. de.l. interdum.ſ. cum autem.ff.de furt. Solu. ibi loquitur quando seruus furripuit seipsum ⁊ sic rem dominicā. vnde statim fit furtum. ibi quando seruus furripit res peculiares. ¶Et predictis ergo debes scire dicere qō aut seru⁹ furripit seipsum: aut aliā rē. si seipsum aut queris an fiat furtum quantum ad se an quantum ad opem prestandam. secundo casu quando furripuit aliam rem distingue aut domicam aut peculiarem: vt ex predictis ptz. ¶Cenio ad secundam partem et oppo. hic innuitur q̄ pat seruum dñs perdet ciuilez. per.d.ſ. per seruū qui in fuga.⁊ dicit mirari quod doc. non perpenderint.

c ¶Sed requiritur prescriptio longi tpis. prescriptio hz locum in re mobili volente possessore. Adde enndē bar.⁊ bal.in.l.seruorum.in qui.cautef.long.temp.prescrip.ſm Bal.hic contra.

d ¶Affirmationē. qualiter intelligatur qō due negationes faciāt vnā affirmationē ad dē tū q̄ secus ē in trib⁹ qz remanet in effectu negatio l.j.ſ.sinautem fic. ff.de hered. insti. ſm verum intelle ctum.l.j.de cadu. puni.qñq̄ vna negatio abundat vt hic habetur et vi de Bart.in.l.duobus verbis. j. de ver.sig.⁊ multum no.i.l. q se prīs.j. vnde li.⁊ bald. in princ.feu.in.xiij. col.⁊ hic etiā adō q̄ due negatiōes affirmant: hoc est verum cum referunt conjunctim ad idē secus si disiunctim.c.vt alarum — ✠ . chome . vide de ꝓti.in.vj.⁊ ibi tenet bni fossi . m . 4°. per Jo.an. in no. ⁊ pbatur.ff. de iureiurā.l.si duo. ſ. marcellus.⁊ in.c. ⁊ si gps.de iureiurando.⁊ no. hic ⁊ vide Bal.hic plene in.vj.co.tdo.post gl.in.d.c.⁊ si gps. ⁊ aliqua etiaz per Lud.in.l.i.ſ.si qs ita.de ver.obl.ad de tu ⁊ vide bald. in ꝓoe.instit. col. iij. et moder.in.l. manifeste turpi tudinis.ff. de iureiurando.

e Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶Hic est no. glo. Adde ad istam glo. per. de bel. in leg. iij. §. ex cõtrario. de acqui. pos. ꝛ que habes. in. §. j. in amittẽda. in ea. l. §to. glo. ex quo etiã no. qõ contra possidentẽ ciuiliter tantum currit prescriptio pro qua est leg. in. l. locum. §. proprietarius. ff. de vsufru. ꝛ vide bar. late in. l. iij. §. ex contrario. §. de acqui. pos. ꝛ bar. in. l. celsus. de vsu. in. iij col. Sed bald. hic. in. iiij. col. tenet contra barto. a in pscrip. xxx. an. et ad hanc glo. vide aliam in. l. male agitur. §. de prescriptio. xxx. anno. ibi est autẽ no tandum.

¶Andr. Pomate.

b ¶Oportet q̃ la- bak. Vide pano. c 2si. xviij. in fi. vo. d ij. ꝛ consi. lxij. col. penul. co. vol.

¶Longũ tẽpus. puta. p. anno. xvo luit glos. in. l. licet j. de acquirẽ. pos. quaꝫ sequitur ibi Ja. butri. et idem voluit Dy. in regula sine possessione. ꝛ idem Ly. 1 ꝛ bald. hic ꝛ ang. in. l. si de eo. §. i. ff. 2 de acquirẽ. poss. lꝫ glo. aliter sentiat 3 l. furtũ. §. fundi. ff.

¶De vsuc. quã sequit ibi Ja. de raue. Ange. ꝛ Imol. Inno. in. c. querelã. in gl. in ver. de nouo. de electio. ꝛ Ly. in. l. j. C. vbi can. sta. in. j. q. ꝛ Bal. in. l. ij. in. p. col. §. de serui. ꝛ aqua. hoc tamen limitat in quibusdã casibus: vt per Bar. in. l. si de eo. §. j. ff. de acqui. pos. in quibus non requiritur tantum tẽpus ad inducendam ꝛnegligentiam.

d ¶De acq. pos. ꝛ istud limita in prescriptione corporaliũ secus in pscriptione incorporaliũ: vt declarat bal. in. l. si qs diuturno. in fin. ff. si serui. ven. Imo. in. l. j. §. per seruum qui in fuga. ff. de acqui. pos. dicit hanc gl. sing. fm Dy. in. d. c. sine possessione.

e ¶Requirẽdi. Adde que dixi in. l. hoc amplius. §. de his. ff. de dam. infec. ꝛ quod ibi Bar. Adde fm Pau. de cast. idem esse in vxore fugiente quod in seruo.

f ¶Vera. põt perquiri in domo vbi est suspicio etiam in alieno territorio fm Bal. hic. ꝛ vide etiam Ly. qñ possit pquiri in domo tua si habeo suspicionem quod ibi sit res mea. q dicit in effectu quod Bar. hic quẽ sequitur. Pet. de ancha. in clemen. j. §. j. de vsur. p Spec. de instru. edit. §. videndum. versi. pone instrumenta.

g ¶Si fugitini. ꝛ no. hic bonum tex. cũ glo. de dictione alius alia aliud. que est repetitiua similium. vt hic no. adde no. per gloss. ꝛ docto. in. c. sedes. de rescriptis. quia non semper verum et ibi not. magime quando adijceretur dictio quicunq; alius ꝛ videtur probari subtiliter in lege. j. §. debitum. j. de constitu. pecu. allegata in dicto. c. sedes. facit quod habetur in. l. finali. §. cui oulcia. de vino triti. et oleo legato. Item importat similitudinez nisi sub ratione subiecte materie aliud inducat fm Jaco. de bel. in antẽ. vt defuncti in pincip. et ibi glossꝫ. columna. v. et quod dixi quod dictio alius implicat similitudinem pene idem tenet Bald. in. l. conuenticulam. in. iiij. columna. de episcopis et clericis. et ad questionem Bald. quod si statutum dicit vel alia pena intelligitur de simili. Adde quod Bald. in. l. ij. iij. et. iiij. columna. §. de probatio. dicit quod si statutum dicit quod si quis fecerit insultum puniatur in decem: si vero vulnerauerit puniatur mnioꝛ pena: si cum cicatrice maxima quod poterit puniri ad mortem. ꝛ vide que sit maxima pena. et adde hic Bald. in. l. finali. §. de his qui a non do. Et idem in aduerbio aliter fm Bald. in. l. finali. in penultima colum. §. de suis et legiti. quid si dicatur queuis alia vide Jmo. in cle. j. de re iudi. et ibi glo. in versi. alia quenis. Et quod dictio alius de sotat similitudinem adde tex. in. c. cum non a homine. de iudic. ibi seu alio crimine. et vide text. cum glosꝫ. in. l. in bonefidei. de re. creditis. et quod importet similitudinem: bene facit tex. in. l. j. de re. dub. nam vbicunq; vna pars alternatiua est dubia alia alternatiua declaratur habito respectu ad id quod est certum. audini allegare glosꝫ. in clemen. ne romani. de electio. et tex. in. l. i. p allega. ponderat Bald. ad hoc in. l. conuenticulam. de episcopis ꝛ clericis. Et aliud quod dicitur quecunq; alia quod denotet similitudinem. vide glos. in. l. illud. C. de sac. san. ecclẽ. vide Bal. in. l. ita nobis. §. de adul. et quod dictio ceterum ꝛ alius non sit implicatiua. vide tex. et ibi glo. ꝛ Barto. in. l. non solum. §. querit. ff. de pcu. quẽ ita etiã alleg. Dy. insti. de ac. in pin. §. quando of-

notabilis glo. ª et Dyn. facit de ista glo. magnum c
sestuz in. c. sine possessione. de reg. iur. lib. vj. vbi dicit gl. qõ serui fugitiui dominus retinet possessionem ciuilem. ergo donec ipse habet ciuilem cõtra eum non currit prescriptio. Cũ ergo desinat ciuili 1
ter possidere incipiet prescriptio currere. et vide gl. ma. circa fi. Si igit incipis hodie possidere rem absentis ꝛ ignorãtis hodie nõ incipit prescriptio tua donec ille retinet possessionem ciuilem animo 2
ergo oportet quod la bak longũ tẽpus ꝛ sic presumat obliuio illius absentis. vt. l. si id qd in princip. de acq. pos. ꝛ ibi no. ¶Et extũc tu incipies p scribere qõ est multuz notandũ. ꝛ Dy. facit multũ notare. ¶Venio ad vltimã partem ꝛ opp. quod fuga seruoꝝ sit dominis dãnosa: vt instit. de his qui sunt sui vel alie. ur. §. fin. Solu. timore huius ista particula legitur duobus modis: vt illa verba ex quacũq; regant ex parte subiecti: alia ex parte predicati vt habes in glo. ¶Ultimo opp. ad fu-
ga seruoꝝ ommno fit damnosa dominis ex qua- cunq; causa. tamen fit damnosa intellige in causa aduersus quã potest per hanc legem prouideri.

¶Pro re amissa vel furto subtracta ob publicam vtilitatem perquiritur in domo aliena.

Si apparent indicia qõ in aliqua domo sunt res amisse: tunc officio iudicis perquiritur domus. 3
Officiũ iudicis qñ implorat nõ requirit libellus.

fi. iudi. sit actio in fi. ꝛ ad materiam adde Bald. in. l. is põt. ff. si quis cau. Adde de dictione alius alia vide Barba. cõs. vij. ꝛ. xxviij. ij. lib. ꝛ adde fm Pau. de cast. de verbo deprehendat qõ necesse est quod inueniat in flagranti crimine ꝛ non sufficeret probare per testes quod etiaz tenuit Ang. ꝛ raph. a facit. l. palam. §. que in adulterio. sed si statutum diceret quod si qs deprehensus fuerit in homicidio debet intelligi p probationes legitimas vel confessionem. vt. l. i cum glos. §. vbi se. vel cla. Jtẽ dicit per tex. hic in versi. debilitet. quod state statuto quod debilitans membrum tali pena puniat qõ puniatur incidẽs digitum. quia manus debilitat liz digitus nõ sit mẽbrũ sz officiũ mẽbri. l. non sunt liberi. de sta. bo. et not. per Bar. ff. ō publica. iudi. l. ij. dicitur fm Bald. qõ accusator oz se cautus qõ non dicat digitum debilitauit: sz manũ de qua materia p

¶Equirendi. e Per officium iudicis dat facultas dño in alienis domibus pquirendi fugitinos. b. d. ¶Op. insti. de fur. §. sed hec glo. in. l. j. ff. e. dicit qõ est spãle in seruo fugitino: secus in alijs rebus inanimatis ꝛ qõ satis plz qñ pquisitio fit ad vtilitatẽ priuatã. secus si ad publicã vtilitatẽ. vt. l. oẽs. §. de aqueduc. li. xj. facit. l. quosdaz. de metallis. eo. lib. ¶Jtẽ predicta vera ꝛ nisi apparent indicia quod in dicta domo deberẽt esse res tunc enim ꝑpter indicia peruenitur ad missionem in possessionẽ persone multomagis per inquisitionem domus. vt. ff. de quest. l. i. ꝛ per totũ. j. de questio. ¶Quero ꝛ vtrũ qñ implorat istud officium iudicis debeat dari libellus. Rñ. non qz est officiũ iudicis quo misericorditer implorat vt no. in fimili ff. de inter. act. super rubri.

¶Est in electione iudicis amputare pedẽ serui fugitini vel illum damnare in metallum.

Si fugitini. g Si serui in aSad bestes deprehẽdantur pena pedis aut metalli puniunt. b. d. ¶Op. ff. de penis. l. fi qd aliud. §. j. Sol. ibi perfecte tranſierũt hic fuerunt capti in itinere. ¶Opponi. pari pena sunt pumendi: vt. l. si qs non dicam. C. de episco. ꝛ cleri. dicunt quidam quod fallit ista regu. doct. vl-

Barto. cõs. cci. incip. queritur inunqd digitus ꝛ de dictiõe alius alia vide ro. consi. cl. Jtem per istuz tex. dicit Guid. de suza. vt refert Jo. an. in addi. ad specu. in titu. de consti. quod state statuto qõ deferens bladũ ex tra districtum amittat bladum ꝛ equum qõ repertus in via tenebit nisi dicat se ducere ad domũ vel ad molendinũ ꝛ illa sint circa locũ vbi fuit inuentus. dicit tñ Jo. qõ reuertendo fuit inuentus: ita q penitus debet inuari. refert etiaz q ¶Uber. de bobio. tenuit eum minus puniendum quam si maleficium perfecisset.

g ¶And. poma. ¶Si fugitiui. in fi. glo. abb. ꝛ q vult q dictio alius est repetitiua simulum qualitatũ ponũt cano. c. sedes de rescri. p ista gl. ad de alia glo. in. §. sed quia solitũ. in verbo fi. in proemio ffoz. ꝛ Bar. in. l. fi. C. de tempo. in integ. resti. de materia vide que posui in oppo. ad alegz. hic ꝛ qõ alius nõ sit repetitiua similiũ vide quod dicit Bar. in. l. sed ꝛ re probari. in pcin. ibi. cõtra hunc tex. ff. de excu. tut. ꝛ pbatur in illis vbis christus est crucifigus ꝛ cũ eo duo alij latrones.

a ¶Sed nouo iure. Aduerte q̃ gl. dicit hic de notario faciente chartam falsam pena magna puniri. Sõ itellige tũ fm bal. in. c. j. de ꝑb. feu. ali. p Lot. si erat legitime etatis. als nõ amputaf ei manus; q istud instrumentum nõ est reuera falsum sed temerariũ argu. §. si aduer. delic. l. ij. ꝛ no. in aut. de nõ alie. §. q̃ vero verissimile. colla. ij. sed certe Bald. loquitur in notario conficiente instrumentum ea forma qua cauetur in. d. c. j. ꝛ ibi subdit vtrũ per penã amputationis manus que ponitur notario ita cõficiẽti illud instrumentũ de quo ibi tollanf alie pene ibi descripte. ꝛ dicit Bal. qõ nõ q̃ ipsa sola amputatio manus inducit priuationem officij ꝛ infamiaz q̃ ex cã famosa inducit infamia p. l. imperialẽ. Adde qõ habetur in. l. iubemus. j. de test. ꝛ qõ ibi dicit. ꝛ adde quod Bal. in. c. §. callidis. de ꝑb. feu. alie. p Fed. dixit ibi esse casum in ver. scriba. ꝛc. qui tex. est singularis fm Bal. in rub. C. res inter alios act. in fin. Quod notarij q̃ scribunt instrumenta que sciunt confici in fraudem vsurarum debẽt ab officio tabellionatus remoueri ob infamiã. Cui adde etiã bal. in. l. iubemus. §. sane. de sacrosan. eccle. ꝛ ibi Jac. but melius lz Bal. euz nõ alleg. ꝛ adde Bal. in. l. mandatũ. C. manda. qui dicit qõ notarius faciens instrumentũ clandestinũ debet puniri allegat Jnno. ꝛ vide in. l. cũ fratrem. C. de his quibus vt indig. ꝛ vide quando instrumentum fit falsum: et per consequens notarius puniatur de falso per Bal. in. l. si post diuisionem. §. de iuris ꝛ facti igno. ꝛ qñ notarius conficiens instrumentum super re illicita puniaf vide Bar. ꝛ Bald. in. l. ij. C. de peti. bo. subla. lib. q. ꝛ omnino Bal. in rub. de fide instru. in ix col. ver. dixi tertio. Et istis adde ad intellectũ no. per Bar. in. l. si quis obꝛpserit. de falsꝫ. tex. et Bald. in. l. iij. §. de cruc. et quando reperitur in instrumento aliqua solennitas si illa non interuenit presumitur instrumentum falsum in tex. no. in. l. nulli. C. de nume. ꝛ actua. lib. q. ij. ꝛ ibi bar. ꝛ ibi qua pena puniatur tunc notarius. Sed hoc oz intelligi vt per bar. in. l. si post. §. de iur. ꝛ facti igno. ꝛ vide in. l. iubemus. j. de test. ꝛ ibi Bald. Adde dum Barto. dicit quod abscindetur illa manus que minus potest quod idem tenuit Paul. de castr. hic qui vult quod si quis habet manum vnam ari-

tramontani

dam quod illa sit amputanda: et quod deformitas etiam in hoc facit penis. ꝛ Ang. hic allegantem pro hoc bonum tex. in. l. iij. §. ij. j. arb. furces desierunt viuere. ꝛ ita punitur per illum titulum qui similes arbores incidit donec sunt in pede quẽ admodum qui incidit alias arbores quarum facides sunt vine. Item adde fm Paul. de castro. latro non dicitur nisi quando palam et in strata publica: ꝛ nõ dicitur famosus nisi pluries facere cõsueuit secundum etiã mentem glo. hic quod dicit no tandum ad statuta facientia mentionem de furib 2 et latronibus famosis quia pro vna vice non pot sunt dici famosi. An autem stante statuto quod pro tertio furto quis suspendat ꝛ quis facit furtum notabile ꝛ maximũ an debeat suspẽdi Bald. hic dicit qõ sic. Alij cõtra qz magis aggraꝛ- uatur delictus ex frequẽtia quã ex magnitudine rei subtracte: et banc partem tz hic rapba. cũ quo tran 1 fire videtur paul. de cast. Quid aũt 2 si primũ ꝛ secundum furtum fuerunt facta extra territoriuz an in dez poterit aggraꝛ- uare pena ter tij furti cõmissi i suo territorio. et dicit pau. de cast. 3 qõ sic fm doc. de filia bal. quoddã filiũ. ccccl. xxxiij. viij. lib.

tramontani dicunt quod hic peruenit ad actum remotum: ibi venit ad actum propinquum. ¶Quero ꝛ in cuius electione sit amputare pedẽ vel dãnare in metallum. dico quod est electio iudicis: vt. l. j. §. expilatores. ff. de effra. ꝛ expi. Contra hoc videtur glos. in. l. quacunq;. j. e. et dicam incontinenti istam. l. corrigi in eo quod dicit pedis amputatio: vide aut. sed nouo iure.

¶Si nianus debet abscindi debet intelligi de minus potenti.

Et que sit differentia inter publicum latronem et furem. numero 2.

Sednouo. aQuerif q sunt casus in qb de iure ꝑ pena sequit mẽbri absciſio. do. ponit h aliquos casus qs vide. ¶Quero 2 qõ qz abscidi man q̃ abscindf de tra vel sinistra: ꝛ certe illa in qua potest minus. ar. l. iterpretatione. ff. de pe. ¶Quero ꝛ et reuoco in dubium qualiter fures debeant puniri. Jdos habemus de hac questione diuersas leges: nam de iure antiquo pro furto imponebaf pena extraoꝛdinaria: vt. l. i. ff. de fur. nisi esset publicus et famosus latro q fur ca suspendebatur. l. capitalium. §. famosos. ff. de penis. Et aduerte qz glo. itelligit publicũ latronez qui consueuit furari: et glo. nostre vbiq; hoc dicit et ita obseruãt: ꝛ tamẽ ꝓprie non dicit bene: nam ille. §. loquitur de publico latrone: sed qui consuet furari est publicus fur: non est publicꝰ latroꝝ latro est ille qui per vim ꝛc. vt hic in tex. postea superuenit ius aut. de quo habes hic. Postea superuenit quedã constitutio noua de pa. tenẽ. §. si quis quinqz solidos. g. colla. q̃ dicit quod quicunq; subtraxerit valorem quinqz solidoꝝ furca suspẽdatur. Postea supernenit alia constitutio de pa. infirman. §. furtum. ꝛ ibi glos. multa dicit. finaliter de his habemus hodie statuta in qualibet parte italie ꝛ illa obseruantur.

¶Multiplicatio delictoꝝ causat multiplicationem pene: ꝛ numero. 3. remissiue.

Qui non pot soluere luit in corpus.

In penis alternatiuis cuius sit electio.

Officialis qui ignoꝛauit delictum excusatur i syndicatu.

Quicunq;. Qui seruum fugipit pena h statuta puniaf. sec si ignoꝛanter: dños dolũ cõmittes seruo priuabit. b. d. ¶Ho. ex hac. l. penã eius q̃ suscipit seruũ fugitiuum. ¶Secũdo. not. ꝛ quod ex multiplicatione delictoꝝ sequitur multiplicatio pene. ¶Tertio not. ꝛ quod qui non potest soluere luit in corpore. ¶Ultimo no. quod ignoꝛans non ponit. ¶Opo. ad principi. de. l. j. §. quod autẽ. ff. de ser. corru.

Sol. hec intelligit fm illam quãdo suscepit dolo. ¶Op. de colo. tracẽsib. l. i. quidã habent de colo. illyr. dicit glos. speciale est ibi. Tu dic meli ꝛ vt ibi. nam hic loꝛ qñ suscepit sciens eum fugitiuũ et cuius erat ibi sciebat fugitiuũ: sed ignoꝛabat cuius erat. ¶Opp. j. de cõ. ser. ma. l. j. Sol. quo ad aliud ibi fit estimatio quã hic. ¶Jtem opp. ꝛ ꝛ vf q ad multiplicationem delicti nõ segtur multiplicatio pene: b vt. l. ei q. ff. de fur. qõ no. in. l. vulgare. in ꝓn. eo. ti. sol. vt in ẽlibet earũ no. ꝛ digi plene in. l. nũqd plura. de ꝓtua. delic. ¶Et circa banc. l. ꝛ qrit: hic imponit pena alternatiue in cuius est electione. d glos. vo dicit hic qõ est in electione rei que est super ybo. xxx. an. qõ no. bene. Contrariũ vf no. per doc. e ff. l. pyi. ꝛ vf. teg. in. l. i. §. expilatores. ff. de effr. dico ergo sic. qñq; e noia imponentia penã digiuntur ꝛba ad iudicẽ. qñq; dirigunf ad reum. qñq; sunt dubia qñ diriguntur ad iudicẽ. q; dicũt puniaf q̃dneẽ ꝛ stilia tũc est electio iudicis: vt. ff. l. pyi. qñ diriguntur ꝛba ad reum: ꝛ tunc est electio rei. casus est hic. Si vo verba sunt dubia vt puta dicit statutũ sit pena pedis vel metalli non loꝛtur iudici neqꝫ reo tũc puto q̃ in penis coꝛporalibus sit electio iudicis: f vt. l. j. §. expilatores. de effra. in pecuniaria sit electio rei arg. de iure do. l. plerunq;. ¶No. simile distinctione f facit glos. in legatis in. l. Incio. ff. de leg. ij. ¶Queꝛit glo. qua actione petaf illud ꝛ veritas est q̃ condi 5 ctione ex. l. ista peteꝫ. ¶Ultimo ꝛ ergo recoꝛdoꝛ q̃ semel syndicabatur hic qdã capitaneus fuit ei data qdã petitio qõ qdam ribald ꝑufin igressus fuerat palatiũ ꝛ intraverat multis vicibꝰ 3 formã statuti: capitaneus excusabat se q̃ ignoꝛabat eus esse perufinũ. dicit Ly. qõ allegabat ꝓ eo istũ tex. qz loꝛtur de eo q̃ ignoꝛanter suscipit seruũ fugitiuũ. f ¶Qualiter puniatur officialis negligens.

Incipia. Qui mancipia et libertos ciuitatis suscipiũt pena hui ꝰ. l. tenenf ꝛ etiam indeꝛ q in eis pegrendis negligẽs reperiꝫ. b. d. ¶Quid vult tex. in fi. dũ dicit: nec vendẽdum ꝛc. glos. ponit multas expositiones. tu tene primã tanq; magis g not. ꝛ vide glo. ¶Opp. ꝛ vf q alia pena puniaf: s vt. ff. eo. l. j. §. hoc aũt. glos. soluit duob modis. Se 1 cũda sol. est vera. dic vt in gl. Et ex his no. f q offi cialis negligẽs puniꝫ nõ illa pena actio. in factum que ascendit ex quali maleficio tãꝫ fecerit litẽ suã sed in alijs remedijs: vt hic. ꝛ in aut. vt disse. iudi. ꝛ. l. iiij. §. in eum. ff. de dã. infec. de magi. conue. l. j. digi in. l. fi. ff. de varijs ꝛ extraoꝛdi. cog.

¶De iure tertij iquando possit opponi. remissiue.

Um seruũ. b Si cõtra agẽtem condictione ex. l. q cumq; §. eodem. apparet de dominꝫ ex- b

vide oĩno bal. in. l. lucio. de leg. ij. Et tu vltra ꝓdicta ad regulã huius. l. q qui non pot soluere luat in corpus. adde et limita fm do. mari. sozi. in. c. ad liberandũ. de accusa. primo si pena venit ꝛ applicanda fis. vt i. c. adoardus. per doc. de solu. de quo ꝛ per eundẽ in rubri. de dila. arti. xx. q. xxvi. ver. qvtij. qro. scõo limita. vt per Jnno. in. d. c. odoardus. scz si fit pena que venit ex 3ctu vel quasi: ex quo talis pot cedere bonis: ꝛ sic ex pec tabit donec perueniat ad pinguioꝛẽ fortunã. Tertio limita vt per Bar. post ad Bar. fil. i. l. j. §. finaliter. ff. de penis. ꝛ ibi habes etiã quartã. Quinto: vt per bal. hic post Jnn. in. d. c. odoardus.

g ¶Puniaf. vide bar. in. l. i. j. qũo et qñ indeꝛ. ꝛ in. l. qõ iussit. ff. de re in. ꝛ Jo. an. in ti. de alle. ꝛ dispu. in addi. Spec. ꝛ vide bal. hic in. l. j. j. qũo ꝛ qñ indeꝛ. ꝛ in. l. iubemꝰ. j. de testa. ꝛ in. l. qui accusare. §. de eden. ꝛ in. c. super eo. qõ met. can. ꝛ bar. in. l. fi. j. de magi. cõue. ꝛ in. l. pan. ff. de fal.

b ¶Cum seruum. et vide glos. hic quã allegaui tibi in. liiij. §. in eum. de dam. infec. in fi. Et qñ in casu huius. l. apud quẽ inuenio seruũ meũ fugitiuũ. ꝛ opponit mihi q̃ ipse est dñs seruiꝛ an hoc casu sit incontinenti restituendus. vide plene bal. in. l. ij. ad fi. §. eo. ꝛ in. l. indebiti. §. j. ff. de cõditio. indebiti.

AD DE fm Pau. de cast. referentem bal. hoc dicentem per bunc tex.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

in fi. ibi nec principali beneficio. quod si datum sit aliquibus arbitrium generale sup bonc statu reipublice quod virtute talis arbitrij no possunt aliquem officialem liberare a syndicatu. et istuz casum dicit Dan. addendum ad illos quos ponit Bartol. in l. ambitiosa. vbi istum non ponit. Item adde fm bal. qđ officialis semel repulsus ab officio vel in syndicatu 2dena

tus ad illud amplius nõ ɔz eligi: vt est glo. in aut. de armis. col. vij. Adde etiã quod Jaco. but. vt refert bal. et pan. de ta. ex glo. q̃ incipit vt ad se vadat ibi cum effectu dicit q̃ si statutũ dicat qõ turbãs aliquẽ a in possessione puniatur z possessio nẽ restituat quod illud vbũ turbãs debet intelligi de turbatione expul siua, ppter vbũ restituat nõ aũt inquietatiua de qua loquit l. viij. facit. ff. de vi z vi. arma. et sic est tabit pena statuti fm bal. tz Jziij. q̃ illõvbũ turbans intelligi ɔz de quacũq; tur batione q̃tum ad penã. g. z dũ dicit restituat bene illõ refertur ad turba tionẽ expulsiuã vl etiã ad turbationẽ inquietatiuã: q̃ iure turbat ige tando videt ab eo posse auocare si restituat a turbatione desistat et forte dicit verius pau. de cast. refert tũ Rapha. dicere Bal. h. o. aio Jdicẽdi: q̃ esset extendere statutũ pena le de quo lati⁹ hic per pa. qui in effectu tráfit cũ Bal. cui adde q̃ quis teneat de vi turba tina Bal. consilio cccxxxj. j. lib.

Andre. Poma.

a ¶ De iure tertij. limita q̃ istud nõ p̃cedit in materia bũficiali ita anch. i Jzi. suo. cccxvij.

b ¶ Si ex pecunia. vide are. Jzi. cl. co. e fi. z alex. cc. vol. v. hic loquit in libello. cõtinente repugnãtia etiã habẽte clausulã eo meliori modo ꝛc.

Andr. Pomate.

c ¶ Allegãs cõtraria. non audit nisi alternatiue intenderet: quia tũc requiritur exceptio a parte: ad hoc vt teneatur eligere. ter. est z ibi no. Inge. in l. papi. j. si inuitum. ff. de inoffi. testa.

Andre. Poma.

d ¶ Addo do intro. aduerte qõ Bar videt esse Jzius ĩ l. edita. in. v. col. in. iij. regula cumulationis. C. de edẽ do. vt ibi. aduerte q̃ regula istius. l. fallit vtnõ habeat locũ quãdo aliquis

esse natã. ita tenet glo. z bene in. l. cõtraria. ¶ Op. Jo. depo. l. iij. ff. pro soc. l. rei. z man. l. si mandauero. j. si tibi. Glos. solnit tribus modis. Prima est vera. nã in cõtrarijs dicte due actiones nõ sunt contrarie origine nec exercitio vt p̃dixi. z ex casu. ll. cõtrariũ magis manifeste apparet. Scõa sol. est dicit glo. z clarius qõ hic volebat agere ex cõtractu alterius: ibi ex suo. Ista est quedam truffa: nec bona. quid esti etiã ex cõtractu alterius agendo: quis istis duabus actionibus non esset sibi cõtrarius. Certe vtrãq; poterit intentare. exemplũ: si ponas casum etiã in l. Jzia. q̃ seruus deposuerit societatẽ cõtrauerit vel mãdauerit. Tertia soln. ponit in fi. glo. videlicet qõ in Jzio permittatur natiuitas ista actionum nõ autem exercitium: vt hic. hec sol. est vera ad. l. j. z. l. seruus. cõmo. ad alias. ll. supra allegatas est falsa: q̃ in eis permittit natiuitas et exercitiũ. teneas ergo primã. ¶ Item opp. de. l. j. j. quod autem j. quoz lega. Soln. ibi erat melius

4 propter factũ aduersarij: ideo admittit. p̃ponens actiones Jzias: vt ibi. ¶ Sum⁹ te xpediti de glos. tamen pro declaratione materie quero tria. Primo vtrum quis audiatur allegans cõtraria agẽ do. breuiter docto. hic multa dicit. tu dic clarius. e q̃ ipsi dicant: aut quis vult agere contra diuersos et nõ repellitur allegans cõtraria: vt. l. papi. j. sed nec impuberis. de inoffi. testa. aut contra eundem et tunc ab initio iste actiones Jziantur inuicẽ oriri ne: ita qõ vna tantũ est nata: aut in origine nõ contradicunt: sed in exercitio. Primo casu non cadit electio. ppria: quia debet cadere eadem inter plura: vt. s. dixi. z ideo dicas quandoq; quis intentauit primo ius vere sibi competens: z tunc ad illud nõ potest redire ratione cõtrarietatis: vt hac. l. tamẽ etiam q̃ illud remediũ in veritate non competit: ergo sine actione nõ experitur: vt. l. si pupilli. j. videamus. de neg. gest. Si vero eligit ius incompetens: hic aduerte. aut ignoranter insta ignorantia: et sibi nõ p̃iudicat: vt. l. mater. ff. de inoffi. testa. et de peti. heredi. l. heredinatẽ. z l. lucius. s. de inoffi. testa. l. eum qui. fallit primo fm l. si patronus. ff. de bo. lib. Ratio est ibi: q̃ deliquit intentando actionem in factum: ideo ire sibi competenti priuatur vt ibi dicit tex. licet Dy. ibi aliter intelligat z male fallit si eligendo ius incompetens in eo obtinuerit: quia non potest dicere sententiam inique prolatam pro eo in. l. si seruus plurium. j. ff. de leg. j. fallit in. l. vltima. j. de codicil. fm quosdam quod an sit verũ ibi dicam. fallit in casu quo põt vtrũq; remedium proponi sub protestatione tantum: vt l. j. quia autem. quorum lega. Ratio est quam. s. dixi: quia ibi causata erat incertitudo ex facto aduersarij quandoq; quis eligit ius incompetens ignoranter ignorantia innusta. tunc de hoc multe fuerunt opiniones. et fuit opinio inter iurisconsultum papi. ex vna parte: et Paulum ex alia parte. Sed dic vt plene dixi in. l. claudius. de acquirẽ. heredi. Si vero eligit ius incompetens scienter prẽiudicat sibi in iure competenti: vt. l. mater. z quod ibi nõ. de inoffi. testa. Secũdo casu quãdo vtrũq; remedium ozitur: sed est cõtrarietas in exercitio: tunc aut intentando vnum in eo obtinet z prohibetur aliud intẽtare. et hic est casus. aut intentando vnum succubuit: et tunc potest ad aliud remedium redire: vt. l. aurelius. j. fin. et quod ibi nõ. de

5 sta. libe. als de lib. le. ¶ Quero † circa hoc quãdo ista iudicia electione tollũtur vtrũ tollantur ipso iure an ope exceptionis. Ista questio est multum difficilis z examino eam late multũ in. l. naturaliter. s. nihil cõmune. de acqui. pos. ¶ Quero † an ex cipiẽdo quis possit allegare cõtraria. de hoc sunt opi. Dy. hoc tangit in. c. nullus pluribus. de reg. iur. lib. vj. z in casu glos. nostre plenius ibidẽ examinaui in. l. nemo. ff. de exceptio. dicatis. vt ibi no.

6 Allegans cõtraria non auditur. et nume. 4. vbi quando.

Quando sunt due actiones que non contradicũt origine adinuicem sed in exercitio quis debet vnã eligere.

Furtum requirit animum lucrandi sibi vel alij.

Judicia contraria que tolluntur electione an tollantur ipso iure vel ope exceptionis. remissiue.

Excipiendo an quis possit contraria allegare. res missiue.

Agendo et excipiendo an quis possit contraria allegare.

¶ Ex pecunia.

Ista lex est subtilis et habet materiam vtilem z breuiter dicit. ¶ Allegans cõtraria non auditur. b. o. vel aliter. ¶ q̃ sunt due actiones q̃ nõ cõtradicũt origine ad inuicem. sed in exercitio cõtradicũt debet quis vnã eligere. b. o. ¶ Notabilia habes ex hac. l. que dixi tibi in summario z cõcordãtie sunt in glo. ¶ Opp. ad hãc. l. furtum nõ cõmittitur sine dolo: vt. l. j. ff. de fur. z insti. de obli. que ex quasi delic. nas. in princi. sed hic nõ habebat animum lucrandi ergo non cõmisit furtum. glos. non signat istud cõtrarium. breuiter † furtum requirit animum lucrandi sibi vel alteri: vt. l. si quis perferendum. ff. eo. sed hic habebat animũ lucrãdi alijs: ergo ꝛc. ¶ Oppo. secũdo iste qui emit nomine domini nõ emit sed nomine seruorum. ergo dominus nõ posset habere ratum illũ cõtractum vt. l. si pupilli. j. sed si ego. de nego. gest. Dy. soluit in. c. ratũ. de regu. iur. lib. vj. z dicit q̃ nõ possum habere ratũ tanq̃ gestũ nomine meo. sed tanq̃ gestũ nomine serui sic. ¶ Modo intro glos. z oppo. de l. si seruus. ff. cõmo. quam. l. glos. ij. paruula videtur hic allegare pro concordia quam vide. glo. tamen magna allegabat eam pro cõtrario cũ multis aliis tũ debet separari. veritas est quod vtraq; actio oritur. nõ eñ sunt cõtrarie origine sed oriuntur ex diuersis principijs propter cõtractionẽ furti. cõdictio furtiua ad ipsam pecuniã mãdati propter z tractũ inter seruũ z mãdatariũ ita loquitur lex cõtraria: sed q̃ in exercitio reperit z trarietas ideo vnã eligere debes. nã electio nõ põt cadere nisi in ter plura: vt de adoptio. leg z. l. si qñ. z. ff. de leg. ij. l. istud aut illud. ergo de necessitate cõcluditur tráp

¶ Ex pecunia.

a ¶ Andr. Poma. ¶ Jnciuilem. qui emit. limita hoc duobus modis vt per cepol. in cautel. que incipit si quis emit. adde Ja. in. l. si pretiũ. C. de procura.

b ¶ Particeps fraudis: q̃ dicit aut scienter aut ignoranter. l. eos et ibi Bal. z qõ habet in. l. ciuile. j. ꝓ. Jdẽ in recipiente pignus furtiuũ. l. si seruus cuius da z de cõdi. indebi. et bar. in. d. l. eos. et hic ad bar. Adde bal. ꝛdo. Jo. in. l. si. ff. de here. insti. in. q. an si reperit res furtiuapenes aliquẽ p̃sumat ipsam furasse vel fuisse participem furti bal. in. l. fin. j. de. q. in vlti. col. a et quod dixi post barto. in. l. si quis ex argentarijs. ff. penul. ff. de edẽ. z 1 bal. hic z vide gl. in. l. ciuile. j. eo.

7 ¶ Quero † vtrũ agẽdo z excipiẽdo quis sibi possit esse Jzius. videbitis in aut. ibi posita. j. q. po. in pig. habeã. z vtrũ excipiẽdo quis possit sibi eẽ cõtrarius dixi aliquãtulũ. s. de nõ. nu. pe. aut. ꝛdo qui propriã. z in omnibus teneo 2dam opi. Dy. z leges quas allegãt faciũt cõtra eum.

1 ¶ Bonefidei possessor: cui fuit res subtracta quod remedium habeat contra eũ qui emit a fure. remissiue.

Ex indicijs p̃sumitur an emptor rei furtiue fuerit sciens vel ignorans.

¶ Inciuilem.

Qui emit a fure dño ea reddere debet pretio nõ restituto. hoc dicit. ¶ Nota hanc legem. glos. facit duas questiones. † quid si ille cui res est subtracta non erat dominus: sed erat bonefidei possessor: an habeat aliquod auxilium contra eũ qui emit a fure. videtur dicere quod sic: scilicet condictione ex. l. si coloni. de agricol. et censi. libro. xj. dicã vobis. j. eodẽ. l. si. ꝑ sed cum in secunda. ¶ Quero † vtrum ille qui emit a fure p̃sumatur sciens et particeps fraudis glo. dicit quod nõ propter vnam emptionẽ sed si hoc frequentat secus. tu dic in speciẽdũ esse pro quanto pretio emerit z vtrũ emerit clam aut palam. z fic ex istis indicijs dolus perpenditur: vt l. dolus. ff. de dolo.

g ¶ Res ad secrandũ destinata an statim sit ecclesie.

Res tradita ecclesie quod statim non efficiatur sacra.

Sacre rei an committatur furtum.

¶ Jnondum.

Rei non cõsecrandum destinate committitur furtum. h. o. vel aliter. actio furti datur ex tra vitricũ. h. o. ¶ Opp. fm † primũ casum summariũ quod res sit statim effecta ecclesie: vt. l. si. s. de sacro. lan. ecclesi. Sol. dicit glo. hic solũ destinauerat in animo z vouerat non autem ad cõtractũ dedicandũ processerat z bene dicit. nã solo voto nõ transfertur dominium in ecclesiã: vt. l. ij. z ibi no. ff. de publi. licet aliud sit in Jctibus: vt. d. l. si. de sacro sanc. ecclesi. ¶ Quero † quid si. p̃esserat ad actũ z realiter tradiderat vtrũ tũc statim efficiatur res sacra glo. videtur dicere q̃ sic. quod non est verum: q̃ sacrum non efficitur nisi sit per pontifices sacratũ. vt. l. intãtũ. s. sacra. ff. de rerũ diui. ¶ Quero † vtrũ rei sacre cõmittatur furtum. glo. nostra dicit quod est differentia inter nos et canonistas. Nam nos dicimus quod cõmittitur sacrilegium si est sacra z auferatur de sacro. Canoniste dicunt quod sufficit alterum tãtum quo ad. l. inl. pec. l. diuus. z vij. questione. iiij. c. sacrilegiũ. ¶ Sz ad hunc casum oppo. s. de dolo. l. si superstite. Sol. aliud in vitrico aliud in patruo.

¶ Auersus eum.

Diuerse actiones ex diuersis delictis descendentes possunt contra eundem per procuratoꝛ intentari. h. o. glo. hic querit primo quare hic dicit dũtaxat. dic vt in glo. ¶ Quero secũdo ad quid daꝛ seruꝰ corrupti z furti actio dic vt in glo. ¶ Tertio q̃ro vtrũ iste tollanꝰ vna per aliam. dic vt in glo.

Jndicare furem quãdo quis teneatur.

¶ Jule.

Emptor rei furtiue dz ex vbanitate reũ in iudicio nominare nõ ex necessitate. h. o. ¶ Opp. nemo cogitur dicere titulum sue possessionis: vt l. cogi. s. de peti. here. Sol. nõ cogitur quis dicere de necessitate: vt in cõtrario sed ex vbanitate sic vt hic. ¶ Cõtra hoc† op. extra eo. ti. c. qui cum fure. So. dicit aliud de iure canonico: vt ibi videmus enim quod tota die episcopi faciunt literas

iuramento promittat an valeat iuramentũ. vide quod no. Jnnocẽ. de iureiur. in. c. ad nostram. quia non debet aperiri via iniquitatis ad delinquendũ: nec ad impunitatem delicti. hoc est regula generalis. z vide quod no. Jnno. in. c. quia plerique. de offi. ordi. in. vj. Bal. in. c. j. s. item sacramenta. de pace iur. fir. z vtrum quis teneatur reuelare quod fit q̃ per taciturnitatẽ perit iustitia. no. Jnno. i. c. officij. de pe. et remis. et vide no. per bar. Acciperi. z quod ibi dixi in l. vtrũ. ff. de pari. qui ad illud Adde Jo. and. in addi. ad specu. in rubrica de fur. eo qui fecit pactũ cũ eo qui erat sciens de liberãdo ipsũ si alios indicaret.

¶ Si is cui. Hec lex debet intelligi quãdo constat qõ nititio datur z tradit̃ur nõ animo trãsferẽdi dñiũ. alꝭ nemo cogit̃ rõ sua ita dixit do. Jo. per illũ tex. iuncta glo. in. l. si tibi. ff. de dona.

Pro concordia. Aduerte q̃ bart. allegat sibi Jzius in. l. sed nec legataꝛi. ff. de condi. furti. vbi determinat q̃ heredi cõpetat actio furti quando res here ditaria subtrahitur hereditate iacente: z stat per furem quomin⁹ heres apprehendat possessionem rei. Contrariũ tamẽ tenuisse allegatur in hac. l. si abducta. in sua distinctione. in vltimo membro. Tu dic non est sibi Jzius si bene inspiciaꝰ: imo cõcordat cuz his que dixit in d. l. sed nec legata rius. Et non obstat quod dicit in vltimo mẽbro: q̃ logꝭ q̃ñ tẽpoꝛe furti ad hucnõ erat dñs p̃cout est here ditate: sz postea dominiuz superuenit ad cũ q̃ nunq̃ possedit post furtum quo casu nõ cõpetit actio furti: et sic loqtur in valde diuerso casu.

¶ Si cui.

s Qui pecuniã quam ad aliã p̃erendã accepit sine detinet furtũ facit. h. o. ¶ Quero et renoco in dubiũ cui competat actio furti: an ei qui mittebat an ei cui mittebaꝭ. dic vt in glos. que optime distinguit cui nihil addo.

¶ Etiam.

Si publicanus aliquam speciem per vim abstulit etiã furti tenet. h. o. ¶ Oppo. s. de his qui no. infa. l. ij. glo. fol. hic. tu dicas vt. j. dicam: z verius hic publicanus accepit aliquã speciẽ etiaz per vim: ideo furti tenet. ibi fuit soluta pecunia licet indebite vnde furtum cõmisit.

¶ Vitium more purgatur per stipulationem remissiue.

¶ Abstracto.

Rei furtiue vel vi possesse periculũ pertinet ad furẽ et ad violentũ. h. o. dicitur hic q̃ mora purgaꝭ per oblationẽ. contra imo † videt q̃ purgeꝭ per stipulatiõez: vt. l. parui. ff. de cõdi. fur. ¶ Sui⁹ timoꝛe glo. hic intrat illã materiã vtrũ vitiũ moꝛe purgeꝭ per stipulationẽ. de quo plene dixi in. l. eũ qui ita. ꝑ. fi. de vb. obli. et. l. quoties. ꝑ. marcell⁹. de noua. l. si rem. s. ti. iij. dixi s. quod met. cau. l. j.

1 ¶ Actio furti an competat successori.

2 Furtũ an possit fieri non possidenti.

3 Differẽtia glos. inter furtũ z plagiũ. an sit bona.

¶ Jabducta.

Res furtiua non põt vsuca pi: z res successori dz restitui. h. o. ¶ Opp. z videt q̃ vitium furti possit purgari etiam si in ptãte dñi nõ reuertaꝭ: vt. l. fegtur. ꝑ. tunc in ptãte. de vsucap. Sol. intelligeꝭ reuertaꝭ vere vel interpretatiue vt in 3zio. ita dicit glo. ma z bñ. ¶ Opp. de l. ꝭ nec legataꝛi⁹. j. de cõdi. fur. Sol. ibi loquiꝭ in successoꝛe singulari. bicꝰ successoꝛe vniuersali qui dz cõditionẽ furtiuã. ¶ Quero † an successori cõpetat actio furti. hic aduerte glo. in. l. ei qui. dũ lo quiꝭ de successoꝛe vniuersali tenet qõ dz actionẽ furti ex Jctatione antiqua ex qua erat nata actio furti dño nõ ex noua. sicut eñ dño ex assidua cõtrectatione nõ nasceꝭ actio furti. vt. l. ei q. ff. de fur. ita heredi eius. ita dicit glo. hic. Contrariũ tz ex p̃mi. hic. glo. in. l. ꝭ nec legataꝛi⁹. ff. de ꝑdi. furti z. ff. de fur. l. si dñium. nã ex mutatione dñij sequitur assidua

contrectatio ⁊ noua nascit actio furti.qō est notādū: vt eadē rōne mutatiōe territorij noua nascat actio furti: et sicille q subtraxit aliqd bonorie rerum ibic assisi cū re subtracta hic posset puniri: de quo dixi in.d.l.si ōnium. ¶ Sed ɔ hoc dictū glo.oppo. rei quā quis nunq̄ possedit nō fit sibi furtum. [a] vt.l.hereditario.ff.de furt.sed hic heres nunq̄ possedit istā rem hereditariā: ergo nō pōt sibi fieri furti.glo.dicit q̄ ista est ratio: q̄ facto furtis contigit q̄ heres nō possideat: ⁊ no.glo.nam etiā qui sibi subtrahit res hereditaria ꝓpter factū furis: contingit vt heres possideat: ⁊ tñ nō cōpetit actio furti.quid ergo dicemus.dic q̄ q̄nq̄ contingit q̄ res subtracta a nemine possidet: tñ iam possessa ab eo cuius est desinit esse tunc cōmittit furtū: vt.l.qua actione.ff.si.ff.de acqui.re.do.q̄nq̄ rei subtracte erat possessio apud aliquē tpe furti facti: ⁊ ōnium postea peruenit ad eum qui nunq̄ possedit: ⁊ tunc idem: q̄ pōt fieri furtū ei qui nūq̄ possedit: vt hic dictū est. q̄nq̄ tpe furti a nemine possideba: ⁊ ōnium peruenit ad eum qui nunq̄ possedit: vt in re hereditaria: ⁊ tunc nunq̄ cōmitti tur furtum: vt.l.hereditarie.ff.de fur.ⁿ.l.si homo. ff.de vsuca. Jn successore vero singulari vt in legatario constat q̄ ex noua contrectatione datur actio furti nō ex antiqua vt.d.l.si legatarius.ff.de condi.furt. ¶ Quero que est differētia inter furtum ⁊ plagium. [b] dic vt in glo.j.que optime dicit: preterq̄ in vno: in eo q̄ dicit q̄ in plagio requirit q̄ quis habeat consuetudinē hoc faciendi: q̄ hoc nulla lege cauetur.

Ehis. [c]Quod post aditā heredi tatem ⁊ possessionē apprehensam nouerca abstulit: in furti actione venit.b.d. ¶ Oppo.de.l.h̄uis.j.eo. Solu.ibi nō erat adita hereditas vel apprehensa possessio: vt l.contraria.quod nota.

¶ Partus ancille furtiue qō sit furtiuus pro eo competit actio furti: ⁊ vsucapi nō potest. ⁊ numero.5.7.⁊.9.

Actio persecutoria nō tollitur per penalem.

Ubi est casus legis nulla est dubitatio.

Idem iuris vī in malefidei possessore qō in fure.

Alter q̄ etiam de tribus dicatur.

Ratio quare partus per se censet furtiuus nō tamen per se censetur quantū ad actionē furti.

Partus vacce furtiue an sit furtiuus ⁊ pro eo cō petat actio furti ⁊ possit vsucapi.

Actio vna q̄ tollatur per aliam.remissiue.

Ancille. Partus ancille editus penes surem vel malefidei possessorē est furtiuus ⁊ nō pōt vsucapi: ⁊ pro eo cōpetit actio furti ⁊ ɔdictio: ⁊ persecutoria nō tollit per penalē.b.d. Diuiditur. primo ponit dictū: ſcō illationē: tertio rōnem illatiōis: quarto probat dictū suū a maiori. ſcō ibi quapro pter. tertia ibi: oīm altera. quarta ibi: cū est. ¶ Circa hanc.l.habetis notare principaliter tria. ¶ Primo q̄ partus ancille furtiue est furtiuus. Scō q̄ pro eo cōpetit actio furti. Tertio q̄ nō possit vsucapi. ⁊ super istis tribus fundant oēs iste glo. Quarto no. ¶ q̄ persecutoria nō tollitur per penalem. Quinto not. ¶ q̄ vbi casus legis est nulla dubitatio est. melius probatur. j. de sacri. l. sacrilegij. Ultimo not. ¶ q̄ idem iuris videtur in malefidei possessore quod in fure. ¶ Anteq̄ glos. intremº oppo. ⁊ ista est opp. grāmaticalis: ¶ q̄ vter ⁊ alter fm grāmaticos sunt distributiua duoꝝ tm: ſ hic ponit dictio alter vt sit distributiua plurium: ſc trium: ergo male dicit glo. fateor q̄ est hoc notandum cōtra regulā cōem. vide glo. breuiter quātū ad.l.nostrā hec dictio altera stat propie. nam hoc importat q̄ actio furti penalis pro vno: cōdictio furtiua ⁊ rei vendicatio que sunt persecutorie ponuntur pro alio. vnde recte stat hic distributio altera. quasi dicat: persecutoria nō tollitur per penalem. Hoc premisso venio ad materiam. hic dicit: partus ancille furtiue est furtiuus. ¶ Oppo. ⁊ vi detur q̄ nō sit furtiuus: vt.j. pro empto.l.si in tātum. ⁊.l.si ego.ſ.partus.ff.de publi.Sol.ibi partus conceptus fuit ⁊ editus penes emptorē bone fidei: hic vero penes furē. ¶ Contra hoc oppo. de fine huius.l.Solu.ibi loquit in malefidei possessore: sed sol.precedens loquit de bonefidei possessore. ¶ Tertio oppo.ff.de vsuca.l.si aliena.ſ.fi. Solu.fm verā opi.ibi fuit cōceptus ⁊ editus penes heredē furis qui erat bone fidei possessor: hic fuit cōceptus penes eū, furē vel malefidei possessorē. ⁊ ideo cū querit ⁊an pars ancille furtiue sit furtiuus.d:c aut iste cōceptus est ⁊ editus penes furem: vel editus tm̄ vel conceptus tm̄. Si apud emptorē malefidei dic vt in hac.l.in fi. aut est conceptus ⁊ editus penes bonefidei emptorē. ⁊ tunc nō est furtiuus. vt.l.matrē.j.de vsuca.p em. ⁊.l. si ego.ſ.partus.ff.de publi.aut est cōceptus penes furis heredē: tunc siquidē heres furis erat malefidei idē qō in ipso furē, si erat bonefidei. vt.l.si alienā.ſ.fi.ff.de vsucap. ¶ Modo habes primū. venio ad secundū ⁊ oppo. q̄ p partu ancille nō cōpetit actio furti. vt.d.l.matrē.j.de vsuca.p emp.⁊ d.ſ.partus. Sol. eodē modo ibi fuit editus ⁊ cōcept⁹ penes bonefidei possessorē hic penes furez. ¶ Contra hoc op.de.l. qui vas.ſ. si ancille.ff.de furtis. Solutio. fateor quod si partus est conceptus penes furem: editus penes bonefidei possessorem est furtiuus: non tamen competit actio furti. vt lege cōtraria. ita dicit glo. tua ⁊ bene: quā vide. ⁊ est glos. magna circa principiū: ⁊ ideo ⁊ an cōpetat actio furti dic breuiter q̄ si quidem pars nō est furtiua non cōpetit actio furti: vt.ſ. ꝑgime dixi. Si partus est furtiua tunc regula est q̄ cōpetit actio furti. fallit solū in vno casu q̄n cōcept⁹ est penes furē: ⁊ peperit penes bonefidei possessorē: vt ex pdictis patet. mirādū videt istud. q̄ sit furtiuus partus: ⁊ nō cōpetat actio furti: ſz q̄nq̄ hoc cōtingit. l.j.ſ.ti.j. nā ibi hoc cōtingit ꝓpter psonā subtrahētē cōtra quā actio furti non pōt dari sed hic cū psona furis sit habilis ad cōueniēdū mirādū videt cur non competat actio furti. Jdeo doc. vltramō. dicūt ⁊ bene q̄ partus ancille nō fuit p se separatim cōtract⁹ ⁊ ideo ꝑ eo separatim nō cōpetit actio furti sed ꝑ ancilla: ⁊ in estimatione ancille habebitur ratio meliorationis q̄ granida: vt.l.si quod ex pamphila.ff.de le.ij.et.l.inficiādo. ſ.infans.ff.de fur. ¶ Sz quero ⁊ que est ratio qō partus per se censet furtiu⁹ nō tñ censetur per se q̄tū ad actionē furti dicebat dñs Jac.bu. multū bene ille qui est in vtero quātū ad sui cōmodū habet ꝓ iam nato nō quātū ad cōmodū alteri? vt ff.de ſta.ho.l.qui in vtero: ⁊ ideo quātū ad vitium furtiuitatis: vt sic impediat vsucapio habet ꝑ iā nato q̄ sui cōmodū est vt nō mutet dñiū. ſz quātū ad actionē furti nō habet ꝓ nato q̄ respicit mere cōmodū dñi ⁊ nullo mō ipsi⁹ pars⁹. ¶ Venio ad tertiū dicit hic q̄ pars⁹ ancille furtiue non pōt vsucapi. Contra j.d.l.matrē.j.de vsuc. ꝑ emp. ⁊.l.si ego.ſ.part⁹.ff.de pub.So. ibi fuit cōcept⁹ ⁊ editus penes bonefidei possessorē hic fec⁹. ¶ Contra hoc oppo.de.l.sequif.ſ. de illo.ⁿ.ſ.sequen.ff. de vsuca.Sol.ꝑ declaratione hui⁹ an pars⁹ ancille possit vsucapi. die pleni⁹ quā gl. aut pars⁹ est furtiuus. qō q̄ est apparet ex precedētibus. ⁊ tūc nō pōt vsucapi. vt hac.l.⁊ istit. de vsuca.ſ. furtiue. aut nō est furtiuus vt q̄ est cōceptus ⁊ editus penes bonefidei emptorē ⁊ hic distingue. aut emptor incepit scire aliena ancillam ante partū cōceptū ⁊ editum: aut post partum conceptū ⁊ editum. ⁊ sic post vsucapionem ceptā. Primo casu impeditur vsucapio: vt.d.l.sequitur.ſ.de illo. de vsucapioni. Secūdo casu aut sciuit ancillam simpliciter alienam ⁊ non impeditur vsucapio. aut sciuit eā alienam ⁊ furtiuam ⁊ vsucapio impeditur: vt.d.l. insto.ij.ſz si possessionis.ⁿ.l.nō solum. in princi.ff.de vsuca. Tertio casu aut sciuit eā alienā simpliciter ⁊ nō impeditur vsucapio si sciuit alienā ⁊ furtiuā tunc distingue aut denūtiauit aut nō vt plene distinguit tex. illi⁹.l.singularis in.l.si ancillā.ff.ꝑ fo cio. ¶ Contra ꝑdicta op. supueniēs scia rei aliene non impedit vsucapionē: ⁊ vt.l.i.j.de vsucapione transformanda. Sol. fallit in partu ancille. Ratio quia

¶ Non impedit vsucapionē. vtrū supueniēs sciētia impediat vsucapionē. et dicit q̄ fallit in fructu et partu. ⁊ adō bal. post glos.in.d.l.si. in vlti.col.de vsu. transfor. vide tñ bar.i.l. si ancillā. ff. ꝑo sno.et ea q̄ hic dicit bar. intelligē tñ vt.j.ꝑgi. sequif. ⁊ q̄ ibi dixi magnifice per not. per bar.in.l.ex diuerso. i ꝑn.i vlti. col.ff.de rei vē. q̄ fructⁿ facit suos: ſz pōt vsucapere vt nō teneat restituere.l.sequr. ſ. fructⁿ. fm vnā lecturā ⁊ ibi bar.ff. de vsucap. ibi: nā eo casu quo partus. dicit tū bar. hic q̄ reliq̄ habēt in lect. q̄ hoc est verū ō qb⁹q̄s nō est locupletior factus videt habere locū vsucap. nā cū tunc teneat bonefidei possessor ad illoꝝ restōnē. l.fruct⁹. cū ibi no. ff. de vsucap. possit vsucapi aduersus istū ius petēdi. l. in bello. ſ. si qs seruū. de capt.

[a] ¶ Post decisionē. vide Salic. in d.l. si ducēta. vals de certa. ſ. de trāſactio.

[b] ¶ Eos qui. adde que dixi. ſ. eo. l. in ciuilem. Et ad intellectū huius.l. oīno vide bar. in l. furtū. ff. eo. vbi dicit istū talē receptante nō puniri: nisi tāq̄ pstante opem. q̄ not. pro statuto. et vide eū in. l. q vas. ſ. qui furē. ff. eo. ⁊ q̄ nō. in. l. i. ff. de recep. Et Bal. hic in tex. et crimē. ⁊ ibi Bal. C. ad. l. iul. de vi.

[c] ¶ Quānis. intentari potest actio neg. gest. l. heres viri. ff. de neg. ge.

tio: q̄ oritur ex re furtiua. ⁊ idem putarē eadē rōne: vt in quibusdā fructibus q̄ percipierent ex re vitiosa vitio reali. ¶ † Quero qd in vacca: vtrū partus vacce furtiue sit furtiuus: ⁊ cōpetat actio furti: ⁊ nō possit vsucapi. glo. dicit idē q̄ō in partu ancille. vt.l.qui vas. ſ. ancillam. ff. de furt. glo. dicit verū in oībus ꝓterq̄ in vsucap. nam partus vacce est furtiuus: ⁊ cōpetit actio furti eo casu quo in partu ancille. sed nō est idē quo ad vsucanam eo casu quo partus ancille vsucapit: eo casu partus vacce vel alterius aialis statim fit possessoris iure dñi⁹: ⁊ ideo q̄ dñs. nō tractam⁹ de vsucapione. hic est text. in. l. sequif. ſ. lana. de vsucap. Nō huius est: q̄ partus ancille nō est in fructu: ⁊ ideo nō efficit statim bonefidei possessoris: ſ fructus vel partus aialiū sunt in fructu. vt.l. in pecū. ff. de vsuca. ideo bonefidei possessor statim tacit suos. ¶ † Ultimo habemus hic videre quō vna actio tollat̄ per aliā. de quo Dy. posuit vnā magnā distinc. in. l. ꝓuinciali. de ope. no. nūtia. ⁊c.

[a] **Post decisionē.** [a]Transactio inter quem agere nō ꝑtis perceptio. b. d. ¶ Oppo. de. l. si ꝑ fure. ff. de ꝑdi. furti. Solu. hic fuit transactū super furto: ibi sup cōdictione furtiua vel sup actione furti. vnde hic sup furto ibi super iure. ¶ Oppo. scō de iureiurā. l. si duo patroni. ſ. idē iul. dicit glo. aliud in iureiurā. aliud in trālatiōe. vel dic ⁊ verius. aut fuit iuratū super facto: aut super actione furtiua: vt pt⁹ ex. l. contraria.

[b] **Eos q.** [b]Qui receptat res subtractas ꝑ eis furti ⁊ cōdictiōe furtiua poterit cōueniri. b. d. in summa.

Furti actio. Actio penalis nō transit cōtra successores: secus in persecutoria.

Si seruū. Qui vendit seruū alie nū eū contrectat ⁊ furti tenetur. b. d. ¶ Oppo. de. l. si qui vxori. ſ. neq̄ verbo. ff. eo. So. glo. ⁊ bene: sola venditiōe nō fit furtum. sed in contrectatione que fit ꝓpter venditionem cōmittitur furtum.

[c] **Quānis.** [c]Crimen expilate hereditatis nō pōt cōtra heredē intentari: sed rei vendicatio intēt̄atur. b. d. ¶ Oppo. ſ. eo. l. de his. dic vt ibi.

Neum. Qui ex naufragio furripit tenet infra annū ad quadruplū: post annū ad simplū: potest etiam criminaliter coerceri. b. d. hic habetis aut. nauigia. que est noua cōstitutio dñi imperatoris Federici posita in. g. col. de statu. cōtra liber. eccle. Quero quomodo se habeat ista aut. ad. l. C. Rñi. l. naufragij. nō habebat locum nisi de his que rapiunt̄ post naufragiū. Jtē hec imponit mi uit titio vt procuratori cum scit ipsum non esse nō cadit dicta ꝓsumptio. modo intro gl. ¶ Oppo. ⁊ de condi. indebi. l. in creditore. ⁊.l.si procu. falso. ff. de condi. ob eam̄sam. que. ll. dicunt dari condictionem indebiti vel cōdictionē ob cām. ⁊ sic videtur q̄ dñium sit translatū in accipientem. q̄ nemo condicit rem suam ꝓterq̄ a furē: vt.l.vlt. vsufr. quemadmo. ca. ergo ⁊c. male dicit hec. l. que dicit dari cōdictionem furtiuā z que soli domino cōpetit: vt.l.i.j. de condi. fur. Huius timore dixit ff. dar. q̄ l⁹ transferatur dñium tū nō cōpetit condictio furtiua. sed hoc est falsum: vt.d.l. vlt. vsufr. quēadmo. ca. ⁊.j.l.i. de condi. fur. tū docto. dicunt q̄ ff. dar. antiquus glossator. illud nō dixit: sed dixit q̄ furtū cōmittitur: ⁊ ideo contra furē dat̄ condictio furtiua ⁊ omnis alia: q̄ omnis ɔdictio cōtra furem. degenerat: vt insti. de act. ſ. sic itaq̄. ⁊ si sic dixit bene dixit: ⁊ dixit verū glo. tñ vī ꝓ solutione contrarioꝝ distinguere aliter. dicit glo. aut solui ꝑ curatori falso credens me liberatum: q̄ credebā eum ꝑcuratorē esse in rem suam. ⁊ sic in eum trāstuli dñium: ⁊ tūc nō ħ locū actio furti: nec cōdictio furtiua: sed ɔdictio indebiti: vt. ſ. de condi. indebi. l. creditore. aut non credebā esse eum ꝑcu-

Falsus procurator.

Jsta est difficilis lex multū. Falsus procurator recipiendo debitū furti manifesti⁹ ⁊ cōdictione furtiua tenet. b. d. in summa ista lex multū difficilis ⁊ subtilis in imm̄esum. quā no. multum Anteq̄ intrem istā materiam: q̄ ista lex est imperfecta quero a quo ꝙuenitur furti an a solūente an ab eo cui debebat. glo. breuiter dicit in primo casu q̄n recipit depositum facit factum creditori eidēq̄ deponēti: q̄ ipsi⁹ erat pecunia. Scō casu q̄n exegit debitū facit furtū debitori solūēti: quia ipsius erat pecunia. hoc tangit hic ſcda glos. ⁊. gl. magna in ꝓin. dicā. j. lati⁹. dicit hic furti nec manifesti. ¶ Oppo. q̄ iste falsus procurator teneat actione furti manifesti: q̄ manifeste recipit pecuniam a soluente. dicunt qdam q̄ huic procuratori fuit solutū de nocte: vel forte erat cecus. alij dicūt q̄ ad hoc ꝓt vt sit fur manifestus requiritur depositio non sufficit sola visio. truffa est. dic ad hoc vt qs sit fur manifestus requirit visio cū acclamatione: vt.l.si quis in seruitute. ff. eo. vnde bic licet visus fuerit: tamen contra eum non fuit acclamatum. ideo non est fur manifestus. ¶ Oppo. ſ fecido dicitur hic exigendo. Contra exigere est ab inuito extorquere: vt.l.si deiussor. ſ. si rem. ff. de legatis. iij. Sed falsus procurator non potuit exigere quia non habebat actionem nec mandatum: ergo ⁊c. Solu. hic exigit de facto. vel dic q̄ hoc ponitur improprie: q̄ exegit a sponte soluente: vt dictū est.

¶ Opponi. extra glossam † qui solvit scienter indebitum videtur donare: [b] vt de conditio. indebi. l.j. de regu. iur. l. cuius per errorem. soluit glossa. in. l. si procurator falso. ff. de condicti. ob causam. dicit q̄ hoc debet intelligi quando fuit solutus ab ignorante eum esse falsum procuratorem: alias videtur donare. ⁊ est glos. j. Jaco. de are. reprehendit istam glo. nam tūc soluendo quis videtur donare quando nulla alia ꝓsumptio potest esse: vt si solverit scienter indebitum tanq̄ debitum certe videtur donare: sed quando soluit falso procuratori possumus ꝓsumere quod sibi solverit vt domino detur ideo donatio non ꝓsumitur. arg. l. cum de indebito. ff. de ꝓba. ⁊.l. eleganter. ſ. q̄ reprobos. de pigno. act. ff. de solu. l. si cum aurum. ⁊ hoc videtur tenere gl. ff. de solutio. l. dispensatorē. licet doct. non allegauerunt hic: certe quando soluit procuratori falso tanq̄ procuratori sine dubio videtur donare: vt.l. si non forte. ſ. qui filio. ff. de condi. indebi. ꝓ empt. l. ij. Ad quod. l. si seruus. ſ. si scienter. ⁊ fic glos. in. l. si procuratori falso. dicit verum reprobata glo. que est in. l. dispensatorem. ⁊ ita ibi tenet Dyn. non obst. quod dicit Jaco. de are. quia potest esse alia ꝓsumptio ⁊c. quia fateor quando solueretur simpliciter vt titio: sed cum solvit titio vt procuratori cum scit ipsum non esse nō cadit dicta ꝓsumptio. modo intro gl. ¶ Oppo. ⁊ de condi. indebi. l. in creditore. ⁊.l. si procu. falso. ff. de condi. ob eam̄sam. que. ll. dicunt dari condictionem indebiti vel cōdictionē ob cām. ⁊ sic videtur q̄ dñium sit translatū in accipientem. q̄ nemo condicit rem suam ꝓterq̄ a furē: vt.l. vlt. vsufr. quemadmo. ca. ergo ⁊c. male dicit hec. l. que dicit dari cōdictionem furtiuā z que soli domino cōpetit: vt.l.i.j. de condi. fur. Huius timore dixit ff. dar. q̄ l⁹ transferatur dñium tū nō cōpetit condictio furtiua. sed hoc est falsum: vt.d.l. vlt. vsufr. quēadmo. ca. ⁊.j.l.i. de condi. fur. tū docto. dicunt q̄ ff. dar. antiquus glossator. illud nō dixit: sed dixit q̄ furtū cōmittitur: ⁊ ideo contra furē dat̄ condictio furtiua ⁊ omnis alia: q̄ omnis ɔdictio cōtra furem. degenerat: vt insti. de act. ſ. sic itaq̄. ⁊ si sic dixit bene dixit: ⁊ dixit verū glo. tñ vī ꝓ solutione contrarioꝝ distinguere aliter. dicit glo. aut solui ꝑcuratori falso credens me liberatum: q̄ credebā eum ꝑcuratorē esse in rem suam. ⁊ sic in eum trāstuli dñium: ⁊ tūc nō ħ locū actio furti: nec cōdictio furtiua: sed ɔdictio indebiti: vt. ſ. de condi. indebi. l. creditore. aut non credebā esse eum ꝑcu-

[a] ¶ Daniesti. vide gl. i. c. ex pte. de ref. Bal. in. c. j. ſ. i iuria. in v. ſcu furtū. de pa. iu. fir. vide ē facere festū de isto text. q̄ dicit satis ꝑbare q̄ dicit q̄ falsus ꝑcurator non dī facere furtum manifestum.

[b] ¶ Falsus. et quot modis dicat falsꝰ ꝑcurator. vide ħ ⁊ no. bal. i. l. ij cir ca ꝑnci. ſ. ꝑcu. et ibi vīs Alex. ⁊ vi de bart. i. l. finaūt ſ. itē si fundus. ff. de nego. gest.

[c] ¶ Fur manifest⁹. qs dicat fur manifest⁹. adō bar. i. l. ij. ff. eo. ⁊ bal. ħ in. iiij. op. adde q̄ sufficit q̄ fuerit visus ⁊ insultat⁹ fm acclamationē. ꝑ bar. i. l. si qs i fundo. ff. de furtis. ſ. itē sufficit q̄ solū apphēdatur. vt ibi. ⁊ i. l. ij. cū seq. eo. tit.

[d] ¶ Op. scō. vide ad ħ gl. i. l. j. ſ. qō me. cau. ⁊ i. l. cum dotē. ſ. si post solutus. ff. de iure dot. ma tri.

[e] ¶ Videt donare an solues sciēter indebitus videat donare. vide qō no. bal. in. l. si per ignorātiā. ſ. decēdi. inde. vultergo ħ bar. q̄ soluens sciēter indebitus non repetit. vide Bal. in. d. l. dispē satorē. ⁊ bal. ħ in. iiij. q̄rit Intelige q̄n ad idē ite debat animꝰ recipientis. alꝰ non posset esse donatio: vt no. bar. i. l. j. in. j. col. ff. de dona. ⁊ bal. ħ declarat in v. iiij. q̄rit i ij. col. ibi tñ doct. dicit. vi b bar. i. l. qñ. ff. de ꝙdi. fur.

Universidad del Rosario
Archivo Histórico

a ¶Uel si diceres
huc .pcuratorez.
bal.hic rēprehen
dit bar.in.vj. op
in prin.iij. col.ibi
ergo non pōt ha
bere locū cōditio
sed bar.in.l.si pro
curatori falso. in
iij.q.ff. de condi.
inde.ō hoc alleg.
glo.in terminis.
vide ibi. Ibi ic̄p
tū ad hoc vt scia
mus. idez tz bal.
in.d.l.si procura
tori falso.

b ¶In eo vero. cō
tra tz bar.in.d.l.
si procuratori fal
so.in.iiij.col.z eg
bis duab⁹ ꝛc. vi
de oīno bar. in.l.
qñ.ff.de ꝺdi.fur.

c ¶Quid in dubio
adde bart.in. d.l.
si procuratori fal
so.ad finem.

ɔ ¶Quid ꝺubio.
qūo cognoscatur
an falsus .pcura
tor acceperit pe
cuniā a debitore
bono aīo vel ma
lo. Adde bart.in
l.cuz qs.ℊ.j.ff.de
sol.in.v.col.ibieg
isto casu surgit
vnum. Idem tz
bar.in.d.l.si .pcu
ratori. vide Bal.
hic in.vij.et. viij.
oppo.

e ¶Si quis seruo.
quid si vn⁹ sern⁹
psuasit alteri vt
fugeret. vide hic
Azo. in summa i
l.qui seruo.ff. eo.
ti.adde bal.de eo
qui dedit ꝑiliuz
ad maleficiū q̄ si
est subsecuti. ei⁹
consil,cclvj.iiij.li.
7 vide pau. de ca.
consi.cccij.

e ¶Si quis seruo.
in prin. vide Ludo.ro.in consilio
ccxviij.pro exten
sione.de qua hic.
And.barba.

atorem in rē suam:7 tunc aut solut ibi tanq̄ sim
plici nuntio vt portet ad creditorem:tūc si nō por
tat cōmittit furtum 7 teneť condictione furtiua 7
furti:vt.ℊ.eo.l.si is cui.7.l.falsus.ℊ.i.ff.eo. aut nō
solui tanq̄ simplici nuntio:sed in eum transtuli
dñium:vt me faceret liberari:tunc nō teneť furti.
Sed neq; condictione furtiua:sed tenetur ꝺdictio
ne ob causam nō secuta causa:vt.ℊ.d.l.si procurato
ri falso.ij.respon.ff.de condi.ob cau.vide glo.tuā
ista glo.bene dicit.sed non ad propositum.nā hec
l.non loquitur in procuratore in re mea.Item
scom membra distinctionis loquitur in simplici
nuntio.hec.l.loquif in procuratore non vero. Jtē
tertio loquif qñ fecit quēdam ℑctum non noiatū
ſ.do vt facias me liberari. Tidendum est ergo qñ
soluitur procuratori falso:vt .pcuratori cōstituto
ad recipiendā solutionem.isto casu loquitur pro
pie ista.l.7.l.si procuratori falso.quo casu dico q̄
contra procuratorē falsum dař actio furti datur
conditio furtiua:dař condi.ob cau.vt.d.l. si procu
ratori falso:q; oēs ꝺdictiones degenerant ꝑtra fu
rem:vt insti.de actio.ℊ.fic itaq;.vel si diceres hunc
procuratorem falsum nō habuisse animū interci
piendi pecuniā ꝺabif tñ condictio ob causam. nā
ille qui accepit vt .pcurator teneť ad duo alterna
tiue:vel vt se procuratorē ostēdat vel vt faciat do
minum ratū habere.si igitur neutrū istoz faciat
quasi causa non secuta pōt pecunia condici.hic est
casus in.d.l.si procuratori falso.7 hoc est vtile i ca
su in quo ego ignoro vtrū sit verus procurator
vel falsus.nā nō habeo necesse proponere i libel
lo vtrū sit verus procurator vel falsus sed dicā sic
q; non docuisti te procuratorē:nec fecisti dñm ra
tuz habere.7 sic cā quare tibi solui cessat ꝑte peto
ꝛc.vt.d.l.si .pcurator falso. ¶Sed cōtra hoc op.
in simplicem procuratorē nō transfertur dñium
vt.l.si ego.ff.de neg.gest.ergo non pōt habere lo
cum condi.ob cau.q; nemo cōdicit rem suam: vt
dictum est.Solu.dicas istā solutionē factaz ifti .p
curatori esse reconciliatā cōsumptione:vt dicit in
mutuo debito.vel dicas q̄ concicif primo in mu
tuo.vt.l.indebiti.ℊ.si vnum.de cōdi.ide.vel dicas
procuratorem habuisse animū intercipiendi. naz
cōtra eum conditio oīs degenerat. ¶Ultimo op
po.ad idez.ff.de condi.ob cau.l.si procuratori fal
so.7.l.si vendidero.ℊ.furtiuus.de furtis. ¶Solu.
ibi est secuta ratihabitio que extinguit actionem
furti 7 cōdictionē furtiuam:hic secus. Resūma
mus ergo qñ soluitur procuratori falso qui nūq̄
habuit mandatum:aut est secuta ratihabitio: aut
fuit solū ab eo qui sciebat eū falsum: aut ab igno
rante:aut soluit tanq̄ procuratori in rē suam:aut
tanq̄ simplici nuntio:aut ei dedit vt faciat libera
ri:aut soluit tanq̄ simplici procuratori.7 hoc vlti
mo casu:dic vt.ℊ.prox̄ dixi non habetis hic alia
circa istam partem. ¶Oppo.de.l.cuz quis.ℊ.j.ff.
de solu. Solu.ea ℣ que dixi habent locum in⁹ procu
ratore funditus falso qui nunq̄ habuerit manda
tum:sed in.l.ℑtia fuit mādatum reuocatū in eo q
habuit mādatum.quo casu distīguе.aut procura
tor habuit ab initio bonā fidez 7 soluens liberaf
incontinenti:aut habuit animuz intercipiendi: 7
tunc soluens non liberatur ipso iure sed ope exce
ptionis.teneť tū cedere creditori actionē furti et
condictionem furtiuam quam habet cōtra illum
procuratorem: vt ibi ptz.in isto ergo .pcuratore q
habuit mandatum sed fuit reuocatum cōcurrūt
quasi omnia mēbra distinctionis quam ego dixi
ſ.in procuratore funditus falso. Quantū ad hoc
vt sciamus vtrum ipse teneatur cōdictione furtiua
vel furti.debemus distinguere:aut solutum est
ei scienter aut ignoranter:vt dixi in procuratore
funditus falso.aut fuit solutum tanq̄ procurato
ri in rem suā aut non:istud mēbruz non cadit hic.
nam in procuratore in rem suam non cadit reuo
catio:vt.l.illa.ℊ.de dona.nisi poneremus reuoca
tionē illam factā esse vtroq; scientevel consentiēte
omnia illa mēbra hic possunt adaptari ꝑ easdē.ll.
sez ꝙtum ad hoc vtrū soluens liberet a creditore
vel nō est differentia: q; in procuratore funditus

falso soluens nullo modo liberaf:vt.l.qui hoīem.ℊ.qui nullo.ff.de so
b lu. Jn eo vero⁵ qui habuerit mandatū sed est revocatum adhibetur di
stinctio que ponit in dicto.ℊ.cum quis.7.ℊ.dixi. ¶Oppo.ff.de fur.l.si
5 vendidero.ℊ.si titius. Sol. ℣ oia que dixi.ℊ.habēt locū qñ falso .pcura
tori soluitur debitū.nā ratihabitio sequens tollit actionem furti.7 cō
di.furti.vt.l. si procu.falso.ff.de cōdi.ob cau.secus qñ soluitur indebi
tuz.vt.ℊ.ſ.si titius.sedo qñ soluitur indebitum sequēs ratihabitio pa
rit cōdictio.inde. debitor.i.vt.ℊ.ſ.si titius.7 ex his duab⁹ differentijs
resultat vnū mirabile qō pro eadem re competit cōdic.furti.que datur
dño 7 competit condictio inde.contra diuersos.huius ratio est:q; pri
ma conditio fur.fuit nata contra procuratorē falsum ꝓtrectantē q̄ nō
tolitur:tz per sequentē ratihabitionem dñi a debitore auferatur: q;
hoc fit absq; facto suo:vt.l.7 ideo.ff.de condi.fur. cōdictio vero ide.da
tur contra illum ad cuius vtilitatem fuit facta solutio cui per ratihabi
tionem quesita est pecunia:vt.ℊ.ſ.si titius. Tertia differentia est:q; in
debito non distinguemus vtrū procurator sit funditus falsus an ab
initio habuerit mandatū.ratio:q; nunq̄ vī mandatum:vt indebitum
recipiatur:nisi hoc esset exꝑresse dictū:vt.d.l.si procu.de condi.inde.7 si
hoc esset dictum exꝑresse nō possumus tractare de liberando soluentē
qñ indebitū est qō sol:itur sed si tractaremus de inducenda cond. in
de.vel debanda cōdi.fur.seu condi.ob can.distīguemus p oia put est
6 habitione ꝺdi.fur.nō tollit nec etiaz acti.fur.vt dictū est.ℊ. ¶Quero
c circa istam materiā digi.ℊ.aut quis ab initio cōstituit procuratorē ad solui ger
transferendi dñium aut non:quid in dubio⁶. dicunt quidā q; in dubio meinoy.
videtur esse animus transferendi dñium.vt.l.octis fructus.ℊ.fi. cū.l.
seq.ff.de iur.do. Cōtrarium puto in dubio per.l.si ego.ff.de neg.gest.
non obstallegata in ℑtium:q; ibi precedebat titulus habilis quare in
7 eum dñium transferaf:sed per eum in dñm. ¶Item quero ℣q.ℊ.digi.
d aut .pcurator habuit bonum aīm ab initio aut nō:qd in dubio⁹. Rñ.
hoc perpendemus esse ex gestis postea per procuratorē:aut em̄ porta
uit ad dominum statim:sed forte eum non potuit reperire:aut domi
no portauit 7 postea interuertit:tūc ꝓsumitur ab initio bono animo
fecisse:alꝫ ꝓsumatur aīo malo:vt.ℊ.eo.l.si is cui.7.l.pen.ff.de cōdi.
8 ob can. ¶Quero ℣ renoco in dubiū ꝑ perficienda hac.l.cui cōpetat
act.fur.7 condi.fur.in casu.l.nostre.Rñ.prout loquitur in eo q̄ recepit
depositum ꝓprie ita q; dñum nō fit translatū in depositarium tunc
acti.fur.7 condi.fur.competit deponenti non depositario si non fuit in
dolo:q; non interfit sua. Item si fuit in dolo non baberet actionem ex
improbitate sua:vt dicit secunda glo.huius.l.in procuratore vero qui
recepit debitum debemus aduertere aut soluit sibi vt nūtio.7 dicytba
buistis no.i.l.si is cui.ℊ.eo.aut vt procuratori simplici cum in veritate
nunq̄ fuit procurator.7 tunc actio fur.competit 7 condi.furti debitori
soluenti: vt.d.l.si vēdidero.ℊ.si titius.ff.eo. Si vero fuit procurator ſz
renocatus:tunc idem si ab initio habuit malū aīm: sed si ab initio ha
buit bonum aīm:statim fuit q̄situm dñio pecunie creditori:7 si .pcura
tor postea interuertit ipsi creditori tenetur acti.furti vel cōdi.furti. vt
9 d.l.cum quis.ℊ.j. Ex isto ℣ casu insurgit vnum mirabile quod ꝑ falsuz
procuratorem acquiritur domino dominium.huius ratio est fauor li
berationis. Cum enim lex velit debitorem soluentem falso procurato
ri liberari per ꝙs vult per illum falsum procuratorē queri dñium pe
cunie domino: vt no.in.l.qui seruo.ff.de solu.7.l.cū quis.ℊ.j.eo.titu. li
cet glosſ. videatur dicere contrarium in.l.acceptam.ℊ.de vsuca. sed nō
10 bene. ¶Quid si mandatum ℣ non fuit revocatum exꝑresse tamen pro
curator condictionem suam mutauit:quia est effectus quidā ribaldus
an per hoc videatur mandatum tacite revocatum. doct. dicit q; sic: vt
l.si cum cornelius.ff.de sol.7.l.cum quis.in prin.eo.titu.

¶ In delictis que trahi possunt de facili in exemplum ponitur fa
1 ctum:licet non sit perfectum.
2 Cui non congruit diffinitio nec diffinitum.
3 Casus in quo habet locum actio furti non est factum furtum nec res
est furtiua.
4 Statuta quod recipiant interpretationem extensiuam passiue ex iden
titate rationis.
5 Si per statutum induceretur nona forma testandi in eo habebit locuz
lex falci.trebel.materia de aqui.heredi.7 similia.

e ¶Si quis seruo. ¶In delictis que ℣ trahi pos
1 sunt facilein exemplu punia
mento ponitur thema et questio. secundo determinatio que
stionis.tertio responsio ad quedam iura que videbantur facere in con
2 trarium.secunda ibi:nobis.tertia ibi:licet enī. ¶Nota q; punitur affe
ctus licet non sequatur effectus. ¶Nota hic ℣ quod cui nō congruit
3 diffinitio nec diffinitum.vides enim q; illud non est furtum cui nō cō
gruit diffinitio furti. Tertio not.℣ casum in quo habet locū actio fur
ti:nec factum est furtum:nec est res furtiua. ¶Opponit.de.l.j.in fin.ff.
quod quisq; iur.potes dicere q; istud non est delictuz atroz:7 sic habet
locum illud dictum non punitur affectus ꝛc.vt.l.si quis nō dicam ra
pere.ℊ.de epi.7 cle.alꝫ videtur speciale hic propter rōnē q; in fi.l.ponit
¶Quero an id qō dicitur hic de seruo habeat locum in filio.glo.dicit
q; sic in.l.

a ¶Qō sic.7 sic facit ista glosſ.q; in crialibus ꝓcedaf de similibus ad simi
lia qō dicas verum esse quo ad equiparata:sine loquamur in statutis si
ne in consuetudinibus penalibus tez.est melior de iure fm bald.in.c.i.in
ℊ.porro.que fuit prima causa benefi.amit.hoc dictum non hz locum fm
eum vbi due pene imponunf habito respectu ad ꝓuilegiū alicuius ꝑsone
q; tunc nulla po
test fieri extensio a
de ꝑsonis ad similes de
casibus ad casus b
ista est glosſ. ordi. 4
sing.insti.de actio.
ℊ.item mista. que
incipit:si i iudicio
quā glo.tene men
ti fm Bal.et adde
similē in.l.ſi.in v.
aureos.de in ius
vocan.adde q; di
xi post Bart.in.l. 5
iura. iuncta.l.non
possunt.ff.de leg.
7 bas extensiones
de similibus ad si
milia intelligas
ꝓcedere vbicūq;
in statuto vel lege
inest ratio ciuilis 1
vel naturalis fm
no. per Bartol.in 2
l.j.in principio.ff.
vti pos.7 per glosſ. 3
et doc.in.l.j.eo.ti.
et per.eū in ℊ.ca
to.ita videtur vel
le Bal.in.d.ℊ.por
ro. Adde quod re
fert Bal.in.c.j.an
maritus siue vxor
in bñſi.q; quando
heres traberetur
retro q; tunc tra
bitur de similibus
ad similia: quam
legem trabi retro
non est equū. alle
gat Joā.mo.in.c.
detestanda. de con
cess.ꝓbeben. lib.vj. 1
Item adde q; in
pena priuationis
videtur q; nō pos
sit procedi de simi 2
libus ad similia:
q; illa nunq̄ im
ponif: nisi lex hoc
expresse dicat. in 3
aut.de nō eligen.
sec.nnb.ℊ. sinautē
non valuerint.no.Bal.in aut.ex testamento.ℊ.de secun.nup. Item adde
quod no.voluit Bal.in.l.de bis.ℊ.eo.7 in.l.si fugitini.ℊ.de ser.fugi.et re
perio quod Jnno.in.c.qualiter 7 quādo.de accusa.in.v.col.tenet expresse
q; in penis criminalibus procedatur de similibus ad similia:7 nihil alle
gat. Adde Bald.in.l.illa.in princi.j.de col.7 quod not.glo.in.d.l.ſi.de in
ius vocā.7 quod no.Bald.in.l.de bis.ℊ.eo.7 quod digi in.l.gallus.in.ℊ.
et quid si tantum.de libe.7 posthu.7 quod in criminalibus procedatur de
similibus ad similia. vide Bal.in.l.ſi quis non dicam rapere.in princi.de
episco.7 cleri.7 vide Bal.in.l.si te.ℊ.de infa.7 in.l.transigere.in.iiij.col.in
fi.ℊ.de transac.7 an ex identitate rationis in penalibus fiat extensio. vide
aliquid per Jmol.in.l.infamē.de publi.iudi.7 per Bald.in.l.j.ℊ.de inter
dic.vbi oīno vide.7 hic per Bal.7 quod procedatur etiam in criminalib⁹
tenet etiam Bal.in.l.ij.in princi.que fit longa consue.7 in.l.data opera.in
viij.col. Sed in statutis penalibus ego ꝺbitantibus nullo modo fit exten
sio fm Baldum in.l.secūda.in.ij.columna. de patribus qui filios distra.
Et statutum loquens in furto locum habet ex maioritate rationis in sa
crilegio. Bal.in.l.ij.ℊ.eodē.7 de materia per Jaco.de bel.in.l.ſi quis non
dicam.de epiſ.7 cleri.per Jmo.in.ℊ.de viro.7 secundum regulam de qua
hic videlicet quod lex nona superueniens in vno ex parifica.de iure anti
quo extenditur ad illud parificatum. Limita nota.nisi tractemus de re
medio aut actione concedenda.glosſ.est singu.in aut.presbyteros. Adde
que dicit do. abbas in.c.de multa.de ꝓbeben. in glosſ. in ver.in eadem ec
clesia.ibi contrarium credo ꝛc.vbi ꝓbatur q; vbi sunt duo a iure equi
parata pena addita in vno videtur addita in alio text.cū gl.in.c.si posti.
in fi.de elec.in.vj.7 no.ad materiā q; quādo sunt duo a iure cōi equipara
ta q; statutum in vno etiam contra regulam iuris cōmunis habet locum
in alio vt videtur
velle gl.in.l.quod
vero.ff. de legi.et
Barto.hic.7 in.l.
marcellus.ℊ.j. prin.
ad trebel.qō est ve
rum quādo equi
paratio est recipro
ca:secus si esset tā
tum in vno vt si
lex vel statutū di
cat q; dispōsita in
magnatibus ha
beat locum in po
pularibus: q; non
erit eōnerio.l.ij.
j.cōia de lega.no.
Barto.in.l.j.de le
ga.j. Item est ve
rissimile regulam examinandam op
positi.glo.de.l.is cui.7.l.cum qui.in princi.et.l.qui
vas.ℊ.si ego.ff.eodē. Huius timore glo.tua limi
tat istam regulam vt habetis in ea quā vide. Ad
uerte istas limitationes possemus examinare. sed
esset multum longum.7 dic vt plene digi in.l.itaq;
fullo.ff.eo.

1 ¶Simplicitas placet.
Simpliciter dicitur qō est sine distinctione.
2 Per electionem vnius iuris quis nō videtur alte
ri renuntiare.

Sed querebatur. Si res cō
modata sub
trahitur: est in electione dñi vtrum agat cōtra fu
rem an contra cōmodatarium. et vno electo con
tra alium agere non poterit si ciens fuerit.secus
si fuerit nesciens vel dubitās. hoc dicit ꝙsq; ad.ℊ.
sed cum in secunda. Diuiditur iste.ℊ.in tres par
tes. primo ponitur thema et antiquorum opinio.
secundo determinatio. tertio limitatio sue deter
minationis.secunda ibi:talis.tertia ibi:finautem
nesciens. ¶No.ex hac.l.primo quod digi in sum
1 mario. ¶Secundo nota simplicitatem placere
7 simpliciter dicitur quod est sine distinctione.qō
not.facit ad questionem quam digi tibi in.l.inter
stipulantem.ℊ.j.ff.de verbo.oblig.ibi simpliciter
amittit.7 de verbo.oblig.l.i.ℊ.si quis simpliciter.
vbi glosſ.exponit simpliciter:idest pure facit.ff.eo.
ꝓ socio.l.communi. alias coiri facit.ℊ.de fideicō
2 l.eam quam. ¶Tertio etiam 7 tene menti: q; alibi
nescio qui eligit vnum ius nō videtur renuntiare
alteri iuri quod ignorat sibi cōpetere: vt.l.mater
d de inoffi.testa.idem si ꝺubitat.casus est hic q; nō
videf renuntiare alteri iuri qō ꝺubitat sibi cōpete
re.ibi finauté nesciens vel ꝺubitās ꝛc.7 hoc nescio

Adde Roma.consi.cccxcij. Et vide etiā tu Alex.de.imo.in consi.cxxxvij.
col.ſi.versi.corroboro.in.j.volu.

Andre.Poma. b ¶Identitatem rationis.quid in casu fauorabili aut
odioso an possit extendi ex identitate rationis.vide late Roma.in repe
titione aut.similiter.in.cxxix.speciali pie cause inter vltimas voluntates.
j.ad le.falcidiam.

c ¶Manifestissimi.not.qō vulgariter ꝺicitur.vide Bar.in.l.sciendum.ℊ.
sed 7 qui.ff.qui satisda.cog.

Andre.Poma. d ¶Casus est q; non qui eligit vnum ius non videtur
alteri renuntiare quod sibi ignoranti vel ꝺubitanti competit.facit glo.in
l.i.in glo.ſi.in verbo cessat.ff.de condi.indebi.vide omnino in.l.iij.ℊ.fina.
in.iiij.col.ff.de acqui.pos.7 in.l.ℊ.din.in prin.C.qui admitti.facit glo.ſi.in
l.j.in verbo cessat.ff.de condi.inde.7 tex.in.l.ij.ff.quis ord.in bo.pos.ser.7
aliquid per Jaso.in.l.cum quibus.ℊ.de iur.7 facigno.7 vide ad istū text.
Bal.in.l.leges sacratissime.ℊ.de legi.vbi vult per istum tex.q; ita parcaf
ꝺubitanti sicut ignoranti quem sequitur Joan.de anna.cōsi.lxxij.incipi.
visis 7 consideratis que in facti narratione.in vlti.colū.7 per hoc facit q̄ō
vult Decius post do.Christofo.castillio.ibi in.l.i.ℊ.de pac.in fol.nec vas
j.de cap.7 postil.rener.quam intelligit q; ibi renera mortua si
tamē erat penes contrahentes ꝺebitum 7 sic volunt.7 ex illo ꝺicto potes
notare quod de ꝺubio aliquando iudicamus vt de sciente:q; sicut ille qui

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

scit de vita alicuius non pōt sup ei⁹ hereditate pacisci ita nec dubitans ꝛ
imo in dubita. loquamur fm subiectā materiā ꝛ vide bal. in l. fi. ff. de cō
di. indebi. ꝛ bal. in c. i. ff. pſonā. in ti. p quos fiat inuest. vbi limitat vt non
habeat locū in dubitāte q̄litatē pſone cū qua ſ̄bit q̄ eo indicamus non
vt de ignoran. ꝛ vide aliqd p aleg. cōſi. 81. col. ij. vol. v. ꝛ vide tex. ibi bart.
in. l. i. ff. de teſta. et
alibi. ꝛ ideo tene mēti. [a] ¶ Ad. l. noſtram oppo. de
l. vt omnes. §. ſi ſeruus. ꝛ. l. ita q̄. fullo. C. ſi. ff. eodē.
Solu. hīc loquit in cōmodatario qui nullum ius
hz in re. Contrariū loquit in creditore et vſufru
ctuario qui habuit ius in re. ꝛ ideo actio furti cō
petit tam dño p̄o iure dñij q̄ creditori ꝛ vſufru
ctuario p̄o iure ſuo: vt. l. ſ̄cia. ¶ Contra hoc op.
vſ̄ q̄ idem in eo qui nō hz ius in re: vt in fullone
vt. l. ita q̄ fullo. in p̄in. ff. eo. ꝛ inſti. de obli. que ex
delic. §. furti. Solu. aliud in fullone et ſarcinatore:
aliud in cōmodatario. Ratio: q̄ fullo ꝛ ſarcinator
ineunt contractum ratione vtriuſq; ideo ſimplici
ter ſubuenitur cōmodatario ratione ſui tantum.
☞ Cōmodatarius quod egit gat rem a fure: quo
modo. nume. 3.
Qui ſentit onus dz ſentire cōmodum et econtra.
P̄ro poſſeſſione rei mobilis amiſſa nullum iterdi
ctū poſſeſſorium eſt introductū fz alia remedia ſic.
Si ad aliquē puenit poſſeſſio ſine vitio ei⁹ rei quā
ego tm̄ poſſidebā an b̄eat locū remediū. l. coloni.
Dñs in caſu huius. l. an poterit agere ſ̄ furem.
Fur duplici damno non afficiatur.

1 a ¶ Quod tene mē-
4 ti. not. q̄ eligens
vnū ius nō videt
5 renuntiare alteri
de quo ignorat q̄
6 neſcio alibi. et an
7 ignorans et dubi
tans egparentur
vide q̄ not. ſ. de
condi. inde. l. ſi. ff. et
1 not. bal. ſic allegā
tem iſtū text. in. l.
2 leges ſacratiſſime.
ꝛ etiam dicit hic
Ly. ꝛ bal. q̄ omit
3 tēs opponere ex-
ceptionē p̄opter
dubitationez p̄t
eam opponere cū
primus eſt de ipſa
certificat⁹. ꝛ intel
ligit iſta bal. ℔ ni
ſi potuiſſet ſe cer-
tificare et noluiſ-
ſet et vide q̄ not.
dicit bal. in. l. j. in
iiij. col. in fi. ſ̄. de
fal. cā actie. leg. et
ad dicta de igno-
rante vide bar. in
l. ij. in ꝓbo. p̄cedo
in glo. ff. ſi. q̄s in
ius vo. non ie.

↪ Andr. Pomate.

b ¶ Contra caſum
d. l. alex. in cōſi. cc.
col. ij. volu. iij. 4

c ¶ Efficit empto-
rem. et hoc etiā tz
bal. i effectu et be
ne dicit in. d. l. in
ciuilem. p̄o quo
facit q̄ ipſe bal.
not. in. l. ancille. ſ̄.
eo. ꝛ. l. eū q. §. p̄re- 5
tor. de publicia.
Adde do. abb. in
in. c. ſi diligenti. de
p̄ſcrip. et pan. de
caſt. in. l. ꝛ ideo. §.
fin. p̄allega. ibi
tertio q̄rit glo. vi-
de hic lati⁹ p bal. b

↪ Andre. Pomate.

d ¶ Non conſtaret.
credo q̄ non. vide
alex. conſi. cxviij.
in p̄ima col. vol. c

ij. barba. conſi. xlij. col. iij. ꝛ tribus ſeq. volu. ij. ꝛ Alex. lj. in p̄in. vol. j. ꝛ
exciz. col. iij. volu. ij.

e ¶ Quar⁹ opere. ꝛ adde no. p glo. ꝛ bar. in. l. iurisiurandi. in fi. p̄in. ff. eo.

f ↪ And. poma. ¶ Ultimā partem. aliquid p̄mittitur
q̄d als non p̄mitteret. adde barb. in. c. nulli. e ꝛ tra de pign. vbi ponit ro-
ma. ſiſta. vbi aleg.
bic in ap̄oſtil. ad
bart. addē glo. in
cle. ij. ad ſiluēm de
regula. addē q̄ p
bat tex. fm intel
lectum guil. in. l.
preſides in fin. ff.
ſi cer. per et q̄d ibi
no. do. alex. quam
legit cum. l. p̄ece
denti. addē tex. in
l. alienationis. ff.
fami. her. item ad
de q̄d not. bart. in
l. i. in fi. C. de nau
fra. lib. xj. ꝛ tex. in
l. diuis. ff. de pe
ti. here in ver. ſed
p̄opterea. Adde
bar. in. leg. ſi is q.
§. fi. ff. de pigno. ꝛ
bal. i. l. inbemus.
in p̄inci. C. de ſac.
ſanc. eccle. ꝛ tex. in
l. ij. C. de pat. qui
fil. diſtra. et quod
bart. in tractatu
repetiſal. l. ij. q. dū
allegat. l. p̄o he
rede. §. quid ſi tm̄.
ff. de acqui. here. ꝛ
vide q̄d bar. ꝛ do.
Allexā. in. d. §. qd
tm̄. glo. in. l. ij. ff.
de offi. conſul. ad
de tex. in. l. ait. p̄e
tor. §. dubitarem
ff. de bis q̄ i frau.
credi. adde quod
nota. aret. cc̄xxix.
monet q̄ licet ſit
p̄tiū accipere pe-
cuniā ad vſuram
tū ſi cauſa neceſſi
tatis accipiat nō
peccat. adde glo. ſ.
in. l. nullus. verb.
vltionem. C. de in
dic. et adde ad ſu
p̄dicta regulam
quam not. Jaſ. in
l. i. in. iij. col. ff. de
officio eius. vide
etiā cepol. in aut.
ſed nouo iure. in
l. xxx. col. in fin. ſ̄.
de ſer. fugit. item
adde rationem dī
uerſitatis p̄miſſe
poſitam per Feli.
in. c. cum accepiſ-
ſent. de conſtitu. i
ix. col. vbi poſtea
remittit.

Cum autem.

Si marito res cōmo-
data ſubtrahatur ab
vxore vxor ſi eligat a dño furti conuenitur. Si eli
gatur maritus: maritus in factū propter res amo
tas tenet: nec poterit mulier eligi ſi vir ſoluendo
extiterit. h. d. ¶ Oppo. q̄ actio rerū amotarū non
datur conſtante matrimonio. vt. ſ. rerum amo. l. ij.
Sol. exponе. i. factū p̄opter res amotas. ¶ Op.
ff. rerum amo. l. antepe. Solu. ibi ponitur caſus
econuerſo ad iſtum. vt glo. quam vide.

¶ De operis libertorum. Rubrica.

1 ☞ Factum in tempore dicitur q̄ fit per modi-
cum ante vel poſt ſine interuallo.
2 Opere libertorum quomodo imponantur.
Pactum nudum non veſtitur manumiſſione: ſed
cohērentia manumiſſionis.
3 Pactum nudū an veſtiat iureiurando. remiſſiue.
4 Opere a liberto qua actione petantur.
5 Neceſſitas non habet legem.

Tempore.

Dividiſin
tres ptes.
P̄imo loquit q̄ſ opere ſunt impo
ſite. Scōo an poſſit peti p̄etiū futu
rarū operar⁹. hec pticula vſ̄ ſibi extra
dicere. Tertio q̄ſ opere non ſunt ⁊mpoſite. ſcōa
ibi: ſolet aūt. tertia ibi: cū et ſi oppere. breuiter dicit
q̄ opere p̄miſſe debēt p̄ſtari nō p̄etiū earū niſi ex
cā neceſſitatis. h. d. ¶ Circa p̄imā partem queri
1 dicitur hic ſi tēpore manumiſſionis. ¶ † Quero
q̄ſ dz factum tēpore manumiſſionis. dic vt in glo.
j. vt ſi in illo tempore vel modicū ante vel modicū
poſt ⁊manumiſſionem ſine interuallo fuerit actum.
2 vide glo. ¶ Quero † qualiter opere⁹ imponanē li-
e berto. dicit gl. p ſtipulationē vel iuſiurandū: et eſt
ſpāle q̄ pactū iureiurādo veſtiat. vide glo. ij. in p̄n.
hic aduerte ꝛ not. q̄ pactū nudū non veſtit manu
miſſione ſēu cohērentia manumiſſiōis. ꝛ eſt ſpāle
3 fauore libertatis. ¶ No. † q̄ vulgariter pactū non
veſtit iureiurādo fm̄ gl. dic vt dixi in aut. ſacra. ſ.
4 ſi aduer. vendi. ¶ Quero ſcōo qua † actione petunt
ope. dic breuiter ꝛ hec eſt veritas: aut ope ſunt p̄o
miſſe p ſtipulationē: aut iureiurando. P̄imo caſu
aut petunt ope. ꝛ agitur actione ex ſtipulatu: ſiue
ſint certe ſiue incerte. aut deuenitur ad eſtimationē
ſunt. p̄miſſe iureiurando agit⁹ in factū. dic clar⁹ vt
hac glo. ¶ Venio ad ſcōam partē. et iſta ſcōa pars
videt ſibi ſ̄cia. nā p̄imo dicit q̄ ſolet conueniri vt
aliqd deſ̄ p opis. poſtea dicit q̄ peti non p̄t. ¶ Vn⁹
timore glo. exponit iſtū tex. bñ quatuor modis
vnūquēq; vide q̄ glibet p̄t ſuſtineri. tū illa eſt
magis clara: vt dicā⁹ ſolet inter liberos ꝛ patro
nos conueniri vt p operis p̄teritis aliqd p̄ſtēt hz p
ciū peti nō poſſet ſubaudi remanēte ſalno iure pa
tronatus. ¶ Oppo. ꝛ vſ̄ q̄ in caſu inopie eum ale
re non tenet: vt. ff. de libe. agno. l. ſi qs a liberis. §.
ſi quis a libertis liberto. dic vt in gloſſ. ¶ Venio
f adyltimā p̄t̄. ex hac † vltima parte ꝛ precedente
allegatur iſta

legatur iſta. l. q̄ neceſſitas non hz legē: q̄ lex vult
q̄ libertus non cogitur ad p̄eſtationem operarū
p̄etij. fallit in caſu neceſſitatis.

Anumiſſiōis.

Quimanu
mittit ne ne
ceſſitate non babet per omnia iuſpatro-
natus. h. d. ¶ Opp. de. l. campanus. ff. eo. So. fal-
lit ibi ratio: quia ſponte p̄omiſit. Fallit etiam in
aliis caſibus vt bic in gl. ¶ Op. ff. de bo. lib. l. etiā
§. ſi quis numos. Sol. non babet ius patronatus
quantū ad ea que dicuntur bac. l. ſed q̄tum ad ius
ſuccedendi ſic.

Ai numis.

¶ Si qui ma
numittit acce
ptis numis non debentur opere. h. d.
a ¶ Si quam. an ex in ſumma iſta lex.
ſola quentione de
p̄etio operarū p
dak ius patrona-
tus. ꝛ an ius com
petat. vide Bald.
q̄ ex ſola conuen
tione.

Iquam.

a P̄etiū operarū
p̄miſſuz p̄t peti:
tū ex hoc exigēs iuſpatronat⁹ amittit.
h. d. In hac. l. fuit quedā opi. iter Azo
ꝛ Hug. de porta rauēnate. ꝛ Hugo. dicit q̄ ex ſola
conuentione de p̄etio perdit iuſpatronatus. Azo
dicebat q̄ ex actione tantū: vt bac. l. ꝛ ita cōiter te
netur. ¶ Ultimo in iſta materia diſtinguatur: vt
diſtinguitur hic plene per glo.

Ater tua.

Eatenus quaten⁹ qs
de neceſſitate manu
mittit operas imponere nō p̄t. h. d.
b ¶ Liberti. Adde
not. bar in l. ſi nō
ſortē §. libertus.
ff. de condi. inde.

Iberti.

b Heredib⁹ extraneis vel
mariti nō debent opere.
h. d. ¶ Oppo. §. de in ius vocan. l. ij. Sol.
ibi loquitur in operis que conſiſtunt in non face
do: vt in non vocando in ius ꝛ ſimilia. hic de bis q̄
in faciendo conſiſtunt.

Eꝛ patronis.

P̄ro ope
ris futu
ris non licet mercedem recipere p̄o p̄ete
ritis ſic. Item duo liberantur a p̄eſtatione ope
rarum. hoc dicit.

dū . nec xᵒ fuit h
Germ. gaue ar.

Iruis.

Emptus p̄opt̄ijs nu
mis ꝛ manumiſſue nō
dz ſuo patrono operas ꝛ ab eo non re
uocatur in ſeruitutem. h. d.

Iberte.

c ¶ Liberte. tu dic
tamē q̄ ſi iſta fuit
manumiſſa ex cā
fideicōmiſſi poſ-
ſet te inuito diuer
tere.

¶ Vxor nō dz vt liber
ta opas viro ſuo: ſed
eo inuito nō p̄t diuertere: tenetur tū
p̄eſtare operas viro ſuo tā q̄ vxor: nō
tan q̄ liberta. h. d.

☞ Qui non grauatur onere pecuniario nō po
teſt onere fideicommiſſi grauari.
Tres adiectū libertati vſ̄ repetitū ad limitandam
p̄eſtationē in cōditione libertatis additam.

Itius.

In toto codice non eſt lex
d ¶ Cultū iterest. q̄ incipit titius: niſi iſta. et
ex qua not. bñ fa legit duobus modis fm̄ vnā lec. breuiter
cit lex imperator. h. d. Qui nō grauat onere pecuniario non poteſt
de fideic. liber. ad onere fideicommiſſi grauari. h. d. fm̄ vnam lectu.
bar. i. l. pure. ff. ¶ Not. q̄ dixi in ſummario p̄batur in. l. plane. el
de iure patr. ꝛ me ij. §. ſi cū. l. ſeq. ff. de leg. j. fm̄ aliā lect. breuiter hoc
lior glo. ꝛ bart. in intendit. † Tēpus adiectū libertati videt repetitū
Leum qui. ff. de in ad limitandā p̄eſtationē in 2ditione libertatis ad
terdic. ꝛ relega. ditam. h. d. fm̄ aliam lecturam.

Uod ex liberta.

Filij li
bertorū
ſunt ingenui ꝛ matrimoniū liberat mulie
rem a p̄eſtatione operarum. h. d.

Ui manumittunt.

Breuiter. h. d. Liberti poſſunt mozari vbi
volunt nec poſſunt reuocari in ſeruitutē: niſi ex cā
ingratitudinis. h. d. non habetis hic alia.

Inredhibitione.

Qui
alie
num tenet libertū tenetur ad reddendas
operas. h. d. iſta lex in ſumma.

¶ De bonis libertor⁹ ꝛ iure patronatus. Rubri.

1 ☞ Publicatis bonis veniunt ea iura in fiſcum
que veniunt in extraneum heredem.

Ultū interest.

d Dotio pe
cunie ꝛ pactū de manumittēdo cū fu
turo dño p̄imit ſ̄cta. ſecus cū p̄eſenti
¶ Itē ſi fe⁹ ſuccedit in ius p̄onat⁹. h. d.
¶ Opp. de op. li. 1. titius puerū. Sol. hic loquit q̄n
ſeruus fecit pactū cū dño. ibi dñs fecit pactū cum
extraneo. ¶ Opp. ſcōo de. l. cū affirmes de lib. cā
ꝛ. ff. ſi inge. ef. di. l. ij. Solu. nō cogit dñs manumit
tere p̄ecise. vt hic. ſed hortabitur vt in ſ̄cio. ¶ Itē
opp. ꝛ videt q̄ ius libertor⁹ nō veniat ad fiſcū: vt
ff. ad. l. iul. ma. l eor. Sol. ibi fuit ꝛdēnat⁹ ex aliis
capitulis. l. iul. ma. hic vero ex eo q̄ō alind ſ̄ prin
cipē cōmiſit. ¶ Opp. de. l. iij. ff. de iterdic. ꝛ relega.
Sol. illa eſt vera q̄ cōdēnat ex alio crimine: tunc
ea iura patronat⁹ q̄ in extraneū heredē tranſirent
trāſeūt i fiſcū. q̄ vo ad extraneū heredē nō trāſiret
nec ad fiſcū trāſeūt: ita dicit gl. quā vide ꝛ no. atene
mēti q̄ eſt veriſſima quā tenēt do. ¶ Ex qua not.
1 ☞ q̄ bona publicant nō veniunt in fiſcū ea q̄ nō
veniunt in heredē extraneū: q̄ no. perpetuo.

Liberti.

Si p̄ſon⁹ patuē liber
tū cū ancilla p̄incipis
dē cōſortiū ius p̄onatus amittit. h. d.

Iquis

e Qui remittit ius p̄ona
tus oē ius p̄dit p̄ter reue
rētiā ꝛ ius reuocādi i ſnitutē. ¶ Opp. ff.
eo. l. paulus. §. patroni. So. aliud eſt remittere ius
p̄onatus. aliud eſt ꝛcedere liberā teſti factionem.
¶ Itē op. de. l. etiā. ff. eo. So. ibi cōcedebat a p̄nci
pe libera teſtameti factio: ſec⁹ ſi a p̄ono. vt dictū
eſt. §. ¶ Ultio habem⁹ hic tractare ius p̄onatus
q̄ gl. ponit in hac vltima gl. q̄ā vide p teipſum.

¶ Si in frau. pat. de liber. alienatio facta ſit. Ru.

Iſ in fraudem.

Alie
nata i
fraudē patroni poſſunt p patronum
reuocari niſi ratū habuerit. h. d. Di
nidit in tres partes. ¶ Primo di
cit quid poſſit reuocari per patronum. Scōo qua
actione. Tertio ponit vnā exceptionē ſi patronus
conſenſerit. ꝛ prima pars incipit in. l. ij. ſcōa ibi: ve
rum. ¶ Op. de peti. here. l. q̄ ſi in die. §. pe. Solu.
nō cōcedit reuocatio per petitionē hereditatis: vt
d. l. q̄ ſi in die. ſed p caluiſianā ſic: vt hic. ꝛ. l. p̄gi.
¶ Opp. ff. eo. l. j. Sol. aut libertus alienat in vlti
ma volūtate aut inter vinos. ſi in vltima volūtate
nō requirit fraus: vt. l. ſ̄cia. ſi inter vinos: tunc re
quirit q̄ in fraudē ſit factū: vt hic. ¶ Itē op. ꝛ vi
detur q̄ inter vinos non regratur fraus: tū videt
obſtare q̄d habet. ff. eo. titu. l. ſi in vēditiōe. ꝛ. l. ſeq.
Sol. quatenus in ſctu ſerui facto a liberto conti
netur donatio ſibi ſufficit euentus nec fraus regrit
tur: ſed inquantū contineret aliū contractū onero
ſum requiritur fraus: vt hic. ideo Ly. ponit vnam
diſtinctionē valde longā: ꝛ fuit Jac. de rauē. ꝛ ſum
mat totum tit. ff. de bis que in frau. pa.

1 ☞ Patronus ſuccedit liberto ab inteſtato libe
ris non ex tantibus.
2 Frater liberti an excludat patronū ab inteſtato.
3 Patronus accuſans libertū quando amittat ius
ſuccendi.
4 Filij dinerſo⁹ patrono⁹ qualr ſuccedant liberto
5 Patronus licet ſit heres liberti tamē reuocat alie
nata per eum.
6 Heres q̄ veniat contra factum defuncti.
7 Filius inſtitutus in legitima: hereditatē adiue
rit: tū p̄t alienata in fraudem reuocare.
8 Alienata in fraudē qualiter reuocentur.
Actiones reuocatorie ſunt quatuor.
9 Ratihabitio patroni q̄ tollat iſtam actionem.
10 Iſte titulus an habeat locū in filio in cuius frau
dem pater alienauit.

Efuncto.

1 No. hic † q̄ liber
ſtato patron⁹. ¶ Cōtra iſtō op. iſti. de
ſuc. li. in p̄n. So. fm̄ illā intelligitur ſcz
quādo non egta bant liberti. ¶ Pro huius decla

¶ Preter reuerē
tiā. fortius dicas
q̄ inri reuerētia
li qs nō p̄t renū
tiare. l. alia. §. cle
gāter. ff. ſolu. ma.
ꝛ hic bald. ꝛ facit
iſte tex. vtruz ſi ec
leſia ſit ex p̄ctaſeu
ſublata p p̄m q̄ō
nibilomin⁹ ei ab
ipſo dioceſano dz
p̄ſtari reuerentia
p cauſa in. c. paſto
ralis. de do. in. c.
cū venerabilis. de
cēſi. Itē faciunt p
dicta. p p̄iuilegio
legis ad egregias
de iure iur. vt nō
poſſit ei remūtiari
de quo per Ly. in
l. nec bonore. ſ. de
epiſ. ꝛ cle. p̄o quo
videt tex. no. in. c.
ij. §. cetez. de iure
iur. in. vi. vbi mo
niales nō poſſunt
renūtiare illi p̄i
uilegio vz q̄ iu
dex dz mittere ta
belliones ad exa
minandū ꝛ dū di
ci. ſ. de eccl. adde
tex. in. l. ſed ſi bac.
§. patronū in ver.
ſed ſi. ff. de in ius
voc. vbi p. d. bal.
ꝛ ang. in. l. alia. §.
elegāter. ff. ſo. ma.
videt tū q̄ iuri re
uerentiali qs poſ
ſit renunttare in
ſpecie per. l. q̄nis
in ver. innitus. ff.
de in ius vocā. iū
cta. l. menia. C. e. ti
tu. ꝛ not. doc. in. l.
ſi. e. tit. ꝛ hoc ideo:
q̄ in ipſo actu pe
ſtāde reuerētie pa
tron⁹ ſſentiebat
nō p̄ſtari. ꝛ ideꝫ
eſſet i caſu. d. §. ele
gāter. in ipſo actu
exactionis vſ̄ cō
ſentire reuerentiā
ſibi nō p̄ſtari. pba
tur in. l. q̄nōie iū
cta. l. ſeq. de cōdic.
indebi.

↪ Andre. Poma.

c ¶ Preter reuerē
tiam. p iſtum tex.
alex. ꝛ bal. hic q̄ō
ius reuerētie nū
q̄ tolli per exem
ptionē. de quo la
te p fely. in. c. cum
nō liceat. in. j. col.
de p̄ſcript. et in
hoc eſt ſingularis
iſte tex. fm̄ roma.
in fing. cccc. xciij.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶Solu.glo.not. q̄ filius bꝫ legitimā tut. lucratino. vide gl.in.l.emāci pata. ff.de iur. et fact.igno.als.l.ij. 3 ↄ ibi bar.ↄ bal.vi de q̄ nota. in.l.si quis legatuꝫ.§. si vo.ff.de fal.ↄ not. in.l.in suis.de li.ↄ posthu.ↄ.l.fi.j.de codi.ↄ.l.i.j. de im po.lu.desc.lib.g.ↄ 4 ibi ad bart.multa not.Ange. hic q̄ hoc cōsyderato si filio relinquitur legitima a patre ↄ ab ano nō debet habere nisi vnam 5 ne oue cāe lucrati ue incidāt in idez ita dicit fuisse iudicatum perusij. And.bar.

b ¶Hoc speciale. an heres possit ve nire cōtra factuꝫ defuncti. vide no. a in.l.cum a matre. b C.de rei vend.ↄ in 6 l.si creditorib⁹.j. de ser.pi. da. ma. ↄ que not. bal. ibi vide in. l. lucius. so. mat. ↄ in.l. cuꝫ vir. devsuca.ↄ hic etiam per Bal. 7

c ¶Ex hoc ps. ad c de bal.in.l.j.de in offic.do.in.v. col. in verſi.scōa con clusio. vbi idem tꝫ glo.ↄ doct. in.l.ij. §.de inoffi.do. vi 8 de in.l. filio.j. que in frau.credi. d

d ¶Nunc timore quot sunt actiōes reuocatorie. adde bar.in.l.hac in fa ctū.ff.q̄ in fraud. cred.ↄ ibi tenet q̄ sunt tantū due: ꝫ aliter hic: ↄ adde q̄ inuenit̄ tex. qui dicit q̄ caluisiana detur creditori: ꝫ gloss. hic istud di cat ↄ fauianaↄ cal uisiana non videt esse idem. ff. si qd in frau. pa. vbi est 9 copula q̄ ponit̄ in ter diuersa. Item est dare interdic tuꝫ fraudatorū de quo probat in l. pupilli debitor in princ. de sol. ibi bꝛeuiter gloss. tua 10 vide plene p mo e der. insti. de acti. §. item si quis in fraudē.ↄ late per bal. in. l. j. in. viij, col. §. de inof. do. ↄ adde Abb. in.l. nō ꝑsq̄.sed placet ratione querit gl. primo an frater liberti excludat patronum. quidaꝫ q̄ sic; vt institu. de ser. cog. circa princi. Jo. contra. vt. ff. de suis ↄ leg. l. intestata. in prin. ↄ.l liberto sine liberis. ff. de bonis lib. ↄ quia per accusationem capitalem frater de liberto succedēte ius perdat. Distingue ꝯ uos casus aut qs accusat libertū ꝓpꝛium aut liberum paternum aut auitum. ¶Primo casu non perdit ius succeden di: vt l. filius. §. erit. de fideicom. lib. Secundo casu quando accusaret paternum vel auitum perdit ius patronatus. ita loquit̄. l. qui cuꝫ maior. de bo. lib. per totam. l. ex eo patet quod firmius ius que ritur a se ꝯ ab alio: vt. d. §. erit. ¶Quero qualiter ¶filij patronorum succedant. glo. tua dicit et bene tu debes scire quod illud quod de iure aut. dicitur q̄ filij fratris succedūt vna cum patrono habet locum in successione ingenui: non in successiōe libertorum. naꝫ filius patroni ꝓfertur nepoti ex alio filio patroni. Item vnus patronus viuens ꝓefertur filio alterius patroni mortui vide glo. que hoc dicit satis clare. ¶Secūdo ¶habes notare ex hac l. q̄ licet patronus sit heres liberti tamen renocat alienata per eum. vide text. ¶Contra hoc oppo. plus potest heres ꝯ defunctus contra. l. heredem de regu. iur. dicit glo. hoc ideo: quia ex alienum est quasi dicat defuncto non debebatur sed heredi debetur. ¶Contra hoc opp. heres non potest renocare factum defuncti. vt. j. de liber. cau. l. si ab eo. et §. de rei ven. l. cum a matre. ↄ. l. vēditrici. de re. alie. non alie. Sol. glo.ª hoc speciale[b] vel magis dicitur debitum accipere ꝯ heres dicitur titulo lucrationis ita dicit gl. Solue illud contrarium ¶clarius ꝯ glo. duobus modis. ꝓmo sic q̄ heres nō venit contra factum defuncti: nisi factum in fraudeꝫ ipsius heredis. vel aliter ↄ melius heres non venit contra factum defuncti. verum est in eo herede qui ex hereditate dicitur lucrari. secus in eo cui hereditas est debita: alias delata. hic est casus i. l. nostra. ¶Et ex hoc[t] patet[c] q̄ filius instit̄utus in debito bonorum subsidio: licet hereditatem adierit non ꝓhibetur alienata renocare per querelaꝫ inofficiose donationis vel inofficiose dotis. tene menti. de quo dicam clarius vbi gl. se extendit in hoc. §. de rei ven. l. cū a matre. ↄ. j. de iure delib. l. fi. §. sinautem in computatione. ¶Tertio nota ¶q̄ hec renocatio fit per actionem calusianaꝫ. cōtra imo per fauianam. vt. ff. eod̄. l. j. §. fi. ¶Huius timoꝛ dicit glo. quod debes scire q̄ quatuoꝛ sunt actiones renocatorie: scilicet caluisiana: pauliana: fauiana. ↄ in factuꝫ renocatoꝛia: quod dic: vt in gl. hic. ↄ insti. de actionibus. §. si quis in fraudem. et ibi per Dy. doct. vero vltramontani dicunt q̄ nō sunt nisi due renocatorie. nam caluisiana et fauiana est vna; vt dicta. l. j. in fi. ff. eo. tit. hic vero habet duo nomina. quia ꝓetoꝛ qui eam indixit fuit binominis: ↄ ita datur patrono pauliana ↄ in factum similiter est vna eadem. nam in factum vniuersaliter dicit omnis actio descendēs ex edicto ꝓetoris vt. l. si. ff. de eo per quez factum erit. nā ista cognominatur in factum: q̄ ꝓetoꝛ ille cognominatus fuit paulus. Certe Joā. in arboꝛe sua tenuit quod essent quatuoꝛ actiōes: ↄ ideo fecit quatuoꝛ circulos seu cellulas et nos ita communiter tenemus.

¶Venio ad vltimā partē. hic habes q̄ ratihabitio patroni tollit istā actionē. Contra. ff. eod̄. l. vsus. Sol. ibi donauit bene merēti: ideo non pōt renocari. hic secus. ¶Quero circa istā partē dicit hic q̄ pōt patronus post mortē liberti ratū habere. ¶Quero quid si ante mortē ratum habeat an possit. ↄ glo. arguit ꝓ ↄ contra. finaliter determinat q̄ idē siue ante siue post. vt. l. nō videtur. ff. eo.

¶Ultimo ¶queritᵉ glo. an iste titulus locum habeat in filio: in cuius fraudē pater alienat vt ꝓinet eū legitima. Breuiter glos. tua determinat sic. aut loquimur in filio arrogato: ↄ habet locuꝫ ista materia: vt. l. fina. ff. eod̄. Aut. loquimur in filio legitimo; ↄ tunc secus. vt. l. nō ꝙq̄. ff. si qs a pa. fue. mann. ita dicit glo. et bene. sed cōtra hoc videt casus. extra de testa. c. raynutius. ꝓpter illā decre. dicūt quidā q̄ bodie innenta est noua renocatio: quia filius renocat alienata per patrem in fraudē Solu. ibi loquit̄ de quadā consuetudine ciuitatis tusculane. de iure cōi dicit verū ista glo. q̄ not.

De obsequijs a libertis patrono ꝓe standis. Rubꝛica.

Contra patronū. Quero vtrum hec. l. dicat verum. siue nomine ꝓꝓio siue alieno libert⁹ agat. glo. vacillat in hoc. breuiter illa est veritas q̄ agat alieno nomine potest inuitis duobus modis. vno modo nomine alieno hoc est ex facto quod ex alterius persona dependet: licet f quis in iudicio agat[f] suo nomine. ↄ ita sumitur in l. furti. §. qui alieno. ff. de bis qui notan. infa. ↄ isto modo libertus nō potest intentare famosam actionem contra patronum. vt. §. si tu. non ge. l. ijsdem. de iniurijs. l. nō solum. §. quamquam. Alio modo alieno nomine intelligitur qui alieno nomine est in iudicio. vt procurator velut curator ↄ similes. ↄ tunc potest alieno nomine. vt. l. quesitum. ff. de in ius vocan. ¶Quero hic dicitur famosam. quid si tantum de facto infamat: ↄ nō de iure. Respōdeo idem: vt. l. honori. ff. eodem.

Iberte. Legitime nupta liberta g non ꝓestat obsequium. hoc dicit.

Tiam. Dare pecuniam dño ꝓesenti ꝓ liberatione iuspatronatus non perimit. h.d.

Imanumissoꝛi. Libertus nō dꝫ tra patronū vim vel audaciam inferre vel eum in ius sine ꝙe nia vocare. h.d. videbitis de hoc. j. eo. l. iij.

Tiam. Libertis patronoꝝ dānatoꝝ debetur ob f sequium ↄ in eis cōpetit ius renocādi libertos in seruitutem. h.d.

Ibertos. Liberti debēt ob g sequiū ↄ seruitiuꝫ patrono ꝓtabile nō ourum ↄ impoꝛtabile. h.d.

Ex libertis. Priuignis ¶filijs patroni debet reuerētia: alꝫ punit libert⁹. h.d.

De libertinis ↄ eoꝝ liberis. Rubꝛica. b

Non est. Qui ex necessitate mandatum mittit ius renocandi i ser uitutem nō habet. h.d. ista lex.

1 ☞ Quis ꝓo leui offensa in seruitutē renocat.
2 Factum patris non nocet filijs antea natis.
3 Facilis descensus auerni: sed renocare gradū. difficilius resurgitur ꝯ cadatur.
4 Vasallus committens feloniam quod nō noceat filijs antea natis.

Imanumissus. ª Ꝓo b iuria in faciēdo cōmissa libertus renocatur in seruitutem quod filijs postea nascituris nocebit ↄ renocatus in seruitutem absq; licētia ꝓncipis ad libertatem ꝓduci nō ꝓotest. h.d. ¶Nota. 1 hic ¶q̄ quis ꝓo leui offensa renocatur in seruitutem. ¶Not. ¶q̄ factum patris non nocet filijs an 2 tea natis. ¶Tertio nota.ᵏ q̄ facilis est descēsus 3 auerni; sed renocare gradum ↄ. vel dic difficilius resurgitur ꝯ cadatur. de hoc ponit glos. versum Vergilij quod dic: vt in glos. ¶Oppo. j. de libe. cau. l. sola. Solu. hic loquitur de leui offensa cōmissa in omittendo seu in non faciendo. ¶Opp. secundoin auten. vt liberti de cetero. §. illud. Sol. dicunt quidam q̄ illa auten. bodie corrigit istam l. glos. contra quia ibi loquitur quando patronus remisit ius patronatus. ¶Opponi. et videtur qō delictum patris non nocet filijs. quia filij non sequuntur conditionem patris sed matris. vt. l. partem. j. de

q̄ emptoꝛ si participauit fraudez possit ꝺ eū agi de dolo: vt refert hic bal. alias fit ver a opi. bart.

c ¶Ultimo querit. ↄ facit tex. ꝺm ange. in. l. lege cornelii. ibi nulla bona in ciuitate relinquit. de vulga. et pup. ergo filij nō pōt conqueri sipr alienat oia bona sua. nā potest illa ꝓicere in mari. l. j. §. de inoffi. do. l, cuꝫ a matre. §. de rei ven. per gl. hic ↄ ang. ↄ vide eundē. ↄ ibi multa ad didi. in auf. de re d. ↄ fal. post ꝺn. sed valde obst. gl. in. §. premium. in auf. de here. ↄ fal. Ang. hic dicit illam gl. reꝓbari ibi aūt salnat. ↄ facit tex. fing. ↄ pilum tex. pōt adcō cordiaꝫ reduci. c. cū scimus. de reg. quē alleg. bald. in auf. ingressi. C. de sac. san. eccle. Andre. barb.

¶Judicio agat. vide bart. in. d. §. qui alien o.

d ¶Si manumissoꝛi. ↄ no. ꝺm Ange. cōtra arrogantes ↄ magime doctoꝛes quam detestatur Jo. and. in ꝓoe. vi. and. bar.

e ¶Si manumissus. ↄ facit glo. ad q. an offensa facta pluribꝰ possit remitti ab vno alijs inuitis. ↄ vide gl. mag. in fi. si quis bac. §. q̄ties. alle. ☞ Andre. Poma.

i ¶Tertio no. vide ad hec aliquid per fely. in. c. ex literis. colū. viij. de cōsti. ↄ ibi barba. in. xxxj. ad fi. ↄ roconsil. cccclxj. vbi in. §. dubio p hāc l. dicit q̄ ciuitas data aliquibus q ꝓpter superuenientem guerraꝫ fuit extincta non reuiuiscit licet ite rato superueniat amicitia.

tum. j. de rei ven. Sol. intellige ibi de filijs qui nascunt̄ ex ancilla ipsius patroni. vel dic q̄ erat talis cōditionis q̄ partus eā sequebat: vt videtis. §. de ser. fugi. l. vlti. ¶Ultimo glo. nostra fi. numerat casus ꝓ quos a libertus renocat in seruitutem. dic vt in glo. ¶Ultimo glo. inducitᵐ in 4 argu. q̄ si pater ¶qui bꝫ feudū cōmittit feloniā nō nocet filijs antea natis: vide gl. istam super verbo nati ↄ filij. gl. dic plene vt ibi. ↄ que dixi in l. cum ratio. de bo. dam. ↄ in. l. j. de iureiurā.

1 ☞ Actio ingratitudinis an sit ꝓꝓium nomen.

Iberti. Reuerētia debet heredibꝰ extraneis ex officiuꝫ 1 iudicis implorat ꝓo ingratitudine coercēda. b.d. ¶Quero vtrū ¶actio ingratitudinis sit ꝓꝓium nomen actionis: quidā dicunt q̄ sic. gl. tua determinat cōtrarium quia imo est officium iudicis quo coercetur ingratitudo liberti. q̄ no. ↄ ita dicit glo. hic. ↄ. §. ti. j. l. pe. ↄ. l. si manumissoꝛi. ↄ ita cōiter tenetur. Jo. ponit in arboꝛe vnam cellulā in qua posuit ingratitudinis actionem. tū vt ipse dicit banc quidam dicunt non esse actionem: ↄ illa est verior.

Ibertine. Liberti ex eoꝝ liberi ꝓpter ingratitudi e nē renocant̄ in seruitutez. b.d. ¶Opp. §. eo. de. l. ij. Sol. ꝓpter delictū patris non renocant in seruitutē filij sed ꝓpter delictum eoꝝ ꝓpium sic vt hic. ¶Opp. de. l. heres. ff. de obse. Sol. viuo liberto debent filij liberti reuerentiam patrono. secus eo mortuo: vt. l. contraria.

De iure anuloꝝ aureoꝝ de natalibus restituendis. Rubꝛica.

Atales. Cinitas non potest restituere natalibus. hoc dicit.

Areoꝝm. ᵇ Jus anuloꝝ aureoꝝ non facit ima b ginarie natalū restitutionē: sed vere b.d. vide in. l. j. huius ti. super ver. a nobis. q̄ filius spurius legitimatur an debeant citari agnati. de hoc dicetur in. l. nū ita diuus. ff. de adop. ibi glo.

¶Qui admitti ad bono. poſ. possint ↄ infra qō tempus. Rubꝛica

¶Dictū est. §. de bonis libertoꝝ in quibus cōpetit patrono bonoꝝ possessio cōtra tabulas. eius occasione ꝑmittit generaliter de bonoꝝm possessione. ↄ ista rubꝛica generalis est ad sequentē. Videndum est ergo quid sit bonoꝝ possessio. glo. tangit hic sed ego dicam super nigro.

1 ☞ Ratio quare in bonoꝝm possessione delata filio non attendit̄ patria potestas sicut in additione.
2 Filius bodie adit hereditatem aduentitiam sine iussu patris: etiam eo inuito ↄ ignoꝛante. ↄ nu. 3.
Differētia q̄n filiᵃ adit bꝛditatē aduētitiā pꝛe iuito: ↄ q̄n pꝛe ignoꝛante.
4 Filiussami. bodie etiā pꝛe inuito ↄ ignoꝛāte pōt petere bo. possessionē.
Idem in trebellianica restitutione.
5 In petenda bonoꝝm possess. sufficit sola agnitio coꝝm iudice.
6 Bonoꝝ possessio quotuplex: ↄ qd sit ↄ de qua loquitur hic titulus.
7 Filio ignoscendi bonoꝝm possessionem an de iure isto. C. habeat alii quod emolumentum.
8 Querela inofficiosi competit filio sicut actio iniuriarū ↄ actio in factuꝫ sed emolumentum competebat patri.
9 Bestum non meo nomine possum babere ratum.
10 Ex longo tempoꝛe ꝓesumitur quod ab initio voluntas patris intercesserit non tamen inducitur ratihabitio.
11 Ratihabitio pōt fieri extra tps q̄n actus valet in ꝑsona gerentis.
12 Ubi iudicis offiᵐ iploꝛat nō in forma iudicij filiᵘ agit sine ꝑris cōsensu.
13 Repudiatio tacite filij quod noceat patri.

c **Bonoꝝ possessio.** ᵒ Jsta est difficilis ↄ subtilis lex ↄ bre d uiter dicit. Filius ignoꝛāte patre pōt bonoꝝ possessionē sibi delataᵖ agnoscere ↄ pꝛi ratū habenti cōmodū q̄ amittit cursu tpis. h.d. Jsta. l. potest diuidi in tres ↄ amittit̄ cursu tpis. h.d. Jsta. l. potest diuidi in tres ptes. Jtē sicut dixi i ſummario tria ꝑmitte de iure antiquo ꝺm. l. xij. tab. nō veniebāt ad successionē inuicē nisi agnati. ↄ illi iterquos nō erat ius agnationis nō succedebāt inuicē de iure ciuili: ideo filius emācipatus nō succedebat pꝛi. Jtē cōiunctᵘ ꝑ femininam lineā nō succedebāt inuicē: ideo ꝓtoꝛ q semp mouebat eqtate naturali nō cōside rato rigoꝛe iuris ciuilis introduxit bo. poſ. p quā succedebat filiᵘ emāci patus pꝛi ↄ cognati inuicē ispecta potius natura ꝯ rigoꝛe iuris ciuilis: vt pꝛ insti. de bo. poſ. Premitto etiā aliud qō de iure antiquo quicquid filiᵘ q̄rebat: q̄rebat pꝛi: vt. l. pl. ꝫ. ō acq. here. ↄ. l. j. §. j. §. ſi a pa. q̄s fu. mann. ¶His ꝑmissis venio ad casum in terminis q clarus est. in prima parti 3 cula babes tria. primo qō filiofa. debeᵗ bonoꝝ possessio. scōo qō ignoꝛā te pꝛe pōt peti. tertio qō dꝫ peti. ¶Op. ad primū qō filio nō deferᵗ bonoꝝ possessio: q̄ pꝛ eū in ordine ꝑcedit: vt isti. de le. agna. suc. §. j. ¶Nuitimoꝛe facta est ꝑma gl. buius. l. aut tu itelligis de bono. poſ. ab intestato ↄ itelligas qō decessit alius cōiunctus filio q̄ linea materna: vt mr vel alius: ↄ sic pꝛ in gradu filiū nō ꝑcedit. si vis itelligere de bonoꝝ possessione ex testō. tunc pōt itelligi in agnatis ↄ cognatis quomō vis. ↄ vide

¶Ultimo gl. iducit. de lictum ꝑris an noceat filijs in feu. plene in. l. cuꝫ g. ff. de iter. ↄ rele.

¶Aureoꝝm. ¶Notabic glo. ꝓ no. q̄ fa cit quod ꝺz schola ris habeaᵗ ꝓ ciue ꝺ verū quo ad cō moda: secus quo ad incōmoda. no. in. l. iij. §. emācipa ti. ff. de ſtatu.

¶Usq; ad tit. de legatᵗ ſ clusiue ab ista rub. q a dmit. ad bono. poſſeſ. le git Alex. Padue āno. ꝺ. cccclxix. ideo que ꝺ solita sunt scribi. vide i suis scripturis et qōnibus. adde qō voluit Bal. i rub. vltra Alexā. cōſi. lxiij. iij. lib.

¶Bonoꝝm. adde qō ꝓ istam. l. Joā. an. i addi. ad ſpec. i ti. ō pac. ↄ trāſac. refert pl. tenuisse quod q̄n erat appellatum a ſnia ꝫ cōſtabat appellatiōnē nō tenuisse q̄ ꝓceps appellationem ꝓbibuerat tū fuit transiacum postea ꝓinceps appellatiōnē ratificauit q̄ ꝑ valeat transactio si ꝓinceps ignoꝛauit transactionem: als secus.

¶Delatā. Adde qualr accipiat ꝺ verbuꝫ delata. i. l. delata. de ꝓb. fig. et in. l. q heres. de acq. here. ꝑ Bar. i l. is putat. in lect. noua. co. titu.

¶Notabiliter. Adde qō Ange. ↄ Ro. dicunt vt refert Alex. q ꝺ gl. est singularis ↄ venit limitanda ꝺm bal. ꝺ nisi cōpare at ↄ admittat aliqs ꝺdictor q tūc ꝑcedit i forma in dicij qō requrit ꝑsonas tres actoꝝ iudicē ↄ reū. ideo tunc est necessariᵠ ꝛsonus ꝑris ↄ de bac gl. ylti. Spe. ↄ Joā. an. in ti. de actoꝛe. ff. j. ver. sed quid si cōuenit.

¶Assumatis. Et vide Bar. in cōſi. clxxix. ici. qdā baduit vgoꝛē qñ ꝑ tenuit ꝺ otē vtruꝫ ꝓescribatur filiᵉ. Andre. Barba.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

a ¶Bonorū. Adde ad materiā ratiba. facte ex iterū allo. Fede. consi. cccxxxviij. et ex dictis Bar. hic vide bona3 limitatiōnē ad. d. l. bonor. ff. rem ra. habe. et opi. Bart. hic tenent Cy. Sali. lz Bal. videatur tenere cōtrariū bic in. giiij. col. versic. sed qd si filius.

b ¶Sed in ꝓpō. adde tu ad hec dicta Bar. ꝛ vide Are. i. c. cām que. col. si. de iudi. bal. inaut. bodie. j. de appella. ꝛ in. c. vt circa. de ele. li. vj.

c ☞Andre. Poma. ¶Et multū men tenenda. Vide Barba. ꝓ. iij. col. xy. vo. ij. vide etiā ad declarationē d. §. necessitatem. Rotā. i decis. nouis. vj. in tit. de indi. quā simpliciter sequitur Barbā. in. c. licet. ex fu scep. de foro competen.

d ¶. L. j. Adde q cōmunis opiñ. est q bonorū possessio non agnita in hereditate ascendentium trāsmittat ad liberos eiꝰ cui delata erat bono. pos. sicut trāsmittitur facultas adeūdi de iure ciuili per. d. l. j. quia eadē est rō vtroq3 casu. lō debet esse idem ius. banc tamen cōmunē opi. limita ꝑm bal. nō ꝓcedere in transmissiōe odiosa vt in bono. pos. con tratabu. quia talis bono. pos. non debet dilatari sed arctari quia publice interest testamēta confirmari allegat nota. in. l. gallus. de liber. ꝛ postbu. ꝑ. qō si is. in glo. que incipit aliter. ꝛ cum Bal. trāsit Ful. ꝛ aleg. cum quadā modificatione de q̄ hic per eum.

☞Andre. Poma.

e ¶Aliter intelligi. Ut dicit vide Alegan. consi. xx. colū. iiij. volu. j. et 50zi. cliij. col. iiij. ad finem.

pter qō datur nobis bonoꝝ possessoria hereditatis petitio. ista est ius quo petimꝰ hereditatē3 seu bonoꝝ pos. defuncti. Et est aliud iudicium petitoriū vt dicit glo. de quo nō curo: qz non est nostra materia. Et venio ad scōa3 partē. ꝛ in bac secūda parte dicunt duo. primo q̄ querit emolumentuz principaliter etiā patri. ꝛ ex hoc qō dicit etiaz3 innuit q̄ tam patri q̄ filio. Itē dicit hic q̄ pater potest petitionem hereditatis ratā habere. ¶Opp. ad quodlibet de iure isto quicqd filius q̄rebat. q̄rebat patri. vt. l. j. in ꝓn. si qs a par. fuerit ma. ꝛ de acqui. here. l. pl3. Sed hic inuit q̄ aliq̄ cōmodum remanebit filio. ergo male. quidā fatent cōtrariū. ꝛ ideo dicunt q̄ hec dictio etiā nō ponitur hic implicatiue q̄ filio querebat. Ricar. malū. vt hic refert Cy. lz3 ziū. qō de iure antiquo in bonis maternis filio querebat ꝓprietas ꝛ patri vsusfructus: vt. l. filius. ff. de ioffi. test. dñs Cy. hic hoc reprehēdit: q̄ hoc fuit iductū ꝑ iura noua. j. de bo. ma. l. j. ꝛ per totū. Aduertite dñi parcat mihi do. Ricar. ꝛ do. Cy. q̄ eū hie recitauit. Ista fuit opiñ. antiqua reprobata ꝑ gl. nostrā in. l. is q̄ heres. §. fi. ff. de acqui. here. ꝛ alle. glo. l. filius. ff. eo. ti. Ego allego vobis alia legē. sez si filius meus. ff. si quis om. causa testa. nō ob. l. filius. ff. de inoffi. testa. q̄ fateor. Tq̄ querela cōpetat filio sicut actio iniuriarū: vt. l. filiusfamilias. ꝛ actio in factū: vt. l. in fem. ff. de actio. ꝛ obli. sed emolumentū q̄rele ꝛ illaruz actionū querebat patri in totuz ꝑm tpa antiqua. bodie quo ad vsumfructū vñ ꝑma sol. est verior.

¶Ulterius opp. ad scōm dz hic qō pater pōt habere ratū. ¶Contra q̄ meo noie nō est gestū ratum habere nō possum. vt. l. si pupilli. §. lz si ego. ff. de neg. gest. So. nō possum habere ratū tanꝰ gestū noie meo sed tanꝰ gestū a filio sicut dixi tibi. §. de fur. l. j. ꝛ per Dy. in. c. ratū. de reg. iur. li. vj. ¶Itē opp. dicit hic qō pater pōt habere ratū. ꝛ glo. intelligit etiā tacite ꝓ cursum lōgi tēporis: vide hic gl. super ver. ratū. dum allegat. l. si filius. de peti. here. ꝛ. l. qui in aliena. §. j. de acquirenda heredi.

¶Cōtra hoc oppo. ratihabitio debet fieri infra id tēpus quo res pōt geri: vt. l. bonorū. a. ff. rē ra. ꝛ est expressum in terminis. l. nostre. vt. l. fin. in ꝓn. ff. qs o. in bo. pos. ser. ¶Huius timoꝛe ꝛ quidā vt Ja. bal. reprehendūt ista gl. vel limitāt eā. ſ. qō ista ratihabitio sequit infra tps legitimū. ſ. infra annū vel centū dies. doc. intelligūt eam valde notabiliter. nam longū tēpus de quo fit mētio in. ll. alleg. in gl. nō inducit ad inducēdū ratihabitionem sed ad ꝑsumendū voluntatē ab initio intercessisse: vt in. d. ll. presumit ergo ab initio partis voluntas affuisse non bodie hoc est in fine decenij inducit ratihabitio qō est notandū. ꝛ bene no. ꝛ tene menti pertepuo: vel dic ꝑm dñm Ja. bu. q̄ ratihabitio dz fieri a tēpore quo res dz geri quādo fit ad cōfirmandū actū qui factus est. Sed ꝛ in ꝓpositoᵇ actus iste ab initio fuit validus. ratihabitio patris soluz ad hoc tendit vt sibi patri queratur non vt actus valideꝛ. ꝛ sic pōt geri quocūq3 tpe. qō itellige verū ꝑm iura bodierna sed ꝑm iura antiqua istud dictū nō ꝓcederet: vt. d. l. si. i ꝓn. quis oz. in bono. pos. ser. ¶Venio ad tertiā partem. dicit hic amittit transacto tēpore. Cōtra: vt l. si. in ꝓn. quis oz. in bo. pos. ser. dicit gl. q̄ bec. l. debet intelligi ꝑm illā qō remittit transactio tempore in quo filius sciuit ꝛ potuit patrem certiorare: vt. l. ꝙraria. qō est verū ꝑm iura antiqua ꝛ etiā ꝑm noua in profectitijs in quibus nihil est immutatum. Jn aduētitijs vero bodie patris scientia vel certioratio non requirit: qz pōt filius perfecte absq̄ patris consensu: ita dicit glo. vlti. huius. l. quam vide. ¶Contra boc oppo. bono. pos. debet peti vel agnosci in iudicio ꝛ filius nō habet legitimam personam standi in iudicio sine cōsensu patris: vt. l. cū non solum. §. necessitate. de bo. que li. ergo apparet q̄ patre ignorante nō pōt peti etiā bodie. ¶Huius timoꝛe est facta etiā secunda gl. huius. l. ꝛ eodem modo potest opponi de. l. j. in fi. de anna. eccep. quia ipedito agere nō currit prescriptio: sed filius non potest petere patre ignoꝛa

12 te. ergo ꝛc. ponit glo. multas solu. ista ꝛ est vera et
c multum menti tenēda. ᶜ quia. §. necessitate. habet locum in bis que fiunt in iudicio in forma iudicij sed bonorum possessio nō petitur vel agnoscitur in iudicio in forma iudicij: vt. l. si seruus. ff. e. ergo cōsensus patris non requirit. vide istam glo. ꝛ te
f neas eam menti. ꝛ non intelligas gl. qō quando cunq3 indistincte iudicis officiū intentatur filius poterit agere sine cōsensu patris qō videꝛ inuere sed intelligo boc verū quando non in forma iudicij implorat officiū iudicis: vt. d. l. si seruꝰ. ff. eo. ita debetis intelligere hanc materiā. ¶Oppo. factū filij nō dz nocere patri. vt. l. filius. §. de pac. Sol. ibi loquitur in quesitis bic in querendis. ¶Ulterius op. de. l. j. §. decretalis. ff. de suc. edi. Sol. bic loquit in bonoꝝ possessione edictali q̄ pōt perdi. ibi in decretali que non potest perdi tempore vel repudiatione. ¶Sumus expediti de gl. extra gl. op. breuiter de. l. j. ff. de bo. pos. infan. ꝛ fu. de. So. scientia patris nō nocet filio: vt. l. cōtraria. scientia filij nocet patri. vt bic. ¶Contra boc op. de. l. seruus. in fi. ff. eo. vbi scientia patris attendit ad cōmodum filij: vt ibi no. nō ad eius incommodum. ¶Ulterius op. de. l. is qui heres. §. fi. ꝛ. l. seq. ff. de acqui. here. vbi repudiatio filij nō nocet patri. ad idē. j. de bo. que li. l. cū non solū. §. j. ꝛ. §. seq. vbi repudiatio filij nō nocet patri. neq3 patris repudiatio nocet filio. ꝓpter quas leges dicebat Jac. but.
13 q̄ ista. l. bodie in boc cozrigit. doc. ᵀnostri dicunt contrariū: qz etiā de iure antiquo repudiatio filij expressa non nocebat patri: vt. d. l. is qui heres. §. fi. tamen repudiatio tacita que ex cursu tempozis inducit bene nocet: vt bic. ꝛ. d. l. fi. in ꝓn. qs oz. in bo. pos. ser. simile q̄ quedā possunt fieri tacite que nō possunt fieri expresse. habuistis in. l. j. §. de ser. fu. ꝛ in. l. longe. de diuer. ꝛ tēp. ꝑscri. de ser. ru. ꝑdi. l. si intra. ꝛ in qualibet earum.

¶Si bonorum. Ad cognoscēdam bonorū possessionem collateralibus statuunt centum dies: descendentibus annus. b. d. cū. l. emancipata quas simul legam. ¶Opp. ad banc. l. de. l. emancipata. fol. ibi loquitur in ascendētibus. bic in transuersalibus.

¶Emancipata. Ad hāc. l. op. j. ō bis q ante aper. tab. l. j. ᵒ dicūt quidā q̄ illa. l. nō hz locū in successione de iure pretorio. ꝛ hoc videtur velle gl. tua quā vide. ꝛ no. ¶Alij dicūt ꝓpter generalitatē illius. l. qō hz locuz in successione de iure ciuili ꝛ de iure pretorio. ꝛ hoc cōiter oēs tenent. ꝛ tunc ista gl. debebit aliter intelligi ᵉ vt dicat lz de iure ꝓtorio nō sit inductū vt bonoꝝ possessio non transmittat tū de iure ciuili inducit vt transmittatur hereditas ꝛ bonorū possessio ad suos: vt. l. cōtraria. ꝛ intelligas ista verba alꝫ q̄ in casu isti
e l. nam bic loquit in filia decedēte post annū. quo casu nec ipsa posset bonorum possessionez petere merito nō transmittit ad suos. sed predicta proceduntfilia decedente infra tempus agnoscendi bonorum possessionem quod no.

¶Infantis. Bonorū pos. agnita ad heredes. b. d. ¶Op. de. l. j. §. fi furiosi. ff. de suc. edi. quidā cōcedunt q̄ bic transmittitur hereditas. ſ. ad illos successozes defuncti non ad successozes infantis. Certe istud est contra casum l. ij. §. si qs. ff. ad tertul. qz transit ad successozes infantis ad cōtrariū rūdeo q̄ ibi loquit in furioso bic in infante. ꝛ que sit ratio diuersitatis dic vt in l. infanti. j. de iur. delibe.

¶Tandiu. Donec est locus successioni ex testamēto nō est locus successioni ab itestato. nec tempora currunt. b. d.

¶Juris ignorantia. Jn lucris iuris ignozantia non ꝑdest mulieri. b. d. intellige banc. l. si potuit consulere peritiozes. ꝛ ꝑt dicit glo.

ali de. l. §.
per errozez iuris ni §. sed nec
similes ꝑsone fe
cerint testamētuz
non seruata solē
nitate erit nullū.
alleg. l. si. j. de test.
idem si nō faceret
suas ꝓbationes.
infra terminum a
iudice vel statuto
prefigū ꝛ boc etiā
si esset in damno
vitando. tu adde
etiam Rom. cōsi.
cxxv.

Peritiores. Adde ꝛ intellige ꝑm Bal. Paul. ꝛ Salic. non solum si sint in loco remoto sed etiaz3 in loco vicino quia quēadmoduz vadunt ad nemus ꝓ lignis ꝛ ad indulgentias eo modo debent ire ꝓ cō silijs quia non est eis multum difficile attēta loci vicinitate per text. in. l. iiij. §. si vicinū. ff. de dam. infect. ꝛ Ro. allegat text. in. l. duos. ff. de tu. ꝛ cur. da. ab bis. ꝛ q̄ so. Bal. in. l. continuus. §. itē q insulaz. de ꝛ. obliga. addendo Anto. de bu. idez tenētem in. c. ij. de cōsti. ꝛ idez tenuit ipe Ro. i. l. si duo. ff. de acqr. heredi. vbi dicit boc dicituz limitare nisi iste qui habet consulere peritiozes lōge distaret a ciuitate vel ꝓpter guerras accedere non posset ꝓ boc allegando glo. in l. si duo ver. scire potuit. §. allegata et illa glo. allegat bonum textū sed boc videntur velle allegare doctoꝛ. dum ponderant vicinitatem ꝛ facilitatem eundi. et aduerte q̄ Bal. in ꝛclusione ꝛ Pau. de ca. in fi. voluit q̄ in bis q̄ concernunt formam actus vel rigozem iudiciozuz nō excusatur rusticᵘ vel alius ꝓpter iuris ignorantiam. vnde si
similes ꝑsone fe
cerint testamētuz
non seruata solē
nitate erit nullū.

1 ¶Bonorum possessio queritur pupillo per tutozem.
2 Judex qñ supplet defectū tutoris debet i actis dici ideo judex sciēs ꝛc.

¶Bonorum. Tutoꝛ potest agnoscere bo norū possessionem ꝓ pupillo non pupillus sine tutoꝛe. nisi tutoris defectū judex ꝙ supleat. b. d. ¶Oppo. de l. potuit. j. de iure delibe. dicit glo. q̄ hec debet intelligi ꝑm illam vt possit tutoꝛ sine pupillo istante. Sed si est maioꝛ infante requirit eius voluntas. vt ibi. contrarium ᵀtenet glo. in. l. ᵀzia. ꝛ. l. impuberi. de tu. ꝛ cura. da. ab bis. ꝛ illam tenet. Dy. ꝛ Cy. ꝛ bic oēs cā tenēt: q̄ aliud in bonorum possessione q̄ indistincte pōt queri ꝓ tutoꝛe. aliud in hereditate
2 vt. d. l. potuit. ¶Ultimo ᵀnot. ᵃ bic tex. qui bic dicit sciens lz cōpetens
a judex ꝛc. facit. j. de iur. delibe. l. si infanti. in fi. q̄ dixi titibi plene in. l. si curatorem. §. de ininteg. resti. ꝛ sic memētote q̄ cū judex supplet defectū
b tutoris dicat in actis. ideo dicit judex sciens ᵇ ꝛc. vbi dixi.

¶Licūq3. Hec lex legitur tribus modis ꝑm primum modum dicit. Jgnozantia facti impedit ne tempus bonorū possessionis petēde currat. b. d. vel aliter. ſñ obstat si bonorū possessio sit petita iudice nō sedente ꝓ tribunali. alꝫ non seruata iuris solēnitate. b. d. ꝛ ꝑm istam melius adaptaf. l. sequēs pone casum ꝑm vtrāq3 lec. ne habeam necesse bis legere literam.

1 ¶Bonorum pos. decretalem an bodie sit reperire.
c ¶Ut verborum. ᶜBonorum possessioꝛ nō debet peti: lz sufficit cōā iudice agnosci ꝛ tempus currit secundo statim cuz primus excluditur. boc dicit. Et ista versi. eo adito legitur duobus modis. posui tibi casuz ꝑm lec. magis notabilem. Nota ꝛ ex isto casu ꝙ bodie sufficit bonorū possessio. agnosci coram iudice: ideo non est bodie reperire possessionē decretalem: q̄ a iudice nō decernitur: sed a parte agnoscitur: potest tamē dici bonorum possessio iudicialis q̄ in iudicio petitur. ¶Ultimo no. ver. eo adito ꝛ lecturas ipsius.

¶Quando nō petentium partes petentibus accrescant. Rubrica.

1 ¶Bonorū possessio vñ liberi q̄ non hz locum in bonis maternis.
2 Bonorum possessio vnde legitimi. hz locum in successione matris.
3 Suus lz nō excludaf tpe excluditur tū repudiatione facta inter suos.
4 Jus accrescendi inter eos qui sunt in ꝓmo gradu excludit eos q̄ sunt in seqēnti gradu. ꝛ non patif eos venire ad portionē deficientium.

¶Quoties. Jnter succedētes de iure pretorio est loc' iuri accrescēdi. b. d. glo. ſ. laborat in positione casus. tu pone casum ſm vltimā positionem q̄ verior est ꝛ magis clara. ¶Oportet vt recitē primā gl. q̄ multū difficilis videf iunenib' ꝛ doc. non declarāt eaz

¶Et op. ablatui absoluti resoluunt in cōditionez: vt. l. a testatore. de condi. ꝛ demon. ꝛ de vsu. l. euictis. sed hic dr cessante legitima successione. ergo resoluitur si cessauerit legitima successio. Jmuit ergo a cōtrario sensu q̄ vbi est successio legitima nō est locus iuri accrescendi q̄ est cōtra. l. i. §. is ita. j. de cad. tol. ꝛ. ff. de suis ꝛ legi. l. si ex pluribᵘ. huius timoꝛe. glo. ponit bic casum quatuoꝛ modis. primo q̄ bic loqtur in pluribᵘ liberis qui veniūt ad successionē matris vel materne linee. ꝛ vide primā positionē casus in glo. quo casu vno expulso vel excluso ceteri admittuntur: qō non esset si esset locus alteri successioni legitime ratio q̄ ipse repudiasset de iure pretorio ꝛ posset ipsemet de iure ciuili succedere. ꝛ sic alij excluderent. vt. ff. de suc. edi. l. i. §. 3 dixi videtis illa lec. nō est vera ꝓpter duo. primo q̄ ipsemet nō pōt sibi succedere qñ est aliqs qui sit in primo gradu a quo tempore ipse est excluſus. vnde donec est aliqs de liberis qui sit in primo gradu a quo ipse est excluſus non pōt venire ipse per edictum vnde legitimi: vt. l. octaui. ff. vnde cog. istit. de here. que ab intest. §. admonēdi. Et si tu dicas ego itelligo boc ꝙ nō supererat alius ciusdē gradus tu dicas cōtra tex. qui dicit pluribus. li beris ꝛc. ᵀ bocvult dicere glo. ibi ita tñ si ceteri succesferint ꝛc. Vide gl. ꝛ adde ibi in remotiozibus gradibus qō in casu presentis legis nō potest dici q̄ dicit pluribus liberis ꝛc. ꝛ sic innuit plures esse in eodē gradu. Jtem contra predictam lec. oppo. hec. l. loquitur de bonorū possessione vnde liberi. Sed ᵀ vñ liberi non dat in bonis maternis: vt. l. quoties. j. de legi. here. ergo ꝛc. rñdeo dico q̄ bic nō dicit de bonorū possessione vnde liberi. sed de bonorum possessione q̄ defertur liberis. Unde itelligo bic de bo. pos. vnde cognati. ꝛ ab ista opinione bñ defendit ista
d lectu. ¶Itē op. ᵒcōtra istā lec. nā ᵀ in successione matris est locus successioni vnde legitimi. vt dicit gl. ſ. ti. i. l. j. ꝓmā glo. ergo apparet qō
2 locum vnde legitimi. vt dicit gl. ſ. ti. i. l. j. ꝓmā glo. ergo apparet qō non cessat successio legitima. vt bic tex. requirit. Solu. bic nolebat venire per vnde ligitimi nec tanꝰ legitimus: sed per vnde cognati. dicit gl. quam vide ꝑm istam sol. bic cessat successio legitima. q̄ sic volunt: sed si vellent succedere tanꝰ legitimi nō esset locus iuri accrescēdi. Ista sol. fortē non est vera q̄ illa renūtiaret successioni q̄ ei defert de iure pretoriovt videbitis in. l. impuberē. j. de iur. deli. ꝛ. l. si vnus. e. ti. ꝛ qō ibi vo bis dicam tū defendendo istam lec. ab ista op. dicamus ꝙ bic loquitur in successione linee materne non in successione matris. q̄ tū ista lectura non bene defenditur a ꝓma opinione ideo eam dimittam' vt venia

72. ſ. fratri. ſ. ſ tenue. bono. et ibi. bal. mi. l. nec ſ. ni. §. j. ff. de acqꝙ hered. vbi. Jaſ. co. 2. vn. ſ. ex bal. ſalic. bal. 2.

mus ad scōam lect. Secūdo modo legitur bic lex in filijs emancipatis qui veniunt ad successionē a per vnde liberi in qbus non est locus successioni legitime ꝑm ista tpa secus si essent sui q̄ inter eos non est locus iuri accrescendi. assignat glos. duas rationes. ꝓrima q̄ nō pōt excludi cū perpetuo duret aditio de iure ciuili. Itez q̄ inuiti accipiūt tanꝰ sui. ꝛ vide glo. Ista. lect. non est vera in duo
3 bus. primo ᵀ q̄ lz filius suus nō possit excludi tē poze. pōt tamē excludi postea repudiatione facta inter suos. ꝛ est locus iuri accrescendi: vt. l. j. §. si vero de suis ꝛ legi. dicam in. l. qui se patris. j. vnde liberi. Et ideo omissa ista lec. glo. legit tertio modo q̄ erat sic bic de facto. q̄ legitima successio cessa b bat idem si nō cessaret vnde ar. a ziō sensu q̄ ō. §. facit nō procedit. bec lectura nō placet q̄ impera toꝛ non rūdet ad interrogata. sed facit vna regulā ꝓꝓrio motu: nō est ergo bic dicendū sic erat bic de facto: q̄ imperator bic non interrogabaf sup facto: legitur ergo quarto modo vt dicam' cessante legitima successione boc est reiecta legitima successione illa est vera. ꝛ secundum banc posui tibi
4 casum: ex ᵀ quobabes q̄ ius accrescendi inter eos qui sunt in gradu primo excludit eos qui sunt in gradu sequenti. ꝛ non patitur eos venire ad portionem deficientium. ¶Venio ad glo. se. ꝛ gl. bec intrat materiam iuris accrescendi. ꝛ facit qnasdā q. quod dic vt in ea. ꝛ vide eam. ꝛ de hac materia facio vnam magnam repetitionem in. l. re communi. ff. de lega. iij.

¶De bonorum pos. ſm tabulas. Rubrica.

¶Pendēte. Donec est dubiū de viribus testamenti. nō est locus successioni ab intestato. b. d. ¶Nota. q̄ dicit in summario. ad. l. nostram. ¶Op. de. l. cū
c falsum. ᵉ ff. de acqui. here. So. distinctio q̄ ponitur ibi. hz locum in additione hereditatis q̄ consistit in solo aſo adeuntis. vnde sufficit adeūtē esse certuz vtrum testm̄ sit falsum vel nō: bic loquitur in bo. pos. que oz peti a iudice ꝛ ad eo decerni. vnde ē ne cesse q̄ etiaz3 judex certificetur de viribus testamē ti. ꝛ vide gloſſ. ꝛ postea dicam tibi aliqua. Istud
d qō glo. dicit procedebat de iure antiquo ſm qō in dex habebat necesse decernere bo. pos. sed cum bo die sufficiat sola agnitio sine indicis decreto. vt. l. fina. §. titu. j. puto esse idem in bo. pos. quod in hereditatis aditione. idem tenent bal doct. hic

1 ¶Quot testes requirantur ad probandum testamentum.
2 ¶Modus probandi solennitatem testium in testō.

¶Bonorū. Ex testamento in scriptis petitur bonorum e possessio ſm tabulas ex nūcupatiuo petitur vtilis vel bonorū pos. ſm nuncupationē. b. d. ¶Oppo. ꝛ vñ q̄ signa tñ non sufficiant imo req ratur subscriptio vt insti. de test. oz. ſ. i. Solu. glo. fateoz zium ꝛ hoc est q̄ bec. l. suppletur per illā.
1 ¶Querit glos. circa banc. l. ᵀ quot requirunt testes ad probandum testm̄. Sol. dicit. ad ar. ꝛ Bu. duos testes sufficere per regulam q̄ est i. l. vbi numerus. ff. de test. ꝛ est ar. l. si de fideicō. ꝛ insti. de fideicom. here. §. fi. nec ob. ll. q̄ dicūt q̄. vij. testes requirantur ad testm̄. nā debes scire ꝑm predictos doc. q̄ qñq3 est contentio de voluntate. ſ. an testatoꝛ sic voluerit et hoc dz ꝓbari per. vij. testes. aut est contentio de solēnitate boc est an. vij. testes fuerunt ꝛ tunc per duos pōt ꝓbari. ita dicunt ipsi glo. vñ reprobare istam opi. nā dicit glos. non pōt esse cōtentio de solēnitate quin sit de voluntate. cū non posset dicere testis q̄. vij. testes fuerunt in tali testō nisi etiam dicat de testamento ꝛ tenoze buius testamēti. Certe dicit glo. boc vñ impossibile predicti doc. rñdēt ad hoc q̄ hoc pōt esse isto modo q̄ legatarius petit legatū vel heres hereditatem ex testamento aduersarius confitef testatoꝛ sic voluisse. negat tñ solenniter voluisse vel solēni tatem. ꝛ sic erit cōtentio de solēnitate non de voluꝫ

b b

Universidad del Rosario Archivo Histórico

* ¶ Pro 2cordia. Aduerte si 2dito testō pater decedit i quo vnū filiū in ptāte preterit ⁊ aliū emācipatum instituit. dicit bar. to. q iste emācipatus pōt adiʒ here ditatē ex testamēto de iure ciuili. i l. si duo. §. pinde. ff. de le. prestā. Cōtrarius allegaʒ in hac. l. posthumo. vbi do. Alegā. in gl. fi. Tu dic bart. in neutro istorum iuriū loquiʒ i isto casu de emācipato imo poti⁹ aliter q expresse dicit qñ sunt in eodē gradu. sed de iure antiquo nō erant suus ⁊ emancipatus i eodē gradu ⁊ ita potuit loqui bar. in sol. §. iij in hac. l. posthumo. ⁊ hoc sensit etiā i d. l. si duo. §. proinde. dū dicit q fuit institutus vn⁹ de venientib⁹ ab intest. in. d. §. pinde ergo nō emācipatus q erat icognitus de iure ciuili. in. §. emancipati. insti. de exhere. li. ⁊ in. §. emācipati. insti. de here. q ab intest. defe. ʒ suus occupat primū lo cū suitatis.

* Andre. Poma. 1

¶ No. q bo. pos. 2
ad declarationē vide bal. in. l. si pater. i nona oppositione. §. de instit. ⁊ substi. sub 2di. fa. quā refert ⁊ sequitur do. Jason i. l. emancipata. colū. viij. §. qui admit.

b ¶ Adhatris, adde Angel. in. l. i. §. de car. edi. ⁊ ro. bic et Alegan. 1

* Andre. Poma.

c ¶ Pro exheredatiōe. videret ergo 2
a cessante ratione. glo. ⁊ Bar. q hodie debeā q 2tra testū minus contrabulas q̄ preteritio nīs fine cā nō habeat pro exheredatione. iuxta glo. in. §. exhe redatos. i aut. de 3
heredi. ⁊ sal. ⁊ istā opi. multi tenent 4
aleg. vero hic contra fundamēta de quib⁹ hic p cū cui 6
addo q i. §. ad testate q confessata. glo. istā responsionē reprobat: q ʒ heres cōfiteat sic testatore digisse vel voluisse nō tū confitetur q hoc dixerit aio testādi. vñ hoc nō pōt probari nisi per. vij. testes. Ista responsio nō placet. q ex eo q̄ heredē instituit psumitur q habuerit aiam testādi: vt. §. de codicil. l. non codicillis. Item quibuscunq; verbis legauerit constat q habuerit aiam legādi. vt. l. omne verbū. C. cōia de leg.

¶ Unde constat q ista reprobatio quam glo. fecit non est necessaria. vnū tū facit magis cōtra potest esse quod de alia voluntate confitek heres de alia dicit testis: ʒ enim heres cōfiteatur testatore digisse sic ⁊ duo testes dicant hoc dictum fuisse coā. vij. testibus forte hoc fuit alia vice ⁊ non fuit de illo de quo tunc heres confitetur. ⁊ ideo ad hoc vt ista reprobatio concluderet esset necesse q esset tāta coaratio loci ⁊ temporis qō dictum testis ⁊ confessio partis de necessitate concluderet de eodem vel fieret ⁊ articulus hoc modo q ponatur q talis tātū fecit testū. Item cū tale testamētū fecit. vij. testes interfuerunt. tunc de necessitate concluditur de eodem. vt extra de fi. instru. c. cū ioannes. ⁊ si hoc modo probaretur credo q haberet plenum effectum testamenti als si per duos testes tū probaret ipm fecisse testamentum. ⁊ de voluntate non constaret ⁊ de eius tenore tūc eius probatio nihil releuaret nisi q impediret dari bonorum possessionē ab intestato. qō facit dubium an testamētum sit falsum vel non: ⁊ pendente isto dubio non potest dari bonorum pos. vt. §. l. progi. ⁊ ita debet intelligi gl. bic posita quam vide bene. ⁊ hoc not. quod perpetuo non obliuiscaris.

¶ De bono. pos. contratabu. quam pretor liberis pollicetur. Rubrica.

¶ Super rubrica querit glo. q̄ est ratio q̄ in. ff. titulus de bo. pos. contrata. precedit. ⁊ in. C. titulus de bo. pos. fm tab. Glo. respōdet imperator est nobilis vnde considerauit dignitatē ideo p̄misit de bo. pos. fm tabulas que dignior est. Jurisconsulti sunt scientifici: vnde consideraverunt ordinē scientie q non potest peruenire ad secūdū tabu. donec est locus contratab. ⁊c. dic vt in glo.

¶ Utenti. ex causa quod habet locum in preteritione paterna.

Item in preteritione filij emancipati.

Legata relicta a filio preterito indistincte debent per tit. de le. prestan.

Liberi. Rupto testamento p 1
contratab. gbusdā cō 2
iunctis psonis tm̄ legata debent. h. o.

¶ Op. ff. e. l. i. ⁊. l. iij. de leg. prestan. et l. virilis. §. fi. eo. titu. Sol. hec supplek per illas: q̄ legata debent liberis a parentibus et quibusdam alijs. Item op. de lib. prete. aut. ex cā. Solu. dicit glo. ⁊ no. hodie indistincte debent legata omnibus rupto testamento ex causa preteritionis. vide istam glo. ⁊ no. hanc glo. Tq̄ tenet q aut. ex causa. habeat locū in preteritione paterna. Itē q habeat locum in preteritione filij emācipati de quo loquitur hic titulus quod qualiter ꝓcedat dicam tibi. ¶ Item op. §. de fideic. l. quidā. dicit glos. fol. vt ibi. dic breuiter ⁊ quedā sunt legata q̄ sunt revicta ab ipso filio preterito ⁊ ista indistincte debentur parti. de leg. prestā. ⁊ ita loquit hic. ¶ Op. ⁊ videtur q omnibus debeantur legata: vt. l. si duo. de leg. prestan. dñi intrare istā materiā esset valde longum. dic plene vt dixi in. l. filium. §. fi. ff. eo. tit. l. is qui in potestate. §. sed si scriptus.

¶ Bonorum pos. contratab. datur ei qui nō est institutus neq; exheredatus.

Qui pōt dicere testamētū nullū pōt 3tabulare.

Bonorū pos. scōm tab. nō cōcurrit cū bonorū possessione contratabu. ⁊ nu. 7. vbi q̄i.

Institutus ʒ bonorū pos. 3tab. beneficio preteri.

Tex. in. l. illud. §. ad testamēta. ff. de contratab. ʒ locum in preteritione materna.

Testamentū in quo filij⁹ est preteritus an interim sit aliquod donec dicatur nullum. ⁊ sic.

An quod est nullum rumpi possit.

* Posthumo. Posthum⁹ pre- 1
terit⁹ pōt dicere a
testm̄ nullū ⁊ venire p 3tabul. h. o. hec est 1
difficilis lex ⁊ notabilis. ¶ No. q ⁊ bo. pos. 3tab. dat ei q nō est institutus neq; exheredatus. Si em̄ est institutus non est dubiū q nō haberet 3tabu. Itē si esset exheredat⁹ sīlr nō haberet sed veniret 2
p querelā. vt. ff. eo. l. nō putauit. in pn. Scdo ¶ not. 3
q̄ ille q pōt dicere nullū pōt venire p 3ta. ¶ Terto no. q̄ bo. pos. fm tabu. nō cōcurrit cū 3tab. bo. pos. ¶ Hec ista op. per ordinē ⁊ videt q̄ instituⁿ habet contratab. vt. l. si post. §. fi. ff. eo. Sol. fateor q̄ habet cōtratab. beneficio alterius preteriti non beneficio sui. ita debetis intelligere hoc. Secundo op. ⁊ videt q̄ exheredatus habeat cōtratab. vt. l. non putauit. §. nō quenis. ff. eo. Sol. ibi loquit in exheredatione non rite facta. Item op. ⁊ videt q̄ preteritus nō habeat 3tabu. nā videtur obstare. l. illud. §. ad testamenta. ff. eo. Sol. ibi loquit in preteritione matris b que habetur pro exheredatiōe merito nō hʒ 3tabu. hic vō loquit in preteritione paterna. Habes expeditū istum passum: venio ad scōm. hic ōz q̄ testm̄ est nullū ⁊ poterit rumpi p cōtratab. Contra q̄ nullum est rūpi nō potest. vt. l. nam ⁊ si sub conditione. ver. post defectū. ff. de inist. testa. fol. dicit glo. q̄ testm̄ illud est nullum de iure ciuili. sed de equitate pretoria est aliqō merito eo ire petitur rescindi. ita dicit gl. bic quā vide. innuit ergo ista glo. Tq̄ testm̄ in quo filius est preteritus interim est aliqō de iure pretorio donec dicatur nullū. Idē videt notari in. l. filio preterito. ff. de iniust. rup. test. ⁊. ff. de test. l. j. ⁊ ego tetigi vobis in. l. j. c Doc. nostri moderni dicunt q̄ hoc est contra casum. l. j. in fi. ff. si tab. te. nulle. ex. q̄ testamētū est nullū omni iure nisi approbet p filiū: q̄ tūc erit aliquod de iure pretorio. vt. d. l. filio. de iniust. test.

¶ Qualiter ergo rndebimus ad contraria. dicit Jac. de ra. q̄ per bonorū pos. 3tab. rumpitur illa spes q̄ erat q̄ testm̄ poterit cōfirmari p filium ista est quedā truffa. nā spes nō pōt rumpi nec potest tolli. nec hʒ effectū donec illa spes deducaʒ ad effectum vel ad actū: vt. l. si sub cōditione. ff. de solu. de noua. l. quoties. Quid ergo dicemus. Breuiter dico q̄ filius preteritus petendo cōtra tabu. approbat testm̄ tanq̄ non bene factum. merito q̄ de iure pretorio rūpitur. Simile videtis in eo qui appellat a sīa lata cōtra falsum ꝓcuratorem. vt. l. iij. §. falsus. ff. rem ra. ha. ⁊ habuistis nota. §. de procu. l. ʒ. facit q̄ō not. in. l. pōponius scribit. ff. de negot. gest. ⁊ ideo si filius ante digisset testm̄ nullū vel petendo cōtra tab. protestaret q̄ hoc non facit aīo renocandi testm̄. dico q̄ bo. pos. contratab. nō procederet p rationem factā q̄ quod nullū est rūpi nō potest. ¶ Venio ad secundū. dicitur hic q̄ cōtra tabu. ⁊ scōm tabu. nō cōcurrūt. Cōtra. ff. de le. prestan. l. is qui in potestate. §. sed ⁊ si script⁹. Sol. gl. et bene ibi non dicit q̄ petant scōm tab. sed quod aditur hereditas de iure ciuili. vnde aditio heredi tatis ⁊ bo. pos. contratab. bene concurrunt. Cōtra hoc op. de. l. si cū patrono. ff. de bo. pos. Sol. dicūt quidā eodē modo q̄ō ibi adiʒ de iure ciuili: vel verius dicit glo. aliud in bo. pos. q̄ daʒ patrono quia illa 2currit cū scōm tabu. aliud in ea q̄ daʒ liberis vt hic est ratio in ꝓmptu ly glo. nō ponat. nā bo no. pos. cōtratab. q̄ datur patrono nō rūpit testm̄ in totū sed aufert legitimā solā debitā patrono. vt j. tit. j. l. j. ⁊ ibi merito bene cōcurrit cū bono. pos. scōm tab. sed bo. pos. cōtratab. que daʒ liberis rūpit testm̄ ꝓ toto. vnde nō pōt cōcurrere cū bon. pos. scōm tabu. Cōtra hoc op. de. l. si duo. ff. de leg. prestan. vbi etiā ea que competit liberis cōcurrit cum bon. pos. scōm tabu. dicunt quidam q̄ ibi fuit adita hereditas de iure ciuili. Istud nō videt verū nā cū ibi filius suus esset preteritus licet approbauerit testm̄ hereditas non potest adiri de iure ciuili sed de equitate pretoria: vt. d. l. filio ꝓterito. ff. de iniust. test. dicā. §. vñ legitimi. l. fi. ¶ Dicendum est ergo quod vbi filius instituⁿ ⁊ preteritus sunt in eodem gradu possunt concurrere cōtra tabu. q̄ stamēta assignaʒ alia ratio q̄ etiaʒ militat hodie q̄ō matres suos non habēt heredes ʒ pretor pollicetur bo. pos. cōtratab. ⁊ vñ liberi filijs q̄ sint loco suorū ut iuribus vulgaribus igitur ⁊c. cuz contra testm̄ daʒ cōtratab. lʒ alex. bic teneat ʒium qui sibi est contrarius. ⁊ si. l. ꝛrrit. in. ij. volu. ⁊ vide alex. in. l. i suis ad fi. ff. de li. ⁊ posth.

¶ Doc. nostri. ad de tu q̄ gl. saluari pōt q̄ in testō instituti venientes ab intesta. q̄ tunc non est testm̄ nullum ratione preteritionis: vt dicit bar. in. l. duobus. §. si prius. ff. de ʒtabu. de cuius veritate. vide i mol. in. l. si filius q̄ in potestate. ff. de libe. ⁊ posthu.

Patronus. Qui recipit mercedem pro operis per dit contratab. hoc dicit.

¶ Unde liberi. Rubrica.

¶ Slo. continuat. dictū est. §. de bo. pos. q̄ sunt 3tab. sequiʒ videre de bo. pos. ab intest. verum q̄ est priorideo de ea premittit imperator.

Sjauus. Filij emancipati succedunt equaliter patri per vnde liberi. h. o. ¶ Opp. instit. de bo. poss. §. quos aūt. vbi dicit q̄ pretor heredes facere nō potest. Sol. q̄ bic dicitur heredes extitisse intelligas bene ficio pretoris fm̄ bonorū pos. qui vices heredum sustinent.

Ex testamento. Donec est locus successio- 1
ni ex testamento non est locus ab intestato. Item donec est locus successioni descendentium nullus alius potest succedere. h. o.

¶ Repudians hereditatem patris non potest habere hereditatem aui nisi de iure pretorio. 2
Lex ista q̄ habeat locum tam in filio emancipato q̄ in potestate. 3
Quibus casibus ista lex procedere potest. 4
Successionem edictum fm̄ tempora. C. nō habet locū in agnatis: hodie sic. ⁊ an lex corrigatur. nu. 6. ⁊. 7. 5
Progimioz vt succedat quo tpe requiratur q̄ sit progimioz. 7
Successionem edictum de iure ciuili nō habet locum inter suos. 8
Scda compilatio. C. fuit facta post compilationē institutionum. 9
Qui est heres per beneficiū restitutionis in integrum ⁊ sic de iure pretorio non definit esse heres de iure ciuili.
Hereditas patris nō agnita q̄ transmittatur ad quemcunq;. 10
Filius filij emancipati cōceptus ⁊ natus post emancipationem q̄ nō sit agnatus auo. 11
Pater succedit filio per vtilem vnde liberi seu vnde parentes. 12
Edictis pretorum licet addere vel detrahere ex mente ipsius pretoris vel ex id emtitate rationis. 13

Qui se patris. Rogo q̄ aduertatis ad istā l. 1
que sit in toto. C. ⁊ habet glo. valde difficilem: tū reddā vobis eā satis claram si attenditis. Breuiter dicit. Qui repudiat hereditatē patris nō pōt habere hereditatem aui nisi de iure pretorio. h. o. Duo habes in hac. l. principaliter notare. vnum q̄ō dicit ex 1
pressim: aliud q̄ō innuit a cōtrario sensu. ¶ Primo q̄ ille qui repudiat hereditatē patris nō pōt habere hereditatē aui de iure ꝓtorio. scōo ex eo q̄ dicit q̄ se patris negat heredē innuit q̄ si vellet esse patris heres nō possit habere hereditatē aui. Ad ista duo vadūt oēs opiniones q̄ 2
bic fiunt. No. Tetiā q̄ hec lex. hʒ locū tā in filio emācipato q̄ in filio in potestate: q̄ apparet ex eo q̄ litera dicit magis emācipat⁹. ⁊ sic innuit idē in suo. Hoc p̄missō venio ad gl. que multū difficilis ⁊ sfrascata est. ⁊ ideo more canonistarū diuido vobis eā. Ista pma gl. diuidit i duas partes p̄cipales. nā primo ponit. glo. Jo. scōo ponitur glo. Mug. secūda ibi. alia ratione. Itē pma pars subdiuiditur. q̄ primo format vnā opi. secundo examinat lec. huius. l. tertio oppo. ad illud q̄ hec lex dicit exp̄esse q̄rto oppo. ad illud quod hec. l. dicit a contrario sensu. secunda ibi si ergo ponas. tertia ibi. nisi in duob⁹. quarta ibi. ʒ in eo q̄ō dicit negat. Examinemus ergo primo secundam particulam istius pri 3
me partis. Et primo ꝙuero quib⁹ casibus potest habere locuʒ hec. l. Primo cui⁹ enidētia habetis ponere quatuor combinationes quādoq; pater ⁊ filius erant emancipati. quandoq; pater emancipatus fili⁹ in potestate. quandoq; econtra quandoq; vterq; in potestate. primo casu quando vterq; est emancipatus sine dubio procedit ista lex. q. nullus eorum potest succedere auo nisi per bonorū possess. de iure pretorio. secundo casu quando pater: isto casu etiam sine dubio procedit ista. l. quia iste filius emancipatus q quo ad auum est nepos non posset auo succedere nisi de iure pretorio. tertio casu quando filius est emancipatus ⁊c. sine dubio ista. l. non procederet quia cum iste fili⁹ q est nepos quo ad auum: sit in potestate ⁊ sic suus succederet de iure ciuili: vt instit. de here. qual. ⁊ diffe. §. sui. quarto casu quādo vterq; est in potestate tunc procedit ista lex. q. iste fili⁹ qui quo ad auum est nepos nō potest admitti vt suus q̄ eum precedit pater. vt insti. de heredum qua. ⁊ diffe. §. sui. ⁊ ista ratio redditur in gl. Item alia ratione non potest admitti vt agnatus quia non erat progimioz tempore mortis: vt insti. de here. ab intest. §. ita tamen: q̄ pater eum precedebat tempore mortis. Item non potest admitti 4
per successionem edictum. ¶ q̄ nō habet locū ꝧm ista ꝓpter in agnatis: vt instit. de leg. agna. suc. §. placebat. ⁊ iste due rationes addentur in glos. Mug. vbi etiam repetitur non perfecte per Joan. scilicet q̄ pater tunc precedebat tempore mortis. vide gl. Nunc habemus examinatas istas lectu.

¶ Contra istam lectu. oppo. Tq̄ non requirat q̄ 5
quis sit progimioz tempore quo defertur hereditas: vt. ff. de cōdi. insti. l. fi. ff. eo. l. scripto. de suis ⁊ legi. l. §. sciendū. Solu. dicit glos. fallit in casibus illarum. ll. ita dicit Joan. ⁊ vide glo. per ordinem Tu dic clarius quādoq; aliquis decedit nullo cōdito testamento. ⁊ tunc requirit q̄ succedens esset progimioz tempore mortis: vt. d. §. ita tamē insti. de here. ab intest. quandoq; decedit condito testamento ⁊ tunc sufficit q̄ quis sit progimioz eo tempore quo testamētum destituitur: vt. l. si. ff. de condi. insti. ¶ Sed contra hoc oppo. ff. de suis ⁊ le. l. ij. §. penul. Sol. glo. ibi intelligo testamētum fuisse conditum. ¶ Opp. de. l. ab intestato. §. j. eo. tit. Solu. ille qui nō erat progimioz tempore mortis non pōt succedere vt agnatus verū est si ꝓgimioz hereditas fuerit delata secus si hereditas delata non esset: q̄ tunc ille admitteretur qui reperit ꝓgimioz tunc cum defertur hereditas. exemplū: decessit aliquis relicto ventre vxoze ⁊ matre ipsi⁹ defuncti ⁊ alio agnato ulteriori. decedit mater ante quā partus ille nascatur vel deficiat posthum⁹. Certe ille qui tunc reperitur progimioz succedit: vt in. l. contraria. q̄ matri que erat progimioz nūq̄ ista fuit delata hereditas propter ventrem qui sperabatur. non ventri potest dici delata. q̄ non fuit in rerum natura. sed lex nostra ⁊. §. ita tamen. loquitur quando progimioz agnato defertur hereditas tunc enim nō potest succedere ille qui est in vltimo gradu ita debetis intelligere materiā istā

¶ Oppo. Tq̄ hodie successionem edictum habet 6
locuʒ inter agnatos. vnde ecclusio primo admitti tur sequens. vt insti. de leg. agna. suc. §. placebat. ⁊ sic in casu. l. nostre ꝓout loquimur quādo vterq; fuit in potestate si filius non succedit patri suo nepos poterit eodez modo suo auo succedere de iure ciuili. Jaco. fatetur op. ⁊ dicit hodie esse correctam hanc. l. per edictum. §. placebat. ¶ Idem ēt dicit in glo. Nu. ibi cum hodie ⁊c. ¶ Cōtra istud oppo. nam licet inter agnatos sit locus edicto successorio inter suos non cum primus sit heres velit nolit. nō autem potest hereditas deferri sequēti. Solu. dicit Nu. etiam hodie inter suos est locus successo. edicto. vt eis detur beneficium abstinendi. vt insti. de here. quali. ⁊ dif. §. sed ⁊ is. vide glo. in fin. Concluditur ergo fm̄ Jaco. ⁊ Mug. q̄ō ista lex hodie fit correcta ⁊ q̄ iste filius possit venire ad hereditatē aui sui de iure ciuili. Contra hoc insurgunt omnes nostri doc. ⁊ primo Jac. de ra. Pe. Ly. zIdar. Slima. Ja. bu. ꝛomnes moderni q̄ inter suos non est locus successorio edicto ure ciuili. lʒ enim per beneficiū pretoris eis detur beneficium abstinendi: tū de iure ciuili non possunt esse plures heredes insolidū vt. l. hereditatis. §. fi. de captiuo. ⁊. l. si vt certo. §. si duob⁹. ff. eōmo. ergo ⁊c.

a Concluditur ergo⁹ q̄ cū primus fuit suus heres de iure ciuili patri suo nepos non pōt esse ille heres de iure ciuili: sed de iure pretorio et sic hec lex

a ¶ Concluditur ergo. adde tu. ⁊ vide ad hoc q̄ō dicit pau. de cast. in l. si filius q̄ patri. ff. de vulga. ⁊ pu. post Bar. in. l. j. §. querit. ff. de suis ⁊ legi.

8 nō est hodie correcta. ℣Preterea dicunt ipsi ℣q nō est dubium quod secunda compilatio. C. fuit facta post compilationez ınstit. vt. §. de emen. ınsti. cod. §. j. ergo non est dicendū q; lex C. corrigitur p iura ınsti. ℣Preterea dicebat Jaco. bu. ⁊ eum sequebātur oēs doct. bononien. qđ. §. sed ⁊ bis. ınsti. de here. qua. ⁊ dif. non dispoſuit inducēdo ius nouū sed recitat ius antiquum. vnde non est dicendū q; corrigat legem ıstam. Ego credo q; glo. nostra dicat veritatem ⁊ q; ille dicāt male: qō ostendo non
9 est dubiū ℣q ille q̄ est heres p beneficiū restitutionis in integrum quod est de iure prętorio non desinit esse heres de iure ciuili: vt l. fi. §. fine. §. Iz qō papi. ff. de mino. sed primo excluso per restitutionez in integrum sequētes admittuntur de iure ciuili: vt. ff. ad tertu. l. j. §. fi quis adita. ℣Preterea non est dubium q; donec est locus ınstituto non est locus substituto: vt. l. q̄diu. ff. de acquirenda hereditate Sed ego video q; si ınstitutus abstineat p restitutionem in integrum. Iz abstinens remaneat heres de iure ciuili admittit substitutus vulgariter de iure ciuili: vt dicta l. ⁊ si fine. §. sed quod papi. ff. de mino. ℣Preterea de hoc est casus rotundus infra de legi. heredi. l. defuncti. nec videatur tibi impoſsibile q; duo sunt heredes ısolidū de iure ciuili. naz hoc vides alibi in herede ⁊ fideicommissario vniuersali qui habet iura hereditaria ınsolidum vna cum herede per senatusconsultum quod est de iure ciuili. ⁊ tamen apud heredem sunt iura directa apud fideicōmissarium iura vtilia. vtrūq; tamen de iure ciuili. ita hic apud filium erūt iura directa apud sequentem iura vtilia de iure tñ ciuili. vnde de iure ciuili non potest succedere. non ob. qđ dicit q; codex fuit factus post compilationem ınsti. Cō ceditur tamen ista lex est olim antiqua ideo cozrigitur per dictum. §. placebat. qui fuit post legem ıstam factus ita debes ıntelligere hanc materiam non ob. qō dicitur q; §. sed ⁊ bis. non loquitur disponendo: sed recitando iura antiqua. q̄ fateor q; lex ısta non corrigit̄ per. §. sed ⁊ bis. sed per. §. placebat. ita debes ıntelligere hāc materiam. habere mus ergo hic videre oñ esset locus edicto successorio. quod plene summabo. ℣. ti. ıij. sup rubrica vbi glo. summat. C Opp. ad secundum notabile q; hic colligitur a contrario sensu. hic innuit q; si nō negaret se heredem patris posset habere hereditatē ani. Contra: q; sine negaret se heredem sine nō nil ad propositum qō probo. aut enim filius agnouit hereditatem patris sui. ⁊ sic bona sunt cōmista et non posset habere nepos vnum patrimoniū quin haberet totū: vt. l. sed ⁊ si plures. §. filius. de vulg. ⁊ pupilla. ⁊. j. de iure delibe. l. quidam elogio. ⁊ ibi no. aut filius primus se abstinuit ⁊ tunc cum sunt due hereditates potest vnam amplecti ⁊ aliam repudiare vel amplecti vtramq; nō est vis: vnde q; hic dicit q; si negat se heredem nil ad propositum Solu. ſm Jaco. ideo dicit se heredem q; tunc nullo casu potest habere nisi per bonorum possessionē sed si cōcederet se esse heredē patris sui ponit̄ alicasus in quo de iure ciuili haberet vt puta si pater ei dimisit hereditatem ani. ⁊ sic ad ipsum nepotem transiret de iure ciuili tanq̄ bona commista cū hereditate patris. ⁊ hoc Iz sit verum in se tamen est extra casum huius. l. que loquitur quando filius primus non agnouit hereditatem patris sui. ita videtur dicere Joan. vide glo. tuam ibi: sed in eo quod dicit negat. Alij dicunt q; ıstud argumentum qō hic fit: fit a partibus ınsufficienter enumeratis. Cum enim dicit aut filius adiuit hereditatez patris sui. aut repudianit. certe est dare tertiuz sez quando decessit deliberans. quo casu si iste nepos vellet adire hereditatez patris sui. posset per ius deliberandi ad eum trāsmissum agnoscere hereditatez ani de iure ciuili. Sed si negat se heredē
3 patris sui non potest agnoscere nisi per bonorum possessionē. ⁊ hoc verum qñ ille qui est heres patris sui ex iure deliberādi i eū trāsmisso nollet adire. Si enim vellet excluderet ıstum nepotem: vt. l. cū antiquioribus. §. de iure delibe. ⁊ per regulam
10 que est ſm opi., quam teneo ℣q hereditas patris nō agnita transmittitur ad quemcūq; vt dicam in. l. apud hostes. §. de suis ⁊ legi. ⁊. l. si infanti. de iure deli. C Sumus expediti de prima glo. magna venio ad scām que est multum facilis ⁊ format duas questiones faciles multum. ℣Prima est vtrum ℣filius filij emācipati cōceptus ⁊ natus post emancipationem sit agnatus auo suo. glo. arg. pro ⁊ cōtra ⁊ finaliter determinat q; non est agnatus. ⁊ vide glo. Contra glo. habemus. ff. vnde cognati. l. legitimi. ⁊. ff. de adop. l. quem filius. iste gl. dicūt contra ar. ınsti. de legi. agna. suc. §. fi. Credo istam gl. verius dicere. nam in. o. §. fi. dicitur q; perinde succedit filio ac si iura agnationis nō essent
a 2 sublata. concluditur ergo[a] q; sunt sublata sed remanet ius succedendi p inde ac si staret. ⁊ hoc apparet ex titulo de fidu. tu. non enim illa appella tur legitima: Iz fiduciaria q̄ a legitima differt spē. C Alia qō formāt in
12 glo. ℣q̄ pater succedit filio quo iure succedat. ⁊ recitat opi. ℣Pla. quam reprobat vide glo. concludit ergo q; pater admittatur per vnde legitimi alias per vtilem vnde liberi seu vnde parentes. docto. vltramontani hoc reprobant dicentes q; vnde liberi vel etiam vnde parentes non potest habere locum in questione proposita. ℣Primo q; non Iz addere seu retrahere ex edictis prętoris: vt. l. in cōuentionalibus. ff. de ver. ob. Sed in edicto prętoris non fit mentio de parentibus ergo ꝛc. ℣Preterea dicunt ipsi quod non est dubium q; mater succedat filio per vnde legitimi: vt. ff. vnde legitimi. l. j. in fi. ⁊. l. seq. si pater succederet filio per vnde liberi ergo prefertur matri cum illi qui veniunt per vnde liberi excludunt venientes ab intestato per vnde legitimi: vt. l. j. §. penul. ff. si ta. testa. nul. exta. ℣Puto glo. nostram bene dicere. ⁊ ℣q̄ dicitur q; non debet
13 addi verbis prętoris. dico verum nisi ex mente prętoris vel ex idētitate rationis. vt vidistis in. l. j. de interdic. ⁊. §. de bonorum possess. fm tabu. l. ij. ⁊. §. ti. j. l. j. vbi additur de bonorum possessione ſm nunc̄ pationem ita hic additur vnde parētes que est vtilis vnde liberi. probo q; hoc sit de mente prętoris. bonorum possessio vnde liberi dat illis quibus datur bonorum possessio contratab. vt. l. j. in prin. ff. de contratabu. ⁊. l. j. §. j. si a paren. quis fue. manumisi. ergo ei debet dari vnde parentes qō est idem quod vnde liberi non ob. quod dicis q; ſm hoc pater prefertur matri ⁊ credo q; sic de iure antiquo. Iz hodie secus per aut. defuncto. j. ad tertu. hic dicitur q; per bonorum possessionem ꝛc. C Quero que est ista bonorum possessio dicunt quidam vnde liberi. alij dicunt vnde cognati. tene primam partem. C Ultimo est videndum de filijs natis post mortem aui de quibus dicam. j. de his qui ante aper. ta. l. j.

C Unde legitimi ⁊ vnde cognati. Rubrica.

C Continua vt in glo. Querit gl. sup rubrica qui dicunt legitimi certe oēs agnati qui vocātur ad successionem per legem. xij. tab. vt ınsti. de legi agna. suc. §. j. Item omnes illi qui vocantur ex aliqua lege vel senatusconsulto. vt. ff. co. l. ij. licet essent agnati. ex quo plus patet in matre que per senatusconsultum oficianum succedit.

Consobrinoū. Nati ex duabus sororib⁹ succedunt inuicem p bonorum possessionem vnde cognati. h. d.

Cum proprozem. Ista lex dicit idem qō precedens; quasi ex consobrino natus qui succedit per vnde cognati.

Nepotibus. Nepotes succedunt auo materno de iure prętorio. hoc dicit.

Non probat hoc esse quod ob hoc contingit abesse.

℣Possidens hereditarias quando videatur adire.

Articulus seu positio debet de necessitate concludere.

On hoc. Tota die ℣allegatur illa lex non probat hoc esse qō ob hoc contingit abesse. h. d.

C Oppo. ⁊ videtur q; ille qui possidet res hereditarias videatur hereditatem adire: vt. l. j. ⁊. l. ij. §. de repu. here. Solu. pront hic loquitur in bonorum possessione procedit clare q; in ea non requiritur agnitio coram iudice: vt. l. fi. §. qui admit. ad bono. possessio. ⁊ ideo solum rerum possessio non sufficit in hereditate dico qō nō sufficit sola possessio ad probandum quē heredem. vt appareat q; sibi hereditas sit delata. Si enim sibi deferretur per possessionē videretur adire vt in contrario. Item oppo. q; eodē modo articulus quem hic imperator docet non concludit. nam posito qō quis appreheuderit hereditatē vel bonorum possessionem nō sequitur ergo heres. q; forte sibi non deferebatur. Respondeo qō hic dicit imperator qō debet queri an apprehenderit hereditatem vel bonorum possessionem. intellige cum oneribus pertinentibus ad hoc vt querat̄ an sibi delata fuerit vel aliter si solum hic poneretur ⁊ probaretur qō ipse adiuit hereditatē posset conuiniri tanq̄ hereditatis possessor. Cōstat em̄ q; tanq̄ heres possidet. Itē posset agere ſm formaz. l. fi. §. de peti. here. C Ultimo no. ⁊ bene tenet hāc. l. q; articulus seu positio debet de necessitate concludere. aliter non probat hoc esse quod ob hoc contingit abesse vt hic. ⁊. l. nudus. ⁊. l. epistolis. ⁊. l. neq; natales. §. de proba.

℣Cognati hodie equaliter succedunt ac si essent agnati. 1
Cognati sunt adequati agnatis q; omnes equaliter succedunt vsq; ad 2
decimum gradum.

Bonorum

3 Bonorum possessiones q; hodie non sunt sublate.
4 Bonorum possessio ſm tabulas quibus casibus sit necessaria.
5 Bonorum possessio contra tabu. hodie est necessaria quando filius est rite preteritus.
6 Bonorū possessio vnde legi. ⁊ vndeliberi q; hodie nō sit necessaria.
7 Bonorum possessio vnde cognati hodie non est necessaria.
8 Bonorum possessio vnde vir ⁊ vxor quod hodie sit necessaria.

Certum est. Si quis vellet in hac. l. insistere stare per tres dies recitando omnes varias bonorum possessiones. C Nos recitabimus glos. et supplebimus vbi deficit. Breuiter dicit. cognati iuicem nō succedunt nisi per bonorum possessionem ad quam petendam nemo cōpellitur. h. d. C Oppo. in aut. de here. ab intesta. §. nullam. ℣Solu. hodie cognati succedunt equaliter perinde acsi agnati essent. C Queritur vsq; ad quem gradum succedunt agnati et cognati dicit glossa quod agnati vsq; ad decimum gradum. cognati vsq; ad septum. et vide glos. Sed hic dubitatur cum hodie ex equata sunt iura agnationis et cognationis vtrum cognati succedunt vsq; ad septum gradum tantum sicut agnati an econuerso agnati vsq; ad decimum sicut cognati. glos. determinat istam questionez. j. de suis ⁊ leg. in aut. in successione. ⁊ in corpore vnde sumitur. videlicet q; succedant omnes equaliter vsq; ad decimū
3 Item queritur quot sunt bonorum possessiones. dic vt in gloss. que hoc dicit multum clare. C Querit glo. ℣nostra an iste bonorum possessiones hodie sint sublate per iura noua. et videtur quod sic quia sublata est hodie differentia emancipationis patrie potestatis agnationis et cognationis que erant causa quare introducebatur bonorum possessio. Contrarium dicit glo. et bene constat enim quod etiam hodie si quis vellet per bonorum possessionem posset quia nulla est lege prohibitum vnde ista iura ſnon sunt correcta quia quis potest vti eis voluntarie. An autem iste bonorum possessiones sint necessarie. ista est alia questio in
4 qua glos. tua tria dicit per ordinem. primo ℣q; hodie nouus possessione ſm tabulas. ℣In hoc nihil est innouatum. nam neq; olim neq; hodie fuit necessaria: quia institutus poterat adire hereditatem de iure ciuili ex testamento. fallit in tribus casibus quibus olim et hodie bonorum possessio erat necessaria quos dic vt in glossa. Doctores addunt quartum in l. filio preterito. ff. de iniust. testa. et. l. j. versi. idem circa eodem titu. quādo filius preteritus testamentum confirmat validatur de iure prętorio. Addunt quintum in. l. cum heres. ff. ad trebel. vbi propter furorez non potest adiri hereditas. ita quod tribunat ius de iure ciuili tamen potest peti bonorum possessio. Addo tibi septum quādo testamentum est factum sub conditione impossibili quam reiicit prętor. vt. l. facta. §. si in danda. ff. ad trebel. nota. per Jaco. de are. in. l. cum in secundo de iniust. testamento quedam tamen glo. que est in. l. si duo. ff. de leg. prestan. videtur dicere quod in casu. l. illius filio quando testamentum in quo filius est preteritus confirmatur possit adiri de iure ciuili in quadam glo. parunla dum dicit sed adiuit vel bonorum possessionem petijt. Sed illam
5 glos. reprobaui vobis ibi. Item est bonorum possessio ⁊trata. ℣Illa erat olim necessaria filio emancipato. Ista est hodie necessaria si ponimus preteritionem rite factam. scilicet cum causa. vt videbitis in autenti. ex cā. j. de liberis preteri. C Est et alia bonorum ℣possessio vnde liberi et vnde legitimi. ℣Unde liberi erat olim necessaria filijs emancipatis. hodie non est necessaria: quia succedunt de iure ciuili per bonorum possessionem. vnde legitimi. nec olim nec hodie fuit necessaria ſm glos. ℣Doctores moderni dicunt quod imo hodie aliquo casu est necessaria vnde legitimi et vnde liberi. vt in casu. l. qui se patris. §. titu. j. ita dicunt illi dicentes illam. l. non esse correctā. Sed illud reprobaui vobis. C Est
7 ℣talia bonorum possessio vnde cognati ista fuit olim necessaria quia sublata est differentia agnationis et cognationis. C Item ℣est bonorum possessio vnde vir ⁊ vxor et ista est necessaria olim sicut hodie. vt vnde vir et vxor. lege prima. Sunt etiam bonorum possessiones que non tribuunt ius et iste sicut olim erant necessarie ita hodie quia nihil est in nouatum.

C De successorio edicto. Rubrica.

1 ℣Successorium edictum quando habeat locum in successione ex testamento.
Item q; habeat locum in bonorum possessio. contratabu.
2 Inter successores ab intestato qñ sit locus successorio edicto.
3 Successorium edictum propie habet locum inter eos qui succedūt de iure prętorio.
4 Successorio edicto est locus vt venientes ab intestato remotis venientibus ex testamento succedat.
5 Successorium edictum in casu. l. si quis ita heres. ff. de here. insti. habet locum vt excluſis venientibus ab intestato sit locus ex testamento.
6 Successorium edictum fuit introductum propter creditores.

C Continuat gl. tua sic. q; ın predictis bonorum possessionibus est locus successorio edicto. ideo de eo dicit. Anteq; veniamus ad nigruz expediamus glo. que est posita hic super Rubrica. ⁊ eius materiaz. etiam credo qō intelligas clarā istaz materiam p ea que dixi vobis in. l. qui se patris. C ℣Primo quero an in successione ex testamento sit locus successorio edicto. Respon. aut queris in successione ex testamento que est ſm testamentum ex defuncti voluntate et non est locus successioni nisi quatenus in eo testator disposuit substituēdo ſm materiam substitutionum tractatam vbiq; aut q̄ris de successione que est contra voluntatem defuncti: vt per querelam inofficiosi ⁊ per cōtratabu. ⁊ in hoc sunt opp. de inoffi. testa. l. pater filium. veritas est q; est locus successorio edicto. vt. l. si is qui. ff. de ın offic. testa. ⁊. l. si quis. §. illo. eod. ti. ℣Idem in bonorum possessione cōtratabu. vt. l. iij. §. fi emancipatus. de bo. posses. cōtratabu. ⁊ nota. per ℣Dy. in. c. non debet aliquis. de regu. iuris. libz. vj. C Quero ℣ secundo vtrum inter successores ab intestato
2 sit locus successorio edicto ⁊ dic aduerte quidam sunt successores de iure ciuili: quidā de iure prętorio et ibi quid de iure ciuili. quidam succedunt per l. gij. tab. vt agnati ⁊ sui ⁊ in istis nō erat locus successorio edicto de iure antiquo. vt. §. titu. ij. l. qui se patris. ⁊. l. j. §. sciendum. ff. de suis ⁊ legi. hodie secus. vt insti. de le. ag. suc. §. placebat. quidam succedebant per alias partes iuris vt per senatusconsultum et inter eos erat locus successorio edicto: vt. l. j. §. fi nemo ad tertul. si vero erant succedentes de iure prętorio. Et hic aduerte aut primus erat excluſus repudiatione vel morte aut erat excluſus per restitutionem in integrum. primo casu sit locus successorio edicto de capite in caput. quia excluso gradu liberorum remanent agnati excluſo gradu agnatorum vocantur cognati. excluſis cognatis vocantur vir ⁊ vxor. Item loquitur de gradu in gradum. nam si plures sunt cognati omnes dicuntur esse in eodem capite. quia omnes cognati. tamen si sunt diuersi gradus excluso eo qui est in primo gradu admittitur ille qui est in secundo gradu: vt. ff. eo. l. j. §. quibus. Si vero primus est excluſus per restitutionem in integrum tunc sequens in gradu non potest admitti de iure prętorio: vt. l. si. ff. eo. Sed de iure ciuili sic
3 vt. l. j. §. si quis adita. ff. ad treb. de reg. iu. leg here datum. Et aduerte quia ℣ubi dixi supra locū esse successorio edicto non semper ppie locutus sum: nā ppie tm̄ locū habet inter eos qui succedūt de iure prtorio. Itē inter eos q; succedūt alio iure bene est locus successioni hoc est deficiēte primo deueniatur ad sequētem non tamen hoc dicitur esse ex edicto successorio sed ex constitutione iuris ciuilis: vt in. l. s. alleg. tamen causa maioris facilitatis totum appellaui successoriū edictum. C Quero vtrum sit locus ℣successorio edicto in hoc vt ve
4 nientes ab intestato succedant remotis venientibus ex testamento. Respon. sic dum tamen scias q; donec aliqua spes successionis ex testameto nullo modo potest venire ab intestato de iure ciuili. probatur. in. l. q̄diu. j. de acquiren. hereditа. de regu. iur. l. q̄diu. j. communia de success. l. anteq̄. de iure prętorio idem. §. qui admit. ad bonorum possessio. l. quandiu. et. ff. si tabu. testa. nulle exta. l. j.
5 C ℣Item quero an econuerso poterit esse locus successorio edicto vt excluſis venientibus ab intestato sit locus ex testamento. Respondeo quod sic in vno casu tātum. vt. l. si ita quis heres. ff. de here. insti. C ℣Querit glo. quare introducti fuit successorium edictum. Respōdeo propter creditores ne nimium differatur an habeant quē possint cōuenire subueniri eis etiam dando tutorem.
1 ℣Patruus quis propie dicatur.

Si mater. Excluso primo sequentes in gradu vel in capite admittuntur ex successorio edicto. h. d. C Opp. hic innuit q; si mater petijsset hereditatem patrui quod eam obtinuisset ꝛc. C Cōtra. §. de cura. furi. l. fi. §. pe. Sol. dico q; siue mater nō petijt siue petijt per tutorē idē esset: vt. l. cōtraria. ibi secus si petijsset p seipsam factam sane mētis. ita debes intelligere.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

1 ¶Item oppo.ꝛ videtur ꝙ iste non dicatur ⁊ patruus quo ad nepotem ex sorore.imo debet dici annunculus magnus.arg.ff.de gra.l.iuris cōsultus §.patrui.¶Huius timore dicunt quidam ꝙ hic patruus impꝛoprie pontur alij dicunt ꝙ ꝓprie potest dici annunculus magnus.tene mēti quā vis ꝙ non curo.¶Oppo.ꝛ videtur ꝙ post matrem: primo vocentur alij agnati ꝙ iste filius matris q est cognatus.vnde vꝫ obstare.ff.eo.l.§.quibus.instit. de suc.que ab intesta.§.admonendi.Solu.dicit glo.intellige hic ꝙ alij agnati non erant sed non placet ꝓm ista tempoꝛa ꝓm que non erat locus successorio edicto inter agnatos.hodie esset verū per §.placebat.instit.de legi.agna.suc.¶Oppo.ff.eo.l.§.furiosi.Solu.vt in glo.

1 ¶Computatio graduū de iure ciuili attenditur in successione:in matrimonijs ius canonicum.

Casus positio ista lege.

Una bonoꝝ possessio conuertitur in aliam in filijs non autem egꝛaneis.

2 Statutum faciens mentionem de gradibus intelligitur ꝓm ius ciuile nō canonicum.

3 Sauie frater. Aduerte ista.l.cōsueuit videri iuuenibus difficilis sicut alia q̄ sit in toto codice qꝛ cōputat gradus ⁊ vide glo.l.q̄ ponit casum breuiter dicit.Si primus nō agnouit bo.pos.vel non agnouit vt debuit defertur sequentibus.secus si debito modo agnouit.h.o.¶Debes scire ⁊ ꝙ est differentia inter ius nostrū ⁊ ius canonicū qꝛ nos incipimus cōputationem gradus semper a stipite. Canoniste nō:vt si est pater ⁊ frater quia in iure nostro in cōputatione graduum semper incipimus a stipite: vnde frater meus est mihi in secō gradu.qꝛ pater meus est mihi in ꝓimo gradu.filiꝰ meus mihi in secō nepos in tertio.ꝛ sic de singulis.vt.l.iuris consultus.§.gradus.ff.de gra. cog. de iure canonico duo fratres dicunt in ꝓimo gradu ⁊ illud obseꝛnatur in matrimonijs.in successione ꝙputatio iuris ciuilis seruatur.ita dicit.c.ad sedem.xxxv.q.v.

2 ¶Quodo ⁊ aduerte casus in terminis faciliter intelliges.berta quedā habuit filium.ex filio ꝓmoꝛtuo nepotē.Item fratrem superstitem habuit ex alio fratre ꝓmoꝛtuo nepotē[a] ꝺcedit berta ⁊ postea nepotes ex filio ⁊ sibi succedit ex testō frater berte qō postea reperitur falsum vt decedit vel repudiat dictus frater dicitur hic ꝙ bonoꝝ possessio que non fuit petita per fratrē poterit peti ꝑ istos nepotes.Iꝫ sint in quinto gradu.et frater fuerit in quarto do.Jaco.de are.legit istam legem aliter.et ponderat multum text.qui dicit ex testō agnit here ditatem.dicit ipse ꝙ si petijsset ipse per bonoꝝm possessionem ꝓm tab.sufficeret sibi qꝛ illa bonoꝝ possessio ex testamento conuerteretur in bonoꝝ possessionē ex intestato.ꝛ tunc filij fratris qui sunt in quinto non succederent qꝛ fratri esset quesita et hoc modo legit istam.l.qō in ꝓncipio adiuit hereditatem de iure ciuili ex testō.que aditio non potest cōmitti in bonoꝝm possessionem ab intestato sinis loquitur qñ agnouit bonoꝝm possessionem ex testamento que conuertitur in bonoꝝm possessionem ab intestato.ar.ff.de le.prestā.l.mnꝝ.non credo ꝙ ꝺicat verum.qꝛ solū reperio hoc constitutum in filijs ꝙ vna bonoꝝm possessio in aliaꝫ conuertatur secus in extraneis.vt.l.ij.§.si sub conditione.ff.de bono.pos.ꝓm tabu.et ideo nota.

3 ¶Ultimo[b] scias ꝙ Jaco.butri.disputauit vnam q.Tan quando statutum facit mentionem de gradibus debet fieri computatio de iure canonico vel de iure ciuili.et determinauit ipse ꝙ de iure ciuili quod probatur qꝛ gradus est de iure ciuili.dicitur enim gradus ad similitudinem scalarum.vt.d.l. iuris cōsultus.§.gradus.ff.de gradi.co.de iure vero canonico non est ꝓprie gradus sed est quidaꝫ saltus quia saltat de fratre in fratrem omisso patre ita ꝺterminat ipse.

¶De carboniano edicto. Rubrica.

1 ¶Sicut non possidens potest petere se mitti in possessionem ex carboniano ita quādo possidet potest petere ꝙ bonoꝝm possessio ex carboniano si bi confirmetur.

2 Possidens poterit petere possessionem sibi confirmari ex edicto dini adriani.

3 Bonoꝝm possessio carboniana ꝺatur illi cui ꝺatur contratabulas.

4 Petens bonoꝝm pos.carbonianam quam satisdationem ꝓestat.

5 Bonoꝝm possessio carbo.ꝙ non concurrat cum oꝛdinaria.

6 ¶Missus in possessionem ex carboniano quā actionem intentare possit ꝛ quando.

Fratri ac filio. Necest pestilētiosa.l.ꝛ hꝫ duas lectu.Et ꝓm vtrāq; lect.breuiter dicit.Si filio impuberi mouetur questio status ⁊ bonoꝝ ꝙ carbo.debet questio impubertatis tpe deferri ⁊ satisdatione ꝓestita non possidet constitui vel possideat eius possessio confirmari si non satisdat debet possessio ad alios transferri.h.o.¶Oppo.ꝛ videtur ꝙ teg.sibijpsi ꝛtradicat.dum dicit filius tuus vendicat restitutionem. nam in eo qō dicit filius tuus vendicat: innuit ꝙ ipse erat actoꝛ in alio qō subdit resti.postulari innuit ꝙ ipse erat reꝰ ⁊ alius ab eo restitutionez petebat.¶Huius timoꝛe sunt in glo.due lec.vna qō hic filius impubes possidebat ⁊ alij ab eo petebant hereditatē tunc exꝑone text. filius tuus vendicat scilicet retinendo quā lec.multum not.habes ⁊enim ex ea ꝙ sicut quis potest petere se mitti in possessionem ex carbo. quando nō possidebat ita qō qñ possidet posset petere ꝙ sibi talis possessio ex carboniano cōfirmetur[c] ꝛ ꝓ hoc facit.ff.eo.l.iij.§.missum.ꝛ ibi ꝺixi vobis ꝺe ꝛtab. l.iij.§.si sub ea.ꝛ sic ꝛ videtur etiam ꝙ ille qui possideret poterit petere possessionem confirmari sibi ex edicto dini adriani ostenso testamento non abolito non vitiato:vt.l.fina.§.de edicto dni adria.tol.

¶Alij vero legunt istam legem quod filius possidebat sed petebat ꝛ illi aduersarij excipiebant illum esse seruum ⁊ spurium.Consuluit imperatoꝛ ꝙ petebat bonoꝝm possessionem carbo.ꝛ tūc ꝺebet exponi teg.dum ꝺicit vendicat stat ꝓprie dū ꝺicit restitutionem postulari intellige retinendo ⁊ defendendo.sic stat ꝓpꝛie.¶Oppon.§.de oꝛdi.iudi.l.j.Sol.ibi nō expediebat pupillo causam status ꝺeferri.hic sic.vel aliter ꝺic vt ibi ꝺicemus.¶Oppo.de.l.cum fine.ff.eo.Solu.hec intelligitur ꝓm illam.nam ꝺebes intelligere hic quando filius non est institutus neqꝫ exheredatus sed preteritus institutus enim habet ꝓm tabu.exhere datus habet querelam preteritus vero habet carbo.possessio.bonoꝝm.nam hec est regula ⁊ illi ꝺatur carbo.bono.possessio:cui contratabu.ꝓbatur.ff.eo.l.j.§.in ꝓin.¶Opp.ff.e.l.i.§.generaliter.ꝛ.de bonis.Sol.ibi loquitur ꝛ in preteritione a matre cuius preteritio habetur ꝓ exheredatione.ꝛ ideo qꝛ eis nō cōpeteret cōtratab.non competit carbo.bonoꝝm possessio. ¶Oppo.ff.eodem. l.iij.§.due.Solu.fateoꝛ ꝙ ꝺebet summatim exa minari an expediat pupillo causam status ꝺifferri vel non glo.formaꝫ hic quasꝺam ꝙstiones. Primo ꝙro ꝺicit hic ꝙ satis ꝺebet ꝺari.¶Quero ⁊ de quo ꝓestatur ista satisꝺatio.glo.ponit ꝺuas opi. prima est ꝺe restituendis bonis si apparuit eum possessoꝛem iniustum.alij ꝺicunt ꝺe vtendo fruendo arbitrio boni viri.¶Det.ꝺicit vnumquodqꝫ capitulum ꝺebere in satisꝺatione compꝛehēꝺi quod satis placet.¶Quero vtrum status questio ꝺifferatur quo ad matrem glo.ꝺicit ꝙ non:vt.ff.eo.l.i. §.fina.Ratio quia ipsi patruo non potest obesse vi ꝺebitis in l.j.ꝺe fal.¶Quero ⁊ nunquid ista bonoꝝm possessio concurrat cum oꝛdinaria glo.ꝺicit ꝙ non.vt.ff.eo.l fi impuberes.in fine ꝺic vt in glo.ff.¶Quero ⁊ nunquid missus in possessionem ex carbonia.possit actionem intentare glo.hoc tamen ⁊ ff.eo.l.penult.Ista est veritas aut ipse non satisꝺedit ⁊ satisꝺedit ⁊ tunc non pōt intentare[a] actionem aut satisꝺedit ⁊ tunc aut vult intentare ꝺirectā tāq̄ heres.ꝛ non pōt.aut vult intentare tanq̄ bonoꝝm possessoꝛ carbo.et pōt:vt.ff.eo.l.penulti. ⁊.l.iij.§. missum.ꝛ iste.§.ꝺeclarat istam materiam.

¶Carbonianum. Bonoꝝ possessio carboniana conceꝺitur ꝓbatis summarie bis q̄ bac.l.ꝺicuntur.h.o.¶Oppo.nam si hoc ꝓbaretur esse matrimoniū indubitatū ⁊ partus legitimus iste in petitiōe hereꝺitatis vinceret frustra carbonianum sibi subuenit.Sol. intelligitur ꝙ in hac bo.pos.ꝺebet ꝓbari summarie ⁊ semiplene.In petitione hereꝺitatis ꝺebet ꝓbari vere. ¶Quero infra quantum tempus ꝺebeat peti ista bonoꝝm possessio.glo.ꝺicit infra annuꝫ sicut alie vt.l.iij.§.missum.ff.eo.

¶Unde vir ⁊ vxoꝛ. Rubrica.

1 ¶Stante statuto ꝙ mulieres vel minores nō possunt contrahere sine consensu ꝺuoꝝm propinquoꝝm consanguineoꝝm affines ex parte viri vel vxoꝛis non admittitur.

Casus in quibus vxoꝛ succeꝺit.

2 Maritus. Non existentibus agnatis seu cognatis coniuges inuicem sibi succeꝺunt ⁊ fiscum excluꝺit.h.o.¶Not.ex bac l.⁊ ꝙ per statuta[b] q̄ ꝺicunt ꝙ mulieres vel minores non possunt contrahere sine consensu ꝺuoꝝm propinquoꝝm vel ꝺuoꝝm consanguineoꝝm ⁊ similia verba ꝙ affines ex parte vxoꝛis vel viri non aꝺmittuntur.vir emꝫ ⁊ vxoꝛ non ꝺicuntur inuicē propinqui.nec etiam alij affines vnde text.ibi seu propinquoꝝm ꝛc.¶Op.J.si imperialis li. soci.l.j.So.speciale[c] est in illo socio q̄ ꝓcedit vxoꝛem.¶Op.J.ꝺe here.ꝺecur.l.j.Sol.ibi sunt q̄ ꝺam alie persone que excluꝺunt fiscum tamen ille persone excluꝺunt ab vxoꝛe ⁊ viro. ita ꝺicit glosſ. hic contrarium ꝺicit glo.in.l.j.ff.eo.§.q̄ ille persone ꝺe quibus ꝺicitur in titulo.de here.ꝺecur.excluꝺunt vxoꝛem.Ista glosſ.est verior casus est in.l.si quis presbyter.§.ꝺe episc.ꝛ cle.¶Quero ⁊ vtrum sint alij casus in qbus vxoꝛ succeꝺat viro.gl.ꝺicit ꝙ fic.J.ꝺe bo.ma.l.iij.Item est alius casus in aut. vt li.ma.ꝛ auie.§.j.ꝛ vide autenti.preterea que inꝺe sumitur.

¶Legatum factum simpliciter quando videat factum animo compensandi.

Legatū factū per vxoꝛē viro qō cōputat in lucro ꝺebito viro ex forma statuti vxoꝛe premoriente.

Quis ꝺicatur locuples vel pauper remissiue.

Dispositio huius auth.habet locum ascendentib⁹ et ꝺescendentibus.

Hec auth.quomoꝺo habeat locum collateralibus tantum exꝑstentibus.

a ¶Intentare. Adde an filius qui est aꝺeptus simpliciter bo.pos.car.in hereditate patris possit possiꝺere feuda patri concessa qō bal.cōcluꝺit ꝙ sic in.c.i.in ti an agna.vel filius.

b ¶Statuta. Adde qō hic ꝺicit bal.ꝙ stante statuto ꝙ cōpromissum facias inter affines nō includit virū ⁊ vxoꝛē.sed Jniū tꝫ ipse Bal.in.l.affinitatis.j.cōia. ꝺe succes.ꝛ ideꝫ tenet a Pau.ꝺe cast. hic qꝛ idem iuris ꝺicit esse ꝺe eo q est pncipiuꝫ affinitatis qō est ꝺe affinib⁹. l.maritus. cū ibi no.ꝺe pcur. ⁊ perrōnē. nam ꝛpter quōquodcq̄ taler illud magis aut. multomagis. ꝺe episco.ꝛ cleri. ꝺicunt etiā hic Sa lice. et Bald.ꝙ si statutū ꝺisponat qō vxoꝛ non posit testari sine consensu viri et vxoꝛ vellet istituere virum ꝙ nihilominus poterit vir consentire ꝺe quo hic latius ꝑ eos tu ꝺic quod bald. consuluit consilio lxxvij.ij. vol. pro quo facit qō consulit idē bal.cōsil.clxxij.incipiē. In ꝑpi nole hec ē copia ⁊ vol.quod ſtāte statuto mulier non possit testari sine consensu alioꝝm ⁊ vnus ex illis fuerit in[c] stitutus qō ꝙ hoc nō vitiat ꝺispositio:qꝛ aliud est an tacitas aliud cōsensus ⁊ pōt consetire vt faciat nō vt sic faciat.ꝛ per hoc etiaꝫ facit qō cōsuluit ro. consi. ccccxcv. qō pater autoꝛari possit filio voleti ipsi patri ꝺonare causa mortis ⁊ ibi vide pulchꝛe ꝑ euꝫ qīr differant autoꝛitates ⁊ 2sensus ideꝫ cōsuluit Bal.con fil.lix.incipiē. In ꝑpi nole factū tale est.ij.vol.Qualiter aūt intelligatur statutū ꝙ mulier non possit ⁊ trahere sine consensu viri ⁊ vir sit absens.vide eundē Bal.consi.cccxliiij.ij.vol.Si aūt maritus instituatur ab vxoꝛe ea occiꝺat succeꝺ.priuatur nō ipso iure sed per sniam ⁊ applicatur legitimis heredibus mulieris ita 2suluit bal.cōsil.cxxxiij.i.vol.

c ¶Speciale. Adde tu qō Jnium vꝫ velle glo.ibi seꝺ cum ista concoꝺat glo.in.l.j.ff.eo.ti.ꝛ ad materiā huius tituli vide Bal.in.l fi.§.vnde leg. vbi q̄ vir ⁊ vxoꝛ a ꝺinuicem non succeꝺūt ꝺe iure ciuili nisi in casu aut. preterea.ꝛ aꝺde ꝙ hic titulus nō hꝫ locū qñ ꝺos esset cōstituta in feuꝺo nec etiam ꝺispensatio aut.preterea vt teg.in.c.j.ꝺe inuesti.quā titius accepit a sempro.ꝛ tenent ibi ꝺoc.cōiter.ꝛ ꝺicunt etiam Ja.ꝺe aluaro.in.c. j.an mari.succe.vxo.ꝛ idem videt ꝺicendū in emphy.arguendo ꝺe feuꝺ.ad emphy.ar.procedit vt ꝑ Spe.in ti.ꝺe feu.§.qñ.ver.gi.ꝛ ver.ideꝫ quoq; iuris.Bar.in l.iurisiuran.§.liberi.ꝺe op.lib.ꝛ in.l.quod ꝺicitur col.pe.v.inꝺuco ad q.ꝛ ibi ꝑ alex.ꝺe v.ob.Jtē nō haberet locū qñ ꝺos esset ꝛstituta i vsufructu ꝑ ꝑdicta.ꝛ qꝛ finit mortē.§.finit insti.ꝺe vsufru.

d ✠And.poma. ¶Preterea. an habeat ꝛ ꝑceꝺat in viro ꝛ muliere ipoteū.vbi albe.i.l.ꝛ est qīstiō.ff.ꝺe lib.ꝛ posth.post ¶Dy.nūqꝺ ét i termiꝺ huiꝰ aut.fit locꝰ iuri accresceꝺi.vide bal.i.l.j.§.qñ nō pet.par.ꝛ an si cōiunx ꝑmoꝛtuꝰ aliqꝺ alienasset in fraudez ꝑsone supueniēn. illuꝺ possit reuocare.Corne.ꝺicit ꝙ nō:qꝛ nō reperit.l.cautū.ꝑ teg i.l.nō vsq; adeo in rōne sui.ff.si qꝛ a pare.sue.ma.tñ qꝛ in ista materia nō ꝺecꝺit ꝺe sili⁹ aꝺ filia.ꝺ.l.nō vsq; adeo.ff. si qs a pa.sue.ma. Alium moꝺū formā ꝺi istā aut. vide p Rapha.cu.consi. cxxxj.vbiaꝺ ꝺ iura ét panoꝛ.2fi.j. vo.ij.ꝛ 2so3r.cviij.

✠And re. ¶Poma. ¶Ñ nouella.melius facit l.oino ibi posita.C.e.tit. est tñ aꝺuertēꝺus ꝙ ꝺuo bar.allegat Lqm nouella.qsē tit ꝙ hec aut.etiā pceꝺeret q̄ties re linq̄ret aliqꝺ inter viuos qꝺ colligit hic pet. ꝛ seq. ꝺecius.

¶Cōputari. aꝺō plene ꝺe ꝑ ꝙc. i.ꝺ.§.si pr.ꝛp bal. hic ꝛ 2fi.lxiiij.iij. vo.vbivꝫ pfitere i opi.qnō 2pfect ót tñ cōis opinio est i Jniū ꝛ illo casu in quo 2suluit ꝺicit ꝙ ista ꝺifficultas cessabat qꝛ exꝑsse ꝺictū fuerat ꝙ 2pensaret.

¶Paup. aꝺꝺe ꝙ eūꝺē bar.i.l.fi cōſtāte. ff.sol. mat.p ange.ꝛ bal.in.l.si vo.§.q ꝙ reo.ff.q satisꝺare cog.ꝙ ca nonistas i.c.ꝺo ardus.ex tra ō ſo. p bal.in.l.pauperes.ꝺe exꝑcu.tu.ꝛ i l.aꝺ ꝺeclinaꝺā. ꝺ epi.ꝛ cle.no.i aut. ō, be.ꝛfal.i.§.si vo abſint.in ver.substātia ꝛ als remiſſi. vide in.o.l si cō ſtāte.ꝛ ibi p alex. etiā cui aꝺꝺe bal. consi.cccij.lib.iij.

b ¶Lucrare ꝛ. aꝺō ꝙ iꝺucit istū teg.ibi circa meꝺiū ꝺū ꝺicit alterisiue mrimonij ex q̄ ꝑs ꝙ liberi primi mrimonij nō impeꝺiūt lucrū ꝓueniēs ex ista aut.aꝺ q.staturi ꝺisponētis qō vir lucrē ꝺimiꝺiā ptē ꝺotis vxoꝛis ꝑmoꝛte ꝺecēꝺentis mrimonio sine liberis ꝛ vxoꝛ ex ꝑ mrimonio si habeat liberos beatū ex ꝑio tres vel q̄tuoꝛ.bal.ꝺicit qō h aut.facit ꝙ marit⁹ ꝺebeat lucrari ꝺimiꝺiā nō ꝓm ꝺispōnē legis hac ꝺictali. Pau.ꝺe ca.repḥēꝺit ꝺicēs ꝙ h aut.nihil facit qꝛ h in nullo marit⁹ ꝺ melioꝛis ꝺitiōis q̄ vn⁹ ex filijs.qꝛ si sunt tres marit⁹ hēbit q̄rtā si est vn⁹ filꝛ maritus hēbit q̄rtā ille filꝰ alias tres ptes.¶Mulier tñ hñs filios ex ꝑio mrimonio nō pōt ꝺare ꝺotē marito cū spe lucrāꝺi vltra quā vn⁹ ex filijs ꝓimi mrimonij sit habitur⁹ p.o.l.hac ꝺictali.ꝛ ꝙ h vlti.vide qō bal.ꝺixit ei⁹ qñ.cclvij. ij.li.vbi ꝺicit ꝙ si scōs vir stipulat⁹ fuerit ꝺotē ꝙ liberis suis nō vꝫ stipulatio qꝛ i fraudē.l.hac ꝺictali.ꝛ ita ꝺicit fuisse obtētū a ꝺo.frā.ꝺe alb.ꝺ.rich.ꝺ sali.q̄ ipse teneret ptē Jniā tūc ꝛ vide aꝺ ꝺictū bal.qō ipse 2suluit in terminis ei⁹ cōſi.cxiij.inci.q.formatur.per Jaco.but.

i ¶Inſpiciatur. aꝺꝺe qō bal.ꝛ ¶Paul.ꝺe ca.ꝺicit ꝙ hec aut.habeat locū

Universidad del Rosario Archivo Histórico

etiam ex testamento qñ maritus fecisset testū et instituisset alios et nihil reliquisset ipsi vxori qr vxor poterit petere quartā cōdi.ex hac.l.quā defunctus sibi auferre nō potuit.ar.in aut.presbyteros.C.de epi.ꝛ cle. idem tenet Sali.per tex.hic in verbo succedat.idez tenet Ro.bic ꝛ in.l. dinoꝛtio.fol.ma.p quo alleg.glo.in aut.de here.ꝛ fal.in.ſ.ſi vo exp̄ressim.in versū.here-

dē dicebat hic Sali.qō si tū testatoꝛ leguit vxori cuz 1 hoc qō pl' petere nō posset lz min' a quarta non poterit agere de q̄ latius hic p Alexā.

↠Andre. Poma.

a ¶Ex testō. Vide soz.cōsil.xci.col.ij.ꝛ per totuz vbi 1 in specie tāgit qd b iuris qñ donatio c esset valida in vita patris.

b ¶Illa cōfertur. Adde vltra ea q̄ hic dicitur p bar to.ꝛ bal.ꝛ pau.de cast.ꝛ alios q cōiter trāſeunt i hoc cū bar.old. consi. cxxxviij.inci.the- d ma tale est duran dus.

c ¶Ston conferꝛ 1 adde eūdē Oldr. in terminis cōsil. clj.incipiē.ſi quis verba donat.

↠Andr. Pomate.

d ¶Si p̄.ad istaz l.ꝛ siles vide bal. e in.l.filia legatoꝛū f in primo notabi- 1 li ſ.de leg.cū quo tenuit ibi fulgo.ꝛ decius licet ibi cōtra Sali.

↠Andr. Pomate.

e ¶Ex iuramento firmat. vide pulchre per bart.ſi. xxij.co.v.i. j.vol. ꝛ vid̄ alex.ſi.clij. col.iij.vol.j.ꝛ Lapra.xxix.i.iij.du.

f ¶.L.quis. adde pau.de cast.consi. clxxvij.ad intellectū illi'.c.sed melī' p pet.de anch. ſi.xxxvij.an aūt filia renuntiando p̄eindicet nepotib' ꝛ sic filijs suis vide bic per pau. de ca.ꝛ in.l.q sup stitis.de acq. pos. ꝛ oldra.cōsi. gl.in ci.breuiter.ꝛ pau. de ca.ſi.cccxj.an g aūt si filia renuntiauit p̄t' ꝛ fribus si fratres moziāt absq̄ liberis illa 1 renūtiatio noceat vide bald.ſi.ccc lxix.iij.volumi.

↠Andr. Pomate.

g ¶Sot'.dos quē admodū confera tur casum potes

aut'.de trin.corrigit ista.l.vnde vide anten. ex testamento.que hic ponitur.

¶Filius an teneatur conferre donationem sibi factam per patrem.

Extestaméto. [a] Hec aut.p ¶Oia ꝛdicit.l. C.et corrigit.in aut.ponit q̄dam opinio virum simpleg donatio veniat conferenda. ¶In glo.nostra fuerūt opi.dñs Dy.postea disputauit ista q.ꝛ Dy.eaz recitat bic breuiter omissis allegationibus:q: sunt multe do.Dy. determinat sic et bene ꝛ aut donatio fit simplr' filio emācipato ꝛ illa cōferē' vt.ſ.eo.l.vt liberis.ſ.fi.aut fit filio in ptāte ꝛ ista nō cōferꝛ regulr'.rō q̄ ista donatio nō valet invita sed assumit sibi vim post mortē.ꝛ habet vt legatū fideicōmissum.vt.l.in donatione.ſ.ad.l. falci.ꝛ.l.donationes.ſ.de do.inter virū ꝛ vxo.sed legata ꝛ fideicōmissa nō conferunt.vt.ſ.e.l.a patre ergo nec talis donatio.fallit in casibus. primo qñ emergit inequalitas.vt.l.pe.ſ.eo.Secundo scz qñ pater hoc exp̄ssit.arg.ſi qñ.ſ.pe.ſ.de inof.tes.Tertio qñ dedit vt haberet in peculio.vt.l.ſi donatio ne.ſ.eo ꝛ ita communiter tenetur.

1 ¶Illa valeat pactum factum cum marito ne liberi ex eo matrimonio succedant.

Pater. [b] ¶Dos promissa cōfertur liberatione vel cautione vel indēnitate interposita.

Pactum. ¶Pactuz q̄ filia dote contēta nō succedit nō valet:sed succedit ꝛ confert doté.hoc dicit ¶Querit glo.vtrū istud ꝛfirmet iuramēto qdaz q̄ sic.glo.contra per.l.nō dubiū.ſ.de legi.veritas est q̄ iuramento confirmāt': vt in.c. quis ex extra de pac.li.vi.q̄ plene declarani tibi i.l.ſi.ſ.de pac. ¶Querit glo.vtrum pactū factum ab vxore cū marito ne liberi ex eo nati succedant valeat glos. dicit q̄ non per.l.transactio.ſ.de transac.lz ꝛiuz posset dici per.l.imperialem.ſ.fi.de.p̄bi.feu.alie.p Fede.sed ibi de hoc nihil oꝛ lz alibi habem' duos tex.pro mus est de filijs natis ex matrimonio ad morganicam ℞to.ſ.j.ꝛ ſi de feu.fue. cōtrouer.ſ.si filij.ibi exp̄esse oꝛ q̄ tale pactum de iure nō valet sed vsus approbauit.intellige vsus mediolanensis vt ibi dicitur:vbi aūt non esset talis starem uri cōi.ſ.q̄ tale pactum non valeat.

Filie dotem. Filia confert ¶dotem p̄ofecticiam ꝛ aduentitiā suis emancipatis p̄fectitiam tantum.h.d.ista est not.l.ꝛ multum aperit de ista materia.ꝛest clauis quasi istius materie ¶Op.hic innuitur q̄ illa que succedit per cōtrabu.succedit ex testamento vel aliter.hic volnit no tare differentiam.aut filia succedit nullo facto testamento aut aliquo facto testamento sed rupto. ¶Opp.de.l.ſi emancipati.j.e.ſo.circa hoc est magnum dubium.vt ibi examinabo. ¶Querit glos. quid ſi testm̄ fuit p̄o parte ruptum ꝛ p̄o parte valdum. Respondet glo.q̄ non est locus collationi vt.l.pater filium.ff.de colla.do.

¶Quando dos conferatur et qualiter conferatur.

Otis. [c] ¶Dos data constante matrimonio confertur minus accipiendo.h.d. ¶Opp.ꝛ videtur q̄ dos conferatur liberando.vt.ſ.e.l.ij.vel re ipsa conferendo.vt.ſ.l.pgi.Sol. Taduerte ꝛ rogo vt teneas tres casus.quandoq̄ dos est p̄missa ꝛ non soluta tunc confertur liberando vel de indēnitate cauēdo:vt.ſ.eo.l.ij.quandoq̄ dos est p̄missa ꝛ soluta ꝛ a filia recaperata.ꝛ tunc confertur re ipsa ponendo doté in medio.vt.ſ.l.progi.quandoq̄ dos est soluta ꝛ p̄missa non recuperata nec potest recuperari:q̄ matrimoniū durat tunc confert mi

addere lz videatur q̄ possit sub primo comprehendi.in.l.ſ.ſi sub condītione.ff.de colla.dot.

b ↠Andr.poma. ¶Pecuniā filio.nūqd filiꝰ q̄ ꝛsumpsit in malos vsus pecuniā quā sibi p̄ dedit p emēdis ꝛc.vidē ad hoc q̄ ponit aleg.l.l.ſi cui dote.ſ.si post solutū.in.iij.col.ꝛ faciūt p̄dicta qr si p̄ in vta.ſ.solu.mat.

i ¶In collatione. Adde qō ꝛiuz tz Ly.ꝛ pau. de cas. q pau.dicit q̄ ēt si nō ꝛsupposset non ꝛputasset per.l.q̄ p̄ filio.ff.fa.berc. ergo nec nūc lz solū in hoc punct q̄ p̄ iterū sibi dare nō cogit p id qō no.in.l.ſi cui dote. ſ.i.ff.fol.ma.dote tū filie teneꝛ cōferre ēt si eēt p̄dita sui culpa.lz in dicio.meo ꝛ hoc facit qō dictū ē in.l. j.ff.fo.ma.p doct. q̄ cā dotis ꝛ stu dij a pari ꝛcedūt si ergo ℞ estꝛ dos cōferaī eodē non venit cōferendus qō daī cā studij p hoc qō cā dotis ꝛ studij parificāt. facit qō cōsulnit ro.consi.cxlv.q̄ si cut socius oīm bonoꝛ nō pōt filiaz dotare de cōi sine lnia socij.l.si socius p filia ūcta glos. sella ibi.ff.p̄o so. ita q̄ nec socius pōt emere libros pro filio nec facere impēsas studij cum on' ipm studij filiale sit p̄ter grāmaticā ipsi p̄ivo luntariū vt no.tp bar.ff.ō carb.edi. l.ō bonis.ſ.nō solū.p q̄ ōtro. videri casuz i.d.l. q̄ p̄ ꝛ an p̄ possit cōpelli vt filie studere voleti exp̄ensas ipendat ꝛ an libi sint ꝛferēdi si fuerit ēpti.vid̄ paul. de ca.ſi.clxxxiij.

↠Andr. Pomate.

k ¶Ea demum.ad istā.l.ꝛ siles vide alex.i aut.ex testō i.j.co.ſ.c.allegādo.l.pe.iuncta gl. ff.c.eā āplia vt p cedat in q̄stis ivita defuncti revocabilr q̄ parificant cū q̄stū post mortē q̄ nō ꝛferunt ꝛ ibi seq̄t decius.

↠Andr. Pomate.

¶Ad petēdū.nisi conferat. vide ad istū tex.aleg.cōsi. cx.col.ij. volu.iij. vbi dicit q̄ qsnō teneī ꝛferre p eū nisi ab ipo petāt.

Ademum. [k] ¶Filij emancipati conferūt bona sua deducto ere alieno.h.d.

Filiam. ¶Qui ex testaméto successerit dotem non confert. h.d.ꝛ est correcta hec lex per auten. ex testamento supra titu.proxi.

¶Collatio quo iure fiat.

Ysoro. ¶Si diuisio ē facta a partibus vel a iudice ꝛ collatio sit omissa vt conferatur k iteruz potest agi.hoc dicit. ¶Ad illud quod dicit de arbitro dato op.ff.fami.hercī.l.cuz putarem. Solu.dicunt quidam ibi diuisio fuit facta a iudice.hic ab arbitrio compromissario cui' sententie non paretur nisi metu pene.ideo hic potest agi ad penam:vel verius hic petendo collationem non venit contra diuisionem.et ista videtur vera. ¶Quero quo iure fit collatio tex.t.hic videtur dicere iudicis officio.vide tex.ꝛ idem de collat. l.j.in princip. In contrarium quod fiat per denegationem actionis:vt.j.eodem.l.postumo.ꝛ.l.filie.veritas est q̄ vtroq̄ modo fit collatio. aut enī collatio petitur ab eo qui possidet partem suā hereditatis:tunc petitur officio iudicis vt hic:aut collatio petitur ab eo qui non possidet:sed petit partem suam hereditatis:ꝛ tunc fiet denegando si bi actionem.non enim admittetur ad petendum.' pretor. in prin.ff.eo.

a ↠Andr. Poma. ¶Peculiū castrēse.vide alegan.consilio.cccclxxvj incipi.circa primam cōsultationem Pau.de cast.in consilio.clxxxij.vi de ad falla.bar.in.l.caio.in prin.ff.de ali.et cib.leg.cautel.bar.vero.clvi. et cleri.alegan.in.l.j.in fine.ff.solu.matrimonio.

b ¶Si merita p̄cesserint. adde q̄ glos. vī velle q̄ si merita p̄esserint lz in instrō nihil dicaī cū donatio valeat et cum hac glo.cōiter trāſeūt docto.p quo facit l.ſi vero nō remunerandi.ſ.papinianus.ff.mand. bald.tū dicit q̄ in dubio dz intelligi q̄ potius donat filia ꝓpter effectū naturalez ꝛ p̄o ꝓpter merita: et cū bald.tz ro. bic tū ſm do. alexan. necesse est intelligere dictum bal.q̄ non apparebant merita p̄cessisse p quo dicto bal. facit quod consuluit Pau. de cast. cōſi.cv. q̄ si pater donat filio et iſtrūmēto dicat p̄pter merita ꝛ etiā affectione sanguinis q̄ ista rō p̄ponderat ꝛ ista attendit alle.text.in l.tutor.ſ.qui tutoribus.ff.de excu. tuto. et sic donatio non valebit et q̄ necesse sit merita apparere tenuit bald. consil. cccevij. iij. vol. an aūt donatio inter patrē et filiuz firmet̄ iuſo bald. vī velle q̄ sic cōſilio ccclg.iij. vol.de q̄stiā p pau. de ca. in dicto consilio.

↠Andre. Poma.

c ¶Si donat.tunc antez hoc impropꝛie hic loquitur bar.dū actio cōcādo dicit debuit dicere diuiden.

d ¶L. filie. Adde iste intellectus est magis cōis vt ēt tz fran.tigri.hic ꝛ bal.i aut.ex testamento.ſ. eodē. et bart.ff.e.l.j.ſ. nec castrēse bald.tū ꝛ ſali.in.d.l.filie volt q̄ quando p̄ emit nōie filij licz non tradat dato q̄ non videat donasse inter vuos tū si non revocat nec̄ peniten tiaz ostēdat q̄ vī voluisse filiū illā rez

habere post mortem: ꝛ sic eo casu non dicitur donatio sed legatū: vt ibi in glos.et fm Sali.illa.l.filie.est singularis ad hoc.et idem tenet Jmol. in.l.continuus.ſ.fi.de verbo.obliga.cum modificatione de qua ibi per eum:et an pater tradendo filio videat donare vel concedere in peculiū. vide Baldum consi.liij.libro.v.

c ¶Peculiū. Adde q̄ idem tenet ange.qui p̄o hoc alleg. in arg.l. qō fructuarius.ff.de acqui.reruz do.et l.ſi.de pecu.leg.et do. alex.in.l.cum pater.ſ.p̄ pluribus.ꝛ ibi glo.ſ.et bart.ff.de leg.ij.ꝛ quia ibi potest capi alia coniectura cessat p̄sumptio donationis.l.cuz de indebito.de ꝓba.ꝛ hoc est vtile: q̄ ſi publicarētur bona patris non cōſiscarēt tale cōcessiuz in peculiū: vt est text.fing.l.l. iij.ſ.sed vtrū. ver. sed eo.ff.de mino. et hoc intellige in filio in ptāte non autē in emācipato. sed Ange.in q̄ nō cadit peculiū: ideo videret̄ donatum.et idem tenet bald.in.l.ij.ſ. cōmunia de lega. et sali.in.l.filie.an autem libi traditi a patre filio stu denti videanī donati: et an statim valeat donatio ir revocabiliter: et an debeāt conferri.vide Ly.ꝛ ang. in.l.filie.ſ.eo. per bal.ꝛ ray.hoc per bal.ꝛ in.l.ſi filius. ff.fami.her.et cōmuniter tene opi. Bart.in.l.j.ſ. nec castrense. de quo etiā vide per bal. consi.cclxiij.ꝛ per pau de cast.cōſil. clxxxij.

Patre. ¶Que in vltima voluntate relinquītur in collationem non veniūt.h.d.Jo. hāc regulā q̄ dō que iure legati vel fideicōmissi relinquunt ex testamento non veniūt in collationem. dicam vobis in l.emancipati.j.eodem.

Osthumo. Posthumus pre- ¶teritus succedēs cū fratrib' cōfert bona sua et nolenti conferre denegātur actiones.h.d. ¶Jo.q̄ quis cogitur ad collationē per denegationem actionis dixi vobis.ſ.eo.l.ſi ſo:oz.quod no.

¶Quis cogitur ad collationem per denegationem actionis.

¶Peculium profectitiū quod venit diuidēdum.

¶Peculium castrense vel quasi quod non veniat in collationem.

¶Libri empti p̄o filio per patrem non veniunt in collationem.

Filie. Ei qui nō cōfert doté denegā- ¶tur actiones ꝛ filius omma de bet cōferre excepto castrēsi vel quasi h.d.

¶Jo.q̄ ad collationē quis coercetur per denegationē actionis:vt.ſ.l.pgi.dixi.et.ſ.eo.l.ſi ſo:oz.

¶Jo.secundo q̄ peculium ꝓfectitium venit diuidendum. Et aduerte quia tex.non dicit q̄ veniat in collationem quia illud cōfert quod in bonis patris est:vt l.certum.ſ.fami.her.ideo non potest dici quod veniat in collationem: sed in diuisionem.

¶Jo.tertio q̄ peculium castrense vel quasi nō venit in collationez. Et tex hoc dicit Dy. ꝛ q̄ si pater emit filio libros non veniunt in collationem: quia videtur peculium quasi castrēse.ita dicit Dy. in.l.i.ſ.nec castrense.ff.eod.glos.tangit in.l.filie.ff. fami.hercī.

¶Pater donās filio simpliciter in dubio an videatur donasse vt filio an vt benemerito.

Assertio patris donantis filio vt benemerito qō non probet merito.

Consitens in instrumēto aliquem mercatorē vel artificem an videatur ꝓbatum ipsum mercatorem vel artificem.

Datū filio per patrē qualiter et quo casu cōferaī.

Sdonatiōe. Quesita post ¶mortem nō veniunt in collationem et concessum in peculio venit diuidendum.h.d. ¶Oppo. q̄ donata a patre filie in potestate non veniant in collationez: vt.ſ.fami. hercī.l.filie. dixi in aut.ex testamento ſ.eo.Sol.dicit glo.hic pater donauit concedendo in peculium.in.l.cōtraria. donauit conferens supremum iudicium vel vt extraneo vel vt benemerito.vide glos.ista ſo.videt contra tex.qui dicit q̄ donauit inter vuos dicit glo.voluit dicere q̄ donauit inter vuos: que donatio non valet in vita: sed confirmaī mortе tanꝝ supremus iudicium.ita intelligit glo.hic concessit in peculium. Contra istā ſo.iterum oppo.quādo pater donauit filio dicit vt benemerito statim valet donatio:vt.ſ.de inoffici. testa.aut.vnde si parēs.ergo nō pōt dici q̄ habet vim supremi iudicij. Respondeo q̄ hec glos.dicit veritatem fm iura antiqua: sed fm iura noua fm que illud quod querit filius ex opera sua dicit adquentitium.vt.l.cuz opoꝛtet.in pn.j.de bo.que libe. dicit verū glo.cōtraria.nā ponamus filiū ꝓtitisse tot operas patri suo q̄ etiā si esset extraneus meruisset istam donationem.tūc pater sibi donando vt extraneo et bñmerito statim valet donatio q̄rit enim ex opera sua:ꝛ sic est adquitiū et non ꝓfectitium. ¶Sed quero quid in dubio qñ pater donat filio simpliciter vtruz videatur donare vt filio aut vt benemerito dicit glo. notabiliter debemus inspicere si p̄cesserint merita quib' interuenientibus non esset donatio simpleg. sed facta ob me-

Smaritus. Jus petēdi col- ¶lationem transit ad heredes.h.d.videbitis.l.illā.j.eo.

Mecemancipati. Emancipati q̄ ¶sita post mortē non conferunt.h.d. ¶Oppo.et videtur q̄ post quesita veniant in collationē: vt.l.ij.ſ.id quoq̄.ff.eo.Solu. queruntur quedam post mortem patris:et tunc istud confertur: secus in his que retro non trabuntur: vt.l. que legata. de regulis iuris videbitis in l. vgozem. infra de conditio.inser.

Filiam. Codicilli non impediunt ¶collationem cum fratrib' h.d. ¶Oppo. de.l.j.ſ.eo. Sol. testamentum factum bene impedit collationem: sed nō codicilli.vidistis.ſ.eo.l.a patre.

1 ¶Succedens per cōtratabu. quando possit ex testamento succedere.

2 Collatio an habeat locum quando querela intentabatur.et nu.6.

3 Emancipatus non potest habere peculium.

4 Emancipatus donationem sibi factam conferre tenetur.

5 Emancipatus confert dotem vel donationē ꝓpter nuptias.

7 Donatio facta filio tēpore emancipationis dicit donatio simpleg ꝛ non ob causam.

Vt liberis. Dos inter liberos ¶in ptāte vel emancipatos ac donatio ꝓpter nuptias venit in collationē ꝛ emācipati cōferunt que sunt sibi in emācipatiō collata.h.d.vsq̄ huc habuistis iura antiqua ab hinc infra sunt iura noua et none con-

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

stitutiones vt videbitis in.l.si emancipati. et ista est notabilis lex ⁊ incipit ponere aliquid nouitatis hic innuit q̄ qñ succedit̄ per ℣tab.hic successit ab intestato. ¶Cōtra.t op.de.l.filie.§.e.So.⁊glo. distinguit ⁊ bene aut cōtratabu.petit ante aditam hereditatē.⁊ tunc qs succedit ab intestato aut post aditā hereditatez:⁊ tunc ille de iure ciuili succedit testatus.vt.l.illud.ff.de cōtrata.⁊ ibi dixi de hoc. ¶Ulterius opp.insti.de here.q̄ ab intesta.in pnc. Sol.fateor q̄ ⁊ alijs modis quā hic ponāt efficit intestatus ⁊ in omnibus illis haberet locum ista lex. ¶Item opp.de.l.pater filium.ff.de colla.do. 2 Sol.⁊dicit glo.illa lex corrigitur per istā q̄ de iure antiquo qñ querela intentabatur non habebat locum collatio qō nō placet sed ibi ideo erat q̄ testamentum erat pro parte rescissum hic vero in totum.⁊ ideo quia diuerso iure succedebatur non habebat locū collatio.ita hic tenet Cyn.vt ibi patet. ¶Ité opp.ad finē nostre.l.⁊ nunc intro glo.mag. dicitur hic in fine quod donatio confertur. Cōtra imo videtur q̄ nō cōferatur nisi in certis casibus vt.l.illud.§.fi.j.e.Huius timore facta est glo. magna hic posita dicūt quidam q̄ solutio est bona que hoc dicit q̄ tenore precedentiū legū tollitur contrarium quasi dicat eadē distinctio adhibetur in emancipatis que adhibetur in suis vt distinguamus an datū fuit vt habeat in peculiū an ⁊c.dixi ē.e.l.si donatione.ista solutio nō est vera:q̄ primo ad hoc vt cōcedatur in peculio prius debet inspici an sit persona que possit habere peculiu.vt.ff. de iure codi.l.quidaz referūt.§.esse enī debet.⁊.l. iiij. 3 ff.de testa.sed filius ⁊ emācipatus non pōt habere peculiū.vt.§.de inoffi.testamē.l.fi.ergo illa distinctio aut donauit vt habeat in peculium vel nō cadit in filio emācipato.⁊ vide glo.super verbo seq̄tur.Secunda ratio non placet:quia illud quod datum est in peculium profectitium non venit conferendum:q̄ semp remansit in communione sed venit diuidendū:vt vidistis.§.e.l.filie.licet in sacris ista lex loquit̄ de collatione.ergo ⁊c. vnde alij dicunt q̄ verba hic posita ꝑm tenorem precedentiū legū intelliguntur vt distinguatur an hoc fuit factum seu dictum tempore donationis.⁊ tunc cōferatur aut non ⁊ secus nisi in casu.l.illud.§. penul. j.eodem.glos.reprehendit istas solutiones ⁊ bene quia ille leges nō sunt precedentes sed sunt sequētes.nec reperiuntur leges de iure antiquo que illud dicant. Ceteri glossatores dicūt q̄ illud quod dicit ꝑm tenorem precedētiū legū intelligatur hoc est donata tēpore emācipationis vel postea conferuntur.Certe istud non reperitur aliqua.l. cautū. ergo ista solutio non est bona. ¶Dicunt ergo alij ⁊ hec opinio ponitur in fine gl.q̄.l.fi.j.eodē loquitur in suis:hec loquit̄ in emancipatis ⁊ qui debent donationē sibi factā cōferre ꝑm tenorem precedentium legum que volunt q̄ quesita ab emancipatis ꝛferat:vt.§.eo.l.ea demū.⁊ ista est veritas:an autē hac aliquid sit immutatū dicemus in lectione sequenti.in.l.si emancipati. ¶Opponit ad banc.l. emācipati innicē nō cōferūt.vt.l.eodē.j.si emancipati.Sol.dico ⁊ q̄ illud nouū inducitur per banc l.q̄ emācipati cōferant dotē vel dodationē ꝓpter nuptias qō olim non erat.dicam bene tibi latius in.d.l.si emancipati. ¶Habes vnum nouum qō per banc.l.inducitur aliud ⁊ est nouum quando intentatur querela que non erat de iure antiquo: vt l.pater filiū.ff.de colla.do.hoc nō puto verum: vt §.dixi in tertio ⁊ trario:q̄ in.l.contraria testamentū nō fuit rescisum in totū.sed ꝓ parte hic in totum habemus aliud nouū ꝑm quosdā quod olim emācipatus omnia cōferebat hic vero confert solum dotē ⁊ donationē ꝓpter nuptias per banc l.quod nō est verū.q̄ de alijs hac lege non prohibetur.dicā in.d.l.ij emancipati. ¶Ulterius scias quod glossa hic dicit q̄ per aut.tantū a patre data quis debet cōferre vtrum hoc sit verū q̄ hodie emācipatus nō cōferat nisi profectitia dicam in.l. si emancipati.ꝓallegat. ¶Ultimo est sciēdum q̄ dominus Aico.ma.vt effugiat ista ⁊ traria dicit q̄ ℣donatio que confertur in filium ꝛpe eman-

a cipationis nō est simplex donatio ſz ob causam[a] sicut dos ⁊ donatio ꝓpter nuptias.merito ergo venit in collationem.contrarium loquitur in donatione simplici.docto.nostri hoc nō tenent: quia pater qñ emancipat filiuꝫ ipse est qui amittit:quia perdit ius patrie potestatis.vnde si filio donat pater emancipationē non donat ob aliquā causam: b sed solum ex sua liberalitate[b]:vt.l.cum op⁹.§.cum autem.de bo.que libe.ideo tanq̄ simplex donatio venit conferenda.

Iberos. Quocunq; modo liberi sui iuris efficiantur ad collationem tanq̄ emancipati vocantur.h.d.

1 ¶Erubescimus cum fine.l.loquimur.
2 Lex loquēs in auunculo nō extendit ad patruos amitas vel materteras.
3 Quis confert nepotibus ꝓout confert fratri vel sorori sue.
4 Nepos cogitur cōferre dotē vel donationē ꝓpter nuptias datas ꝓ.o patre vel matre sua.
5 Modus faciendi collationem.
6 Nepos an teneatur conferre patruis dotez datam sibi remissiue.
7 Et an teneatur cōferre dotem sibi datam ab alio q̄ ab eo de cuius successione agitur q̄ non.

Clam merito. Prio ponit dubium quoddam ⁊ inserit vnum casum indubitabilem.Secūdo arguit ad qōnem dubiam ꝓ.o ⁊ contra.Tertio illam determinat.secunda ibi: sup stitibus.tertia ibi:talem igitur.⁊.h.d.Nepotes ex filia cum patruis ⁊ nepotibus ex filio vel filia vel auunculo succedunt cum diminutione tertie partis.⁊ debent conferre dotez et donationem ꝓpter nuptias eorum patri vel matri concessam.hoc dicit. ¶Istud quod hic dicit q̄ nepotes succedūt cū diminutione certe partis corrigitur per aut. que 1 tertie.quam vide. ¶†Primo nota modū argu- c mentandi q̄ erubescimus aliqd dicere sine lege:[c] vt videtis hic.⁊.l.fi.vnde vi.de trien.⁊ semi.§.cōsideremus. ¶Secundo not.alium modum argu- 2 mentandi †q̄ leges que loquunt̄ in auunculis nō d extendunt[d] ad patruos:amitas vel materteras: 3 non dico q̄ iste modus non sit verus. ¶†Tertio nota q̄ quis confert nepotibus ꝓout cōfert fratri vel sorori sue. ¶†Quarto no.q̄ nepotes cogūtur conferre dotē vel donationem ꝓpter nuptias 4 datas ꝓ.o patre vel matre sua. ¶†Ultimo nota 5 modum faciendi collationē:quia omnia bona sua e debent cōmunicari[e] ⁊ postea fieri diuisio:vt hic ex ꝓesse dicit tex.in fi.l.ibi:vt commissis huiusmodi. ¶Oppo.⁊ videt̄ q̄ nullū esset dubium quod ita tenetur conferre fratris filius sicut ipse pater.vt §.eo.l.si maritus.Sol.ibi loquitur quando frater ipse successit:⁊ sic habuit ius petendi collationem merito hoc trāsmittit ad heredes suos. hic loquitur quādo pater ꝓmo decessit ⁊ nepos ipe ex sua persona successit. ¶Oppo.de.l.vt liberis.§. eodē Sol.ibi loqtur de collatione facienda inter se nō a nepotibus patrui ⁊ similibus.postea ibi loquitur de dote data ꝓ.o se filio vel nepote hic loquitur de dote data ꝓ.o patre vel matre iā defuncti. Uenio ad qōnes et hic formantur due qōnes multuꝫ 6 difficiles. ¶Primo †quero:tu vides q̄ nepos cogitur conferre dotem vel donationem datam patri suo vel matri quid de dote data sibi ꝑ ipsi nepoti an eam cōferre teneatur.gl.hic dicit ꝓmo q̄ de iure antiquo nepotes conferebant dotes sibi ꝑ ipsis non e patruis vel auunculis vel mulieri.vt.ff. de cōiun. cum emancip libe.eius.l.ij.§.si fit.sed cum ille titulus sit correctus.dicit glos.q̄ hodie confert nepos patruis per.l.vt liberis.§.eo. Contrariū videtur tenere glo.in.l.i.§.si fit nepos.ff.de colla.do tis,ꝓ ista glos. facit.ff.eodem.l.si nepotes. quid 7 dicemus.dicam in.l.si emancipati. ¶†Quero qd si istis nepotibus non dedit dotem auus vel auia sed dedit pater vel mater eorum:an ista veniant in collatione.glo.in hoc dubitat.vide glo puto illaz partez esse veram q̄ illam dotem nō tenet conferre patruis

signo.el consi.ij.⁊ nō ab re.tex.in.c. inter corporalia. de trāsla.epi.⁊ ibi q̄ nō est sanctorum patrum ⁊c. ¶Non extendunt. Adde q̄ bal. banc.l.inducit ad qōnem statuti disponētis q̄ ſtatib⁹ agnatis masculis defuncti mr̄ non succedat q̄ si extant agnati ⁊ aliq cognati q̄ in gradu sunt magis ꝓximi quaz agnati de iure cōi sunt ꝓferendi in successione q̄ isto casu cognati nō excludunt:q̄ statutum solum excludit matrem ⁊ non alios agnatos ⁊ materhoc casu nō extat ⁊ iste est casus dimissus ⁊ remanet ꝛo inoſpositio ne iuris cōis.l.cō modissime.⁊ de li be.⁊ posthu. bis ralibs rōnib⁹ reprehendit bart.q ℣iū tenuit in.l.ij. §.videdū.ad tert. paul.de cast. basopinā.hic reducit ad 2co:diā ꝓ eaz videt̄ per alexan. sed q̄ melio⁹ ex iudicio ℣silentium pcipitur veritas. vide bal. ℣.cl.xiij. primo vbi saluat opi.bar. in.d.l.ij. ff.ad tertul.i vno casu incipi. statuto ciuitatis parme.vbi est statutum de quo. §.ité vide eundem bal. ℣si.l.xxxv.eo.vol. ⁊ per eundē cōsil. xcvi.⁊ ℣si.cccxiij. iiij.lib.per pau.ß cast.℣si.ccc.in fi. ⁊.cccxlvj.ꝑ ro. ℣si.xxxij.ꝓ pet.de anch.℣.cccxxxv. in meo incipiē.in christi noie si ab agnato.per ang. ℣si.cclxxxi.⁊ seq.⁊ Ro.ad materiaz ℣si.cccxxxix.

↬Andre. Poma. ¶Debēt cōicari. ⁊ vide aleg. consi. cxj.col.ij.volu.iij. vbi dicit q̄ ille videtur satis cōferre sibi qui extendit illud i necessitatibus cōib⁹ cuz eo cū quo tenebatur cōferre.

re patruis.nam illud equidem debet conferre quod processit de bonis eius de cuius hereditate agitur: vt.l.vt liberis.§.i.§.eo.sed hic tractatur de successione ani: sed dos processit de bonis patris: ergo in collationem non venit. ¶Ultimo inducitur ista.l.in argu. ad questionē de l.dos a patre.quod dic vt in glo.

1 ¶†Omnia que computant̄ in quartā veniunt in collationem.
2 Quum factum per filium cum pecunia patris an veniat communicandum.
3 Tria sunt que imputant̄ in quartam ſz dos donatio ꝓpter nuptias et datum causa militie.

Illud sine. Primo ponit vnam regulam quam approbat.secūdo ponit vnam regulā quaz improbat.tertio statuit simplicē donationē non venire in collationem causa equalitatis seruāde.secunda ibi:hec aūt. tertia ibi:ad hoc breuiter dicit. Omnia †que computant̄ in quartā veniūt in collationē: sed non econtra.et simplex donatio non venit in collationē causa equalitatis seruāde.h.d. ¶Oppo.relicta in testō computant̄ in quartam:vt 1 l.qñ nouella.§.de inoffi.testa.⁊ tamē nō veniūt in collationē:vt.§.eo.l. a patre.Sol.regula hic posita ℞ locū in datis inter vinos.secus in relictis in vltima volūtate:vt i.j.glo. ¶Oppo.de.l.j.§.ſz an id.ff.eo.Sol. dico q̄ pecunia tota data ꝓ.o emēda militia non venit in collationē:sed lucrū qō ex ea potest percipi tēpore mortis deducto labore persone militātis. ¶Opp.de.l.oīmodo §.fi.ff.de inoffi.test.sol. fallit in filētiarijs vt ibi dicit.vide glo.que est hic quā multū no.ad vnā qōnem ꝛtra Spe cu.et in glos.j. Questio †cōsuevit esse filius lucrat̄ cū pecunia patris an 2 illud lucrū veniat cōmunicādū.docto.⁊ glo.dicūt q̄ sic: q̄ est ꝓfectiuū: vt.j.de bo.que libe.l.cum oportet in pnn.et Specu.in titu.de iudi.tenet idem recitādo opi. Jac.Bal.Breuiter dico q̄ glo.⁊ dicta docto.debent intelligi de lucro quod fit ex pecunia patris deducto labore ꝑsone. Declaro[a] communis vsus in hac terra se habet quod de eo quod quis lucratur cum pecunia alterius meditas attribuat̄ ꝓpter laborez persone lucrātis: medietas attribuatur pecunie vt videbitis.§.ꝓ.o socio.l.ij. illud ergo quod filius acquirit quod attribuit̄ persone laborī est aduentitium.illud vero qō acquirit̄ pecunie sit profectitiū. ¶Oppo.in aut.de triē.⁊ semi.§.j.sol. fateor q̄ hodie legitima est tertia nō quarta. ¶Uenio ad secundā partem:quero que sunt illa que veniunt in collationē et nō computant̄ in quartā dicit glo.exemplū pone in donatione ꝓpter nuptias.allegat.l.qñ nouella.§.de inoffi.test.illud exemplū est contra illam legez.ponit ergo exēplum in simplici donatione que qñq; cōfert: vt.j.§.proxi.nō aūtē cōputant̄ in quartā:vt suit dictū.§.de inoffi.testa.l. si quādo.§.penul. Tria †ergo sunt illa que cōputant̄ in quartā ſz dos: donatio ꝓpter nuptias:⁊ datum causa militie:donatio simplex non sed bene cōfertur qñq;. Uenio ad vltimā partem: querit glo.de vna questione:de qua dic vt plene in glo.

1 ¶†Emancipans an conferat profectitia.
2 Collatio est rei proprie in cōmuni latio facta.
3 Quo iure fuit inducta collatio vbi recitat septem iura.
4 Emancipatus emancipato confert etiam profectitia.
5 Nepotes qualiter conferant inter se.
6 Nepotes qualiter conferant patruis vel patrui nepotibus.
7 Emancipatus suo confert omnia ꝓter castrentia aduentitia.
8 Suus emancipato que conferat.
9 Sui conferunt inter se.
10 Descendens succedens cum extraneo illi non confert nec extranei inter se.
11 Differentia inter suos ⁊ emācipatos quo ad collationē nec ad acquisitionem est sublata:licet quo ad successionem sic.

Semācipati. Emancipati inuicem nō cōferunt intestato succedunt.h.d. Hec lex est clauis totius materie. Diuiditur in partes duas. Primo quando sunt omnes emancipati. Secundo quando quidā sunt in potestate quidam emancipati.secunda ibi si autem.Notabilia sunt clarissima que dixi in summario. ¶His premissis veniamus ad declarationē materie, difficilis et inuricate. Primo †oppo.suus confert emancipato ꝓfectitia.vt.l.filie.§.eo.ergo multomagis emancipatus emancipato.hic dicitur cōtrarium quare male. ¶Huius timore dicit glo.fateor cōtrarium quod hic dicitur collatio cessat ſz in aduētitijs.nam ꝓfectitia inuicem cōferunt emācipati.ita dicit glo.tua prima.⁊ videtur q̄ fuerit opi. Azo cōtrariū huius dicit glo. magna istius.l.circa pnn ſz q̄ etiam ꝓfectitia emancipati inuicē non cōferunt intellige. Fran.accur. volens defendere glos.a ℣ietate addebat ad istam glo.vlti.dum dicit ꝑm Azo.dicebat ipse nos contra: vt.§. no.quasi dicat prima glo.fuit opi. Accur. hic recitat opinionē aliorum et hoc videtur tenere Cy. Jaco.butri.tenebat opi. Azo. ponitam in hac glo.vlti.ꝑm ista tempora ſz q̄ emancipati profectitia non cōferant:nec obstat.l.filie.qua emācipatus confert suo omnia:vt hac.l.merito equū est vt suus sibi conferat profectitia:sed emancipatus emancipato non confert:ergo nec alter emancipatus sibi.vnde illud quod glos.tua dicit in principio si suus confert emancipato: ergo multomagis emancipatus emancipato. ℣stud non sequitur; quia diuersa est ratio: vt dixi.et mihi placet vt.j.dicam. ¶Oppo. secūdo de.l.j.§. penul.§.de coniun.cuz emanci.lib.eius.glo soluit tribus modis. Primo q̄ emācipatus ꝛfert emācipato.s.profectitia.sed ista est falsa vt dixi ⁊c. Secundo so.⁊ q̄ ibi nepos fuit emācipat̄[a] a suo patre nō ab auo:certe ista nō plz.q̄ quocūq; iure non sit in ptāte idē est: vt.j.eo.liberos. Sol.tertio mō q̄ ibi ꝛfert nepoti emācipato ex ꝑsona patris sui qui fuerāt in ptāte: ⁊ hoc nō placet: q̄ ibi nepos successit ex ꝑsona sua nō vt heres patris sui.vt habuistis no.in simili.§.eo.l.illā.super verbo nullā. dicergo q̄ ibi erant duo nepotes.vnus emācipatus ⁊ alius in ptāte.Confert ergo illi emancipato ꝓpter fratre suū qui erat in ptāte:q̄ ipsi ambo repsentāt vnū corpus:vt.ff.eo.l.si nepotes. ita debes intelligere hanc materiā:⁊ vide glo.tuam primā. ¶Uenio ad qincipiū glo.magne et oppo.ff. de contra tabu.l.filij.§.videamus in hoc vbi emācipatus nō cōfert suo.Sol.illud iō q̄ diuerso iure succedūt vnus de iure ciuili.ali⁹ de iure ptorio.rōnē tibi dicā.j. ¶His ꝑmissis venio ad tractandā materiā nostrā. Primo quero qd sit collatio. Secundo quo iure sit inducta collatio. Tertio inter quos collatio sit facēda ⁊ de quib⁹ rebus. Quarto quo iure petatur collatio. Quinto qualiter fiat collatio. ¶†Primo quero quid sit collatio. Nā. a est rei ꝓprie in cōmuni latio facta: vt probat.§.l. progi.⁊.j.eo.l. illā in fi.⁊.ff.e.l.iij.in pnn. ideo dicit rei ꝓprie:q̄ si esset res cōmunis nō venit cōferēda sed diuidēda:vt.j.eo.l.filie. ¶Secūdo quero quo iure sit inducta collatio et hic aduerte. ¶Circa hoc reperio ſeq; vel septez iura. †Primo fuit edi- 3 ctum pretoris positū in.l.j.in pnn.ff.eo de quo fit mentio in hac.l.quod edictū habebat locū qñ succedebatur per contratabulas vel ab intestato: vt hic.et.l.filie.§.eo. Item erat necesse q̄ omnes eodem iure succederant: vt.l.filiū.§.videamus.ff.de cōtratab. Ratio huius erat de iure ciuili filius in potestate admittebat̄ in totum cum emancipatus esset incognitus.ius pretorium admittit filiū emācipatum cum filio in potestate: et sic facit̄ iniuriaz suo merito pretor equitate motus voluit q̄ emancipatus suo conferat omnia. Ex hac ratione seq̄tur q̄ si emancipatus nullam iniuriam faceret nō tenebatur conferre: vt.§.eo.l.j.§.pater filium et.§. totiens. Secunda ratio est: quia de iure antiquo quicquid querebat filius qui erat in potestate q̄rebat patri: vt.l.j.si a pa.quis fue. manu. et l.placet de acqui.here.emācipatus querebat sibi. Ex hoc sequitur istud inconueniēs q̄ filius emācipatus veniēs ad successionē cū fratre suo in ptāte retēto habebat ptem de oi lucro fratris sui:q̄ erat patri quesitum.filius in potestate nil habebat de bonis emancipati ideo fuit equum conferre.⁊ qō hoc sit verum apparet quia ea que emācipatus lucratur que non quesierit patri si emancipatus non fuisset ista non veniunt in collationem vt.l.j.§.sed nec castrense.ff. eodem.l.et filie.§.eo. Item querebatur quod succederet eodē iure secus si diuerso.vt dixi. Rō hui⁹ est q̄ qñ diuerso iure succedūt equaliter nō faciūt iniuriā inuicē nō magis vnus alteri q̄ alter alteri.iō cessat rō collationis quā primo loco dixi vt.d.l.pater filiū.§.videamus.de ℣tab.supuenit postea oēs Scenola iurisconsultus videns q̄ ex forma edicti regrebatur q̄ eodem iure succederēt indugit q̄ idē eēt siue succedere possent eodē iure siue succederēt diuerso vt.l.si filij.ff.e.Et istud est ꝑm ius q̄ vocat̄ eqtas scenole. Tertiū ius fuit ℣stitutio ipatoris diui pij de q̄ fit mētio.ff.de colla.do.⁊ dicit pnn.nā de iure ciuili nō conferebat suus emancipato. Ratio quia nihil suus habebat omnia essi patri querebat imperator diuus pius consideravit quod filia in potestate potest habere aliquid.scz dotem: vt.l. pomponius philadelphus.ff.fami.herciscun.ideo introduxit quod istā dotem deberet conferre. vt. ff. de collatione do. l.prima. et per omnes leges huius titul. que loquuntur de collatione dotis vsq; ad.l. vt liberis. Superuenit postea dominus imperator leo qui fecit l. vt liberis. et cōsiderauit quod filius in

a ¶Declaro. Alde de bac.q. bicpan.de cast.ange. cōsi.lxxxiij.incip. pater hūs plures filios per ro.cōsi. cccl.xix. vbiplene et quid de officijs datis filio contēpla. patris an lucrum sit communicandum.

a ¶Ob causam. ad de qō idem tenuit oldr.℣si.cxxxviij. incipi.thema tale est durandus vbi dicit attendāt circa hoc qō tota lex vt liberis loquit̄ etiaz de dona. ob causam et inter illa enumerat data emācipatis emancipationis tpe. 4
↬Andre. Poma.
b ¶Ex sua liberalitate. vide aleg.℣si. cxiij.col.vj.⁊ seq. in.ij.volu.⁊ consi. xxj.in.iij.col. vol. iij.⁊raph.cu.cōsi. 5 xxxviij.⁊ old.cōsi. cxxxviij.in.iiij.q. ⁊ pano.℣si.cxvj. col.j.vol.ij.⁊ are. 6 xvij.colum.vij.et cij.in.iij.dubio colum.vj.volu.iij.⁊ cxij.in fine.eodez volu.iij.
↬Andr. Pomate.
c ¶Dicere sine lege. vide do. ꝓposi. aleg.in.c. ſz illud. §.huic etiā.glv.distin.et q̄ scripsi ad bart.in.l.vt videt ff.de insti.⁊ iure.⁊ do.ꝓpo.in.c.lege. col.j.in.ij.dist.g.⁊ 7

potestate pōt habere aliquid aliud q̄ dotē sc̄z donationez ꝓpter nuptias que de iure antiquo erat incognita. ideo introduxit q̄ donatio ꝓpter nuptias conferatur vt dos: vt l. vt liberis. cōsiderauit etiam q̄ emancipati inuicē nō conferebant: vt hac l. qz inuicē nō faciebāt iniuriā imperator: motus maiori equitate: qz posset esse q̄ vna haberet maiorē dotē q̄ alia vnus filius maiorem donationem q̄ alius oia vt procederet qualiter indugit q̄ etiā emancipati cōferāt dotē z donationē ꝓpter nuptias ꝓfectiam z etiā simplicē donationē: a vt l. vt liberis. qō fecit vt in omnibus esset equalitas ibi vt inequalitas ꝛc. Cōsiderauit etiam impator q̄ de iure antiquo non erat prouisum q̄ descendētes per lineā femineā cōferrent inuicem. istud ipse eadem equitate introduxit vt dotē z donationem ꝓpter nuptias ꝓfectitiaz de bonis eius de cuius hereditate agit ꝓferāt. Et ista causa induxit istud quartū ius sc̄z cōstitutio leonis in. l. vt liberis. habemus quartū. Supuenit dōs impator Justinianus z cōsideravit q̄ erat statutū q̄ nepotes inuicē cōferrent: sed nihil erat dictū quid iuris q̄n̄ succedebāt cū patruis. ideo statuit q̄ eo casu patrui sibi z ipsi patruis conferant: vt l. illam. ſ. tale. Itē consideravit q. l. vt liberis prouidebat conferendam dotē vel donationē ipsi nepoti vel nepti data de dote vero vel de donatione que data erat eius matri vel patri nihil dicebaf. ideo ipse statuit hāc ꝓferendā esse: vt dicta. l. illā. in fine. Sexto supervenit idem iustinianus z cōsideravit multū bene q̄ sicut olim castrensia nō querebantur patri quo ad proprietatē ideo statuit q̄ ad aduentitia non conferant: vt. ſ. el. ſi. Septimo supervenit idem Justinianus in auf. ex testamēto. z cōsideravit q̄ de iure antiquo facto testamento non est locus collationi. ratio qz si testator voluisset hoc dixisset. vt. ſ. e. l. j. ipse vero consideravit q̄ testator quare hoc nō dixisset est ratio quia mortis cogitatiōe turbatus de omnibus non meminit: vt. ſ. qui testamē. facere possū. hac cōsultissima. ſ. at cum humana. ideo cōsiderauit q̄ si testator de hoc cogitasset collationez induxisset. statuit ergo quod ex testamento z ab intestato fit locus collationi nisi testator aliud digisset. Ueniamus ergo ad gl. z quero inter quas partes et de quibus rebus fit locus collationi quod examinabo per multas questiones et tangam omnia membra glo. Primo ❡ quero[b] vtrum emancipati conferant emancipatis. glos. dicit q̄ non conferunt etiam ꝓfectitia. z vide glo. hoc est verum ſm ista tpa. hodie vero emācipati emācipatis cōferunt ꝓfectitia: vt. ſ. e. o. l. vt liberis aduentitia vero non: vt. ſ. e. l. ſi. et hoc tenent oēs ꝛc. ❡ Secū do quero quid in his qui nō sunt sui neq̄ emancipati vt nepotes ex filia. dicit glo. idem q̄ in emancipatis vt inter se nō conferāt: vide glo. ibi idem in his ꝛc. Ista glo. dicit verum de iure antiquo. hodie vō isti conferunt inter se ꝓfectitia obuenta de bonis eius de cuius hereditate agit ꝓferāt. Et ista causa induxit istud quartū ius sc̄z cōstitutio leonis in. l. vt liberis. in hoc tñ differūt ab emancipatis: qz emāci pati ꝓferūt simplicē donationē isti nō cōferūt nisi in casu q̄n̄ emergeret inequalitas: vt. l. illā. ſ. ſi. ſ. e. Sed aliq̄ ꝑcedā vlterius: qz hic dicemus q̄n̄ nepotes cōferūt inter se. Quero q̄liter[c] ❡ nepotes ꝓferāt patruis vel patrui nepotib⁹. Rñdeo q̄ hic examinabo tibi q̄ōnē quā dimisi tibi insolutā in. l. illā patrui nepotibus ꝓferūt sicut ꝓferrēt patruis vel nepotibus suis vt. d. l. illā. ſ. ſi. nepotes vō qualiter patruis ꝓferāt dubitat: z q̄ dico in patruis idez intellige i auunculis: amitis: z materteris: vt ibi dixi in. d. l. illā. in fi. Et aduerte qz dubius est iste passus aut loquimur de dote vel donatione data patri vel matri istorū nepotū z fine dubio ꝓferunt vt. d. l. illā in fi. aut de dote vel donatione data ipsi nepoti vel nepti z tūc glo. dubitat vt. d. l. illā. z merito. ideo dic. aut est vnus nepos vel vna neptis tñ ex eodē filio ꝑdefuncto z sine dubio nō ꝓferunt patruis suis vel nepotib⁹ suis ex alio defuncto filio vt. l. j. ſ. fic nepos. ff. de colla. dotis si vero sunt plures nepotes tūc si quidē oēs sunt talis ꝺditionis q̄ possunt ad collationē constringi: vtputa qz oēs emācipati tunc cōferūt patruis suis perinde est ac si esset vnus: vt. l. nepotes. ff. eo. ti. Si vō isti nepotes erāt diuerse ꝺditionis. vtputa vn⁹ in potestate alt⁹ nō. exēplū erat neptis dotata z nepos tunc illa q̄ nō pōt cogi ad collationē nō cōfert patruis: sed ꝓfert alij fratri suo: vt. d. l. j. ſ. fi sic nepos de colla. do. Ratio: qz ista neptis dotata patruis nullā facit iniuriā. q̄n̄ ipso nō succedēte subest nepos q̄ tantū dē aufert: ita etiā intelligā ff. de q̄ū. cū emanci. libe. ei⁹. l. j. ſ. fi sic nepos. ❡ Procedo vltra in glo. z q̄ro vtrū emācipati ꝓferūt suis. glo. dicit q̄ sic oia ſm hāc legē. z. ſ. eo. l. ea demū. z. ſ. e. l. nec emācipati. ista glos. dicit verū de iure antiq̄: sed hodie nō ꝓferūt aduentitia sicut nec castrēsia. ratio: qz si in pāte remāſſent hoc patri nō quesiuissent. vt. ſ. eo. l. fin. et hoc tenent oēs. ❡ Quero vtrū sui emācipatis ꝓferant. glo. dicit q̄ sui emācipatis ꝓferunt sed nō oia: qz non aduentitia sed ꝓfectitia. vt. ſ. eo. l. filie. ſ. nec dubiū. sed hic aduerte quia suus pōt. habere ꝓfectitia diuersimode. naz pōt habere ꝓfectitia dotē z donationem ꝓpter nuptias vel datū causa militie. z ista fine dubio cōferunt. vt. d. l. filie. et l. liberis. ſ. eo pōt habere ſm placē donationē de qua an cōferat. dic vt in auf. ex testamento. ſ. eo. potest habere peculiū profectitium. z istud nō ꝓfertur: q̄ cōe est q̄ ꝺ diuidit: vt. ſ. eodem. l. filie. ita debes istam materiaz intelligere.

9 ❡ Quero vtrū sui cōferant suis. glo. dicit q̄ sic: vt. ſ. eo. l. filie. z est verū q̄ cōferunt inter se bone sui sicut emancipati: vt. ſ. eo. l. vt liberis. solū ꝓfectitia nō aduentitia. vt. l. fi. ſ. eo. ❡ Quero vtrum q̄n̄ aligs de defectēdibus succedit cuz extraneo an fit locus collationi. gl. i. huius. l dicit q̄ non z bñ: vt. ſ. cōia vtriusq̄ iudi. l. ſi. vide glo. eadē rōne plures extranei alicui succedētes inuicē nō ꝓferūt: qz nulla lege cautū ē. ❡ Quia ergo dixi. ſ. q̄ aliqua differētia est inter emācipatos z suos. ❡ Ad istud oppo. qz hodie sublata est differētia emācipationis z patrie potātis: vt in auf. de here. que ab inte. ſ. nulla. Rñ. hz gl. ❡ bñ: differētia est sublata q̄tū ad successionē nō q̄tum ad collationē[d] et acq̄sitionem z ista similia: ita dicit z bene: lz Hug. aliter dixerit. z vide istam gl. Opin. gl. est verior: qz quo ad successionē solū est sublata differētia emancipationis z patrie potestatis. fateor tñ q̄ modica dfia ē in modo ꝓferēdi inter emācipatū z suum sed hoc nō est per aut. sed per. l. vt liberis. ſ. e. soluz in hoc remanet differentia in simplici donatione. vt vidi stis. ſ. eo. aut. ex testō. Quarto q̄ro quo iure petaf collatio. dic vt dixi. ſ. l. pri. ❡ Quinto q̄ro q̄liter fiat collatio. Rñ. q̄n̄ cōmunicando. vt. l. illam. ſ. fi. ſ. eo. q̄n̄ minus accipiēdo. vt. l. dotis. ſ. eo. q̄n̄ q̄ liberando vel cauendo. vt. ſ. eo. l. ij.

❡ De testamēto militis. Rubrica.

❡ Dicturus de testamentis premittit de testamē to militis tanq̄ nobiliori. sed in. ff. postponitur: quia imperator est miles: ideo premisit: sed iurisconsulti postposuerunt: ideo quia non sunt milites ꝛc.

Frater tuus. Inter instituta militem in bonis paganicis z alium in bonis castrensibus nō est locus in ri accrescendi. h. d. ❡ Nota finez huius l. ❡ Oppo. j. eo. l. proqi. glo. soluit pluribus modis. tene illam solutionē q̄n̄ eoipso ꝓbatur q̄ ℥iuñ pbatur. ❡ Oppo. de. l. si certarū. ſ. iulia. in fin. ff. eo. ❡ Huius timore glo. que est hic ponit quandā distinctionē quam vide.

Iles. Institutio facta in castrensibus non trahit ad se paganica. h. d. ❡ Nota q̄ miles pōt decedere pro parte testatus z pro parte intestatus. ❡ No. etiam quod dixi in summario.

Uamq̄. Institutio facta a milite in certa parte hereditatis trahitur ad alia que sunt eiusdez hereditatis. h. d.

Si ruffinus

Ruffinus. Priuilegiū militis nō tollit legem in cuius fauorem ꝓpter imbecillitatem consilij inducta est. h. d.

A testamento. a Ex testamēto militis debent legata z fideicōmissa. h. d.

❡ Unū verbū quando refertur ad plura debet intelligi ꝓout potest illa vnifo:miter determinare.

Substitutio cōprehensa in breuiloqua vel cōpendiosa non dicitur tacita.

Pupillaris tacita presumpta nō excludit matrez sed tacita probata aliquibus coniecturis.

Substitutio cōpendiosa facta a milite post aditā hereditatē q̄ non sit fideicōmissaria.

Infra quantū tp̄s valeat substitutio de qua hic.

In testamēto. Dividit in duas ptes. Primo ista lex ponit vnū dictuz de quo nō fuit q̄stū inferēs ad q̄stionē ꝓpositā. Secūdo rñdet q̄stioni ꝓpositę. secūda ibi sed cū ex testamē to. Breuiter hoc intēdit. Substitutio breuiloqua facta personis imparibus z̄tinet vulgarē tm̄: nec continet substitutionē quā testator facere poterat ex pupilegio speciali. nisi de ei⁹ volūtate ꝓbef. h. d.

1 No. primo q̄ dixi in summario. ❡ No. secōo q̄ vnū verbū refert ad duo, vel plura debet intelligi, put pōt illa vnifo:miter determinare. vt. j. de impu. z ali. sub. l. si hereditatē. z. l. q̄n̄is. ff. de vul. z pup. substi. l. iam hoc iure. eo. ti. ❡ Dis ꝑmissis venio ad glo. z dic dicit q̄ tacita pupillaris excludit matrē. ❡ Contra in. l. precibus. j. de impu. et ali. substi. glo. soluit duob⁹ modis. primo q̄ hoc ꝓbandū est. ſ. q̄ testator hoc exp̄sse senserit vñ necesse est q̄ ꝓbef exp̄sse vel dic⁹ q̄ substitutio cōprehēsa in breuiloqua vel cōpēdiosa nō ɜ tacita. ita dicit gl. q̄ō est verū cū est exp̄ssa gñaliʳ: hoc est sub verbis gñalib⁹ nō spālib⁹: vt plene dicā in. l. ꝟcib⁹ 2 tū quātū ad ꝓpositū dicas q̄ tacita pupillaris ꝓsumpta nō excludit matrē: vt. d. l. ꝟcibus. z. l. ſ. j. de insti. z substi. sed tacita pupillaris ꝓbata aliq bus coniecturis bñ excluderet matrē: vt hic in fi. q̄ō est notādū z no. in. l. ꝟcib⁹. in glos. super vbo oino. ❡ Sequit in glos. sed in quo erit priuilegiū militis. q̄ glos. loquit obscure. q̄ ℥iū formādo de. l. iā hoc iure. gl. signat ℥iū semel tm̄ cū duob⁹ modis obstet z ad vtrāq̄ ponit solu. ideo tu exp̄lica. ❡ Op. substitutio breuiloqua seu recīproca cōtinet vulgarē z pupillarē etiā si nihil ꝓbef. vt. l. iaz hoc iure. ſ. j. ff. de vul. z pup. Sol. glos. q̄ hoc ideo ɜ ꝓbare q̄ erāt aliq̄e ꝓsumptiōes ℥ie. z hoc satis placet. erat em̄ ꝓsumptio q̄ testator hoc voluerit ꝓpter imparitatē ꝓsonarū. Alij dicunt q̄ hoc ꝓbaf eoipso q̄ nō ꝓbaf ℥iū q̄ō est. ſ. l. istā in fi. te ne glos. j. ❡ Sed ad istud opp. imo hic est paritas ꝓsonarū: qz vtriq̄ poterat miles substituere post aditā hereditatez hic apparet ex text. ergo vtriq̄ ɜ intelligi substitutus. dicūt q̄dā: fateor q̄ vtriq̄ poterat miles substituere: lz nō pupillariter. istud nihil ad ꝓpositū: qz eadem ratione debet intelligi factā substitutionez cōpendiosā: qz vtriq̄ poterat equaliter fieri. dic ergo q̄ ista cōpendiosa nō pōt fieri nisi ex priuilegio speciali militum et ista breuiloqua non cōprehendit ea que ex priuilegio speciali veniunt. ita loquitur iste tex. ❡ Oppo. secundo de. l. iā hoc iure. nā hic videf dicere q̄ probata voluntate admitteretur ex priuilegio militis. ❡ Cōtra q̄ idem esset in qualibet pagano q̄ admitteref voluntate probata. vt. l. iam hoc iure ſ. j. ff. de vulga. et pupilla. Solu. dicit glo. voluntate nō probata nullum est priuilegiuz militis: vt hic. sed probata voluntate est priuilegium militis in hoc quia valet in milite iure directo nisi mater sit in medio. vt. l. precibus. de impu. z ali. substi. q̄ō intellige: vt ibi dicam. et dicam incōtinenti in alia 4 questione. dicit tamen Py. ❡ substitutio quam fecit miles post aditā hereditatē semper est fideicommissaria: sed nō dicit verū: vt probatur in. l. cē turio. de vulg. z pup. substit. nam in fideicōmissis non veniunt fructus interim percepti in vltimo iudicio testatoris. vt. ff. ad treb. l. in fideicommissaria. no. in. l. iubemus. j. ad treb. secus in substōne compendiosa facta a milite. vt. d. l. centurio. ergo apparet q̄ non est fideicōmissaria sed directa male[e] ergo dicit Py. ❡ Ulterius q̄ro infra quātū tēpus valeat hec substitutio. glos. q̄rit z nō soluit vide eam. Pro eius declaratione dicas aut non constat q̄ miles voluerit substituere post aditam hereditatem z finiē adita hereditate: vt hac l. aut cōstat q̄ substituere voluit post aditā hereditatē: tunc aut voluit substituere limitatev̄sq̄ ad tempora pubertatis z in filio pupillo valeret iure pupilari z in extraneo valeret iure cōpendiose: vt. l. centurio. qō intellige nisi mater esset in medio ſm distinctionē quā statim dicam: si vō voluerit substituere simpliciter z indeterminate q̄cunq̄ decesserit: z tunc si mater non est in medio semper valeret iure directo. vt. d. l. centurio. Si vero mater est in medio: tunc aut testator est vsus verbis directis z valet iure directo. vt. d. l. centurio. fivero est vsus verbis cōibus et tunc valet iure fideicōmissi post tēpora pubertatis fauore matris. vt. l. precibus. j. de impu. et ali. substi.

1 ❡ Verba enūtiatiua emissa principaliter propter se inducūt disp̄onem: emissa ꝓpter aliud nō nisi in testamento militis.

His verbis. Verba enūtiatiua emissa ꝓpter aliud in testamēto militis inducūt disp̄onē: sec⁹ in testamēto p̄natī. h. d ❡ Op. de. l. tale pactum. in prin. ff. de pac. Sol. ibi: verba enūtiatiua sunt emissa ad liberandū: hic ad obligandū heredez: vel intellige vt dicam in sequenti ℥io. Item opp. de. l. ex hac scriptura. ff. de dona. Sol. ibi verba ❡ enunciatiua sunt emissa principaliter propter se: ideo disp̄onem inducunt: hic sunt emissa propter aliud: ideo non inducūt disp̄onem nisi in testō militis. dic vt ibi plene dixi.

Certi iuris. Miles facere potest testū ad tempus. hoc dicit.

1 ❡ Preteritio filij facta scienter a milite habeť ꝓ exheredatione. d

2 Miles legando filie et non instituendo videť exheredare.

3 Aut. ex causa quod non habeat locum in preteritione facta de filio quem quis non credebat viuere.

Sicut certi. Hec est not. lex. ❡ Preteritio filij facta a milite quē se hñe sciebat habeť ꝓ exheredatione: sec⁹ si ignorabat. h. d. cū. l. sequen. ❡ Op. ꝓteritio filij idistincte rūpit testū: vt insti. de exhere. libe. in prin. ff. de iniust. test. l. j. Sol. salit ❡ in milite ꝓterēte sciēter vbi ꝓteritio ꝓ exheredatiōe habeť. ❡ Op. de. l. si cū vel in vtero. et de l. pe. j. de fideicō. Sol. eodē modo ❡ spāle est in milite: vt legādo filie z nō istituēdo videat exheredare als videref ꝓterire: vt ibi videbitis. ❡ Ultimo iste due leges faciūt ad opinionē quā teneo in aut. ex cā qō illa aut. nō hz locū qñ facta est ꝓteritio de filio quē qs nō credebat viuere vt ibi dicā.

1 ❡ Un valeat institutio facta de pauperibus eli gendis per priorē alicuius fraternitatis.

Captatorias. Captatoria institutio nō valet[e] etiā in testō militis. h. d. vide glos. ❡ Oppo. de. l. ille aut. ff. de here. insti. Sol. ibi: verba fuerūt collata in ꝓteritū. hic in futurū. ❡ Oppo. de. l. si quis sempronius. de here. insti. z de cōdi. z demon. l. nunq̄. Sol. ibi non cōfertur in voluntatē alterius exp̄essam: sed in relatam ist. a. l. inducitur ad q̄onem. Aliquis ꝑfecit testamētum z instituit pauperes ꝓpi eligendos per priorē talis fraternitatis: an valeat testamētū. et hic videť casus q̄ non quasi sit institutio captatoria, ℥ium determinat Dy. in. l. captatorie. ff. de leg. j. z hoc refert Dy. quia hic logtur quādo substātia institutionis conferť in voluntatē alterius. ibi vero cōfertur in

Andre. Poma.
a ❡ Donationē. et i ista opinione q̄ emācipati inuicē sibi cōferāt donationē simplicē est cōmunis vt hic la te per alex. z moder. peruſi. lz i pūcto iurſ altera ve rior vt hic refert z sequiť decius itez aduerte q̄ barto. vſ sentire dū alle gat. l. vt liberis q̄ illa ꝓcedat q̄tes quilibet filior hz dotē vel donationē ꝓpter nuptias vnus tñ maiorez sed certa gñalitas illius. l. z ratio eā litatis de qua ibi ꝓcedit etiā si vn⁹ eaz haberet alter vero non.

Andr. Pomate.
b ❡ Prio q̄ro. aduerte tñ q̄ circa ista iura Bart. nō fecit mentionē de l. illud. j. eo. z circa istā materiam collationis variā z subtilē. vide alia q̄ ego scripsi ad Bar. in. l. pr̄ fi 4 lū. ff. ō colla. dot. b

Andre. Poma.
c ❡ Quero quatr. vide bar. in. l. j. ſ. fi sit nepos. ff. de colla. dot. z Pau. de cast. in. l. illam. ſ. eo. qui aliter loquuntur: melius vide etiā bar. ꝓsil. clxxxiij. 5

6

fenatus.

c ↦Andre. Pomate. a ¶In testamẽto.la.ij.moderni mediola.in rub. ff.ad trbel. in pzin.ibi adde etiã q predicta opinio notaꝛ ex isto tex. q in quibus cessat falcidia. vide per eos.

b ¶Reseruare. Adde per Pau.de cast.hic ⁊ Hart.consi.incip.queritur ⁊ in dubium reuocatur vtrum Franciscus.

c ¶Militibus. Adde q Pau.de ca. 0t Specul. allegare hunc tex.in tit.de instrumẽ.fide.ibi a in clypeo q lr̃e q̃ reperiunt sculpte in istis lapidibus marmoreis.pbãt 1 cõinia qõ ipse dicit singulare. Tu dic hoc verũ cuz tpis longinquita te vt est gl.in.c.cũ cãm.de.pba.et in c.ad audiẽtiã. el. ij.de pser. et in.c. 1 cũ olim. de censi. cxviij.q.ij.c. sane. b ⁊ ita tenet Bald. consilio. cccc.lxij. j.volumine.

d ¶Rogati. Adde q per hoc tenuit 1 Ro.cõsi.cccvj. q 2 in testamento ad 3 pias causas testes debẽt esse rogati: q; eodẽ modo i testõ militis pꝛeterq̃ in casu belli. allegat Lapũ ita tenere 1 alleg.cxxv.q Lap° dicit esse tex. in.c. relatũ.el.ij. de testa. ibi 2uocatis.

e ¶Licet. Adde q 0 allegatur hec lex 2 per Jo.and. in ti 3 tu. de tutore q̃ si pupillus est reg nedũ tpe pupilla ri regnũ debet gu bernari per tuto res:ſz ẽt post pupillarẽ etatẽ per curatores de quo pulchre per Old. a quo Jo. an. habuit consi. lij.incipiẽte. q̃stio talis an tutela regis.

f ¶In.l.q̃q̃. vide Lu.Ro.q̃si.cccxx vtrũ nõ habens bona possit testari. Alnd. Barba.

g ¶Oõ cõmune est meũ. Adde quod Bal.dicit q̃ si sta e tutũ puniat i 0u plo plus vulnerã tem aliquẽ in domo sua: ⁊ aliquis vulneranerit aliquẽ qui habebat f domũ cõem cum 1 alio q̃ habebit locum pena statuti: q; debet intelligi i domo sua: id est sue habitationis si autẽ dom° fuisset cõis inter vul g

arbitrio alterius socij electio persone.istud,pbat de fideicõmiss.lib.l.fideicõmissaria. in fi.ꝛ.l. vtrũ. ℌ.j.de rebus dubijs.

In testamento. ª In testamẽto militis cessat falcidia: sed potest fieri diminutio ꝓpter facultatum defectum.h.d.

ℌ Judex condemnans notarium de falso põt sibi reseruare ius conficiendi instrumentum.

Et militibus. ª Militi dãnato põt re seruari testamẽti factio in castrẽsib° et ei ab itestato succedit fiscus.h.d. ¶Opp.ô.l.si quis in pzin.testamenti.ℌ.j.ff.de leg.iij. Sol.hec intelligit ſm illã q̃ põt facere testm̃ si ibi est reſcriptũ.ꝛ hoc facit ad questionẽ an iudex in sententia q̃i condẽnat notariũ de falso potuerit sibi reservare ius cõficiẽdi instrumẽta:ꝛ certe posset cum nicol. la cognita:vt.l.ouus.ff.de iniurijs. de bruni ff jur

Ja fratre. Ex testamẽto militis ꝛ nõ solẽni licite capitur hereditas.h.d.

ℌ Testes in testõ militis q̃ õbẽt esse rogati. Milites si testatur domi:testatur ſm ius cõmune. Statutum quod in maleficijs remittatur oĩs solennitas iuris ciuilis quomodo intelligatur

Milites. ª Milites in expeditione degentes possunt facere testamẽta q̃modo voluerint nulla in ris solẽnitate seruata.h.d. ¶Op.ꝛ videt q̃ saltẽ duo testes requirunt: vt.l.lucius.ff.co. So. fateor q̃ duo testes requirunt q̃ri pꝛobent istã volũtatem:nõ tamen requiritur q̃ fuerint rogati.ꝛ hoc quãdo testamentũ est factũ in limine pꝛelij vt hic videtis. Si vero testamentũ fieret in militia non tãta necessitate rei coartãte requirunt duo testes rogati.° vt.l.oinus.ff.eo. Si vero fieret domi re qreret ꝛ obseruãtia iuris cõis.vt insti.eo.ℌ.j.ꝛ.ſ. eo.l.ex his. ¶ Dicit statutũ in multis ciuitatibus q̃ in maleficijs nõ obstat ſi fuerit omissa ſolẽnitas iuris ciuilis: qd ipoꝛtẽt ista ẏba. certe q̃ ois sit omissa ſolẽnitas iuris ciuilis ꝛ remanet i iuregentiũ:ſm illud: q̃ in oꝛe duoꝝ vel triũ stat oẽ vbũ.vt dicit in eũg.dñs.hoc ꝓbat.hic vides q̃ in testõ militis remittit ois ſolẽnitas iuris:tũ per duos testes dz ꝓbari.dixi plenius in.l.j.ff.e.

Criminarios. Escripti i matricula militũ nõ sunt milites nõ gaudẽt ꝓuilegio militari.h.d. ¶Opp.ff.e.l.fi.ꝛ de bo.pos.ex test. mili.l.j. So.ibi habet ꝓuilegiũ testandi in expeditione tm̃:hoc est in ipso actu bellãdi:alꝭ nõ vt hic. ¶Ultimo no.q̃ ascriptus in matricula militũ nõ gaudet ꝓuilegio militari nisi exerceat artẽ. de hoc habuistis.ℌ.de fac.san.eccle.l. sub ptextu.

Equidam. Milites non militantes non gaudent ꝓuilegio militari.h.d. Facit q̃ habuistis.ℌ.eo.l.j.ff.de testa.mili.l.vlti.

Jcet. ¶Pupillus licet sit tribunus militum non potest facere testamentum. hoc dicit.

¶Qui testã facere possunt vel non. Rubrica.

Uanq̃. ¶Qui habet bona cõia cũ alio nõ pꝛohibẽt facere testamentũ.h.d. ¶Oppo. monachus habet bona in cõitũ nõ testaꝝ.vt ī aut. ingressi. ℜſi. monachus habet bona in cõi que cõio eſt oĩbus vt vniuersis: hic vero est cõio pluribus vt singulis. ¶Ultimo no.ex hac.l.q̃ cõmunes est meũ est quantũ ad dispositionẽ partis mee. dixi

neratum ꝛ vulnerantem nõ haberet locũ statutum rõne equalitatis.l. sed ꝛ milites.ℌ.coequalitas.ff.de excu.tut. hoc idẽ tenet Flo.de boñ.in l.sabinus.ff.cõi diui. Alb.de rosa.in tract.statut.in.j.parte.q.clxxxij. ꝛ Pau.de ca.2ſi.ccclj.ꝛ vide Feli.q Bꝛ reassumpſit i dist.j.c.ius naturale.

b ¶Senium. adde an filius familias possit testari ad pias causas plene per Pau.de cast. plene in.l.serui electione.ℌ.j.ff.de lega.j. 2ſi.ccj.ꝛ an filius cõsentiente patre

Jisqui. Ex eo q̃ quis se interfecit testm̃ nõ irritat si hoc metu future pene nõ fecit.h.d. Jn ista materia glossa tua diligentissima:ꝛ de bonis eo;qui moꝛ.sibi cõsci.l.j.ꝛ vide glo.tuam.

b **Senium.** ª Etas vel coꝛporis infirmitas q̃ mentem nõ alienat testamenti factionẽ nõ impedit.h.d. ¶Opp.ad fi.ꝛ videt q̃ filiussa.põt cõdere vltimã volũtatẽ. vt.ℌ.de do. cã moꝛ.l.tã is. Sol. Tbene põt cã moꝛtis donare non aũt testari vel codicillari.rõ ꝓpria est: q; do natio cã moꝛtis magis accedit ℨctui q̃ vltime voluntati.ꝛ not.in.l.ij.circa pn.de do.ple. Sed q̃ est rõ q̃ nõ põt testari.dicit glos.q̃ testi factio est publici iuris:donatio est iuris priuati. ista rõ vidẽt magis in ℨctũ.nã in his q̃ publici iuris sunt nõ curaꝝ patria ptãs:vt.l.nã qõ.in pzin.ff.ad tre i bel. Sol.dicũt doc.in his q̃ publici iuris sunt in qbus repꝛesentaꝝ duplex ꝓsona nõ curaꝝ patria ptãs:vt in ℨctõ.vtputa filius põt esse iudex: põt esse tutor:q; duplicẽ ꝓsonã repꝛsentat. vnã vt pupilus:aliã vt iudex.vnã vt titius:aliã vt tutor.ſz in factiõe testi nõ repꝛsentaꝝ nisi vna ꝓsona.ideo patria ptãs curaꝝ.addit glo.aliã rõnẽ:q; vltima voluntas nõ põt ꝓcedere ex alieno arbitrio.vt.l.capatorias.ℌ.ti.j.ſz ℨctus sic.vt.l.ſi. de ℨhẽ.emp.ſz donatio cã moꝛtis accedit ℨctui vt.ℌ.dixi.q̃ ꝛc.

Jfrater. Minor. xiij. annis non potest testari: secus si sit maioꝛ.hoc dicit.

Unuchus. Eunuch° põt cõdere vltimã volũtatẽ.h.d. q̃ est rõ dubitãdi ī hac.l. vide gl.rõ dubitãdi est dicũt doc.q; eunuch° nõ vꝛ hõ pfect°:iõ videbaꝝ q̃ testm̃ facere nõ posset hec rõ dubitãdi nõ plz mihi:q; ipfectio coꝛporis nõ impedit testi factionẽ.vt.l.q man°.ff.e.ꝛ iõ rõ dubitãdi videt mihi q̃ sit ista.vt.ℌ.pgi.oñdit q; etas est illa q̃ est ipedimẽtũ ad testãdũ:nec curaꝝ vtrũ sit ipotẽs vel nõ.hic colligit aliud dubiũ de eunucho.ꝛ sit dubiũ q̃ ipedit ꝓpꝛ inhabilitatẽ.

Jquis. Testm̃ in quo imperator instituit põt mutari.h.d. licet fecerit cõmune peruſinum.

Um here. Jn testõ cum pzin ceps vel augusta instituit ius cõe seruaꝝ.h.d. vel melius. Princeps ꝛ augusta in testamẽtis ius cõiunge seruãt actiue ꝛ passiue.h.d. ¶Opp.ff.de leg.ij.l. q̃ pzin.ꝛ.l.si auguste. Glo.dicit q; hoc est verum pꝛimo quo ad solẽnitatẽ testãdi. tu dic vt ibi no.

Accõsul. ¶Ceci pñt vltimã voluntatẽ cõdere obseruatis solẽnitatibus° hac.l. exꝑssis.h.d. Rogo q̃ tu cõtinues istã l.q; poteris habere multũ de honoꝛe ex ea: q; sepe boies excecanẽ ꝓpter infirmitatẽ vel alia accidentia ꝛ faciũt testm̃ de iure cõi: et illud testm̃ nõ valet.ꝛ ideo no.ꝛ tene menti. ¶Op.q̃ istud vꝛ testm̃ in scriptis:q; signaꝝ a testib°.vt.l.hac ℨsultissima.in pn.j.tit.j.Sol.bene hz similitudinẽ cũ testõ in scriptis ex eo q̃ signaꝝ: ſz est nũcupatiuũ ideo q; testes sciunt ea q̃ in testõ sunt ꝛ ipsis testibus nũcupaꝝ. Op.j.ti.j.l. ī testis. So. ſpale est in testõ ceci vt debeat fieri testib°ita ꝓductis. ¶Ulteri° op.isti.de leg.ſ.an heredes. So. ſpale est in testõ ceci vt añ oĩa debeat heres scribi. ¶Quero hic de duabus qõnibus.primo dz hic q̃ dz exꝑssi nomẽ heredis cũ alijs indicijs.q̃ro t q̃d si sit nomẽ ita singulare q̃ nõ repꝛaꝝ alibi vt gallopꝛsius q̃ ſm Cy.hic fuit bidell° azo. certe tũc nõ est necesse q̃ alia nota ponanꝝ:q; illud nomẽ sufficit

1 ·gꝛpñ tuaz tuã. Bal. alex. ℌſn. Quero ſſo. primo eaz mihi. Saſſin. ms nigno heredis

generalis: altera econuerſo:q̃ illa debet attẽdi que magis viget ratione publice vtilitatis. ita voluit Bart.in extraua. ad repꝛimẽdũ. in ver. nõ obstante. pꝛope fi. an autẽ idem sit ad pias causas.Ange.dicit idẽ si faceret le gata ꝓjs venerabilibus locis: nõ aũt ꝓsonis pauperibus ꝓpꝛiatis q; ꝓpter egestatẽ solent multoties ad delicta declinare.Alex. vo dicit se putare indistincte q̃ possit iure communi testari pias causas per c.relatũ.et.c. cum esses.latius hic p eum formam sine practicã testamẽti cci.vide p sꝛe. in titu. de instrumedi.ℌ.i.ver.id autem. donare etiã potest causa moꝛtis absq; hac solẽnitate vt est cõclusum i ℨpilijs bal. iij.volu. eccl.xxx. ꝛ seq.

a ¶Loco testis. Adde quod in simili cõsuluit Pe.de ancha.2ſi.clxxvij. et.cccxxiij.ꝛ in terminis de quibus hic Bal.2ſi.cccxlv.vol.p Alex. consi.cliij.ij.lib.o.

b ↦Andre. Poma. ¶Furiosum.ad istã.l.vide barb.2ſi.lig.col.ij.vol. j.ꝛ Alex.cxli.vol.j.ꝛ ancha.qualiter ꝓbet denuntiatio ꝛ similia ꝛ cui incumbat onus ꝓbãdi. vide Soci. a consi.suo.cliij.

↦Andre. Poma.

c ¶Et valet testm̃ 3 limita vt per roma.in repe.aut.si militer. in. cviij. speciali pie causse inter vltimas volũtates.j. ad le. falcid.

↦Andre. Poma.

d ¶Jo.nihil vꝛ. q̃ furoꝛ supueniens nõ impedit testm̃ prius factũ valeꝛe facit i ſiſi.l. certi codicio.ℌ. qm̃ i b fine.ℌ.ſi cer. peta. vbi pdig° põt cõ c ueniri ex ꝓtractu pus celebꝛato cũ o eo ante bonoꝛũ i e terdictionem.

e ¶Discretis. ad f de ang. 2ſi.cclvij. et ibi an testm̃ ſm g factum a muto re uocet ꝓximum sa ctum ſi sana mẽte. notaꝝ h etiã q̃ q nõ põt testari nõ põt codicillari qõ inferũt doc. ad.q. vſurarij q nõ põt testari ꝓter foꝛmã.c.ꝓꝓ.an posſit donare cã moꝛ 1 tis.dico breuiter 2 q̃ Bal. consuluit q̃ sic.et ita refert 3 cõsuluisse nostrũ collegium medio 4 lanense.eius cõsi. lxvj.j.volu. 5

↦Andre. Poma.

f ¶Nõ testaꝝ.vide ad istã.l. per fely.aliq̃d in.c.i pzsentia.col.xx.iiij. querit õ ꝓba. an aũt tales ꝓhibeanꝭ dõare et sic contrahere. vide Alex.2ſi.xij.col. j.vol.j. 6

↦Andre. Poma.

g ¶Memo.vide plenissime Fely.roma.in repe.aut.si militer. in.iij.col. xiij.speciali.inter piam causam ꝛvl tima voluntatez. Cad le.fal. 7

↦Andre. Poma.

b ¶Excõicato. vide fely.i.c. veniẽs el.ij.in ver.in glo. fi.ibi als.ꝛ seq. de testa.ꝛ in.c.ij. testimonium.col.v.in fi.ꝛ.viij.seq. eo.ti. Bart. consi.xxix.

Uiosum. Furoꝛ impedit te stamẽtũ inchoati ꝛ inchoatũ pficiꝛ ꝛ valet testm̃ factũ tẽpoꝛe quo quis habet dilucida interualla. ¶No. nihil vi detur° feciſſe qui partẽ indiuidui fecit.

Iscretis. Surdus et mutus naturaliter non testatur secus si accidẽtaliter ꝛ scribere sciant. surdus tm̃ testatur ꝛ mutus si scribere scit.h.d.

Emo. Filiussa.in aduẽtitijs nõ põt testari.h.d. Not. q̃ dixi in summario. facit q̃ not.ff.de testa.l. qui in potestate.ꝛ ad treb.l.j.ℌ.in filij.

Nes. Filiussa.põt testari in casu ſtrẽsi vel quasi castrensi: nec tale instrumentũ querelatur.h.d.

¶De testamentis ꝛ quemadmodum testamenta ordinentur. Rubrica.

ℌ Conditio testis inspicit q̃n examinaꝝ.

Testm̃ in scriptis cõditũ ꝛ manu publici notarij scriptũ facit fidem absq; alia publicatione.

Testm̃ nuncupatiuũ an posſit repꝛobari per scriptũrã.remissiue.

Practica ꝓponendi exceptionẽ cõtra testẽ indicem vel sententiam.

Dubitatio vicinie an quis sit seruus vel liber an sufficiat ad habilitandum testem.

Forma articulãdi cõtra ꝓnentẽ quẽ liberum vel bone conditionis ꝛ fame.

Excipiẽs contra testẽ q̃ sit infamis debet addere causam quare sit infamis.

Testes. Jsta lex iudicio meo est multũ no. Et breuiter hoc intẽdit. Cõmunis errоꝛ facit ius ad hoc allegaꝝ. vꝛ aliter. debet inspici ẽditio testis putatiua eo tempoꝛe quo adhibẽt testimoniũ nõ post.h.d. ¶Op. j.e.l.hac ℨsultissima.in pn. Sol. fateoꝛ q̃ testes debent esse liberi vere vel putatiue. ¶Oppo.ꝛ nunc intro glo.magnã. ꝛ cõditio testis dz inspici tunc cũ examinaꝝ vñ lz tpe testamẽti iste habereꝛ vt liber: nũc vere scit q̃ est seruus ergo nõ põt examinari. vt.l.q̃n liberi.ℌ.de testi. Huius timoꝛe est facta gl. mag. hic posita.ꝛ facit glo. cõtrariũ q̃ iste examinari non poterit. Et ſi dicis qũo procedit hec.l. vt testamentũ habeat aliq̃e effectũ. Glo.ſ. legit duobus modis principaliter. Et primo subdiuiditur in duas. Primo q̃ loquaꝝ in testõ nũcupatiuo reꝛdacto in scripturã ꝓ tabellionẽ q̃ ꝓbatur ꝓ ipm instm̃ absq; aliqua testis examinatione vñ ꝓbaꝝ etiã q̃ si testes erãt moꝛtui infames vel similes et sic nõ erat necesse q̃ iste seruꝰ examinerꝰ: q; examinari nõ põt. Sc̃do mõ legit de testõ nuncupatiuo non redacto in scripturã tm̃ cõfessato ꝓ aduersariũ. Dicebat eñ fateoꝛ instm̃ sic esse ẽditũ. tamẽ pico

colũ.xviij.in fi.ꝛ seq.volu.j.

i ¶Ultimo no.sed cõtra tenet hic Fran.de rãpo.ꝛ Jo. de imo.in.l.ad testũ.ℌ.i.ff.eo. Bal.hic.ꝛ Ludo.idẽ tenẽt hic Raph.ꝛ in.o.l.ij. Alnd. barba. Adde tu Bar. sentire hic exꝑresse q̃ infamis occultus admittit quo ad actus iudiciales. ita etiã Bal. hic ꝛ in.l.j.C. de sum. trinit. ꝛ fide catho. et Alre. in.c.cũ nõ ab hoste. col. ij. in fi. de iudi. et adde ad bar. hic q̃ not. i.l. iij.ff.ad le. iul. repetũ. et adde qõ ignoꝛãtia excusaꝝ cã faciendi inhabilem habilẽ etiã in officijs ꝓpatis vtilitate. ita Alre. in.c. post cessionẽ. colũ.vj. de ꝓbat. post bart. hic q̃ vide ponentẽ eẽ plum in teste.

¶Non enim sufficeret. adde q̃ contrariũ tenet Bal. q̃ sufficiat oppoꝛnere specifice exceptio.q̃ erat inframis ex tali causa absq; eo qõ dicaꝝ reputabaꝝ ꝛ reput. in.c. ꝓsentiũ. ſ. testes. de testi. in vi.idẽ tenẽt Ful. Roꝛ. pau. de cas. adde q̃ 3tra bar. hic videt etiã tenere Jo.an. Ant. de but.ꝛ Abb.i.c. fi. extra de instit. oũ referũt q̃stionem Alb. de mãtua.

¶Alb oĩbus. adde an sufficiat qõ ꝓbetur a maioꝛi parte testis reputatus liber. Spe. in titu. de teste. tenuit q̃ sic. in.o.ſ. j.vſi. quid si tantũ a maioꝛi parte argu.l. qõ maioꝛ. ff. ad municip. idem tenet Ang. i.l. ad testiũ. ꝓ quo facit glos. in.l. iij.ſ. eundẽ. in ver. fama. dum gl. dicit maioꝛes partẽ. ff. de testi. Jdẽ tenet May. hic ꝛ Anto. de bu. in.c. per no uale. de verb. sig. Jmol. tũ cõtra.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

6 revocatus in dubium nō esset idoneus testis. Et ideo habes †practicam solennem quando ex vna pater fit positio q talis habebat ꝛ reputabat ab omnibus cognoscentibus cum vt liber vel homo bone opinionis ꝛ fame. Tu ex aduerso potes facere articulū ꝺ̄iū duobus modis. vno modo dicere: quod ipse habebatur et reputabat seruus vel homo male conditionis ꝛ fame. ¶Vel potes dicere qō de hoc erat dubium inter hoīes cognoscentes eum an esset seruꝰ: vel nō. illud eñ sufficeret: vt hic videtis. Ad vnumª tū aduerteᵇ q̄ dixi tibi de † infame quod nō esset bona exceptio dico q̄ talis testis est infamis: vel habeť ꝛ reputať infamis ab omnibᵇ cognoscētibᵇ eū nisi addať causa quare q̄ in istis exceptionibus que continent crimen debet crimē exprimi: vt extra de testibus c. presentium. lib. vi.

☞ Qualiter fiat publicatio testamenti et an sit necesse quod originale extendatur. nu. 2.

¶Publicati. Testamento publicato adhibetur fides ꝛ originale sit perditum. b.d. Quero † qualiter sit ista publicatio. Vos debetis scire q̄ q̄nq̄ testamentū aperiť q̄nq̄ publicať. q̄nq̄ aperiť ꝑm solēnitatē posita in l. ij. q̄dam. testa. aperiendi vero publicatur debēt citari oēs testes ꝛ pars cuius interest ꝛ eorū dicta debet facere redigi in dē in publica docuēta: ꝛ tūc faciet fidē ppetuā ita loquitur hic. ꝛ. ff. co. l. si quis ex signatoribus.

¶Quero vtrū † sit necesse quod originale ostendatur. hic videtur casus q̄ sic nisi probetur q̄ sit amissum. ꝛ vide tex. ibi casus qui probať intercidit &c. Breuiter si fuit publicatū parte citata facit fidē perpetuā nec est necesse q̄ ostendať originale. arg. j. de re iudi. l. fi. in fi. nisi quis diceret quod vellet redarguere de falso: tūc eñ oz produci vel probari q̄ sit perditū saltē per iuramētū: vt. l. fi. ff. de fide instrmentorum.

¶Imperfecto. Notabilitas institutionis non facit vt ex testamento inutili capiatur hereditas. b.d.

¶In nomine. [c] Error in proprio nomine institutionem nō vitiat. b.d. ibi proprio nomine scilicet alterius nō loquētis: q̄ tunc vitiat. l. fi. de here. instī.

☞ Asseueratio alicuius non facit eum filiū qui non est.

Relictū filio vt filio si nō est filius non valet.

In dubio quis credere ꝑsumiť q̄ voce expressit.

¶Ex professio. Quod refilio: si filius nō reperitur non valet. b.d. Et sic habes † hic duo. primū q̄ asseueratioᵈ alicuius nō facit filiū eū qui nō est filius. Scōo not. † q̄ relinquit filio vt filio si nō est filius nō valet. ¶Ad primū opp. de. l. fi. ff. de proba. Rñdeo ibi. nō facit eū filiū ꝛ facit ꝑsumptionē quod sit filiᵍ nisi probef cōtrariū. ¶Secūdo opp. ad secundū contra. de heredi. instī. l. nemo. Sol. hic loquit in errante. credebat eñ eum filiū cum non esset vel fratrem cū non esset. ibi enim loquitur in sciente. in dubio † ꝑsumit quis credere q̄ voce expressit: vt. l. labeo. de supelle. lega. ꝛ not. in. d. l. nemo. ꝛ. j. de heredi. instī.

☞ Verba enuntiatiua nō diſponūt in preiudicium eius qui grauari non potest.

¶Verba. Verba enuntiatiua non inducunt dispositionem in ꝓ-
iudicium eorum quos testator grauare non potest hoc dicit habuistis in. l. j. ꝛ. arbi. tute.

¶Oppo. de. l. j. ꝛ de fal. cau. adiec. Solu. † verba enuntiatiua inducunt dispositionem in preiudicium heredis vel alterius quem quis potest grauare vt ibi no. secus in eo quem grauare non potest vt hic. ¶Oppo. donatariū causa mortis potest quis grauare: vt. l. ab eo. j. de fideicom. ergo ista verba in eorū preiudiciū operantur. ¶Inoze huius hec. l. legitur duobus modis. vno modo

[c] ¶Error. ꝛ vide Ludo. ro. in cōsi. clxxviij. de errore testatoris. Andr. barba.

¶ Per duos testes. Adde q̄ q̄ agiť de probādo aliq̄ extrinsecus testameti sufficit ꝓbare per duos testes: vt hic per pau. de cast. et clarius per Oldra. consi. cccxcvij.

¶Si nō speciali. vide ꝓ hac. l. bar. in cōsi. ccxliij. incipien. ꝑm consuetudinē venetiar. Andre. barba.

¶Si non spāli. adde q̄ inducit hec lex ad cōnem an per statutū vel cōsuetudinē posit induci vt valeat testū cōā quod duobᵍ testibᵇ. ꝛ do. alex. dicit q̄ magis cōmunis opi. est q̄ sic per hunc tex. ꝛ per. l. ij. j. q̄dam. teſt. ape. bal. tū hic q̄ sequtur pau. de cast. dicit q̄ nec per statutū nec per cōsuetudi nē pōt fieri q̄ in testamentis sufficiat minor numerus quinq̄ testiū vt. l. fi. j. eo. ibi mi nus autem nullo modo procedimus. idēviđeť voluisse Old. cōsi. cclxviij.

¶Contina. adde nō sic in actibus inter vinos: quia nō regritur q̄ vi deant ꝫbentes si vocē habent eorū nōtā. ita dic paulus de cast. intelligere glo. in. l. ij. ſ. labeo. ff. de aqua plu. arcē. fallit in quibusdācasibus no. per. glos. i. l. fi. ſ. sinaūt. de iure delibe. in glo. que incip. no. argu.

¶Si vnᵒ. iste tex. allegať per doct. in. l. nemo pōt. ff. de lega. j. pro illa opi. q̄ numerus septē testiū sit solēnitas ſpālis nō ꝓbatoria: ꝛ ibi al legať per moder. mediolaſi. in. rr. col. Et vide istā. l. si vnus. per alex. ꝛ cōsi. ij. vij. volu. iij.

[1] ☞ Rasura vel cassatio quando attendať et reddat testamentū suspectum.

[2] Cāncellatio fauore libertatis et in relictis ad pias causas ꝓsumiť inconsulte facta.

[3] ¶Practica q̄si instrumentū est interlineatū vel rasum vt notarius instrm conficiens de hoc faciat mentionem.

¶Synus. [1] Defectus solennitatis facit testamentū de facere. Rasura vo vel interlineatio facit ꝓ peruenit ad veritatis indaginé. b.d. in summa. ¶Oppo. ꝛ rasura sit in vno loco: alia pars testamenti suspecta non redditur: vt. l. si ex falsis. ff. de transac. Solu. intelligas q̄ hic erat rasura in aliquo loco suspecto circa annos domini vel heredis institutionem. ¶Oppo. de. l. si. j. de edi. dini adria. tollen. vbi testamentum rasum respuitur vel cancellatum. Solu. † et hic aduerte: quia aut agitur possessorio et testamentum rasum et interlineatum respuitur: nec peruenitur ad veritatis indaginem: vt. l. contraria. aut agitur petitorio: et tunc si quidem rasura non est in loco suspecto non curatur: vt. ff. de transactionibus. l. si ex falsis. si est in loco suspecto peruenitur ad veritatis inuestigationē vtrum factum fuerit consulte vel non: vel volente testatore vel non: vt hic.

[2] ¶Sed † quero quid in dubio apparet cāncellatio sed non apparet qualiter fuerit facta lex videatur dicere q̄ fauore libertatis in dubio ꝓsumitur inconsulte deletum: als secus: vt. l. proxime. ſ. fi. de his que in testamē. delen. et idem eadem natione in relictis ad pias causas. Et ita consului hoc anno in quodam testaméto in quo erant relicta ad pias causas: et in parte erat cancellatum et in parte non. Propter rollendas autem ſistas dubietates introduxit cōmunis practica: vt facien

[3] tes instrumenta

Nota. vt. j.

[a] ¶Adea ꝓpria manu. Adde q̄ bal. li̇mitat verū q̄n illa attestatio est de corpore instrumenti q̄ facta ante subscriptiones notarij vel appositionē signi q̄ tūc ꝫ die ꝛ testes secᵒ si post vel in margine q̄ caret die et testib ꝛ ipe tāe notariᵖ potuisset facere ex interuallo: ꝛ falso ideo non fatur q̄ dictū dicit Pau. de cast. menti tenendū: idē voluit Joā. an. in ti. de instrum. edi. ſ. ostenſo. in addi. ī cipi. dixit rolandinus. ꝛ idem tenet Alex. hic in fin. et a clarius Paul. de ca. ſſil. cxxviij. in fi. vbi refert Joā. and. vbi. ſ. et bal. in. l. nostrā. ꝛ vide etiā pe. de ancha. b consil. cxciij. bald. consi. ij. lib.

☞ Andre. Poma.

[b] ¶Nō codicillus. Istum tex. allega 2 uit barto. in. l. j. ſ. 3 si qs. ita. ff. de verbo. obli. circa medium.

[c] ¶In. l. non dubiū. Adde Ludo. ro. in consil. cxciij. 2 Andre. barba.

☞ Andre. Poma. 3

[d] ¶Non nocet. tū in personis devsura malitia suspectis quia tūc cautela adhibito ma 2 gis de vsura ipm redarguit ita ancha. consil. cclviij. incipiē. in christi nomine repetito in fi. cōsilij. ꝛ vide ad istam regulaz Depol. cōsil. cxxij. col. fi. in fine.

[e] ¶Insinuatio. ad de qualiter fiat in sinuatio donatio nis. Oldr. consil. 1 cclviij. ꝛ q̄ dicit q̄ hec insinuatio ꝺz fieri coram iudice seculari quid fi eo casu quo est necessaria citatio partis altera ps ē clericꝰ quomodo poterit fieri coꝛaz iudice seculari qui 2 nō potest clericuz citare Bald. post multa cōcludit q̄ imo poterit clericuz citare: quia nō citat vt ipe precise cōpareat quo casu non posset et ita debent intelligi contraria: sed citat vt cōpareat si vult aliquid dicere in contrariū quo casu si compareat aliqd dicturᵍ in contrariū dicitur potius actor quam reus voluntarius posiť non cōpellitur cōparere. ꝛ ita dicit Paulum consuluisse Florentie ꝺz non vidisset Bal. hic. idem tenet Salice. vt refert Alex. in. l. consulta. j. eo. ꝛ Ange. in. l. j. ſ. hec stipulatio. videť idez voluisse. j. ad legem falcidiam.

[f] ☞ And. poma. ¶Oium. Not. q̄ pro principe ꝛ iudice presumitur ꝛ vide aliqua in simili p Alex. cōsi. lxiij. col. ij. volu. iiij. ꝛ cōsil. lxxxvj. in fin. volu. iiij. ꝛ aliquid ad istum tex. per barba. consi. j. colū. xj. volu. j. ꝛ vide etiam aliquid per Feli. in. c. in causis. col. ij. de re. iudic. extende istam. l. vt per Feli. c. in nostra. in. iiij. correlario de rescrip.

[g] ¶Coram iudice. Adde q̄ Paulᵍ de castro vult hic q̄ testamentuz factuz apud acta coram iudice ordinario absq; testibus valeat sicut alia acta ꝑ iudicis presentiam. l. in bona. j. de dona. Bald. aūt vult quod sit ꝑsāle in testamentis q̄ requirank ad minus tres ꝑ l. sancimᵖ. j. eo. ſ. Pau. dicit q̄ pro batur contrariuz dum tex. ibi dicit non minꝰ tribus vel inter acta ministraueriť: ꝛ ficlo quando alternati ue vult q̄ acta beant vim tot testium quot requirunť et hoc dicit placere Raph. ad de q̄ donatio facta a principe nō eget insinuatiōe: vt cōsuluit Bald. ꝑsi. cl. xvij. j. li. vbi refert bar. ita consuluisse i casu domi. de vsinis.

¶Not. quarto. vide tex. pro hoc dicto l. c. cū accessissent. de cōsti. ꝛ ibi do. Abb. q̄ reducit ad ꝛ. ꝛ vide Bal. ꝛ falic. in. l. si vt proponiť. C. de nupt. et ibi remissi late ad bal. ꝛ vide bal. i. ti. de pa. con stā. i pin. ꝛ ibi late remissi. ꝛ vide q̄ digi in. d. c. cuz accessissent. Andre barba.

¶Sine eiᵒ cōsensu. adde q̄ ꝺzium ꝺz bal. hic q̄ eade solēnitas requiritur i destructiōe q̄ i ꝺstructiōe. ar. l. si vt proponis. ff. de nupt. tū cum opi. bart. transit fulgsali. ꝛ Pau. de ca. q p B alleg. i simili q̄ voluit Joā. an. i nouella. in. c. j. ō bis q̄ fi. a ma. par. ca. q̄ si canonici iurant ferua re statuta intelligiť quonsq; durabūt ꝛ pñt statuta

[g] ¶Coram iudice. Adde q̄ Paulᵍ de castro vult hic q̄ testamentuz factum apud acta coram iudice ordinario absq; testibus valeat sicut alia acta ꝑ iudicis presentiam. l. in bona. j. de dona. Bald. aūt vult quod sit ꝑsāle in testamentis q̄ requirank ad minus tres ꝑ l. sancimᵖ. j. eo. ſ. Pau. dicit q̄ pro batur contrariuz dum tex. ibi dicit non minꝰ tribus vel inter acta ministraueriť: ꝛ ficlo quando alternati ue vult q̄ acta beant vim tot testium quot requirunť et hoc dicit placere Raph. ad de q̄ donatio facta a principe nō eget insinuatiōe: vt cōsuluit Bald. ꝑsi. cl. xvij. j. li. vbi refert bar. ita consuluisse i casu domi. de vsinis.

¶Not. quarto. vide tex. pro hoc dicto l. c. cū accessissent. de cōsti. ꝛ ibi do. Abb. q̄ reducit ad ꝛ. ꝛ vide Bal. ꝛ falic. in. l. si vt proponiť. C. de nupt. et ibi remissi late ad bal. ꝛ vide bal. i. ti. de pa. con stā. i pin. ꝛ ibi late remissi. ꝛ vide q̄ digi in. d. c. cuz accessissent. Andre barba.

[h] ¶Sine eiᵒ cōsensu. adde q̄ ꝺzium ꝺz bal. hic q̄ eade solēnitas requiritur i destructiōe q̄ i ꝺstructiōe. ar. l. si vt proponis. ff. de nupt. tū cum opi. bart. transit fulgsali. ꝛ Pau. de ca. q p B alleg. i simili q̄ voluit Joā. an. i nouella. in. c. j. ō bis q̄ fi. a ma. par. ca. q̄ si canonici iurant ferua re statuta intelligiť quonsq; durabūt ꝛ pñt statuta

[i] ¶Not. quarto. vi de tex. pro hoc dicto l. c. cū accessissent. de cōsti. ꝛ ibi do. Abb. q̄ reducit ad ꝛ. ꝛ vide Bal. ꝛ falic. in. l. si vt proponiť. C. de nupt. et ibi remissi late ad bal. ꝛ vide bal. i. ti. de pa. con stā. i pin. ꝛ ibi late remissi. ꝛ vide q̄ digi in. d. c. cuz accessissent. Andre barba.

[4] ¶Testamentū. Solennitas omissa vitiat dispositionem. ꝛ abundans cautela nō nocetᵇ. hoc dicit. ¶No. quod abundans cautela non nocet.

[c] **¶Estameta.** Insinuatioᶜ facta coram non competenti iudice vitiat insinuationem. b.d.

[1] ☞ Testamentum factum coram principe ꝑbari potest per duos testes.

Item testamentum factum coram iudice.

[2] Imperatoꝛ ꝺz oia iura in scrinio sui pectoris.

[3] Testamētū factū cū consensu principis: sine eius consensu renocatur.

Statuta spoletana confirmata per rectoꝛem ducatus possunt sine eius consensu renocari.

[4] Testamentū ꝓbatur coipso esse nullum q̄ nō detegitur aliud esse factum.

[5] Testamentum satis est quod ꝓducatur coram iudice causa insinuandi: licet iudex aliquid non dicat.

[f] **¶Onium.** [f] Testamentū factuz coram alio iudice pōt approbari cū duobᵍ testibus. b.d. Primo ponit vnū dictum: secundo illud ꝓbat per argnmētum a minori. tertio remouet vnū dubiū. quarto remouet aliud dubiū. quinto imperatoꝛ exhibet se omnibus. sexto statuit per duos testes posse ꝓbari. partes videbis legēdo literam. sed ibi sunt igitur. tertia ibi: ne quid. quarta ibi: omnibus enim. ¶No. † q̄ testamentū factum coram principe potest ꝓbari duobus testibus. ¶Secundo no. idē in testamento facto coram iudice. [g] ¶Tertio no. † q̄ imperatoꝛ habet oia iura in scrinio pectoris sui. ¶Not. quarto ᵇ † q̄ licet testamentum sit factū de cōsensu principis pōt bene renocari sine eius cōsensu quod facit ad. q. vt statuta que sunt in ducatu spoletano cōfirmata per rectoꝛem ducatus possunt sine eius[i] cōsensu renocari. de hoc digi plene in. l. oēs populi. ¶Ulti. no. † q̄ ꝑbat testamētum esse nullū eoipso quod detegitur aliud postea esse factum. in ver. sane igitur. super ver. ꝓbatur. ꝛ vide glo. ꝛ ver. detegetur. quam tene menti. ¶Op. ſ. eo. l. publicati. ꝛ. ſ. l. pḡi. So. quicquid dicat gl. hec est veritas q̄nq̄ loquitur de testaméto fiendo ꝛ istud poteſt fieri coꝛam principe ꝛ coram quolibet iudice. quandoq; loquitur de testamento iam [i] facto insinuando et ita loquitur contra. ¶Item not. † tu ꝑuisne ex hac. l. in tertia particula quod sufficit q̄ testamētum ꝓducatur coram iudice causa insinuādi. l. ꝫ inde; nihil dixerit ꝛ ita videtur mihi q̄ ꝓacticēt hic aduocati ex forma cui usdam statuti. ¶Ultimo vide glo. sup ver. complere. ꝛ tene menti tu iuuenis.

[5] **¶Olumus.** Testamentum primum per aliud minus solenne. licet in eo fuerit scriptus imperatoꝛ vel alia persona in dignitate posita. b.d.

¶Acconsultissima. Forma testamenti in scriptis tradit hac lege. b.d. vsq; ad. ſ. ex impfecto. et aliter congrue [k] summari non potest. ¶Op. quod nonᵏ requirat renocare: nec sunt pinri: cū de natura ipoz sit q̄s renocari possint sicut testaméta. Adde q̄ ꝑ hoc etiā facit q̄ ipse bal. cōsuluit cōsi. c. iij. lib. q̄ si sit data certa forma in testādo q̄ illa nō requiritur in cancellando.

[k] ☞ Andre. Pomate. ¶Opponi. q̄ nō. vide no. p roma. in repetitione

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

auť.similiter.in.gl.speciali.pie cause inter vltimas volūtates ꝛ ad.l.falen.Bar.in.l.sciendum.in.ij.questione.ff.de verbo.obli.

a ¶Rogati. Adde qō in dubio omnes tenent cōmuniter quod non presumant rogati.ꝛ per hoc Bar.in.l.diuus.ff.de testa.mili.dicit ꝙ testis deponēs qō fuit presens qñ talis fecit testamētū.ꝛ non dicat qō fuit rogatus nō ꝓbat qz potuit esse fortuitus.de quo plene per Alexā.cōsilio b cxxxiij.iij°.volu.et Bal.cōsi.cliij.iij°.volu.ꝛ Pau.ō ca. consi.cciij°.

↣Andre. Poma.

b ¶Septē testes. Adde idez esse ad ꝓbandum con- 2 iecturam volūtatis gl.notabilis i 3 l.ꝑponebat. vbi multa per Alexā. c ff.de lega.ij.

↣Andre. Poma.

c ¶Ex imperfecto. Adde videndum Alexan. consilio cxxvj.als.xxj.vt i ij°.col.ad fi.vol.ij.ꝛ consi.clxvj.eodē volu.ꝛ cōsilio.cv. in.ij.col.volu.iiij°. ꝛ in.iiij.col.in ꝑn. ꝛ Panor.consilio gi.col.iij°.in.ij.dubio volu.j.ꝛ Felin.c.i ꝑsentia.col. ij.de ꝓbatatio.et Barba.consi.xix. col.vj.ꝛ seq.vol.j. ꝛ ꝛsilio.cxxij.col. 2 ij.ꝛ seq.volu.eo.et Roma.ꝛsi.clxxix. col.v.et sequen.et Alexā.in.l.eg facto.ꝑ.si qs rogatus.col.xvij°.ff.ad treb.ꝛ circa boc quero an legata alijs relicta in testō qō est validū inter liberos sint valida iste teg.facit ꝙ nō. in contrariū tñ facit quod consuluit Alexā.consilio suo.gij.col.ij.vol.j. ꝛ vide ad istum teg.etiā Ang.in.l.milites.ꝑ.de testa.mili.ꝛ Alexā.consi. xc.col.ij.volu.ij.ꝛ pulchre ꝛ late Alexan.etiam.xcvj.volu.ij.ꝛ Pau.de cast.consi.clxlvj.vbi tangit boc de legatis factis alijs in testamento: qō valet iure specialitatis inter liberos an valeant ꝛ an ex tali testamento detur bono.pos.ſm tab.vide Alexan.in.j.circa finem ꝛ in.ij.colū.ꝛ in.j. col.ꝑ.de bono.posſef.ſm tabu.vbi videtur inclinare ꝙ sic ꝛ ibi eā tenet Corne.alleg.ꝑ.sunt autem.institu.de bo.posſef.vbi generaliter videtur dari ſm tabu.omnibus iure scriptis ergo ꝛc.ꝛ mouetur alijs fundamētis vt ibi per eum.vide etiā que scripſi ad Bar.in.l.fideicōmissa.ꝑ.quoties.in fine.ff.de lega.iij°.Secundo aduerte text.in.l.j.iuncta gl.ff.de bo. posſef.ex testa.mili.vbi ex testamento licet imperfecto datur ſm tabu. ergo idē in casu nostro sed hic argumenta cessant quoties filij nō essent scripti sed nuncupati quia est approbatum a iure ciuili certe ꝛ superueniretur casus debet extendi ad casum nostrū ex quo etiam forma huiusmodi testamenti ꝛ similium est approbata a iure ciuili ꝛ tantū hic operatur numerus testium requisitus quantū ibi septem ergo ꝛc.ꝛ ꝓo boc videtur facere glo.in.l.sed cum patrono.ꝑ.fina.in fine glo.ff.de bonorū posſef.an autem iste teg.baberet locum in filio legitimato vide Bal.in c.de causis.colū.penulti.in fine.de offi.delega.ꝛ vide Jaſo.in dicta.l.ij. col.j.ꝛ an habeat locum in filijs naturalibus tam in testamento patris ꝙ matris vide Alre.in.ꝑ.nunc furiosus.col.ij.ꝛ seq.insti.eodem.ꝛ in.l.q testamento.ff.eodē.ꝛ an iste teg.habeat locum quando precessisset aliud testamētum magime a ceco factum cū clausula derogatoria vide Sozi. consilio.clxiij.colum.iij°.

d ¶Ratione voluntatis. Adde quod facit ad.q.quod si testator scripsit in schedula totā voluntatem suam in qua filios instituit forte in disparibus partibus. Item extraneis fecit legata deinde in capsa reposuit ipsa non lecta quod valet.ꝙ est perfecta ratione voluntatis licet non solēnitatis.ita tenēt Guil.de cu.Bal.Sali.Bar.in.l.is cui.ff.e.ꝛ Bar.i.l. fideicō.ff.de lega.iij°.ꝛ est teg.quando est scripta manu testatoris in aut. qō fine.j.eodē.ꝛ ibi Baldus ꝛ Pau.de cast.quando autem esset scripta alia manu quā testatoris Bal.ꝛ Pau.vbi.ſ.tenent Jzium dicit Alexā. posse saluari Barto.qñ per duos testes posset ꝓbari ꝙ esset scriptura testatoris iunctis his que proxime ipse est dicturus.tu vide Bal.in terminis consi.cccxcvj.iiij°.volu.sequen.Bart. idem voluit Abb.consi. clxviij.ij.lib.dūmodo cōtineat diem ꝛ nomen principis.ita dicit tenere Bal.in.d.aut.quod fine.ꝛ vide quod Bal.consi.lxx.iiij°.lib.consuluit ꝙ si testator asserat inter liberos: se certo modo testatum quod illa verba ꝓbant testamentum an autem bec lex habeat locum in liberis naturalibus. Spec. tenuit ꝙ sic.in tit. de instru.edit.ꝑ. compēdiose.ver. quid si pater.arg. l.naturalibus.de confirma.tu.idez tenet Pau.de ca. bic:quia satis rationabilis opiō.ꝛ idem Pau.in.l.fi. ꝛ fami.bercisc un. Ro.consi.clxxix. Ang.dicit ꝙ oēs docto. Bono.no. consuluerunt contrarium. Bal.tenet quod in patre nō habeat locum dispositio legis:in matre sic nisi sit illustris. idem tenet Alexā. tamēvt refert Roma.in dicto consi. clxxix. Bal.in.l.si qua illustris.ſ.ad orā.ꝛ in.l.huma natis.de natur. libe.et in.l.ſ.ſ.de cōfirma.tu.tenet quod etiā habeat locū in liberis naturalibus simpliciter:an autem filius in minus soleni voluntate possit parentes instituere. Spec.ꝙ nō. ee.ꝑ.ver.quid si filius.ꝙ testamentū imperfectum ratione volūtatis nō valeat inter liberos.cōsuluit Abb.consi.cv.ij.lib.vide tamen inꝑtū dictum fuit.ꝑ.qō hic.ꝑ.habeat locum in liberis naturalibus.qō voluit Spe.in ti.de ſta.mo.ver.liꝯ.an antē valeat pupillaris substitutio in testamento imperfecto.vide Pau.de ca.consi.cclxij.ꝛ ibi transit cū Bart. in.l.ij.ff.de vul.ꝛ pup.an autē nutu testari possit pater iter filios.Ang. tenuit ꝙ nō si valet loqui.consi.cclvij°.an autem testamentum ꝓimum solene in quo testator filiā vnam vniuersalē heredē instituit ꝛ alteri fecit legatū ꝛ in eo apposuit clausulā ꝙ si scōm faceret voluit nullius esse momenti:ꝛ scōo facit testamentū in quo filias predictas equaliter instituit ꝛ probat per quinq testes ꝙ ꝓimū reuocauit fit ꝓimū reuocatū. Ro.consuluit ꝙ sic.cōsi.cccl.xxxvj.vbi de hac materia.ꝛ per Bal.consi. cclxv.ꝛ.cccxxxij.ij.lib.ꝛ consi.xxij.ꝛ ꝛsi.cxlij.iij°.volu.ꝛ cōsi.lxx.ꝛ.cxcviij. iiij°.volu.per Oldra.cōsi.cxix.per Alexā.cōsi.clxvj.ij.volu.ꝛ consi.cxxv.ij.volu.ꝛ consi.lxxvj.iiij°.volu.per Pau.de ca.consi. clxxxix.ꝛ.cccliij.Adde etiā ſm Pau.de ca.ꝛsi.cciij°.ꝙ si testator: infirmitate grauatus vocatis testibus ꝛ notario faciat scribere suā voluntatē ꝛ de parte in partē notarius sibi legat audientib⁹ testibus vſq; ad here dis institutionē inclusiue:ꝛ sic ponat annum mensem diem ꝛ actum ꝛc.ꝛ cū vellet relegere testator: expirauit:ꝛ dicta scriptura non reperiatur in protocollis notarij qō per testes ꝓbari poterit.

↣Andre. Poma.

e ¶Habet se ad.ꝑ.in teg.ibi ꝛ tēpus ꝛ liberorū ad huiusmodi aut.declarationem vide Alexā.in consi.lxxiiij.als.lxxvj.incipien.ponderatis.in.iij°.volu.vbi allegat teg.in.ꝑ.tantum.in aut.quib⁹ modis natu.effi.legi.sed certe hic allegatur aliter intelligit text.qui de solo tempore facit mentionem ad istam aut.vide Alexan.consi.cxxiij. col.iij°.in primo volu.

↣Andre. Poma.

f ¶Et incognite.istud fallit in instrumēto seu testamento militis:quia licet sit scriptum per zipheras incōsuetas tamē valet.ꝛ tenet dummodo intelligantur.ita Ang.in.l.titius.vbi est teg.ff.de testa.mili.glo.in.l.sed ꝓ patrono.ꝑ.fi.de bonoꝝ posſef.item in instrumento ad pias causas.ita Roma.in repetitione aut.similiter.cxvij.speciali pie cause.j.ad.l.falci.adde Alexā.in consi.clij.col.ij.in fi.in.ij°.volu. ꝛ Barba.in.c.cum accessissent.col.iiij°.de cōsti.ꝛ Fico.c.cum in.in.ij.col. in primo notabili.eodem titu.

per istas

↣Andre. Poma. a

ba.in consi.ij.col.ij.in.j.volu.item vide Alexā.in consi.clxvj.col.ij.ꝛ iij. iiij°.volu.ij.Alexā.col.ij.volu.ij.

↣Andre. Poma. b

testiū.Roma.i repetitione aut.simiter in.ij.ſpeciali pie cause in vltimis volūtatibus.C.ad.l.falci. Barba.ꝑ.cxxxij. col.vj.in.j.volu.

c ¶Si qs aūt ad intellectū bui⁹.ꝑ.vi de Alexā.consilio clxvj.in.ij.vol.roma.cōsi.cccvj.

d ¶Judice. Ꝺ li mita vt hic per Alexan.

e ¶Ultimo. Adde qō idēt⁹ Pau.de ca.hic Fulgo.etiā dicit ꝙ ℈ Bar.nō auderet iudicare quia opinio.bar. fanet volūtati testatoris. idem tenet Rapha.cu. in l.j.ꝛ.ij.de inin.testa.et Fran.tiraq. hic Bald.ꝛ Sali. in.l.filij.ꝑ.fa.ber. tenent cōtrarium ℈ latius hoc vide ꝙ Alexan.

↣Andre. Poma. c

f ¶Ego digi contrariū.hoc sequit Alexā.cōsi.clxvj. col.ij.volu.ij.ꝛ sequen.ꝛ ibi etiam declarat istū text.

↣Andre. Poma.

g ¶Sancim⁹. adō Alexā.consi.ciiij°. i.ij.vol. Barba.ꝛ de materia huius l.vide Alexā.cōsi. cxxxj°.in.ij.dubio volu.iij°.ꝛ cōsi.cv. in.ij.col.volu.iij°. Panor.cōsi.gi.in j.dubio colū.iij.ꝛ iiij°.volu.j.ꝛ Bar. consi.cxxxvj°.

h ¶Subsequatur. testamētum ergo ꝓimus ℈ scōm nisi in ꝑmo fit clausula derogatoria secūdi vt habeꝫ plene in.l. si quis.in ꝓin.testamenti.de legatis.ij.qz de illa clausula ē facienda mētio ſpālis qō Bal. quē ceteri sequūt intelligit verum nisi ex aliquibus cōiecturis potest apparere qō voluit illud tollere sc℈ si interuenit iusta causa puta odium vel inimicitia inter ipm ꝛ institutum. Jtē si iuranit scōm testm valere item si ipm fecit apud acta.itē si lapsum est decēnium ꝛ qualitercūq; aliter posset cōstare ꝛ ista dicit Pau.notāda qz alibi non reperiunt.adde tu ad hoc q ipse Bald. cōsulit cōsi.clxxviij.iiij°.vol.vbi testator: dixit in primo velle illud prelere oibus nisi in secundo esset scriptus psalmus miserere sua manu et deinde fecit aliud ꝛ dixit illud velle ꝓualere cuicūq; alio testō a quouis notario facto qō per ista verba primū est sublatū qz non figura verborum sed sensus intellectualis testatoris est attendendus.

¶Hoc inter liberos. de intellectu huius aut. Barba.in consi.ij.col.ij.in.j.volu.item vide Alexā.in consi.clxvj.col.ij.ꝛ iij. iiij°.volu.ij.Alexā.col.ij.volu.ij.

¶Fieri coꝛā septē testibus. an in hoc reqrāt rogatio per istas instrm non probaret: vt.d.l.cū patrono. ꝑ.fi.ff.de bo.posſef.Exemplum videmus in notarijs qui faciunt vnū signum qō importat nomen suum.ꝛ hoc facit̄ in vna litera alijs intermissis aliud exemplū in duab⁹ literis.ff.de signatur digestum. Si vero est signū cōsuetum. vt ꝓ centū ponatur vnū.c.ꝛ similia dico tunc ꝙ tale instrumentuꝫ ꝓbaret: vt.d.l.quoties.ꝑ.ij.de bere.insti. Fallit in casu istius aut. Jtē fallit in libris iuris ciuilis qui debent scribi per congeriem literarū non per signa.licet bodie nō seruet: vt in dicta cōstitutione.ꝑ.de emen.iusti.co.ꝛc.

a ¶Hoc inter liberos. Jsta aut. inducitur per gl.in argu.ad re scripta qō nō valent nisi in eis expresse dicat tali lege non obstante.qō no.in.l.ſi.ꝑ.si contra ius vel vti.pub.ꝛ ibi plene per docto.

¶Per nuncupationem. Habuistis.ꝑ.de testamēto in scriptis nunc prosequir de testamēto nuncupatiuo. Testm nuncupatiuum debet fieri coram septē testibus⁹ voluntatem testatoris audientibus.b.d.

b ¶Testes deponētes de reuocatione testamēti debent coꝛā testatoris iudice deponere.

Testamentū scōm imperfectum ratione preteritionis quando tollat primū.remissiue.

Substitutio pupillares directa facta in testamēto de extraneis qō reuocat̄ in codicillis.qñ sunt substituti venientes ab intestato.

¶Si quis aūt. c stamentū perfectuꝫ nō tollit̄ per suoseqūs imperfectū nisi in eo fuerint scripti venientes ab intestato.ꝛ quinq testes affuerint.b.d. ¶Oppo.ꝙ idē de iure antiquo vt ff.de inin.rup.ꝛ irri.test. Sol.illud fuit ibi additū a cōpositoribus noui iuris. ¶Secūdo opp.de.l. eius militis.ꝑ.fi.de testa.mili. Sol.fateor qō sicut est hic qō testamentum perfectū tollit̄ per imperfectū. ita sunt etiā quidā casus olim ꝛ etiaꝫ hodie: vt.l.sancimus.ꝑ.e.qō dic vt in gl. ¶Jtē opp.de.l. hereditatis.ꝑ.de bis qui.vt indig. Sol.ibi primū testm nō tollitur licet heredes reputenť indigni. ¶Item opp.de.l.cum quidam.de bis qui.vt indig. Sol.dic vt ibi. ¶Jtē oppo.de.l.pe.ff.de condi.insti. Sol.dic ꝙ ibi testator cogitauit in ean. ¶Quero dicitur hic qō quinq testium depositiones ꝛc. Quero nūquid sufficiat qō dicti testes deponant coram notario. ℈ Elo.dicit qō non sed est necesse qō exāminēť coꝛā iudice. d dicit esse teg. testibus non testimonijs esse credendum: vt.l.ij. ꝑ.diuus.ff.de testi. vide gl.tuam no.ꝛ claram quā no. perpetuo ꝛ tene menti. ¶Circa istuꝫ ꝑ.quero duo. Primo hic loquitur quando testamentū est imperfectum ratione solēnitatis ℈ quid si est imperfectū ratione preteritionis. Elo. videtur velle quod tunc primum nō tollat̄ per secūdum: vt.l.si filius in potestate.de libe.ꝛ posthu. Jn contrariū facit text.in.l.si duob⁹.ꝑ.si ꝓius.ff.de cōtratabu. dic vt ibi. ¶Ultimo e scias quod per banc legem defendi semel vnā hereditatem hoc modo. ℈ testator filium instituit in testamento ꝛ ei quosdam ex

↣Andre. Poma. i

¶Cum antiquitas nec etiam verba iniuriosa inserta in testamento non vitiarent: ita ampliat Alexan.in.l.iij.in ꝓin.ff.de liberis ꝛ posthumis.

k ¶Jn.l.iubemus.in ꝓin.vide do.Pe.in.c.ij.de consti.ad quid allegauit istam.l.ꝛ vide que dixi.ꝛ ꝓo glo.ista vide Ludo.ro.in cōsi.cccij. consului apud Delphinatum. And. barba.

↣Andre. Poma.

¶Perpetuo tene menti. vide ro ma.consi.cccvj.

¶Articulate.ad de qō Ange.dicit mō hoc etiam verum iter liberos: qz ℈ fit remissa solēnitas testiū: vt in.ꝑ. ex impfecto.nō tñ est remissa solēnitas volūtatis testatoris qz ℈ exꝑmi per scripturaꝫ vel per loqlaꝫ clara m all.l.in fraudē.ꝑ.j.cuꝫ ibi no. ff.de test.mili.i relictis aūt ad pias causas dicit dñs alex.ꝙ magis cōmunis est opi.qō nō ℈ locū bec leg per glo.in.c.cum tibi.per illū text. ſm vnū intellectū extra de test. quā cōiter sequuntur doc.ꝛ Bal.in.l.ij. ꝑ.de sac.san.eccle. et Jmo.i.l.captatoꝛias.ꝑ.de testa. milita.tñ dicit ꝙ Bal.ꝛ Ang.bic ꝛ Pau. de ca.in.l.i epla.ꝑ.ō fideicō. tenēt Jziū in alijs stat firma conclusio glo.quod sufficiat testatoꝛez respōdere ad interrogationeꝫ notarij si articulate loqui potest qō etiā sequit Bal.Ang. Sali.bic ꝛ Frā.tigri.ꝛ Jo.an.in ti. de test.ꝑ.j.ver.qd fi is.Jmo.ꝛ Ant. de but.in.o.cuꝫ tibi. Ro.in.l.j.ꝑ. si qs.de ver.ob.et in ꝛsi.cccvj.vbi dicit ꝙ singulariter bec sunt limitāda ſm Joā.an.in loco ꝑalle.nisi aliqs de testatoris volūtate ſformatus vt prudenter meditās quid illic agēdum esset fecerit scribi testm vt ipse voluerit quo scripto notarius legit instōnē heredis ꝛ testatoꝛ rūdit ꝙ sic:tunc enim talis institutio est inualida:qz iste modus testandi nō est inuētus a iure:ꝛ sic fuit statio improbatus illū est innenire.de trāsla.prela.c.ij.in ver.ꝛ qō non est.boc idem tenuit Pau.de cast.consi.cccl.xvj.ꝛ Bal.cōsi.g.iij.li.ꝛ ℈ opi.Alexan.qō testm rōne volūtatis imperfecte nō valeat inter liberos nec ad pias causas. tenet Abb.cōsi.cv.incip.casus talis ꝓponit.vbi alleg.ꝑ.de ancha. in.c.ij.de test.dicere ꝙ si testator incepit pauperes instituere ꝛ supuenit frenesis:ita ꝙ testamentū non potuit perficere qō nullius momenti est testamentum est in secunda parte consiliorum.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

mus in hac lege. ¶Dicitur hic quod in ea parte in qua fuit solēnitas obseruata valet testamentū als fuit cōtra.ff.e.l.si is qui destinauerat.Glo.se inuoluit.¶Veritas est ista.quandoq; testamētum in aliqua parte deficit ratione voluntatis imperfecte.vcputa testator voluit nominare tres heredes:incepit.ꝛ nominauit vnū:postea aliuꝫ anteq̄ nominauit tertiū expirauit.tūc testamētū nō valet in aliquo:vt.ff.tit.j.l.furiosum.quandoq; voluntas perfecta fuit qz testator fecit quicquid voluit:tū in certa parte fuit omissa solennitas tunc testamentum valet in ista parte in qua fuit seruata solennitas:vt hic. ¶Item oppo.ꝛ videtur qō vltima voluntas possit fieri nutu:vt.ff.de leg.iij.l.nutu.Solu.hic in insti.ibi in legatis. ¶Querit glo.¶quid si notarius exprimat nomina heredū ꝛ testator respondeat ꝛ dicat se velle esse heredes an valeat.Glo.videtur dicere q̄ sic.vide glo.Docto.dicunt quod ista glo.dicit verum in testatore qui articulate pōt loqui als nō vt hac.l.¶Ultimo quod hic dicitur in hac subscriptione corrigitur per banc aut.

a ¶Ultimo.Adde post Pau.de ca. Bal.ꝛ alex.plene Oldra. qui voto 2 tuo satisfaciet circa hoc cōsi.clxiiij. incip.circa materiaꝫ ꝑpositę questionis et aliquid per Bal.cōsilio.c. iiij.volu.

b ¶In.l.ꝛ ab anti quis. Vide ꝓ.l. Bar.i ꝛsi.cccliiij. 1 inci.ꝑm consuetudinem venetiarū. Vnd.barba.

c ¶In comitatu. Adde ꝑm Alegā. Bald. et Sali.sequunt Lyn.qz rō finalis hui⁹.l. videt fundata iopia 2 testiū.ꝛ per tex.in ỹ.ad dei humanitatē:quasi tex.videat habuisse respectū ad ius diuinuꝫ:Sz rndet qō vez est quo ad rusticos nō quo ad alios et speciale ē in eis ergo in Ɜriū est ius cōmune.l.j.ff.ff.ad municipalē.ꝛ per hoc dicit a Paul. de castro 3 nō posse ꝓcedere quod in ea ꝺatę.dicebat qō testamentū factū in carcerib⁹ tyranni quinq; testib⁹ valebat.ꝛ Bal.similiter quod factuꝫ tpe pestis valebat eo numero testiū q̄ Ang.non tenet in.d.ꝧ.codicilli.p illuꝫ tex.ꝛ dicit et Angę.in aut.de non ali.ꝧ.qō aūt. 1 peregrini euntes Romam ꝓ indul 2 gētijs si infirmantur in aliquo bo. 3 spitio vel aliquo castro ꝛ ibi faciāt testamēta cū duo 4 minori numero septē testiū an valeat:remissiue.

5 Lex generalis q̄ tollat cōsuetudines spāles.

b ¶Tabantiquis. ᵇ Permi sum est rusticis facere testm cozam quinq; testibus si pluriū copiam habere nō possunt.h.d.hec bona lex. ¶Quero vtrū ista lex habeat locū in 1 testō in scriptis ꝛ nūcupatiuo.Gl.dicit q̄ sic.ꝛ ita obseruaē cōiter:licet gl.aliud videt sentire in.l.q 2 testō.ꝧ.fi. ¶Circa banc.l.¶quero si quidā ciuis fecit testm in comitatu vtrū possit testari cozā quinq; testibus.d.Ly.hic videt dicere q̄ sic.Jac.de are. disputauit quādam gōnem in qua determinauit Ɜnium:qz tex.est in.l.cōficiunt.ꝧ.j.de iure codicil. hoc etiā ꝓbatur ex isto tex.si bene aduertatur hic nō cōcedit priuilegium loco sed personis in loco 3 c hoc est rusticis in comitatu.¶si enim nō essent rustici nō haberent priuilegiū.¶Itē si essent rustici ꝛ nō starēt in comitatu nō valeret testm.ꝛ vide tex. ꝛ istū tex.pondero multum in.l.cūctos populos. 3 Et ideo si statutum ¶diceret hic q̄ glibet Perusinus posset facere testm cozā quinq; testibus:si faceret hic forēsis testm taliter nō valeret:statutū cū non cōprehēdit:secus si diceret q̄ glibet posset hic facere testm cozā quinq; testib⁹.de quo dic vt 4 d.l.cūctos populos. ¶Itē hec lex facit ꝓ¶statutis q̄ testm cozā quinq; testib⁹ vel pauciorib⁹ nō valeat. Nam hic erat cōsuetudo vt nō valeret nisi ꝓbetur per hāc legē vt hic vides in text.nō potest ergo induci per cōsuetudinē vel legē q̄ liceat testari cozā pauciori numero testiuꝫ q̄ septē. Jaco.de are.disputauit Ɜnium ꝛ determinauit in l.cūctos populos.ꝛ ad hāc.l.respōdeo.dic vt ibi. 5 ¶Item facit hec lex¶q̄ hec lex generalis tollat consuetudines speciales locorum.nā leges precedentes que dicebāt testamēta fieri cozam septem testibus tollebant cōsuetudines rusticoꝝ nisi per banc.l.essent restituti.Ad idez.l.iij.ꝧ.diuus.ff.de sepul.viola.ꝛ dic vt ibi.ꝛ de hoc plene in.c.j.de cōstitutio.lib.vj.

¶De heredibus instituendis:ꝛ que persone heredes instituī non possunt ꝛc. Rubrica.

1 ☞Si deportatus est istitutus heres:hereditas an veniat ad fiscum an vero ad venientes ab intestato:vbi quod ad venientes ab intestato.
2 Deportatus habetur pro mortuo.
3 Bannitus nostri temporis quando possit heres institui.

¶Qui deportātur.

Deportati nō possunt ex testō hereditatē capere.h.d.Nota qō digi in summario. ¶Opp.q̄ peregrini ꝛ ignoti possunt institui:vt.j.c.l.extraneum.Huius timore dicit gl.qō potest itel ligi duobus modis.vno modo qō faciat similitudinē quādam per Ɜnium.q.d. deportati nō possunt institui tanq̄ peregrini:qz istituī possunt:ꝛ sic dicit qō deportati nō cqparanē peregrinis.vel aliter qō faciat similitudinē directo:ꝛ tūc est addēdū tanq̄ peregrini scz mala peregrinatione. ¶Opp. de.l.si cogni.de re.dub.Glo.soluit optime.ibi loquit de cognitione ciuili q̄ sublata fuit per emāci pationem:ꝛ sic per minimā capitis diminutionē hic loquit qñ interuenit media capitis diminutio scz deportatio. ¶Tertio op.¶ꝛ videt q̄ bere 1 ditas nō veniat ad venientes ab ītestato:sz veniat ad fiscū:qz oīa que auferunt ab idigno applicant fisco:vt.l.hereditas.j.de his qui.vt indig.glo.videt fateri Ɜnium.ꝛ vide glo.vlti.in fi.oēs doc.cōiter reprobāt hāc glo.per.l.si in metallū.ff.de his qui ꝑ nō scrip.de iur.fis.l.in metallū.sed gl.vī dicere aliud in cōdēnato in metallū qui pdit libertatē ꝛ ciuitatē.aliud in deportato qui pdit ciuitatez tm. Certe oñi ista rnsio non est bona.nam hereditas de iure ciuili est:vt.l.obuenire.de ỹbo.sig.sed deportatus perdit ciuitatē ꝛ ea q̄ sunt iuris ciuilis: ergo hereditatē non capit.ꝛ istam rōnem tangit glo.ꝑm

glo.ꝑm quam vide.Et hoc sic infertur. Si heres est incapaz:ergo non pōt ab eo auferri tanq̄ ab indigno.qz auferri dicitur ab eo qui capit lz nō habeat q̄tum ad effectuꝫ.vt.l.ex facto.ꝧ.fi.de vul.ꝛ pup.ꝛ.l.aliud est capere.ff.de verbo.sig.ergo eadē ratio est in deportato que est in dānato in metallum. ¶Preterea ¶deportatus habeē pro mortuo:vt.l.j.ꝧ.pe. comm ff.de contrab.ꝛ.l.si necesse.ꝧ.deportatus.de bo.libe.sed fi mortuus est in institutus hereditas esset ꝑ nō scripta:vt.l.j.ꝧ.j.de cadu.tol.ergo eodē modo hic.ꝛ hoc videtur tenere gl.insti.de leg.ꝧ.legati.vbi ponit deportatum inter nō capaces. ¶Cōtra predicta facit fortiter.ff.de leg.iij.l.si deportati seruo.in ꝓin.vbi acquirit fisco qō seruo deportati relinquit. Sol.aliud cuz relinquitur seruo deportati aliud cū relinquit seruo deportato.Et si tu dicas.capacitas seruī inspicit ex psona dñi:vt.l.si debitor.ꝧ.si debiti seruo.ff.de lega.ij.Si ergo deportatus nō est capaz:ergo ꝛ seruus eius.ꝛ sic nō acquiritur fisco.Sol.dico q̄ illa regula nō habet locum in seruo eius qui est penitus incapaz.vt.d.l.si deportatus.ª sed habeat locū in seruo eius qui in quibusdā est capaz.ꝛ in quibusdā nō.ª vt.l.cōtraria. ¶Ultimo solet¶ queri qd in exbānito⁵ vtrū possit heres institui.gl.insti.qui.mo.ius patrie potesta.sol.ꝧ.relegati dicit q̄ quādo bona auferunt exbānitis equiparanē deportatis ideo tanq̄ deportati institui nō possunt.Quidam doc.ꝛ aduocatus Bononien.qui vocatus fuit do.Fede.de scalis disputauit contrarium.ꝛ do.Ly.bic aliqnaliter tangit.tū modicum vterq; dixit.Ego disputaui quādam gōnem q̄ incipit.Statuto Lucane ciuitatis in qua tractaui materiā exbannitoꝝ.Et breuiter determino ibi qō exbāniti qui possunt impune offendi dicuntur hostes ciuitatis:vt.l.amissione.ꝧ.qui deficiūt.de capi.diminu.ꝛ perdūt ea que sunt ciuitatis sue.Sicut enim deportati perdunt ea q̄ sunt ciuitatis Romane.Itē hostes ciuitatis Romane perdunt iura omnia Romanoꝝ.ita hostis ciuitatis particularis perdit ea q̄ sunt illius ciuitatis ꝛ ea que sunt iuris cōmunis retinet.ita videt velle Jaco.de are.in.l. ex facto.ꝧ.ex facto.ad trebel.Ex hoc cōcludo quod si testm fieret ꝑm formam statuti ciuitatis vel ex speciali ꝓuilegio ciuitatis:vt.ff.ti.j.l.si non speciali.qō exbannitus talis ex tali testamento capere non posset quia perdit ea que sunt illius ciuitatis. Jdē dico de hereditatibus que deferuntur ab intestato ex forma statuti illius ciuitatis:sed si testamentū est validum de iure cōmuni:vel hereditas deferatur ab intestato de iure communi cum ipse retineat ea que sunt iuris communis posset capere 2 forsan tamen posset cōmune sibi auferre tanq̄ ab indigno.sed curē capere posset cum sibi remaneant ea que sunt iuris cōmunis.Modo hic non habentur alia.

1 ☞Formam instituendi spurium efficaciter hic vide.

e ¶Utertuus. Appellatio resdniᵉ potest ad totum rescauit de nato ex nefario coitu. ¶No.tex bac.l.formam testan 1 di quando quis vellet instituere spuriumᶠ suum ꝛ esse certus quod non deueniat ad fiscum quod sibi substituat aliquē ꝓ ea parte quā capere non posset ꝛ hoc feci iam fieri in quodam qui habebat spurium sūꝫ legitimatum per quendam comitem qui dicebat se habere priuilegium. tamen quia legitimatio posset reuocari in dubio consului qō eum instituēret ꝛ substitueret ꝑm formam buius legis.

1 ☞Effectus substitutionis vulgaris ꝓprie sigit ad duos casus.scilicet si heres non erit vel esse non potuerit.
2 Verba substōnis pupillaris si heres nō erit quomodo intelligant.
3 Filio repudiante hereditatē pater adit ꝛ ꝓfertur substituto.
4 Heres cui fuit transmissum ius deliberandi per institutum qui nō adiit ꝓfertur substituto.
5 Hereditas delata seruo nō querit dño nisi per seruum adeatur.
6 Hereditas delata monacho querit monasterio sine facto monachi. Potestas abbatis in monachum equiparatur patrie potestati.
7 Casus in quo admittit cōcursus instituti ꝛ substituti.
8 Substitutus repellitur etiam qñ seruus coacte adiuit.
9 Si liber est institutus tanq̄ seruus sibi acquiritur hereditas.
10 Si filiusfa.est institutus credens eū liberū vel monachus credens eum nō monachum cui acquiratur hereditas.remissiue.

Cum proponas. Ista est fortis lex. Breuiter dicit.Si testator instituit seruum cōmunem credens eum liberum ꝛ ei vulgariter substituit:ex testatoris volūtate dominus admittitur vel totaliter repellitur.h.d. ¶Nota ex hac leges¶ quod effectus substitutionis vulgaris ꝓprie gitur in duos casus scilicet si heres non erit vel heres esse nō potuerit.vide tex.Et ex hoc quod dicit nō potuerit apparet quod quocunq; modo veniat illa impotentia locus est substituto siue nō possit per incapacitatem heredis:vt.ff.l.ꝓgima.siue per errorem defuncti vt hic siue quocunq; modo substitutus admittitur. ¶Item 2 nota quod ¶verba substitutionis vulgaris si heres non erit ꝓlata a testatore non errante intelligunturꝫ si heres nō erit vel alium heredem non fecerit:vt hic.ꝛ.l.si pater.ff.eodem.ꝛ institu.de vulga.substitutio.in fine. ¶Ex hoc ego infero ad questiones multas quotidianas in materia.de vulga.substitutio. ¶Prima¶ cum de iure bodierno filio repudiā 3 b teᵇ potest pater adire.vt.l.cum nō solum.ꝧ.j.j.de bono.que libe.vtrum preferatur pater vel substitutus.si filius habuit substitutum.Gl.tangit

ibi.Ego dico patrem ꝓferendum per regulam a ꝓdictam quia licet filius nō sit heres facit tamē alium heredem:ergo cessat substitutio vulgaris.
4 Eadem ¶ratione dico q̄ licet institutus nō adiret decesserit si tamen trāsmisisset ius deliberandi ad heredez suū qō heres adiens ex virtute illius iure deliberandi ꝓfertur substituto. Licet enim b heres institutus non fuerit:tamen facit heredem alium ministerio suo trāsmittēdo ius deliberandi:ergo cessat substitutio vulgaris. ¶No.tertio i ¶si bereditas est delata seruo non potest queri 5 dño nisi per seruum adeak.vide tex.ibi:potuit autem ꝛc.vide gl.super boc verbo. ¶Quid in monacho ¶ cui deferꝛ hereditas an possit q̄ri monasterio sine facto monachi. Jsta questio pendet ex 6 hoc vtrum potestatē abbatis in monachum equi parem⁹ potestati dominice:vel potestati patrie. c Nam pater potest adire filio nolente:vt.d.l.cū nō solum.ꝧ.j.sed nō dominus nolente seruo:vt bic. Quid dicemus.dic in.l.j.de vulga.ꝛ pup.substi. vbi tractaui materiam vulgaris substitutionis. Et finaliter q̄tum est in ꝓposito.dico qō equiparatur patrie potestati non dominice. Jn hereditatibus enim monachus non habetur vt seruus sed vt liber homo.qō apparet:qz capit vt suus et vt agnatus et ꝓpinquus:vt.l.deo nobis.ē.de epis.ꝛ cler..que iura legitime nō cadunt in seruo. Cetera dic plenius vt dixi in.l.j.de vulga.ꝛ pup. ¶Hoc exꝑdito venio ad apparatum nostrum. ¶Oppo.et videtur ꝙ testm istud non valeat:vt l.necꝧ.si seruum.de mili.testa.Solu.ibi erat ser uus ꝓprius:bic cōmunis. Vel aliter:nec bic nec ibi valet testamentū quo ad institutionem seruī. ¶Oppo.secundo insti.eodem.in ꝓinc.ꝛ.j.titu.ij. l.penul.Sol.ibi testator sciebat ipsum esse seruū vnde instituendo eum videtur sibi relinquere libertatem:bic vero errabat. ¶Ulterius oppo.de l.seruus alienus.ꝛ.l.si alienum seruum.ff.eodem. d Sol.distingue plene vt no.ea.l.ꝛ.l.sed ꝛ si in condītione.ꝧ.si seruum. ¶Ulterius oppo.¶ insti.de vulga.substi.ꝧ.fi.Solu.gl.optime bic imperator ponit duos casus certos quando de voluntate cō e stat. Jn dubio loquitur lex cōtraria:quia hereditas diuiditur inter dominū ꝛ substitutū:ꝛ sic erit f casus mirabilis in quo admittetur cōcursus istituti ꝛ substituti:vt ibi.ꝛ.l.si pater.cū.l.seq.ff.eodē. ¶Ulterius oppo.de.l.si.in ꝓin.de vulga.ꝛ pup. Sol.ibi instituit seruum cōmunem duorum scie 8 ter. ¶Querit glo.¶quid si seruus coactus adiuit an substitutus repellat.ꝛ determinat q̄ sic.ꝛ bene: 9 vt.l.j.ꝧ.i.ff.fi quis omiſ.cau.testa. ¶Querit gl.g insti.de vulga.ꝛ pupil.substi.in fi.quid ecōuerso si instituit eum tanq̄ seruū tamē in veritate erat liber.gl.dicit ibi q̄ regritur sibi libero.et verum dicit quicquid dicat Ja.de are.nam cū hereditas querit sibi si esset manumissus ante additionez:vt l.pater.ff.codez.ergo multo magis queritur sibi 10 existēti libero. ¶¶Quero quid in filio si aliquis instituit filiumfamili.credens eum liberum hominem:vel aliquis instituit monachum credens eum non esse religiosum vel monachum.Docto. tangunt bic et non allegant glo.que tangit eam: vt bic patet per Ly.istam.q.tangit gl.in.l.si quis filium.ff.de acquiren.beredi.dic vt ibi per glo.et ibi plene digi.

1 ☞Quod aufertur ab idigno absq; eius delicto non applicatur fisco.ꝛ nu.ꝛ.
2 Falsa demonstratio quando vitiat dispōnem.

Si pater. Hec lex et.l.nec apud. breuiter dicunt. Si instituitur vt coniunctus ille qui non est a testatore errante institutus nō capiet eum effectu. 1 boc dicit.vel aliter.Quod¶ aufertur ab indigno absq; eius delicto nō applicaē fisco.b.d.Dominī l.si pater.ꝛ.l.nec apud.in boc differūt:quia in.l.si pater.testator errauit errore facti.in.l.nec apud. errauit errore iuris.Jtez.l.si pf.loquit de agnatione naturali.leg nec apud loqtur de agnatione ciuili.Item lex si pater.loquitur quando errauit in descēdentibus.leg nec apud.quādo errauit in

cc iij

¶Deportat⁹.vid bal.pᵒ guil.de cu. in.l.si q̄.ff.ff.bis q sunt sni vel ali.iu. vbi limitāt istā.l. Andre.barba.

¶Exbānito.adō alex.ꝧ.lxxv.j.vo. p bal.ꝧsi.cxxiij.ij. vol.ꝛ p pau.ō ca. cōsi.cxxxij.ꝛ ibi an bona q̄ obuenisēt bānito post publi cationem bonoꝝ sint fisci vel sua:et qd de legitima.

¶Idē dico.adde tu Ang. in.l.gallus. ꝧ. ille casus. ff.de li.et posthu. tenentē q̄ bānit⁹ pōt succedere ab intestato de iure cōi.ꝛ idē bar.in.l. amissione.ff.de capti.vbi vide p esī: ꝛ p bal.in.l.gall⁹. ꝧ.ꝛ qd sitꝫ.ꝛ in.l. si quis.ff.de bis qui sūt sui vel alie.in. vide bal.i.l.si.C.si pē.app.mors interue.ꝛ bic.ꝛ sali. post eū.ꝛ Jmo.in l.eg facto.ꝧ.ex facto.ff.ad trebel.

Andre. Poma.

d ¶Sed cur.istam opi.secutᵒ est idez Bart.in.l.ij. in.ij. col.ff.solu.ma.

¶Residui. Adde qō voluit alex.i.l. itē qō sabin⁹.ff.e.

¶Spuriū. adde de mō instituendi spuriū.vide Bal. ꝧsi.cxxxj.iij.vol.ꝛ Ro.cōsi.cvj.

Andre. Poma.

¶No.ex bac.l.ad de itellectū nouū ad istū tex.vt per Bolog.i fua theorica.cbar.iiij. volu.ij.

g ¶Filio repudiāte.adde vtrū filio repudiāte vel monacho admittaē pf vel monasteriū an substitutus vi tra doc.i.l.j.ang. ꝧsi.cxxxij.ꝛ ꝧsi.gc. bal.cccij.ij. vol.et q̄ monachus retineat iura suitatis voluit Pe.de ancha.ꝧ.cccc. vbi dicit q̄ sit iniuria monacho non renouando sibi emphyteosim finitā.

Andre. Poma.

¶No.tertio q̄ si. Vide bar.in.l.q liberos.ꝧ.ħ ỹba.q iducit illū.ꝧ. 2tra vnū qō dicūt Ja. de are.ꝛ Pe.bic.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

2 transuersalib⁹. ¶Oppo. †falsa demonstratio nō vitiat dispositionē: vt. l. demonstratio. in princ. ff. de cōdi. ⁊ demō. Sol. fallit in demōstratione q̄ cō tinet cōiunctionem vel charitatez sanguinis. In q̄ dz distingui aut testator errauit aut sciuit: aut dubitaf: vt dixi in. l. neq; professio. C. tit. j. ⁊ idē in cognatione legali: vt hac. l. nec apud. ⁊ no. in. l. ne
3 mo. §. j. ff. eo. ¶ †Alterius querit dicit hic in. l. si pater. qō auferf hereditas quero cui applicetur. Dicunt quidā fisco per regulam generalē positā in. l. papinianus. §. meminisse. ff. de inoffi. testa. et in. l. j. de iure fis. Contrarium est veritas: vt. l. nec apud. non obstante regula Bria. q̄ q̄ ab indigno auferunf applicanf fisco. veruz est si est indignus culpa sui: sed hic frater nō erat indignus sui culpa: sed testatoris erroze: ideo venit ad veniētes ab intestato qō no. ⁊ tene menti perpetuo.

1 ☞ Quod iuris est de aliquo idem est de eius principio.

2 Emptio facta vno nūmo qñ valeat. remissiue.

Mon ideo minus. Appellatio affinitatis facta a testōze sciente instōnē nō vitiat. b. d. vel aliter.

1 ¶ Quod iuris †est de aliquo idem de eius princi
2 pio. b. d. Facit ad. q. † Emo aliquid vno nummo an sit emptio: videf q̄ non: q̄ in emptione requirif pecunia numerata. fz in emptione vnī⁹ nūmi nō est pecunia numerata: ergo ⁊c. Facit hic qō sit emptio: q̄ vnus est principiū numeri: ergo idem iudicatur de eo sicut de numero. de quo dic. vt. l. si quis ante. de acqui. pos.

Scōpensandi. Institutio facta animo compensandi excludit institutū a petitione debiti. b. d.

Mecapud. De bac. l. dic vt. §. eo. l. si pater. ⁊ ibi le gi eam.

Ollegiū. Collegium nō approbatū nō potest istitui. b. d. ¶ Querit gl. que dicanf collegia approbata. Breuiter regula est qō nullum collegiū est approbatum nisi reperiaf approbatum. quod dic. vt in. l. j. circa prin. qō cuiusq; vni. nomi. Ego plenissime dixi in. l. j. de colle. illi.

Extraneum. Hec lex habet duas lectu. cō trarias sm vnam lecturā. b. d. Institutio facta sub die incerto valet ⁊ dicit ex
pectaf euētus. b. d. Illi q̄ habēt in litera quis ⁊c.
a ¶ Cuz moriatur. Opp. de. l. hereditas. ff. eo. Sol. dicit gl. q̄ hec cōcordat cū illa: quia initiuz tpis nō mouef alias mutaf. Alij vt Azo dicunt qō hec lex Bria loquif de die certa hic de die incerta. arg. l. si. ff. de condi. insti. ⁊. l. si ita. §. fi. de lib. ⁊ posthu. ff. eo. l. in tēpus. ⁊ hoc videf tenere Dyn. in. c. actus legitimi. de re. iur. lib. vi. Tu cōcor. vtrāq; lectu. Aut quis instituif cū ipse institutus moriaf. a ⁊ tūc institutio habetur p̄ pura. quia certum est diē istum venturuz vino instituto. qñ ipse viuens morief. Aut quis instituif cum morief quidam extraneus. ⁊ tunc q̄ possibile esset illum extraneū decedere post mozte heredis instituti non expectaf euentus diei q̄ possibile esset hāc hereditatē instituto nō deferri ⁊ ita loquitur alia opinio. ⁊ huic bene adaptatur litera cū quis vt quidam habēt. ¶ Opp. de noua tio. l. si pupillus. §. qui sub conditione. vbi 2ditio necessaria habef pro pura. sed necesse est aliquem mozi. ergo ⁊c. ¶ Minus timore Pe. ⁊ Ly. hic referūt ⁊ dicūt esse distinguēdū an aliquis instituerit sub cōditione si mozietur: vel cū morief. ⁊ primo casu habeaf pro pura secūdo nō ista distinctio inter si ⁊ cū est falsissima ⁊ contra casum. l. quib⁹ diēb⁹. §. quidā titio. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. quodcūq; §. fi. de verbo. obli. Dic ergo quod lex cōtraria loquit in cōtractib⁹. hic in vltimis voluntatib⁹. rō apparet insti. de verbo. obli. §. ex conditionali. quod not. j. de condi. inser. l. si vgo. de regu. iur. l. qui legata. ff. de condi. ⁊ demon. l. heres meus. ⁊ qñ di. le. ced.
g l. si post diem. §. fi. Solu. aliud in legatis: aliud in hereditate. nam legatū recipit diem quem nō recipit hereditas.

Eq̄ per se. Qui nō pōt per se succedere neq̄ per seruū eius. b. d. vel aliter ⁊ magis generaliter. Qui nō pōt per se neq̄ per aliū. b. d. ¶ Materiā huius. l. dic vt dixi in. l. labeo. §. j. j. de vsucap. ⁊ per Dy. in. c. cū alicui nō licet. de reg. iur. lib. vi.

Extraneum. Incognitum potest instituī. boc dicit.

1 ☞ De verbo peruenire.

Ereditatis. Urbs Roma ⁊ alie ciuitates possunt capere relictū in vniuersali ⁊
1 particulari. b. d. ¶ Not. † q̄ hec dictio peruenire refertur sine perueniat iure directo: sine iure fidei cōmissi sue titulo fideicōmissi vniuersali vel singulari. qō facit ad ea que dicam in. l. precibus. de impu. ⁊ alijs substi.

1 ☞ Institutus in re certa babetur loco legatarij quando alius reperitur vniuersaliter vel in quota institutus.

2 Institutus in re certa nullo dato coherede nō est heres neq̄ legatarius sed tertia species.

b **Oties.** b Institutus ī re certa habeī loco legata b rij quo ad hoc vt onerib⁹ hereditarijs non teneaf ⁊ actionibus hereditarijs c vti nō possit. b. d. hec no. lex. ¶ Opp. de. l. j. §. si fundo. ff. eo. ¶ Veritas est q̄ ī stitutus in re certa habeī loco legatarij qñ alius reperiī vniuersaliter vel in quota ī stitutus: vt hic. secus si nullus alius
c institutus sit: q̄ tūc ex re certa institutus habebit totā: vt. l. Bria. ¶ Itē opp. §. de inoffi. test. aut. nouissima. ⁊ qō ibi no. vbi filio dz relinqui certa res iure ī stōnis: nec habeī loco legatarij: als testū est nullum. Glo. hic signat cōtrariū ⁊ non soluit. quā glo. vide in. l. si qs prioze. ff. ad trebel. ⁊ dicit q̄ ibi est spāle odio ḡrele. Quidā alij doc. vt Ja. ō rauē. dicunt ecōuerso ad gl. q̄ ī stitutus in re certa habeī loco heredis in omnib⁹: vt. d. aut. nouissima. p̄terēq̄ quo ad onera ⁊ iura hereditaria: vt hic. certe domini licet Ly. hic dicat q̄ hec fuit opi. dictoz. doc. tamen ī stā opi. recitat glo. in. l. ex facto. la grāde. ff. eo. que opi. est omnino falsa vt statim dicā. ¶ Anteq̄ reprobem oportet nos videre effectum istarum opi. Si vera est opi. glo. q̄ habetur loco legatarij quo ad oia p̄terēq̄ quo ad querelam. sequif hic q̄ institutio ex re certa transeat ad heredes sine agnitione sicut legatū. Item patief falcidiam sicut legatarius. Itē nō habebit remedia. l. si. j. de edic. diui adri. tol. Itē agnitione ist⁹ instituti ex re certa nō confirmareť testm: quia in omnib⁹ habeī loco legatarij p̄terēq̄ quo ad ḡre lam. Si est vera opi. aliozū sequereť q̄ ista institutio ex re certa nō transmittereť ad heredes heredītate nō agnita. Itē non patietur falcidiā: ⁊ habebit locū regula. l. si. j. de edi. diui adri. tollē. cum agnitione confirmaretur testm: vt. l. testamēto. de manu. testa. ⁊ sic valerent omnia legata: ⁊ valida d ret substōnes pupillarē: ⁊ operareť multos alios effectus. Ego inueniō q̄ institutus ex re certa patitur falcidiam: vt. l. quoties. §. fami. herci. et. l. ex facto. §. eo. ergo non est veruz dicere q̄ habeatur loco heredis in omnib⁹ p̄terēq̄ ad ea que hic dicuntur. Itē ego reperio q̄ herede repudiante accrescit hereditas instituto in re certa: vt. l. j. §. si ex fundo. ff. eo. ergo non est verū qō dicit glo. qō habeť loco legatarij quo ad omnia p̄terēq̄ quo ad restōnem: q̄ bz⁹ ius accrescendi vt heres. ¶ Bar. stitutus in re certa habeť loco heredis: vt in 3tio qō apparet: q̄ succedit loco legitime que est tertia eius qō habiturus esset. aut in extraneo: ⁊ habetur loco legatarij vt hic. Sed parcat mihi dominus ¶ Barti. ipse non bene dixit legitima dicit tertia ei⁹ quod quis habiturus esset ab intestato deducto ere alieno: vt. l. papinianus. §. quarta. de inoffi. testa.

↠ Andre. Poma. ¶ Quoties. istam legē allegat matthe. notabili suo quarto. incip. no. quod si testator. ī verbo secus forte esset.

↠ Andre. Poma. ¶ Et actionibus hereditarijs. vide ad hec Ro. consil. lxxxix. ⁊ vō alex. 2ſi. xxij. col. magi
me. ij. ⁊ seq. vol. v. vbi ponit an appellatione heredi tatis intelligatur de vtili. et Ange. 2ſi. lxiij. in fi. vbi ponit in quo habeatur loco heredis tollitur instō. ⁊ Bal. 2ſi. cxxxiij. als. lxij. vbi ponit quid in filio exhe redato cui pater postea aliquid re linquit iure institutionis in. ij. parte. vide ēt Barba. 2ſi. qnquagesimo col. v. vol. iij. vbi ponit an talis partibus accrescat falcidiam.

¶ Quia bz. et debbito plus petere an possit habere ius accrescēdi. vide Barto. in consi. inci. Nellus falopi. in fi. And. Barba.

↠ Andreas Poma. Pau. de cast. consilio. j. ⁊ Roma. consi. lxxxj. ⁊ consilio. clxxix. col. ij. ⁊. v. et an appellatione heredis vel successoris veniant heredes particulares. vide Alegan. consilio. cxcij. volumi. ij. ⁊ vide etiam Alegan. consilio liij. colum. j. volumine. iij. vbi ponitan appellatione heredis confirmetur testamentum ⁊ an mortuo ipso si postea coheres vtilis sibi datur moziatur ⁊ in aliquo modo sit excl⁹us ab he
1 reditate an transa mittat ad heredes suos ius sibi competēs in parte coheredis vtilis ⁊ sic ius accrescendi.

b ¶ Institutionis vniuersalis. adde q̄ bāc opi. tenent ħ odof. Ly. Bail. de cu. Fran. tigri. Ange. Sali. pau. de ca. Bar. Bald. in. d. l. ex facto. et Ang. ⁊ Imo. i. d. §. si ex fūdo. quia paria sunt cohe redez a principio non fuisse institutū vel institutuz ⁊ repudiare. l. ij. §. sed si sunt sui. ff. b ad tertul. ⁊ in terminis 2ſoluit ro. 2ſi. lxxxj. quid autem si testator instituit titium in 1 fundo iussitq; il 2 lum plus petere non posse nec habere nullo alio instituto an possit 3 prohibere ius accrescendi. et talis 4 prohibitio faciat deficere testamen c tum et succedant veniētes ab intestato. Barto. in. l. quoties. §. si duo. 1 ff. eo. tenuit q̄ hec contrarium tenet d Dyn. in. l. si quis. ita heres instituta tur excepto fun 2 do. ff. eo. ⁊ ibi bal. et Sali. Roma. in l. §. q̄ non pe. par. ⁊ per Bal. in repeti. l. in suis. in vlti. char. de libe. ⁊ posthu. Ang. in. l. si qs prioze. ff. ad trebellia. per Ang. ⁊ Pau. de cast. in. l. si posthu. in prin. ff. de libe. ⁊ posthu. per Bar. consi. incip. ¶ Matthe. gratioli. Fede. de senis. consi. cxxxj. Ange. consi. cxliij. Bal. cōsi. lxxxiij. quinto lib. vbi pulchre vide.

c ¶ Cum in libris. Tu vide Barto. in consilio incipien. nullus. quod est xiij. in ordine meo quod pupillaris expressa facta extraneo cōtinet tacitam vulgarem: ad hoc allegauit istum textū Buil. in. l. precibus. C. de impube. Andre. Barba.

↠ And. Poma. c ¶ Cū in libris. istaz. l. si. ponderat p vna notabili decisi. Alber. do. Jas. in. l. j. in. iij. col. in ver. adde pro ampliatione in additione quā fecit in. ij. lectu. ff. de vulga. ⁊ pupil.

d ¶ Error in proprio nomine. Adde plene per Ro. consulentem in facto super materia huius. l. consi. clxxix.

e ¶ Qui heredis. Adde an appella. heredis veniat heres heredis vltra posita in. l. gallus. §. etiam apparente. Oldra. consi. xxi. Ange. consilio clxxxv. Pe. de ancha. consi. cxxii. ⁊ Bal. hic qui dicit q̄ si testator māda
nit heredi sub pena qō faciat monumentū: ⁊ heres decesserit hereditate non adita tamen per ius deliberandi transmisit hereditatē ad heredem suū. iuxta. l. cum antiquioribus. j. de iure delibe. q̄ iste heres heredis non incidit in penam. alleg. l. multa. in principio. ff. de condi. ⁊ demonstratio. ⁊ dicit esse notabile de quo clarius per Bar. consilio. cxiij. incipiē. Andreas martini condidit testamentum. et quod procedit libellus de quo hic per Bart. voluit Angelus consilio cclxvj.

f ¶ No. tertio. Ad de quid si testator dicat instituo mihi beredem fratrem meuz ⁊ adijciat q̄ si is moriatur istituo mihi heredes eius filios. vide Baldū consilio. clj. j. libro.

↠ Andre. Poma. g ¶ De pupillari substi. Et istū tex. pōderat ad quod not. Jas. in. l. prima. in prc. in. vij. col. ff. de vulga. et pupil.

↠ Andre. Poma. ¶ Opponi. j. aduerte q̄ videtur q̄ ista cōditio debet dici mixta ex potestate instituti in viribus fortune ⁊ sic q̄ differentia quā facit hic bar. sit verbalis nam si conditio simpliciter depēdet a facto tertij quo ad bonozatum dicitur casualis igitur ⁊c. nisi dicas q̄ habuit respectum ad effectum q̄ repugnat. vide gl. in dicta. l. suus quoq;. §. puto generaliter. ff. de bere. insti.

↠ Andre. Poma. ¶ Oppo. tertio. Aduerte q̄ imo videtur quod bec solutio non diuinet primo quidaz not. quia licet in cōtrario etiā cōiuncta persona tū erat de transuersalibus in qua non presumiť tanta affectio vt in descēdentibus quod fuit hic loquitur enim in auo materno secūda etiam licet diuinet ad contrarium no. ad textū nostrum quia si hic in mixta fuisset conditio non baberetur pro impleta tamen mihi videtur quod constituat differentiam inter ascēdentes ⁊ transuersales: licet sit maioz presumptio in vno quam in alio non sit statutum per ea que habētur in. l. cum alienam. j. de leg. ⁊ credo quod ibi valuisset legatum ratione coniunctionis nisi ibi conditio fuisset apposita fauoze filij quem verisimiliter amabat magis. istam tamen glossam vtpote no. vltra Alegan. hic adducit Areti. ad istam glossam pro notabili allegat Areti. cōsi. lxiij. q̄ conditio mixta deficiens casu fortuito non facit deficere legatum ad pias causas tanq̄ testamentū fauoze anime que cunctis rebus est prefe renda. l. sancimus. §. de sacrosanctis ecclesijs. ⁊ alias etiam esset relictus pro q̄ opinione est rez. in. l. cum ita dat. ff. de cōditio. ⁊ demon. argumento a libertate ad piam causam prout valeat argumentum vt per Bar. in. l. si vnus. §. de testa.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

a ¶ Facto tertij iuste. Adde quod ex hoc infert Bald. q si testator instituit heredem si edificauerit ecclesiam in domibus suis ꝛ eps si vult dare licentiã edificandi nihilominus hereditas debebit instituto. p quo facit qõ cõsulit Ro. cõsi. cccciv. q si testator mandet heredi vt emat domum infra annũ pro cõstruendo hospitali sub pena priua. hereditatis q eps nõ consentiente nõ incurrit penã. alle. o. l. si ti titius subdẽs tñ q si eps in alio loco pro se electo cõedere velit facultatem hospitalis construendi cogũtur heredes hoc facere qñ cum voluntas testatoris non põt aut vult dz impleri prout 1 potest: vt. ff. de cõdi. ꝛ demõ. l. in testamẽto. et melior est tex. ad propositum in aut. de ec. tit. ſ. si qs edificationem: ꝛ ita dicit tenere bal. l. i. j. C. de bis q̃ pe. noie. qui bal. subdit qõ dicto casu heres non ꝓtruẽdo nõ incidit in penam priua. hereditatis: a vt ex testamẽto eo q̃ cũ dispositio testatoris cõmutãt in alium modũ q̃ ab eo exp̃ssum propter aliquas cãm nõ intelligitur ea cõmutata vel alterata dispositionis 2 pena adiecta repetitio. per casus sing. in. l. multa. de testa. ꝛ hoc idẽ no. Bar. in. d. l. in testõ. l3 Ro. nõ alleget dicit etiã ibi Roma. q si episcopus nullũ alium locũ eligat: nec in electo dare velit licentiã cõstruendi quod debẽt heredes vt pie voluntati testatoris prout possibile est pareant locum illũ emptum vel emendum deputare ad pauperum receptionem: hospitaleq; ibi construere non tamen habẽt ecclesie formam cũ hoc possint etiã fine episcopi licentia. allegat ita determinare Inno. in. c. ad hec. de reli. domi. per tex. in. c. clericos. ꝛ. c. vnicuiq;. de cõse. dist. j. quid autẽ si aliqs donat bona sua alicui cum hac conditione q̃ cõstruat vnam ecclesiã in domibus prefati donatoris in qua morari debeãt. gij. fratres minores. ꝛ si hoc fieri non posset de iure nec de facto illa clausula habeatur p nõ apposita: an notarius debeat expectare q̃ fratres habeant licentiã vel debeatur estimatio. ꝛ quid iuris. vide Fede. cõsi. clxxv. decidentem q̃ do natio remanet pura.

Tu dic q̃ hec est vera quam glo. ponit hic in fine vlti. glo. ꝛ hic in principio. Tu debes scire q̃ conditio mere casualis quocunq; modo deficiat dispositio deficit: vt. ſ. digi. Conditio mere potestatiua nullo modo vitiat dispositionem nisi quando staret per factum ipsius instituti: vt modo digi in precedenti contrario. in cõditione vero mixta que pendet ex potestate instituti et alterius eligetur quedam media via inter predicta: quia si quidem deficit facto alterius non vitiatur dispositio vt hic ꝛ. l. in testamento. de conditioni. ꝛ demonstratio. sed si deficiat casu fortuito vitiatur dispositio: vt dicta. l. legatum. ¶ Circa id quod 1 dicitur de conditione potestatiua oppo. de. l. inde neratius. in principio. ff. ad legẽ aquili. Solu. ibi fuit impeditus facto alterius et iniuste. Unde cõtra eum competit actio per quam succurritur instituto. et ideo non est necesse quod conditio beatur pro impleta. Sed si per illam actionẽ non succurreretur instituto. vt puta quia ille impeditus non esset soluendo: tunc conditio pro impleta habetur: vt. l. fina. C. de eo per quem factũ erit. ꝛ. l. titio. ſ. fina. de condi. et demonstra. ¶ Contra istud iterum oppo. de. l. si titius. de conditio. ꝛ demonstra. glo. hic signat ꝛ non soluit. ecce solu. vi- c detur ibi fuit impedita cõditio potestatiua facto 1 tertij iuste: a ita q̃ contra eum actio nõ potest dari. merito habetur cõditio pro impleta. ꝛ ideo circa istam conditionem potestatiuam babes distinguere tria verba. Aut deficit casu fortuito aut fa- 2
cto alterius. Si casu fortuito tũc aut ille in cuius potestate erat fuit in mora aut non. Si facto alterius tunc aut in eius potestate dependebat aut alterius tertij. Et si in alterius tertij aut licite aut illicite. si licite aut erat soluendo aut non: vt patet ex predictis. ¶ Venio ad aliud scilicet ad cõditionem migtam de qua loquitur lex nostra. Et oppo. ff. de lega. j. l. si fundum per fideicõmissum. ſ. primo. vbi si deficit per casum nihilominus dispositio valet. Sol. ibi erat modus migtus hic cõditio. ¶ Contra hoc oppo. de. l. titio. ſ. titio. versed cum ante nuptias. ꝛ de cõdi. et demonstratio. Istud contrarium est valde difficile. Nam dicunt quidam q̃ ibi loquitur de modo quando est causa finalis relicti. l. si fundum per fideicommissum. ſ. primo. loquitur de modo qui non est causa finalis. Ista solutio tenetur per multos doctores.

Alegan. consilio. cxiij. colũ. ij. volu. v. Ange. areti. in. ſ. si minus. colũ. ix. in princi. institu. de actio. Panor. consilio. cxxxvij. colum. ij. volumi. ij. ꝛ consilio vltimo. colum. ij. eodem volu. Feli. in. c. cum venerabilis. col. v. in fine. Barba. consilio. cxviij. colum. xv. et. ij. sequen. colum. ꝛ colum. xxi. volu. ij. et consilio. ccv. colum. ij. volumine. ij. et consilio. cxxxvij. col. ij. volu. ij. et colum. sequen. et consilio cxij. colũ. ij. eodẽ. ꝛ consilio. lix. col. xvij. volu. ij. ꝛ consilio. lxx. colũ. vi- volu. ij. et Roma. consilio. xci. in fi. ꝛ consilio. cc xxxv. colum. penult. ad finem. et consilio cccxxix. in fi. Panormita. in. c. examinata. colũ. ij. in ij. nota. de iudi. et in. c. finali. colũ. v. de ꝓfessis. Hemi. in. c. fina. colum. i. de iureiurã. in. vj. ꝛ ibi addit Ant. areti. et Feli. in. c. quoniã contra. de probatio. Bal. in l. j. j. de confes. ꝛ in l. qui magnus. C. qui accu. nõ pos. Alegã. ꝛ filio. viij. colum. iij. volu. ij. ꝛ cõsilio. lxj. volu. iij. et Imo. cõsilio cxxvij. colum. ſi. et Anna. lxxxi. in fi. ꝛ Aleꝝ. of. lxxxiij. colum. j. volu. j. et cõs. cxxxiij. col. ij. in fine eo. ꝛ Aret. xiij. in vltimo dubio. et Bald. in. c. ex parte decani. ꝛ rescript. columna fina. ꝛ Areti. consilio. lxviij. col. iij. et Alexand. lxxx. colum. iij. volu. ij. vbi ponit quid in capitulãte. ꝛ alegans. cl. xij. volu. ij. et Felin. in. c. ex parte. b. ꝛ fo. 2 cõ peten. et Alegan. consilio. cij. colum. ij. et consi. cxcj. colum. ij. eodem volu. vbi loquitur in minore faciente positiones. vide etiam Alexan. consilio. cvij. colum. ij. volumine. iij. vbi ponit quid in respondente positionibus et capitulis. et in. l. gallus. ſ. idem credendum. in fine. de liberis ꝛ posthumis. ff. et consilio. lxxj. colum. j. volumine. ij. vbi loquitur in ponente peritiam vel malitiam et colum. ij. et ibi etiam dicit an libellus probet pro producente. et Alegand. consilio. cxij. volumine. v. vbi loquitur in excipien. et Sozi. xlj. colum. penul. et fi. vbi declarat pulchre hic banc legem in hoc.

d ¶ L. titio. ſ. j. Adde quod ibi Bart. aliter loquitur. tandem dicit q̃ cautela est quod relinquatur monasterio pro alimentis illius monachan- de. nam tunc bene valet per glo. in dicto. c. ne satis. et hoc ibi sequitur Pau. de cast. sed eum reprehendit de eo quod dixit in consi. incipiente. d. nupta pauli. quod si fit legatum alicui si ingrediatur monasterium q̃ illa conditio reiscitur: quia inducit viduitatem et perpetuam mansionem in certo loco: quia dicit Pau. quod licet auferat carnalem viduitatem non aufert spiritualem digniorem carnali: et vita activa est altior q̃ temporalis: nec reputatur contra rempublicam: quia anime sunt preferende corporibus. l. sancimus. C. de ss. san. eccle. tunc bene induceret perpetuam viduitatem si testator diceret: nec nubat: nec monasterium ingrediatur: ꝛ eo casu cõditio esset reiscienda: quia esset vita bestialis ꝛ ipsum. latius ibi vide.

↜ Andre. Poma. e ¶ L. ille autem. dũ Bar. pro ista opi. bic alleg. l. ille autem. dic q̃ illum tex. tenet ipsemet Bar. in. l. titio centũ. ſ. j. ff. de condi. ꝛ demon. bic alleg. vt bic per do. Alegan. pulchre.

57 · opinio · cum · hac · est communis · 2ª · Bart. · ff. · m · Si mater · ꝓpũ · hicut · di · cum · n. d. · ſ. · tnũ · tenet · ꝓpũ · et · bi · thomũ · fecundũ · m · canuls. · g · m · fra ·

* ¶ Pro concordia. Aduerte quando sub conditione casuali vel mixta filius est institutus: ꝛ sic non sub conditione potestatiua et in defectum conditionis non reperitur exheredatus an debeat reisci cõditio de institutione in legitima. ꝛ Bar. in. l. suus quoq;. ff. de heredi. instit. videtur tenere negatiuam q̃ non reiscitur: quia dicit testamentũ esse nullum. et hec fuit sententia Ray. de fozli. qui fuit preceptor Bar. ꝛ communiter tenebatur ante Bar. Affirmatiuam videtur tenere: scilicet q̃ sit reiscienda in hac 1 l. si pater. Et ego Ray. appellauit ipsum Bartolum. Sed quo ad cõcordiam dic: q̃ non fuit sibi contrarius: quia secundum ea ipsum emẽdat in hac. l. si pater. imo 4 sapientis est mutare conclusiones in melius. l. manifestissimi. C. de fur. cum simi. Et hec sufficiant pro salutione Bar.

Simater. Non refert quid ex eq̃ni pollẽtib⁹ fiat. hoc dicit. Vel aliter. Institutio collata in vnum casum refertur ad alium sibi similem. hoc dicit. ¶ Materia huius. l. tractãt doc. ꝛ ego in. l. gallus. ſ. ꝛ quid si tantum. ff. de liberis ꝛ posthumis.

¶ Filius non potest institui sub conditione casuali vel mixta nisi in eius defectum exheredetur.

Testamentũ in quo filius est institutus sub conditione casuali valet: sed conditio reiscitur. 2

Ista iura hodie sunt correcta. 3

Si posthuma fuit instituta si intrauerit monasterium si nata monasterium nõ intrauit: testamentum est nullum.

Filius institutus sub conditione mixta si non stet per eum quo minus impleatur: institutio vitiatur. 5

Hereditas ex testamento in quo filius fuit institutus sub conditione casuali: quo iure adeatur.

Jpater. Hec est difficilis. l. ꝛ habet materiam in qua qui plus scit: plus dubitat. breuiter dicit. Si filius instituitur sub conditione casuali vel mixta non valet testamentum nisi in eius defectum fuerit exheredatus: ꝛ heredi tas potest adiri ab intestato. hoc dicit. ¶ Flot. q̃ filius non potest institui sub conditione casuali vel mixta nisi in eius defectum exheredetur. Ratio: quia non esset dare casum in quo reperiretur preteritus nec institutus: nec exheredatus. ¶ Oppo. ꝛ modo intro glo. de. l. suus quoq;. in prin. de heredi. institue. Sol. sub conditione potestatiua potest institui: vt ibi. et probatur ex sequentibus ſ. illius. l. sed non sub conditione casuali: vt hic. ¶ Contra hoc oppo. et hic aduerte: quia est subtile. ego reperio in conditione potestatiua eandẽ rationem que in casuali: quia erit dare tempus in quo filius reperiretur preteritus: vt si est institutus sub conditione potestatiua que non potest impleri vltimo vite spiritu: naꝫ illo tempore: hoc est vltimo vite spiritu reperiretur preteritus: ergo testamẽtum est nullum. Huius timore dicunt quidam quod hoc debet intelligi de conditione potestatiua que potest impleri vltimo vite spiritu vt si dederis centum Titio. Ja. de raué. repre hendit istos in. l. si libertas. ſ. liberto. de bo. lib. ꝛ bene. Non obst. si dicis quod in aliquo casu reperiretur preteritus: quia imputet sibi: quia hoc facto suo contingit. ¶ Oppo. dicitur hic ꝛ in defectum conditionis debet exheredari. contra exheredatio debet fieri pure. vt. l. iij. ſ. pure. de libe. et postbu. Sol. verum est q̃ debet exheredari pure: non quando esset institutus sub conditione. nam tunc potest exheredari sub conditione contraria: vt hic. ¶ Item oppo. de. l. si sub cõditione. de bo. possef. contra tabu. Sol. ibi loquitur in filio emãcipato bic in suo. que est ratio domi. Ly. bic tangit non declarat. ratio est: quia filius emancipatus preteritus non dicit testamẽtum nullum: sed oportet q̃ veniat contratabu. Sed cum pendente conditione babeat ſm tabulas. vt. ff. de secun. tabu. l. ij. ſ. si sub cõditione. merito sibi non competit contra tabulas. ¶ Alterius opp. de. l. quoniam in prioribus. de inoffi. testamento. ꝛ vbi dicitur: q̃ etiam granamen reiscitur de institutione filij quantum ad legitimam. ergo videtur quod bodie valeat testamentum: quia saltem in legitima videtur pure institutus. glo. hic tangit nec firmat in. l. suus quoq;. ff. de heredi. instit. tenet bocexpresse quod iste leges bodie corriguntur. Buil. de cug. in. d. l. quoniam in prioribus. dicit q̃ hoc

a ¶ Modernorũ. Adde quod sic cõsuluit cõsi. xiij. incipi. ex facto proposito. et Ange. 1 consi. cxvij. incip. domina Cathari na quondã Blasij. contraria opi. q̃ iura sint correcta. tenuit etiam Imola in. l. suus quoq;. de heredi. instit. sed melius in. l. si. ff. de condi. institu. Salic. bic Pau. de cast. qui dicit q̃ per opiñ. Bart. sustentatur et prouidetur filijs: et contraria operatur contrariũ. ꝛ banc sequitur Ange. consil. cxiij. incip. Tiuius nus de mõte pulciano.

↜ Andre. Poma.

b ¶ Volens melꝰ. Et qõ qui in melius cõsiderat aliquando cõsilium mutat est elegãs text. in. l. diui fratres. ff. de iure patrona. et ista opi. Bar. bic est communis: vt inquit Pe. et Decius. et vide Alegã. consi. lvj. in. iij. col. vol. iiij. Barba. in 2ſi. cxij. ij. dubio. ꝛ cõ- 2 silio. cxcj. q̃ licitũ sit mutare consiliũ in melius. Barba. cõsi. j. col. ccc. vol. j. ꝛ cõsilio. lviij. col. iij. et Alegand. lxxx. colum. iij. volu. ij. et colum. sequen. et consilio cxxxvij. colum. ij. et consilio. cxxxvij. col. ij. volu. ij. et colum. sequen. et consilio

Andre. Poma. a volu. iij. vbi dicit banc. l. similes ex orbitare a iure: et imo non deberet extendi. & consi. cxij. col. ij. volu. iij. vbi declarat: & ibi etiã ponit quando esset substituta pia causa. & consi. seq.

b ¶ Oppo. Adde Bal. in. l. j. in prin. ff. de iusti. & iure. Andre. Barba.

c ¶ Pro cõiuncta. Adde Oldra. 2si. clxxxvij. incipi. de institutionibus & substitutionib⁹.

d ¶ Cum autem. Et an legitimat⁹ a a pre filio suo legitime nõ citato succedat vna cũ legitimo et naturali. dic Pau. in cõsi. qõ ici. babẽs spuriũ filiũ naturalẽ & legitimus: tenet q non. l. ex facto. de vul. & pup. per Oldoer. i. l. gall⁹. c ff. de li. & posthu. & an appellatiõe filij veniãt naturales: & an appellatione nepotis veniat naturalis tãtum. vide Bar. in cõsi. clxxviij. caueẽ statuto. & in consi. 2 lxxxij. et eundem Bart. in consilio lxxxiij. incipien. e te: in facti contingentia. Andreas Barbatia.

Andre. Poma. e ¶ Intelligitur. Dic ad istũ tex. l. filiusfa. & cũ qs. et ibi que scripsi. ff. de leg. j. & amplia istũ tex. vt pcedat 2 etiã si filiꝰ grauatus esset simul istitut⁹ cuꝫ extraneo in quo: nam non subaudiꝫ ista 2dictio: si sine liberis decesserit. vt p gl. hic: in ver. filiꝰ p. & bak. quia ratio in l. cum acutissimi. et in. l. cum auus. 2 militat etiã in casu nostro: & qñ cũ filio grauatus est extraneus. in istis terminis 2soluit Cuma. vt refert & sequitur do. Jo. bap. in. l. in testamẽto. la. j. ff. de testa. mili. licet ibi referat Pe. tenuisse oppositũ per regu. l. seruis. & l. hereditatem. j. ti. j. sed dic q illa regula non pcedat quãdo est diuersa ratio in vno determinabiliũ. vt per doc. & magistrum Alex. in. l. vi detur hoc iure. ff. de vul. & pupil. pro opi. do. Jo. bapti. facit qõ in simili vult Bar. in. l. titia cum testamẽto. ff. titia. in. ij. col. versi. quero pone q. ff. de lega. j. als. ij. an autẽ q hic dicit habeat locũ tm in filio legitimato grauato. qui tenẽt q sic: licet videat q in eo non militat ratio in. d. l. cũ acutissimi. quia filius filij mei adoptiui nõ dicit mea posteritas. sed, sup hoc considera: & magistrum qñ esset talis qui transferit in potestatẽ patris adoptantis. etiã dispositio huius. ff. in quocũq; grauato defcẽdẽte: etiã si esset vltra pronepotẽ. ppter rõnem. d. l. cũ acutissimi. magistrum ibi: vel in rescriptis aliã potestatẽ: & nunqd dispositio huius. ff. pcedat etiam si esset substituta ecclesia: vel alia pia causa. vide Feli. i. c. in pscntia. col. j. de. pba. & ibi in. l. & seq. col. ponit an. pcedat etiã si habeat filios tm naturales vel spurios. reliqua circa materiã huius. ff. vide p doc. bici. d. l. cũ acutissimi. & in. d. l. cũ auus. & in. l. ex facto. ff. qs rogatus. ff. ad trebel.

f ¶ Excludũt. Adde quid si aliqs est institutus: & si decesserit sine filijs legitimis & naturalib⁹ est sibi datus substitut⁹ decedat ex institut⁹ cũ filio legitimato: an excludat substitutus? cõiter tenẽt q sic. vt tenuit Jo. an. post Ja. de are. in addi. Spe. in ti. de suc. ab inte. ff. si. in fi. Alb. de rosa. & Bar. suo 2si. inci. viso instrumẽto locati. Bar. in. l. gallus. ff. si. ferui⁹. ff. de lib. & posthu. Ant. de bu. in. c. per venerabilẽ. post mediũ. qui fi. sint legi. Pe. de ancha. 2si. cxv. & cclxxix. & Pan. de ca. 2si. ccc. & cxxxiij. Alex. 2si. lvij. & cxiij. j. volu. si tñ dictũ sit sine filijs ex legitimo mrimonio procreatis lz legitimati p subsequẽs matrimoniũ non excludũt substitutum. ita cõsuluit Bal. cõsi. ccccxc. ij. lib.

1 ¶ Cõnes. Adde qõ Pau. de cast. & do. Alex. ppter il la verba que sunt in tex. inte status & aut fine testamento. multa dicunt magie do. Alexã. vide & tu veritatem col. tabule. q. lige ex Bal. consi. cxxiij. inci. i Ubi fi noie: ô iure cõi. j. vol. & eo. vol. 2si. cxiij. ici. in Christi noie: quidaꝫ noie blasius. & cõsi. liij. eo. volu. inci. cõis opi. & eo. volu. 2si. lxxvij. & consi. ccc cxlij. iij. volu. & 2si. cclxvi. iiij. volu. & consi. lviij. j. vol. & iij. vol. cõsi. ccxxxiiij. Pau. de cast. cõsilio. cclxxxviij. Roma. cõsi. iiij. et xxxij. alia cõsi. all. do. Alex. & Ang. 2si. xxvj. & Abba. cõsi. lxxv. i. volu.

Andre. Poma. b ¶ Ad. q. Utrum filij mortui excludãt substitutũ stãte dispositione testatoris si habuit liberos. vide late Jaso. in. l. si subsitut⁹. col. viij. & seq. ff. de vul. & pupi. & vide & ad Ꝟ Feli. in. c. in pscntia. col. xliij. de pba. & Ang. cõsi. cliij. & vide Alexan. 2si. xliij. col. si. vol. iij. & Ang. 2si. xxxiiij. vbi põit pulchrũ casuꝫ a 2tio q re-

1 ¶ Dubio. Adde q Pau. de ca. dicit nõ esse dubitandũ: nã aut nõ fecit pfessionẽ. & nõ vꝫ intrasse: q; verba testatoris debẽt itelligi de ingressu q fit faciẽdo pfessionẽ. & tũc legatũ fuit purificatũ & acgsitũ monasterio & lz postea de facto egrediat. pfessio nõ irritat: & sic legatũ remanet apud monasteriũ: quia etiã si ingrederet aliud monasteriũ licite de licẽtia superioris remaneret legatũ penes pmũ monasteriũ. ar. ff. ô. vsufru. l. iter antiquã. & ad bãc. l. vide Bal. 2si. cccxvij. iiij. volu. vbi 2soluit: an legatũ si vidua remãserit regrat perpetuã viduitatez: & q bona ingressi remaneant penes pmũ monasteriũ. tenuit Ang. 2si. cclxxv. qñ nõ fuit obtẽta licẽtia. alle. Joã. an. in. c. j. de sta. reg. in. vj. & ad plenã claritatẽ buius l. vide eũdẽ Ang. cõsi. xxxiiij. cui se subscripsit dns Philip. de curfinis. & consi. xlij. vbi soluit questionem formatã hic per Bar.

k ¶ Cõditionẽ. Adde qõ b facit q si aliqs cõcessit mibi rẽ aliquã ĩ feudũ vel ẽphyteosim fm formã & modũ qb⁹ antecessorib⁹ meis erat 2cessuz: lz nõ appareat qb⁹ modis vt formis 2cessuz erat eis nõ vitiat 2cessio mibi fcã: imo illud vbũ fm: ponit poti⁹ casualr. & exponit. i. q meis antecessorib⁹ erat 2cessuz. vt ẽ casus ĩ. d. c. abb. sane. vt habet p Buil. de cu. & Bar. i. l. eũ q. ff. iul. de 2sti. pe. tãgit in. l. admonẽdi. de iureiu. & decidit p Pau. de ca. hic. & cõsi. cccxxxij. ici. in cã decẽnali. Bal. cõsi. cccxl. iij. lib.

ista dictione

ista dictione secũdum: dicam tibi aliud alibi boc anno. & nota. vel dicas q hic non est heres ibi vt voluit testator sub conditione: sed est heres pure. vt Alij dicunt q non est heres pure: sed est heres cõditionalis sicut testator sensit si eius voluntas pbet. vnde hic voluntas de quibus cõditionibus senserit non põt probari ibi secus tu teneas quãvis de istis soluti. quia quelibet potest esse bona.

2 ¶ Circa banc. l. volo te facere notare tria. Primo q ista verba fm conditiones infrascriptas: lz conditio non sit ascripta non declarant voluntatem esse impfectã: quia si esset impfecta voluntas testamentũ esset nullum. vt. o. l. furiosum. ff. tit. ij. & l. si is qui destinauerat. ff. de testa. ¶ Scõo no. q vicus terra seu castrum habet proprios fines. ex hoc dico q si facturus est exercitus 2tra aliud castrum vel contra aliquam terram: vel facta est aliqua caualcatio per territorium & illi qui fecerunt accusantur quis locus confinabitur in accusatione. Vel pone ꝫ aliquis occupauit vnaz terrã de hoc pceditur contra eum: quis locus confinabitur contra eum in accusatione cũ. l. libellorũ. ff. de accu. dicat q debet poni domus vbi maleficium est factum. Rñdeo q debent poni confinia territorij quãdo fit in ipso castro vel vico: vt hic. nec oebet poni locus particularis. vt. l. libellorũ. quod est verum quando maleficiuz respicit illum locũ particulariter: secus si totum locuz respicit vniuersaliter. vt. l. de pupillo. ff. nũtiatio. de ope. no. nũtia. dixi plene in. l. libellorũ. ¶ Ulti. no. ex ista. l. q in testamẽtis in quacunq; parte conditio adijciatur totam dispositionẽ reddit conditionalem: vt hic in fi. & importat natura illorũ verborũ fm cõditiones infrascriptas. ar. l. modestinus. ff. de soln. hoc etiam facit natura vltime volũtatis. vt. l. qbus dieb⁹. ff. quidã filius. de cõdi. & demon. licet secus esset qñq; in cõtractibus. vt no. in. l. ij. circa fi. glo. mag. de in diem adie.

1 ¶ Tacita pupillaris comprehensa in expressa vulgari non admittitur contra matrem.

2 Tacita vulgaris comprehensa in expressa pupillari admittitur contra matrem.

3 Vulgaris expressa in vnum casum tm 2tinet pupillarem tacitam nisi quãdo mater est in medio.

4 Vulgaris expressa in vnum casuz porrigitur ad omnes alios casus ex quibus quis heres nõ efficitur.

5 Vulgaris in casum tacitum non admittitur contra matrem.

Andre. Poma. b ¶ Cum quidam. Vide vnũ nouuz intellectũ ad istuz tex. per Bolog. in sua theozi. charta xxx. als. l. colũ. j. & seq. & in ista. l. ponit casum Bar. in l. j. in. g. colũ. ff. de vul. & pupil. et ibi vio verissimũ intellectũ ad istã. l. p dñm Jaso. & vide Alex. cõsi. j. col. ij. volu. j.

3

Andre. Poma. c ¶ Hic dectario. Idem etiã esse in fratre: fm Ange. in cõsi. cclvij. inci. ex serie testamẽti. in ver. tertio hoc probatur no. conditionis.

quãtum est ad istam. l. nam vt videbitur in dubio istius lect. dubitauerunt Ulpia. et Papinia. viri excellentiores. sed de isto dubio est casus in. l. precibus. j. titu. j. quem. l. fuit antiqua ante istam. vnde nõ est verisimile q de casu. l. dubitauerint Ulpia. & Papinia. vnde videtur glo. nostra aliud dicere q doct. nostri loquendo in relexerunt. & fm istam lect. breuiter dicit. vulgaris expressa in vnum casum porrigitur ad aliud non expressum nisi mater sit in medio que fuit coheres dato instituto. h. o. super ver. decessit post aditaz hereditatẽ. fm hanc lec. glo. tu dic ante aditam hereditatem. fm hanc lec. q ista lec. sit vera: probatur quia non est verisimile q Papinianus dubitauerit de casu. l. precibus. j. titu. j. Item pro hoc facit tex. qui dicit decessit. nec dicit ante aditam hereditatẽ vel post. Item qui dicit luctuosam hereditatẽ: nec dicit de hereditate filij vel primi testatoris. Item pro hoc facit text. qui dicit substitutus quidem in huiusmodi casibus sic loquitur de vna substitutione. s. vulgari quam in vno casu amittit: scilz cum nascetur primus. in alio respuit scz cum nascetur et morietur. Si enim itelligeret de tacita pupillari. vt glo. dicit tunc institutionem vulgarem in oẽm casum admitteret. pupillarem vo tacitam contra matrem repelleret. & sic loquitur de diuersis speciebus substitutionis. cuius 2iũ aperte dicit tex. loquitur enim de vna substitutionis specie q certo casu admittit. certo casu respuitur fauore matris. vide tex. ibi: nos itaq; vsq; in fi. ¶ Ista lectu. no. q ¶ vulgaris expressa in vnum casum porrigit ad omnes alios casus ex quibus quis heres nõ efficitur. ¶ Secundo no. q ¶ vulgaris in casum tacitum non admittitur contra matrem. ¶ Contra istud oppo. glo. casus istius. l. que dicit q tacita vulgaris admittitur contra matrem coheredem data pupillo per rationem positaz in tex. ¶ Item contra istam lect. oppo. vulgaris substitutio habet locum si heres non erit: sed hic pupillus fuit heres testatoris statim quando natus fuit. quia suus heres erat. ergo &c. respondeo quando suus instituitur cum extraneo existentia sui heredis non operatur aliquid circa ea que ex testamento dependent. vt. l. apud iul. ff. idem iul. et ibi per Dy. ff. ad treb. Ita hic in proposito hic fuit institutus venter vna cũ matre que est extranea. ideo hic existentia sui heredis non potest aliquid operari. quod autẽ hereditas fuit adita hic expresse non dicit. tene menti.

¶ De impuberũ & alijs substitutionib⁹. Rubri.

Andre. Poma. e ¶ Cõtinuatio patet per sequen. quia dicto de institu. in primo gradu: restat videre de institu. in secundo gradu.

1 ¶ Partes adiecte in institutione intelligũtur repetite in substitutione simplici.

2 Verba preteriti tpis non extendunt ad futura.

Andre. Poma. e ¶ Cõtinuatio patet per sequen. quia dicto de institu. in primo gradu: restat videre de institu. in secundo gradu.

1 ¶ Partes adiecte in institutione intelligũtur repetite in substitutione simplici.

2 Verba preteriti tpis non extendunt ad futura.

EL COLEGIO DE NUESTRA SEÑORA DEL ROSARIO
Universidad del Rosario
Archivo Histórico

Ereditatem. Substitutio breuiloq̃ facta ꝓsonis imparib⁹ pōt poꝛrigi ad eum casum in quo ꝑtes ꝙ potest pariter substitui[a]. b.d. Banc.l.babuistis in.l.testamēto.ff.de test.mi. vbi tractaui tibi de ista materia. Sed vnum volo ꝙ scias ꝙ nunq̃ ꝓposuerā dicere ꝙ ꝓdicte iudicatui siue ꝓsului in questione de facto. Nōne cuilibet extraneo potest substitui post aditā hereditatem per fideicōmissum: certe sic. Glo. dꝛ intelligi dum dicit vos inuicē substituo: scilz si vnus heres non erat: alter sit heres. & quādocūq̃ heres decesserit vn⁹ restituat alteri. dico ꝙ illa verba inuicē substituo non continēt nisi directas tm̄: scz vulgarem & pupillarē nisi repugnaret disparitas personarū ad fideicōmissarium non poꝛrigitur hic. et.l. iam hoc iure. ff. et ibi per Dy. ideo tene menti. quia consului vt dixi.

Eres instituta. Qui rediat ex testamento facit locū substituto vulgari qui excludit venientes ab intestato. b.d. Verba si heres non erit in pupillari substitutione cōprehensa taliter debent intelligi si heres nō erit ex testamento.

☞ Substitutio vulgaris expressa quando non poꝛrigatur ad tacitam pupillarem.

Substitutio vulgaris facta duobus simul et copulatiue non habet locum in persona vnius nisi habeat locum in persona vtriusq̃.

Vamuis. [b] Nec est no. l. valde subſtitutio vulgaris poꝛrigit ad tacitā pupillarem nisi testatorem aliud voluisse. pbetur: vel propter imparitatē persone inserte in pupillo aliud ꝓsumat. b.d. Opp. ad ꝓin. ff. et. l. iam hoc iure. in ꝓinc. Sol. vulgaris expꝛssa ꝙ poꝛrigit ad tacitā pupillarem nisi testator aliud expꝛesserit. vt in. l. cuz filius. ff. et. l. nisi aliud. voluisse ꝓbetur: vt hic in ꝓin. vel nisi aliud ꝓsumatur voluisse: vt hic in fi.

Secundo no. ex hac. l. ꝙ habeo ꝓo singulari multum. et nescio alibi ita clare. nec forte aliquo modo. Not. ꝙ quādo substitutio vulgaris est facta duob⁹ simul & copulatiue quod non habet locū in persona vnius nisi habeat locū in ꝓsona vtriusq̃. & ideo in casu huius. l. si firmian⁹. heres non erit nisi esset heres Helia. vel econuerso substitutus vulgariter nō admitteꝝ. vide text. & glo. super. meum. tenet ergo ista gl. manifeste ꝙ in casu hui⁹. l. ista substitutio non potest habere locū nisi haberet locū in ꝓsona vtriusq̃. sic etiam intelligebat do. Ja. but. Sed istam lec. oppo. de. l. falsa. ff. de ꝛdi. & demō. glo. dicit hic fallit bec regula. hoc non est verū. & contra. l. heredes mei. ff. cū ita. ff. ad trebel. de lega. ij. l. fi. ff. filium. & ad treb. l. lucius. ff. caio. ff. de inin. test. l. pe. & l. pater filiū. ff. ad le. fal. Sol. breuiter ꝙtum ad ꝓpositū dico aliud in substitutione vulgari: vt hic. aliud in substitutione pupillari vel fideicommissaria: vt in contrario. rationē huius dicā vobis in. l. pe. j. eo.

Ostadita [c] Vulgares substitutiones adita hereditate expirant. b.d.

☞ Jus accrescendi ad hoc vt habeat locū oportet ꝙ testamentum sit iure factum.

Jus accrescendi requirit ꝙ multi sint instituti.

Substitutio quando impediat ius accrescendi.

Jus accrescēdi operaꝝ & accrescit inuitis et qñ.

An quis possit repudiare ius accrescendi vno iure & habere alio.

Testamento. Inter institutos et inuicem substitutos est loc⁹ iuris accrescēdi. b.d. vel breuius. Substitutio ius accrescendi impedit. b.d. Glo. dicit ꝙ ad hoc ꝙ ius accrescēdi locum habeat: oportet ꝙ testamentū sit iure factū. dicit enim tex. iure factū: qđ intelligo ꝙ accrescat ex virtute testamētaꝛie successionis. potest em̄ ab intestato vel rupto testamēto esse locus iuri accrescendi. vt. l. j. §. qñ non pe. par. peté. accre. Glo. ꝙ ad hoc ꝙ fit loc⁹ iuri accrescēdi oportet ꝙ multi sint instituti. vt dicit tex⁹. multis institutis &c. Quod intelligo ꝙ fit locus ex cōiunctione hominis. nam est etiam quedā legalis cōiunctio. vt qñ vnus instituit ex ꝓsona eius deuenit ad plures vnus seruus pluriū domino. nunc vtrū inter illos dominos fit locus iuri accrescēdi: tunc dic vt. l. ꝓculo. ff. de lega. ij. & l. seruus cōmunis ab extero. de acq. here. Glo. ꝙ substitutio nō impedit ius accrescēdi. Dicit enim tex. inuicem substituunt. qđ intelligo inter eosdē nam testator substituēdo eos inuicē noluit ius eorum diminuere: sed magis augere. & sic ius accrescēdi nō sustulit: sec⁹ si extraneū substituisset: nam substituēdo extraneū tollit iter heredes ius accrescēdi. vt. l. vlti. ff. de iniu. test. & hic est casus illius. l. difficilis. qđ digi plene in. l. re cōiuncti. de leg. iij. Glo. ꝙ accrescit inuitis &c. Cōtra hoc opp.[c] de. l. cum hereditatē. ff. de acqui. here. & Glo. dicit ꝙ accrescit inuitis. verū est si volnerint suam portionem retinere. Tu dic melius ꝙ quādo est ius accrescē di simpliciter absq̃ substitutione. tūc gl. dicit verū. sed quādo est substitutio vnde portio alterius debet ad aliū coheredē ex dispositione peruenire accrescat iuito velit nolit: pꝛo parte suā agnouit tunc habet locū. d. l. cum hereditatē. & l. si tu ex parte. ff. de acqui. here. Oꝛ circa banc. l. quero: e vos videtis hic ꝙ ius accrescēdi cōcurrit cū iure substitutionis. & ꝙ vtrum possit repudiare vno iure & habere alio. glo. dicit hic ꝙ fi. idē not. in. l. nec his. §. heres. ff. de acq. here. Contrariū not. in. l. si quis heres. eo. titu. tu dicas ꝙ postq̃ agnouit partē suam: alia portio inuito crescit ex substitutione. Si autē non agnouit: potest tamen ꝓximo partē sibi ex substitutione delatā repudiare: et ex substitutione iure accrescendi habere. Istud ꝓbaꝝ in. d. l. si tu ex parte. ff. de acqui. heredi. si quis bene inspexerit.

Ytestamento. Per substitutionē pupillarē succeditur pupillo ex testamēto & venientes ab intestato excludunt. b.d. que requirunt ad pupillarem substitutionē. ponit tex. & glo. in. l. ij. ff. de vulg. & pupil.

1 ☞ Imperator male ꝛrenti benigne respondet.
2 Vulgaris expꝛessa expirat adita hereditate.
3 Pupillaris expꝛessa excludit matrem in totum.
4 Compēdiosa facta a milite infra tempus pubertatis valet iure directo: postea obliquatur.
5 Tacita pupillaris continet in expꝛessa vulgari: sed non habet effectum contra matrem nisi volūtas defuncti probetur aliquibus cōiecturis.
6 Pupillaris que continetur sub compēdiosa vel breuiloqua: an sit tacita vel expꝛessa.
7 Mater excluditur per tacitam pupillarē qñ frater impubes est impuberi substitutus & nu. 13.
8 Que vtilitas resultat matri ꝙ compendiosa obliquatur ipsa existente in medio.
9 Substitutio cōpendiosa facta a milite post aditā hereditatem est species substitutionis ab alijs distincta facta a pagano est adiectio.
10 Cōpendiosa dꝛ quia fit sub compendio verborū.
11 Effectus substitutionis compendiose in milite et in pagano.
12 Substitutio compēdiosa facta per verbū cōmune: an fit fideicōmissaria vsq̃ in finem.
14 Talis substitutio erit directa quando testator dicit volo ꝙ omnia bona mea deueniant ad talem.
15 Si dixit ad talē perueniāt ꝙ ipse accipere possit sua autoꝛitate.
16 Quando dixit volo ꝙ ad talem bona mea perueniant libere.
17 Verbum qđ potest in pluribus temporibus verificari: in dubio intelligit: ꝑm qđ tps attulerit.
18 Si testator dixit: si filius meus decesserit sine liberis: talem substituo: ꝙ non valeat semper iure fideicōmissi.

Substitutio facta sub distinctione temporis ītra tps pupillaris etatis valebit iure directo postea obligatur.

Precibus.

✳ Ppo cōcordia. Aduerte ꝙ substō compendiosa facta a milite ꝓ vba directa trahit ad fideicōmissum post pupillarē etatē qñ mater filij istituti est in medio. ista fuit opi. gl. iuncto tex. in. l. cēturio. ff. de vul. & pup. Ita in summa. Bart. Bal. i hac. l. ꝓecibus. & doc. antiq̃ secuti sunt bāc opi. Cōtrarium tenere alle. Bar. i. l. in testamēto. C. de test. mili. Tu dic. ista qō solet ī scholis disputari: ꝓpter quos intellect⁹ dant ad banc. l. ꝓcib⁹. & ꝓplures ꝓnt dari solutiones. sed illa magis placet q̃ etiā est cōis: vcz ꝙ aut talis substitutio fit ꝓ verba directa directissima: puta si testō dicit directo substituo: & tūc etiā si mater sit ī medio nō obliquat. & tūc ꝛdita est hereditate. Tertio not. Tꝙ pupillaris expꝛessa excludit matrem in totum.

Glo. iiij. Tꝙ cōpendiosa facta a milite infra tps pubertatis valet de iure directo postea obliquat.

His ꝓmissis venio ad apparatus. & videt ꝙ in ꝓimo casu qñ est facta substitutio vulgariter mater repellat. nam Texpꝛessa vulgaris cōtinet in se tacitā pupillarem. vt. l. hereditatem. §. eo. & l. iam hoc iure. ff. eo. sed ꝓpillaris excludit matrem. vt bac. l. & l. papi. §. sed nec impuberis. ff. de inoffi. te sta. ergo &c. Sol. dicit gl. ꝙ ille. ll. Zie loquunt in pupillari expꝛessa: nā tacita pupillaris cōtra matrem nō admittitur. ita tenet hic. & in. l. si. §. tit. j. & vbiq̃ tū in hoc est varietas vtruz qñ mater est in medio in vulgari expꝛessa insit tacita pupillaris. Nam alibi videt dicere gl. & bene cōtineri illa tacita pupillaris. sed nō habet effectū cōtra matrem. Alibi videt dicere ꝙ tacita pupillaris tūc nō cōtinet in expꝛessa vulgari. Ista variatio colligit ex glo. hic posita. & §. ti. j. l. fi. & glo. in. l. cēturio. ff. eo. veritas est ꝙ cōtinet in expꝛessa vulgari. sed non habet effectū fauoꝛe matris. vt. §. tit. j. l. fi. vbi cassus est. nā ibi dꝛ ꝙ si mater decedat anteq̃ pupillus substitutus admittit ex vigoꝛe tacite pupillaris. qđ nō est verū si ab initio in ea nō continerēt: quia ab initio &c. vt in regu. iuris q̃ ab initio &c.

Cōtra hoc opp. de. l. testamēto. in fi. §. de testa. mili. Sol. tacita pupillaris nō admittit ꝺ matrē nisi voluntas defuncti probet cōiecturis aliqb⁹. ita tenet gl. no. vide eam super ver. oīno. Contra hoc oppo.[a] de bac ea. l. in fi. Oppo. nā substitutio cōpendiosa habet in se tacitā pupillarē. & tñ matrē excludit. vt bac. l. idē i substitutione breuiloqua q̃ continet in se pupillarē: & tñ matrē excludit. vt. l. lucius. §. e. Huius timoze est videndū bic ꝙ vtrū ista pupillaris q̃ cōtinet sub cōpēdiosa vel breuiloqua sit expꝛessa vel tacita. Glo. i. magna bic post ꝓn. videt tenere ꝙ sit tacita: vide ea alibi in se. gl. tenet ꝙ in cōpendiosa & breuiloqua cōtineat pupillaris expꝛessa. vide eā q̃ est verior. Dico ꝙ vtraq̃ potest esse vera diuersis respectibus: nā quedam est tacita pupillaris q̃ nullo modo expꝛimitur nec verbis generalibus nec specialibus: vt illa q̃ continet in vulgari expꝛessa. nam verbum vulgaris nullo modo ex virtute verborū cōtinet pupillarem. sed subintelligitur ex ꝓsumpta voluntate defuncti. vt. d. l. iam hoc iure. & §. tit. j. l. fi. & ita matrē non excludit: vt hic. & §. ti. j. l. fi. quedā est pupillaris tacita expꝛessa tñ verbis generalibus: vt ea que cōtinet in cōpēdiosa & breuiloqua. nā ibi sunt verba generalia apta cōprehēdere in se pupillarem. & illa matrem excludit: vt hic. & d. l. lucius. ff. eo. potest ergo substitutio pupillaris

[b] Quod est valde notandum. Adde aliam coniecturā ſm Ange. si testōr substituisset vulgariter pauperes Christi vel ecclīā: nā etiam tūc tacita pupillaris excluderet matres: quia verisimile ē ꝙ testatoꝛ es plus dilexisse animā suā ꝙ vgoꝛes: quoniā ꝓma charitas incipit a seipso. l. ꝓses. & de seruī. & seq̃ꝝ Pau. de ca. bic. cui adde per Bal. consilio. lxx. libro.

Andre. Poma. Alterius opp. obliquat. modo habes ꝓin. gl. mag. Sed contra hoc oppo. quia nihil refert: fine iure fideicōmissi fine iure directo valeat in testamēto militis. nam in testamēto militis nō potest detrahi trebel. vt. j. ad le. fal. l. i testamēto. & ff. ad treb. l. j. §. ig. Sol. nihil refert an iure directo vel iure fideicōmissi te neat. Quidā dicunt etiā in testamento militis detrahi treb. vt. l. j. §. i filij. ad treb. qđ est falsū: qz loquīr quo ad alia remedia trebel. nō quo ad detractionē quarte. dicit ergo gl. ꝙ est cōmoditas matris in hoc ꝓimo qz si restituit iure fideicōmissi apud ipsam matrē remanent iura sepulchroꝝ. vt. l. quia perinde. ff. ad trebel. Ité bona filij non veniunt in fideicōmisso. vt. l. coheredi. §. cuz filie. ff. eo. certe in ꝓimo dicit verum. in hoc etiaz scōo dicit verū: sed non differt in hoc cōpendiosa directa a fideicōmissaria: quia in cōpendiosa non venit nisi bona testantis. vt. ff. eo. l. cēturio. vnde dicit gl. ꝙ est vtilitas matris in alio: qz in restōne treb. nō veniret legitima filij. sed an sit verum dubito. nā in ꝓnato testāte. hoc em̄ verū est sine dubio ꝛ miles pōt grauare in legitima qđ potest. iō qz eg heredatus nō potest itēare querelā ſm ista tpa. vt. l. si. §. de ioffi. test. in quo ergo erit vtilitas matris vt valeat iure fideicōmissi. Rñ. in hoc: qz in fideicōmissaria restōne non veniūt fructus ꝓpter iudicio testatoris: secus esset in cōpendiosa directa. vt. d. l. cēturio. Ité si mater deberet aliquid ꝓcipere a filio naturali anteq̃ restituat fideicommissum posset illud retinere. vt. l. sciū vel stichus. §. alij. ff. de sol. qđ secus esset si substituī iure directo veniret. Sumus expediti de oibus gl. expta fi. mag. glo. q̃ tractat materiā cōpendiose: pro qua materia declarāda quero q̃ est substitutio cōpendiosa. scōo quare dicaꝝ cōpendiosa. tertio quis sit eius effectus. Rñ. cōpendiosa Tsubstō. qđ est substōnis spēs distincta ab alijs vt qñ fit a milite post aditā hereditatē & valet iure directo. vt. l. centurio. ff. e. qđ nō est substōnis spēs: sed est q̃dam adiectio vt qñ fit a pagano. Illa enim nihil valet iure pupillaris directe post aditā hereditatez vel fideicōmissi. vt. j. videbitis. vñ tūc nō est substutionis species ꝓpe: sed adiectio q̃daz. Quare dꝛ Tcōpendiosa: dic quia fit sub compendio verborū & continet tempus: scilicet quādocūq̃ decesserit.

inci. titius condidit testm̄. & vide Bar. in cōsi. cclxvij. inci. thebaldutius. vbi egregie tangit: quando substituit pupillo per verba q̃cunq̃: que substitutio sit. & si decesserit vino testatoꝛe. Bar. in cōsi. cclxxv. inci. antitius. & de verbis directis in pupil. & de verbo: obueniat: vide Barto. in consi. xxxij. incipien. homo accurſuli. Andre. barba.

Recibus. Dinidit in partes duas. Primo ponit thema & ponit cōnem. Scōo ad qōnē rīdet per ordinem. Scōa ibi: nō est incerti iuris. breuiter. b.d. Substitutio vulgaris expirat adita hereditate nec per tacitā pupillarē in ea cōtentam mater excludit. sed ex substōne pupillari vel cōpendiosa facta a milite substituto in totuz iure directo infra tpa pubertatis admittit. postea vo si mater in medio est obliquaꝝ. b.d. modo habes literam clarā. Not. ex hac. l. ꝓimo Tꝙ imperator male querēti: benigne rīdet. qđ dic vt digi in l. vt rūsum. §. de transa. Scōo no. ꝙ Tvulgaris expꝛessa expirat adita hereditate. Tertio not. Tꝙ pupillaris expꝛessa excludit matrem in totum.

Quarto not. ex hac. l. ꝙ habeo ꝓo singulari multum. et nescio alibi ita clare. nec forte aliquo modo. Not. ꝙ quādo substitutio vulgaris est facta duob⁹ simul & copulatiue quod non habet locū in persona vnius nisi habeat locū in ꝓsona vtriusq̃. & ideo in casu huius. l. si firmian⁹. heres non erit nisi esset heres Helia. vel econuerso substitutus vulgariter nō admitteꝝ. vide text. & glo. sup ver. meum. tenet ergo ista gl. manifeste ꝙ in casu hui⁹. l. ista substitutio non potest habere locū nisi haberet locū in ꝓsona vtriusq̃. sic etiam intelligebat do. Ja. but. Sed istam lec. oppo. de. l. falsa. §. fi. de ꝛdi. & demō. glo. dicit hic fallit bec regula. hoc non est verū. & contra. l. heredes mei. §. cū ita. ff. ad trebel. de lega. ij. l. fi. §. filium. & ad treb. l. lucius. §. caio. ff. de inin. test. l. pe. & l. pater filiū. §. fi. ff. ad le. fal. Sol. breuiter ꝙtum ad ꝓpositū dico aliud in substitutione vulgari: vt hic. aliud in substitutione pupillari vel fideicommissaria: vt in contrario. rationē huius dicā vobis in. l. pe. j. eo.

Ostadita Vulgares substitutiones adita hereditate expirant. b.d.

☞ Jus accrescendi ad hoc vt habeat locū oportet ꝙ testamentum sit iure factum.

Jus accrescendi requirit ꝙ multi sint instituti.

Substitutio quando impediat ius accrescendi.

Jus accrescēdi operaꝝ & accrescit inuitis et qñ.

An quis possit repudiare ius accrescendi vno iure & habere alio.

Testamento. Inter institutos et inuicem substitutos est loc⁹ iuris accrescēdi. b.d. vel breuius. Substitutio ius accrescendi impedit. b.d. Glo. dicit ꝙ ad hoc ꝙ ius accrescēdi locum habeat: oportet ꝙ testamentū sit iure factū. dicit enim tex. iure factū: qđ intelligo ꝙ accrescat ex virtute testamētaꝛie successionis. potest em̄ ab intestato vel rupto testamēto esse locus iuri accrescendi. vt. l. j. §. qñ non pe. par. peté. accre. Glo. ꝙ ad hoc ꝙ fit loc⁹ iuri accrescēdi oportet ꝙ multi sint instituti. vt dicit tex⁹. multis institutis &c. Quod intelligo ꝙ fit locus ex cōiunctione hominis. nam est etiam quedā legalis cōiunctio. vt qñ vnus instituit ex ꝓsona eius deuenit ad plures vnus seruus pluriū domino. nunc vtrū inter illos dominos fit locus iuri accrescēdi: tunc dic vt. l. ꝓculo. ff. de lega. ij. & l. seruus cōmunis ab extero. de acq. here. Glo. ꝙ substitutio nō impedit ius accrescēdi. Dicit enim tex. inuicem substituunt. qđ intelligo inter eosdē nam testator substituēdo eos inuicē noluit ius eorum diminuere: sed magis augere. & sic ius accrescēdi nō sustulit: sec⁹ si extraneū substituisset: nam substituēdo extraneū tollit iter heredes ius accrescēdi. vt. l. vlti. ff. de iniu. test. & hic est casus illius. l. difficilis. qđ digi plene in. l. re cōiuncti. de leg. iij. Glo. ꝙ accrescit inuitis &c. Cōtra hoc opp.[c] de. l. cum hereditatē. ff. de acqui. here. & Glo. dicit ꝙ accrescit inuitis. verū est si volnerint suam portionem retinere. Tu dic melius ꝙ quādo est ius accrescē di simpliciter absq̃ substitutione. tūc gl. dicit verū. sed quādo est substitutio vnde portio alterius debet ad aliū coheredē ex dispositione peruenire accrescat iuito velit nolit: pꝛo parte suā agnouit tunc habet locū. d. l. cum hereditatē. & l. si tu ex parte. ff. de acqui. here. Oꝛ circa banc. l. quero: e vos videtis hic ꝙ ius accrescēdi cōcurrit cū iure substitutionis. & ꝙ vtrum possit repudiare vno iure & habere alio. glo. dicit hic ꝙ fi. idē not. in. l. nec his. §. heres. ff. de acq. here. Contrariū not. in. l. si quis heres. eo. titu. tu dicas ꝙ postq̃ agnouit partē suam: alia portio inuito crescit ex substitutione. Si autē non agnouit: potest tamen ꝓximo partē sibi ex substitutione delatā repudiare: et ex substitutione iure accrescendi habere. Istud ꝓbaꝝ in. d. l. si tu ex parte. ff. de acqui. heredi. si quis bene inspexerit.

1 ☞ Imperator male ꝛrenti benigne respondet.
2 Vulgaris expꝛessa expirat adita hereditate.
3 Pupillaris expꝛessa excludit matrem in totum.
4 Compēdiosa facta a milite infra tempus pubertatis valet iure directo: postea obliquatur.
5 Tacita pupillaris continet in expꝛessa vulgari: sed non habet effectum contra matrem nisi volūtas defuncti probetur aliquibus cōiecturis.
6 Pupillaris que continetur sub compēdiosa vel breuiloqua: an sit tacita vel expꝛessa.
7 Mater excluditur per tacitam pupillarē qñ frater impubes est impuberi substitutus & nu. 13.
8 Que vtilitas resultat matri ꝙ compendiosa obliquatur ipsa existente in medio.
9 Substitutio cōpendiosa facta a milite post aditā hereditatem est species substitutionis ab alijs distincta facta a pagano est adiectio.
10 Cōpendiosa dꝛ quia fit sub compendio verborū.
11 Effectus substitutionis compendiose in milite et in pagano.
12 Substitutio compēdiosa facta per verbū cōmune: an fit fideicōmissaria vsq̃ in finem.
14 Talis substitutio erit directa quando testator dicit volo ꝙ omnia bona mea deueniant ad talem.
15 Si dixit ad talē perueniāt ꝙ ipse accipere possit sua autoꝛitate.
16 Quando dixit volo ꝙ ad talem bona mea perueniant libere.
17 Verbum qđ potest in pluribus temporibus verificari: in dubio intelligit: ꝑm qđ tps attulerit.
18 Si testator dixit: si filius meus decesserit sine liberis: talem substituo: ꝙ non valeat semper iure fideicōmissi.

Substitutio facta sub distinctione temporis ītra tps pupillaris etatis valebit iure directo postea obligatur.

Universidad del Rosario | Archivo Histórico

Andre. Poma. a ¶Directa. De isto casu vide plene per Alexan. in l. centurio. col. xxiij. & iiij. sequen. ff. de vulga. & pupil. & Barto. consi. iij. & questione. cc xxxvj.

Andre. Poma. b ¶Omni tempore valet. Hoc tamen limita vt per Bal. in l. prohibi. in penul. charta. versi. mirabile est dictum.

Andre. Poma.

c ¶De isto dubio. Jn quo dubio cõmunis opinio est quõ infra tpa pubertatis valet iure directo et iam si mater sit in medio. vt p Alexã. in l. centurio. ff. ó vul. & pu. & ff. l. xxj. i. ij. vol. a & consi. cvij. in. iij. vol. & ff. l. xlv. in. j. vol. a cõsi. xij. i. iij. volu. Pan. consi. cxiij. & ff. l. cclxj. & cccxxxvij. a cõsi. b cccliij. Barba. ff. l. xlvj. ij. volu.

d ¶Fideicõmissaria. Adde q substitutio facta impuberi per verbũ cõe sit omni tpe fideicõmissaria. volunt Bal. cõsi. cclxiij. in cõcludẽdo semper tenui cõez opi. quarto. et eo. lib. ff. l. cclxiij. & cõsi. cclxxvj. Roma. idẽ videt senssisse ff. l. xxxv. & Alexã. consi. xij. vbi vide que hic dicit eius libro secundo.

e ¶Quid enim si testator. Aide pulchrũ cõsi. Bal. ff. l. cccl. & iij. lib. & Bal. consi. cxxvij. inci. quidam De. ff. l. lib. & ibi vnum verbũ quid si frater fuit substitutus tanq̃ minister pauperum.

f ¶Item quid si. Adde Bal. cõsi. cl. & xxxviij. iiij. vol. & consi. cc. & liij. & j. volu. Ange. consi. cxxv. Roma. consi. cxxx. Bart. consi. xv. inci. in dei nomine. pater habens.

Andre. Poma. g ¶Bona mea libere. Quid importat istud verbũ libere. vide tex. in. c. de multa. in ver. libere. de prebẽ. vbi Abb. no. i. j. col. adde Bal. in. c. que in ecclesiarum. in. j. col. in ver. liberum. de cõsti. & ibi dominus Anto. in. iiij. notabili. adde etiam tex. in. c. j. in verbo: libere. & vide Joan. andre. de regu. iuris. in. vj. & clarius Heminia. adde tamen q̃ in contrarium consuluit Rapha. cuma. in consi. cv. incipiente. Anto. sed quod opi. bec quod libere ego pono: tur: id est pro pria autoritate. ẽ text. in. c. cum episcopus. per egressum Areti. et Jo. an. de offi. ordi. dina. in. vj. notat glo. in. c. j. in verbo: libere. de testi. in. vj. facit quod not. glo. in. c. cum plures. in verbo: libere. de offi. delega. in. vj. et glo. in clemẽ. dudum. in verbo: libere. de sepul. alibi car dina. in. c. ad hec. de religio. domi. facit quod notat glo. in. l. in ego. ibi: communiter approbata. in. c. latores. de homici. ponit Alexan. de ista dictione incipiẽ silio. ff. j. visio themate. in j. et. ij. volu. Bar. ba. in. c. j. de offic. & dominus Ant. de butrio. cõsilio ij. in. ij. col. in. ij. volu. facit quod not. Ang. in. l. bec si res. ff. de rei vendica. vbi inquit q̃ si testator digerit q̃ legatarius non molestetur p heredem in re legata videtur data licentia capiendi propria autoritate. & verbo libere: vide ꝛdo dernos in. l. j. in ij. colum. s. de sacrosan. ecc. in. iiij. colum. & in. v. qõ. principali. in pn. ibi Alexã. in apostillis. vide de verbo libere Jaso. in l. cẽturio. in. lvij. colum. ff. de vulga. & pupil. de verbo autem: plena potestas & libera: vide Feli. in. c. audi tis. de prescrip. Barba. in. c. preterea. de offi. dele. adde etiam q̃ statutum dans potestatem plenam vel liberam procedendi super maleficijs non poterit tamen ponere aliquem ad torturam nisi precedentibus indicijs. vide Jasonem in. l. si miles. in fine.

b ¶Reprehenditur. Adde vt per Bal. consi. clvj. & ccl. iij. volu. & cõsi. cc. j. in. ij. volu. per Oldra. consi. cc. & ij. inci. factum tale quidam testator. per Bar. consi. cxxj. inci. homo accursuli. per Bal. consi. clvj. & ccclv. iij. vol. & consi. cl. & xxxiij. & cc. & liij. & ij. volu. & consi. cliij. j. volu. De. de ancha. cõsilio cxxvj. & Bal. consi. cclv. iij. libro.

¶Aduerte qõ do. Aleg. in bac. l. humanitatis. alt. Bar. sibi Jziũ. sed p saluatione Bar. vide 2co. 2di. quã posui ad. l. ex facto. in pn. ff. ó vulg.

Andre. Poma. a ¶Humanitatis. An ista leg. habeat locum in furioso. vide Matheſi. no. cl. xxviij.

Andre. Poma. b ¶Permittit. Et cogita qd si essent filij ex diuersis maritis vel vxore q deberent substi tuian vtrinq̃ cõiuncti vel etiã alij 2 fm q testa. videt 3 ex discursu lectu. Bart. collige ad 4 nertes lectos tres differentias inter exẽplariã & pupillarẽ. vt. & 6 te quartã quia pupillus adueniẽte pubertate in totũ a expirat: exempla b ria vo recedẽte su c roze cessat: vt h in tex. Jmo. iteruz subueniẽte furore haberet locũ: vt h per doc. l. 3 faciat tex. i. ff. qua rõne. in ver. cõfirmant. insti. eo. ti. iure cognita: quia aliq̃ 1 bincinde põt induci.

c ¶Dentecaptis. 2 Adde quid si mu 3 t: vel surdus: vel 4 pdig: cui bonis est interdictũ. doct. vt refert Pau. de cast. cõiter dicunt d idẽ esse. Ang. tñ 5 vt nec etiã furioso possit substitui quia. l. loquẽs de mẽtecaptis nõ ex tẽdit ad furiosos nisi p principẽ vel babẽte potestate. 5 l. cõdende. vt. ff. de nupti. l. si furiosi. vbi dicit esse casũ tñ dubitãter loqtur. tu dic q̃ pro opi. Pau. de cast. videtur 2 sulsse Bal. 2 ff. l. cc xij. j. li. incipi. quidã Pe. vbi oino vide ad hãc. l. quid ante si mẽtecapto filio sit relictũ minus legitima: an possit ei substitui pupilliariter. Bart. in. l. ex facto. ff. eo. tenet q̃ fic. & Ang. Sali. Pau. de ca. hic: quia poterit petere supplementũ legitime. & Jmo. in. c. raynutius. dicit q̃ opi. Bar. est magis cõis & equior. licet ipse ibi contra. & in. d. l. ex facto. & Rapha. & Ang. & Joã. fab. in. s. qua ratione. insti. eo. sed quid si mater substituẽdo post mortẽ filie mẽtecapte voluit sua bona distribui & dari per suos fideicõmiss. pro anima ipsius testatricis: an erit exẽplaris vel fideicom. vide Pe. de ancha. consi. viij. tenentem q̃ sit fideicõmissaria.

Andre. Poma. d ¶Ordinem. Sunt qui dubitãt ad istam. l. nunqd si pater habet plures filios mentecaptos sit necesse si vult vni substituere q̃ omnibus substituant. & dicit ipse q̃ iste tex. videt pbare q̃ sic. ibi: vel eis ẽstio. ista verba sunt posita cuz aliquo ministerio: quia exẽplaria substitutio est inducta ad exemplũz pupillaris: vt hic. & in. s. qua rõne. insti. eo. sed in pupillari testator. si potest: si 3 plures filios vm vel quibus vult substituere. l. qui plures. ff. de vul. & pupil. igitur &c.

Andre. Poma. e ¶Opp. ad si. l. Appellatione fratris intelligat etiã sozor. & vltra addicta hic p doc. pbat iste tex. hic. nec alia proles descendentiũ. iũcta. l. i. ff. de vbo. signi. & ibi: traditio. sed certe videt q̃ eadẽ ratione inducta sit & pupillaris. s. qua ratione. insti. eo. sed dicit q̃ ille tex. pbat q̃ imperator exẽplo pupillaris fuit excitatus sup quo cõsideranspietate iduct: vt hic videt illã introducit & sic pietas fuit causa pgima.

f ¶Ex fratrib. Adde qõ Pau. de ea. dicit hic q̃ de hoc fuit magna ẽtio: quia cuidã mẽtecapto habẽti sozorem. Cõpo. tertio 6z h q̃ debẽt esse instituti saltẽ in legitima. ff. eo. l. j. vbi põt substitui etiaz filijs exheredatis. Solu. aliud in pupillari substõne: vt ibi. aliud in exẽplaria: vt hic. q̃ põt esse ratio: certe nulla ratio magis põt assignari q̃ quia sic placuit statuenti. Vel dicas q̃ illa substitutio pmittit ex humanitate quadã que cessat quando quis exheredat filiũ merito tũc non pmittit hic exẽplaria: sed illa permittit fm iuris rigorẽ. ¶Oppo. 6z hic q̃ bec cõstitutio cessat cũ ad sanos mores puenerit. & vt l. ex facto. in pn. ff. eo. Sol. fateor. & q̃ bec suppletper illã: sz q̃ cessat cũ talis psona liberos sustule rit. ¶Oppo. ad fin. l. c hic 6z q̃ 3z substitui ex fratribus vel filijs si sunt. Cõtra. ff. eo. l. sed. & si plures. s. q̃s possum. vbi idistincte q̃libet põt substi tui. & Sol. in hoc differt exẽplaria a pupillari ratio vt: ges nõ põt reddi: sz 2 ad psuasio illa quã. s. digi q̃ h. q̃ edit exẽplaria q̃ humanitas cessaret nisi substitueret vnũ ex filijs vel fribus. illa vo pupillaris 2 edit 3z iuris rigorẽ. ¶Alti. opbic 6z q̃ põt vnũ substituere ex filijs. & si illos pterijt testamẽtũ esset nulli. vt. j. titu. ij. l. j. & l. magimum. Sol. bui 2 timoze dicit gl. cõcedo q̃ debeat exheredari. doc. cõiter tenẽt Jziũ: quia aliꝫ nõ pos sunt cõqueri: p. l. papinian. & s. sed & nec ipuberis. ff. de iofficiosi. test. bic nõ babetis alia circa bac. l. Ex. bic modicũ i ista materia dixit Guil. multa. & ego plenius in. l. ex facto. ff. eo. dic vt ibi dixi.

1 ¶Dictio vter q̃ est collectiua: vter et alter distributiua.

2 Substitutio quando est facta p nomen collectiuũ sub cõditione: ibi habet locum nisi cõditio subtilutionis euenerit in persona vtriusq̃.

3 Pluralitas relpicies vnũ ãnale effectũ nõ reslolvit in singularitates: sec. qñ diuersos effectus.

¶Am quidam. Qñ duob. impuberibus fit substitutio cũ adiectione nois collectiui: ita demũ substitutioni loc. est si in vtraq̃ persona cõditio substõnis verificat. b. d. hec. l. cũ l. seq. & magis habẽt difficilia Jzia q̃ sunt 2 corpore iuris. ¶Mo. ergo q̃ vter q̃ est dictio collectiua: vter & alter est dictio distributiua: & verificat i altero tm: vt dixi in trac. iltoz distributiuoꝝ. i. l. boc articulo. de bere. isti. ¶Scõo no. q̃ substitutioni nõ est loc. nisi in vtriusq̃ psona 2ditio substitutionis euenerit. ¶Add istud opp. de inin. test. l. pe. vbi vno decedẽte statiz fuit vocat. substitut. Sol. dicit ibi: fuit fcã substõ separatiz & noiatis: h vo fuit fcã cũ adiectiõe nois collectiui. s ista ẽa mei in pupillari etate decesserint: tale substituo. & vnus pupillari etate altero supstite: an substitutus statim admitterek. dicit Pau. videtur q̃ sic. arg. huius. l. a Jzio sensu. Item per. l. lucius. s. caio. ff. ad trebellia. & Bart. videt sentire in. d. l. beredes mei. Bald. dicit ipse tenet hic Jziũ. pro quo alle. gl. ozdi. in. d. l. si pater impuberis. ff. eo. quoniam hoc casu etiã subest ratio que ponit in isto tex. pterea etiã copulatiua regrit concursum vtriusq̃ copulati ad verificationẽ sui. l. si heredi plures. & 2di. insti. qõ est verũ in primo moziente. sed si pupillus moztu 2 esset post pupillarẽ etatẽ & sic expirasset substitutio pupillaris quo ad eũ in psonaz scõi moziẽtis extaret 2ditio: tũc quia nõ extaret psona que ex psumpta mẽte defuncti excludit substitutuz admitterek de eqtate. & etiã de rigore ad hereditatẽ vltimi moziẽtis. sed si fozet apposita dictio collectiua tũc nõ de rigore sed de eqtate. p. d. s. cũ ita. sed qd si substitut 2 est fili 2 maioz testatoris duob 2 fratrib 2 impuberib 2 & vn 2 moziatꝫ i pupillari etate: an sol 2 substitut 2 vocabit ad hereditatẽ illi 2 excluso supstite pupillo breuiter dicit Pau. q̃ ambo vocabũ ab itestato: q̃ nõ est verisile q̃ testator fratrẽ ipuberẽ voluerit excludere a pte bẽditaz illi 2 pmoziẽtz. p B. l. cũ auus. ff. de 2di. & demõ. tu adde dũ Bar. ali. s. caio. volẽs q̃ si fit facta substitutio fideicõmissaria sine adiectione nois collectiui qõ nõ est necesse qõ cõditio exĩstat in psonam oium etiã si fupit persona que ex pte sumpta mẽte testatoris excluderet substitutũ: quod ipse contrarium te-

Universidad del Rosario Archivo Histórico

net in.l.qdã testa.ff.de vul.ꝛ pupil.ꝛin.l.beredes mei.§.cũ ita.ad treb.ꝛ id ꝙ in dictis locis dicit.sequit Pau.de ca.cõsi.cccxxxvj. vbi dicit ꝙ ꝛ alias dubitauerit:quia Bar.erat Ziius ꝙ sibi tutũ nõ vꝫ recedere in cõsulendo ab opi.Bar.ibi.ꝛ qõ hic locut⁹ est per inaduertẽtiã.sed aduerte:quia idẽ Pau.2si.cccly.inci.si ꝗngit.circa si.träsit cũ Bar.bic.ꝛ dicit ꝙ Bar.in.d.§. cũ ita.male logꝫ. tũ de Bar.mẽtione nõ facit l.d.l. qdã testamẽto.vñ est ꝑsumendus ꝙ maturi⁹cogitauerit in dicto consil. cxxxvj.ꝛ ꝛ ꝓ⁹ in ordine. et vide ad materiã Bal.2si. cccc.j.volu.ꝛ 2si. cxvij.ꝛ.cxix.§.vo. p Ang.2si.lxxx.ꝛ cix.p Aleg.consil. cxij.et seq.iij.vol. ꝛ melius 2si.cvij. iiij.volu.p Pau. de ca.2si.cccly.ꝛ p Abba.2si.lviij.§. lib.ꝛ per Bal.2si. lxxxij.v.lib.

✶ ¶ Pro cõcordia. Aduerte si nomẽ collectiuũ nõ fuit expẽssum p testatorem q duob⁹ heredib⁹ istitutis p fideicõmissũ ipsis substituit Caium simpliciter ꝛ sic sine expẽssiõe nois collectiui.s.vter ꝙ vꝫ ois ꝛc. qrit an alter o decedente de beaꝫ p dimidia fideicõmissum substituto:an tũc demum vtroq; moriente.ꝛ ꝑPau. de ca.in 2sil.cxxxvj. ici.dubitatio vertit.col.iij.ꝛ seq. dicit ꝙ Bar.vnũ tenet i bac.l. cũ qdã ꝙ est.l.pe.scz affirmatiuã ꝙ debeak fideicõmissum altero viuẽte per.l. luci⁹.§.caio.ff. ad trebel. Sed Ziius 3 all.tenere Bar.in l. beredes mei.§. cũ ita.ff.e.tit.in.l. quidã testamẽto. ff.de vul.ꝛ pupil. Sed p sol.Pau. de ca.in.d.2sil.dicit ꝙ Bar.in bac l.pe.p inaduertẽtiam ꝛ in cursu lectiõis fuit bic locut⁹ ꝛ nõ ex ꝓposito. Sed hoc nõ placet do.Ant.de Nicellis. ideo dic ſm eũ ꝙ Bar. loquit loquendo in fideicommissaria substitutiõe:quia 1 i directa vulgari nõ habet locũ nisi 2 vtroq; defuncto: 3 ſm cõiter oẽs i locis ꝑdictis dico i

Alij dicunt ꝙ bic loquit in filio: ibi in extraneo. Tene precedentẽ:sic debet intelligi.ff.ad.l.falcid. pater filiã.§.fi.ff.ad le.fal.ꝛ quidã habent bic approbatã per ¶ Bꝫ. Bzeuiter qñ substitutio est cuꝫ adiectione nois collectiui non est differẽtia inter directã ꝛ fideicõmissariã:sed illud solũ habemus aduertere qõ dixi in ꝑgi.ꝑce.sol. Sed qñ substitutio fieret simplr boc mõ: si filij mei decesserint ꝛc. non dico vterq; vel oẽs tũc est differẽtia inter directã ꝛ fideicõmissariã.ſtam directa non bꝫ locũ nisi in vtriusq; ꝑsona conditio exiterit. vt.§.eo.l. q̃nius.quia loquit i directa vulgari fideicõmissaria baberet ergo locũ in ꝑsona cuiuscũq; qui ꝓximo euenerit.vt.l.lucius.§.caio.ff. ad trebel.ꝛ l.si. §.filium.de lega.ij.Ratio huius est ꝙ quia quãdo pluralitas respicit vnum finalẽ effectũ non resoluitur in singularitates.vt.d.l.quãuis.§.eo. sed in substitutione vulgari inspicit vnus finalis effectus:scz defuncti bereditas qñ per vulgarẽ solũ defuncto succedit:ꝛ a defuncto solũ capiak. Bꝫ qñ pluralitas respicit diuersos effectꝰ resoluit in singularitates.vt.l.falsa.§.fi.ff.de 2di.ꝛ demon. boc aũt ꝗngit in substitutione fideicõmissaria.nam in ꝑsona cuiuslibet beredum est fideicõmissũ in gulare per se ꝛ a quolibet berede capit per se non a defuncto immediate merito in ꝑsona cuiuslibet ꝗnetur seu verificak:quia qlibet per se videk esse grauatus ideo in substitutione pupillari que recipit diuersos effectꝰ sicut fideicõmissaria quia per eam succeditur pupillo non defuncto est ideꝫ quod in fideicõmissaria:vt.§.digi. Et de hoc plenius dixi in.d.l.beredes mei.§.cuꝫ ita. ad trebel. ꝛ ibi vide ꝛc.

¶ Plures instituti cuꝫ adiectione nominis distribuiui qualibet vocatur in virilem.

Pater ꝛ filius censentur vna persona.

Dictio quisquis est distributiua.

Martinus de Fano effectus fuit frater de ordine predicatorum.

fideicõmissaria ꝙ vera est opi.ꝙ debeak fideicõmissum substituto altero decedẽte.vt.d.§.caio.nisi alia sit mẽs testatoris.nõ emi voluit itelligere Bart.in.d.§.cũ ita.ꝙ eoipso ꝙ est filius excludat substitutum.nisi sit alia coherens coniectura illa tamen bene coadiuuat.ꝛ in boc si inspicia tur Bar.nulli sibi contradicit.

✶ Siquis duobus. Jsta ẽ a mirabilis.l.Bzeuiter dicit cũ pluri⁹ istitutis tertius substituak cuꝫ adiectione nominis distributini vocak quilibet in virilẽ:ꝛ si patri ꝛ filio simul institutis tertius adiũgak pater ꝛ filius loco vnius habenk ꝛ vnam portionem accipiũt.b.d.ꝛ habet difficillima ẑia bec.l. ¶ Mo.ꝙ qñ plures instituunk cum adiectione nois distributiui glibet vocak in virilẽ ac si essent singulariter noiati. ¶ Mo.ij.ꝙ pater ꝛ filꝰ censenk vna ꝑsona⁹ modo sicut bic duo dicta.ista.l.habet duas glo.difficiles. ¶ Contra.l.nostrã opp.directo.ff.eo.l.si pater.in ꝓin.Sol.dicũ quidã ꝙ bic corrigit illam: sed euitãda est legũ correctio. Alij dicũt ꝙ bec lex loquitur in bonis paternis:illa in bonis filij.bec est truffa. Alij dicũt ꝙ boc ideo bꝫ virilẽ i substitutione:quia ea easdẽ partes fuerũt admissi in substitutione.vt.§.eo.l.j. Jsta est quedã diuinatio:tu dic ꝙ bic fuerũt ꝛstituti beredes cum adiectione nois ꝛdistributiui quisquis:ibi secus. Jstam sol. tenet omnes doc.Ultramõ.ꝛ Litramõ. Et andiui semel a quodã antiquo adnocato de Florentia qõ ipse interrogauit do.Mar.de fano de isto cõtrario cũ vidiſſet eum fratrẽ predicatorẽ:ꝛ dixit sibi ꝙ bec dictio qsquis:soluebat istud Zium.lꝫ glo.non poneret. ¶ Oppo.ff.de vsufru.accre.l.si quis titio.j.ꝛſſo. Dicit glo.sol.eppone ibi:Titio ꝛ beredib⁹ suis:scz Titij legatarij.Sed certe glo. vlti.j.Zium tenet ꝙ ibi loquak de beredib⁹ testatoris non legatarij.Solu.glo.ergo vt dixi in ꝓcedenti Zio boc ꝗngit ꝓpter naturã istius distributiui quisquis:quod iducit vt videak qlibet singulariter noiatus.ibi secus. ¶ Cõtra bãc sol. opp.de.l.luciꝰ.aduerte qlibet in virilẽ vocatur. Sed dicũt Ultramõ.ibi nõ fuit nomen distributium.sed fuit appositum relatiuũ quis vel qui: vtputa relinq̃ seruis quos testamento manumisit vnde est pinde ac si distributiuũ fuisset oppositũ. Jsta sol.est falsa p.l.si pater.in ꝓin.ff.eo.vbi apponitur dictio quis:ꝛtamẽ non vocak in virilẽ:nõ enim ponit ibi in aliqua illarũ legũ distributiue: sed magis relatiue.Et ideo solue ad.d.l.lucius.ꝙ ibi ex ꝑsumpta volũtate defuncti ꝓpter rõnem quam bic ponit gl.quã ꝛ ¶ꝫ sequitur:ꝛ Bul.ita bic tenet.Sumus expediti de ꝓxima parte:venio ad ſcdam. ¶ Oppo.venio ad gl.ſi.ꝛ vt eam intelligas scias ꝙ ista gl.signat Zium vnũ:ꝛ vnam.q. format permixtim.ideo erit tibi laboriosius si nõ intelligas:ꝛ legas eam dico tibi. ¶ Oppo.de.l.si quis titio.ij.rñ.de vsufru.accre.Sol.verbũ vna bic positũ tollit Zium.Jsta sol.reꝓbat glo.per l.titius fundi.ꝛ per.l.liber homo.§.titius. ꝛ.l.interdũ.j.rñ.de bere.insti.vnde dicit glo.ibi:dicit titio beredibus suis:scz defuncti.bic dicit:titio ꝛ filijs:scz ipsius titij.ꝛ ista est vera sol.Dõ autẽ sequit in gl.j.in quadam ꝗstione vide ꝛ signa ibi ꝙ interfit.Modo intrat in quãdam.q.qualr inter se diuidãt ꝗuncti ibi vel ibi.bic reddit ad Zium qõ primo fecerat.Sequit ibi vel restat redit ad.q. quam.s.fecerat:sine tetigerat:nõ enim boc est de sol.Zij.pcedo ergo in recitatione glo.Glo.soluit alio modo ꝙ bic dicit filius:ibi beredib⁹.qõ glo. reꝓbẽdit per aut.de ineirnan.a mo.ꝓc.nam sicut pater ꝛ filiusc censentur vna persona.et ita beres ꝛ defunctus.Tene ergo precedentem solutionem:quod ibi loquitur de beredibus testatorum.bic de filijs ipsius beredis instituti vel legatarij. ¶ Quero ergo et modo intro questionem quam glo.format:isti beredes simul cõiuncti qui vocantur in vnam portionem qualiter diuidant illam portionem inter se:Dicit glo.ꝙ eam dividenk ꝓ bereditaria portione.vt.l.qui cum plures.ff.eo.Vel verius est vidẽdum qñ Titius miscereꝰ cum

Andre. Poma.
¶ Una persona. Vide Barba.2si. g.col.iij. volu.ij.ꝛ colũ.v.ꝛ colũ.g.ꝛ gg.col. vol.ij. vbi limitat etiã aligd 2si.lxvj.col.pe.in j.vol.adde qõ no. nõ ab re Bar.i.l. j.§.bis q.ff.ỏ leg. iij.ꝛ Barb.2si.g. col.g. vol.ij.in.v. col.ꝛ vj.ꝛ Feli.i.c. j.col.ij.de magi.
¶ Opp.ỏ.l. si qs.
Et sic facit ꝙ si cõ demnaꝫ potestas cũ ancianis. in.c. potestas teneꝫ. in l.ꝛ in residuo anciano.p quo vide l.plane.de leg.j.l. iudicibus.2iũcta glo.in ver.multe. de app.ꝛ solet tan gi.l. nõ ambigik. de legi.ꝛ bic.ꝛ.l.si qs titio.ỏ ꝑsufru. accre.ꝛ.l.interdũ. de bere.insti.ꝛ vide Bar. in cõsi.lxxx. inci. factũ tale est predicti⁹ mutius. Andre.barba.
¶ Pater et filꝰ. Addõ qõ boc facit ad.q. statuti cauẽtis:ꝙ nullus babeat officiuꝫ in ciuitate nisi habeat estimũ cẽtũ libzarum:an si filiꝰ nõ habeat estimũ: et pater sic sufficiat vt filiꝰ possit babere officiũ. Bal. cõsuevit all.glos. singu.in.l.ij.j.qui eta. lib.g. ꝙ libra etiã estimũ patris prodest filio etiaꝫ seorsum habitãti a patre. ita dicit ipse in.l.ꝓtor.j.§. sed si filius. in lec. antiq̃.ff.ỏ edẽ. de qua.q. vide aligd per Bal.ꝛ Ange. bic ad fi.ꝓ Bal.in c.filius. de ca.qui cu.ven.ꝛ in.l. non plures. de sa.sanecel. ꝛ in.l.sciẽdũ. qui satisda. cogã. Bar.in.l. cum scimus.C.de agri.et censi.llb.xj.

Andre.Poma.
a ¶ Si legatũ.istud fallit in casu naturali.l.lucꝰ.§.j.ff. de testa.milita.
b ¶ Ab oibꝰ gradibus. Adde an ex beredatus inter gradꝰ institutiõis ꝛ substitutiõis intelligatur exbere datus ab oi gradu ꝛ an ipsiꝰ exberedati sup existentia faciat deficere fideicõmissariũ si fine filijs ꝛc. et an exberedatꝰ certa cã expẽssa q̃ postea nõ reddik vera faciat exberedatione nulla censeri et an filiꝰ exberedatꝰ veniat in gradi nominatione filiorũ et an nati ex filio exberedato excludãt substitutũ.vide Roma. consil. cccxxxviij.

Andre.Poma.
c ¶ Mo.in ꝓn.sni.lꝫ oẽs bic teneant ꝙ clausula in ꝓn.posita facili⁹ trabik ad sequẽtia q̃ clausula in fine posita referk ad ꝑcedẽtia ꝛ ꝙ gl.in.l.gsqs.ff. de lega.iij.lꝫ Ziiũ decidit teg.in.c.in quisitioni. extra de appel.
d ¶ In medio posita. Adde tu qd qñ ponik inter diuersa capitula qꝛ tũc clausula posita in medio nõ refertur

De neceſ.ſer.here.inſti.

sceretur cum plurib⁹ beredibus. Aut beredes fuerunt nominati singulariter aut non.ſi fuerũt nominati babebunt viriles als babebunt beredit arias.bic non sunt alia.

¶ De necessarijs seruis beredibus instituendis vel substituendis. Rubrica.

Siquis. Breuiter dicit. Ille q non est solnendo potest vnum seruum sibi facere necessarium nisi esset sibi specialiter obligatus.boc dicit. ipse.

Cum serui. In institutione que enuntiatiue aliquem dicit esse liberũ videtur libertatẽ relinq̃re.sec⁹ in legato.b.d.

Jstuꝰ. Tutoꝛ nõ potest seruos pupilli sibi necessarios beredes instituere.b.d.

Cum quidam. Seruus pot ab instituto libertatẽ consequi ꝛ pupillo necessarius beres esse.b.d.

Quidam. Si seruus fuerit beres institutus in toto vel in parte sine libertate vel erit beres tutoꝛ vel liber.b.d.vsq; ad.ſ.illo. ¶ Oppo.institu.de bere.insti.§.seruus. Solu.ibi aliena uit in vita.bic legauit in vltima volũtate. ¶ Itẽ opp.ꝙ vltima scriptura debeat valere.ꝛ sic cũ legatũ post institutionẽ fuerit factũ ꝑualet legatũ. vt.l.si mihi.§.legatũ.de leg.j. Sol.speciale est bic fauore institutionis ꝛ libertatis.

Illo. Si legatum[a] seruo sine libertate relinquitur beres ꝓstare nõ cogitur.sed ad ꝓstãdũ hortabitur.b.d. ¶ Oppo.de.l.seruus j.de lega.ij.Solu.non valet legatum vt beres cogatur de necessitate ꝓstare tamẽ de equitate sic. vt bic. ¶ Opp.de.l.seruos.de ali.lega. Solu.speciale est in legatis alimẽtorum.

Que. Si seruꝰ a ꝓmo gradu legatur ꝛ pupillo pupillariter substituatur si cõditio substitutionis extiterit beres erit ꝛ liber.ſi defecerit legatũ valebit.b.d.ſ.iſte.

Decisione. Si seruꝰ pure instituatur sub cõditione libertas datur sigdẽ conditio potestatiua defecerit:bereditate ꝛ libertate ꝓuabitur ſi talis libertatẽ cõsequtur:ꝛ bereditate ꝓuabitur ſi soluẽdo fuerit testator:als vtrãq; habebit.b.d. ¶ Opp.de.l.cũ seruus.ff.de cõdi.inſti.vbi cõditio apposita in libertate videt in bereditate repetita. Solu.illud qõ bic dicit pure instituit:intellige hoc expẽſſo als ſi simpliciter videt institutio facta sub cõditione ſm Richar.malum.

¶ De liberis ꝓteritis vel exheredatis. Rubrica.

¶ Glo.continuat quia in testamentis libere exberedãtur vel ꝓtereꝛeũtur:ideo de boc dicit. Vel aliter dictũ est de institutione vel substitutione:verũ qꝛ exberedatio fit qñq; a gradu institutoꝛũ: qñq; a gradu substitutoꝛũ:ideo de bis ponit bic.

¶ Exheredatio dꝫ fieri ab omni gradu ad boc vt ille gradus valeat.

Clausula in fine posita refertur ad omnia.

Clausula in ꝓcipio posita refertur ad omnia sequentia.

Clausula in medio posita refertur ad omnia ꝓcedentia ꝛ sequentia.

Quomodo dicitur posita in medio.

Repetitio qualitatis vel modificationis quando intelligitur facta:remissiue.

Contra ꝓsumptionẽ buius.l.quando admittatur probatio in contrarium.

Testamẽtũ an possit incipere a ſcõ gradu qñ ꝓmus gradus est nullus ex causa ꝓteritionis.

De lib.ꝓtet.vel exhe. 25

Cum post. Si exheredatio fiat ab omnibus gradibus[b] tacite vel expresse valet testamentum.b.d. Vel aliter. Clausula in fine posita refertur ad omnia ꝓcedẽtia ſi non est ratio quare magis ad vnum referatur ꝙ ad aliud.b.d. ¶ Mo.ꝙ ex beredatio debet fieri ab omni gradu ad boc vt valeat gradus ille. ¶ Mo.ſcõo ꝙ dixi in ſecũdo ſummario ꝙ clausula in fine posita ꝛc. ¶ Oppo.ff.eod.l.iij.§.aut berede.Glo.buius timoꝛe bic distinguit ꝛ ponit totam distinctionem quam fecit ibi teg.ideo dic vt in gl. Ex qua no.ꝙ in ꝓncip.sui⁹ clausula in ꝓncipio posita refertur ad omnia sequentia sicut bic dicit teg.de clausula in fine posita qõ refertur ad omnia ꝓcedentia ſi non potest reddi ratio quare magis ꝛc. ¶ Item ex[c] secundo membro not.quod clausula in medio[d] posita refertur ad precedentia ꝛ sequentia.quod intellige ſm limitationem que sequitur in glo.quãdo sit intra gradũ ꝛc. ¶ Mo.ꝙ illud qõ dicitur clausula posito in medio refertur ad omnia debet intelligi in medio.boc est inter diuersa capitula.sed ſi ponitur in medio vnius capituli ad aliud tantũ refertur.quod perpetuo tene mẽti. Et ista q̃ dico sunt vera quãdo tractamus de repetitione vnius clausule subsistẽtis per se de qua loquitur.l.talis scriptura.ff.de leg.j. Sed ſi loquimur de repetitione alicuius qualitatis vel modificationis ꝓpicientis aliud tũc an intelligatur facta repetitio non est nostra materia bic sed est materia in.l.que condi.ff.de condi.ꝛ demon.ꝛ de condi.insti.l.cum seruus.insti.de.l.aquil.§.boc tamen capite.ꝛ de lega.iij.in repetẽdis.digi plene vi bo no.rap.l.ꝓtoꝛ.§.j. ¶ Pro declaratione bui⁹ † gl. sunt querenda duo.primo vtrum contra ꝓsumptionem buius legis admittatur probatio in contrarium. Glossa bic in ꝓncꝫ dicit ꝙ non.vide ista glos.cõmuniter reꝓbatur quia imo potest probari contrariũ.vt.l.iij.§.ſi.ff.eo.ꝛ argu.§.de testamilita.l.in testamento ꝛc. ¶ Quero ergo secũdo quid ſi primus gradus est nullus ex causa ꝓteritionis vtrũ testamentũ possit incipere a sequenti gradu. Glo.bic videtur dicere ꝙ sic. Tu vero distingue.an primus gradus rũpatur ꝓteritione posthumi an vero ꝓteritione iam nati.vt no.in l.iij.in fi.ff.eo.ꝛ probatur in.l.nam ꝛ ſi sub cõdi.ff. de libe.ꝛ posthu.

Qualiter intelligatur ꝙ nepos succedit in locum patris.

Januꝰ. Nepos ex[e] persona patris incipit tenere primũ locum ſi reperitur ꝓteritus cum pit testamẽtum[f] per.l.velleiã.b.d. ¶ Opp.de.l.si qs posthumus.ff.e. Sol.ibi decelsit filius institutus post mortẽ aui bic eo viuente. ¶ Opp.scõo oꝛ bic fine impedimẽto velleiani. Sõtra imo velleius bic permittit ꝙ nepos aui tenet primũ gradũ.ſi repiatur ꝓteritꝰ rũpet testamentum.vt.l.gallus.§.nunc.ff.e. Nuꝰ timoꝛe sunt bic in gl.nostra multe expositiones.ꝛ qlibet est bona. Tu tene primã qꝛ est magis clara ꝛ cã tenẽt vltra mõta.vt ꝙ dixit fine impedimẽto velleiani. boc est l.velleia cõcedẽte. ¶ Mo.ex[g] bac.l.Tynũ ꝙ licet nepos succedat in locũ patris sui vt dicit bic ter.tamen ex persona sua succedit nõ ex persona patris sui qõ apparet qꝛ institutio patris sibi prodest vel nocet ſi inſpicitur institutio vel exheredatio facta de eo.Dõ ergo dicit nepos succedit in locũ patris intellige hoc est in gradu vt sicut filiꝰ tenebat gradum primũ ita bodie tenet nepos filio subducto ex persona sua tamen succedit.

Quando sensus est clarus nõ est recurrẽdum ad interꝓtationem.

Ꝓterire est de filio nullam mẽtionem facere.

Filius cui factũ est legatũ dicitur ꝓteritus.

Siquis. Qui iubetur esse alienus a substantia defuncti exheredatus videtur.boc dicit. ¶ Mo.ꝙ quãdo sensus est clarus

Nelusui Rainerii de Perusio

Archivo Histórico Rosario

c Andre.Poma. a ɣ̄ij.vo.j.ɔ cōſi.ɣ̄.co.vj.co.vo.ɔ cōſi.ɣ̄vij.co.viij.co.vo.ɔ aliqd cōſi.ɣ̄.ɔ ſeq.co.volu.ɔ cōſi.ɣ̄lij.co.ccy.co.vo.ɔ cōſi.lɣ̄ij.co.j.ɔ. v.co.vo.ɔ cōſi.ɣ̄. col.ij.ɔ.iiij.ɔ.vj.volu.ij.ɔ cōſi.ɣ̄ɣ̄.co.viij.co.volu.ɔ cōſi.lv.col.j.co.vol. ɔ cōſi.lɣ̄vij.co.j.vo.ij.ɔ cōſi.ɣ̄ɣ̄.co.vol.ɔ cōſi.ɣ̄.col.ij.vo.iij.vbi multa adducūtur ɔ attēditur mens ɔ.ɣ̄j. a co.ſi.volu.iij.ɔ.lv. co.j.ɔ fi.vo.iij.loq tur in teſtatoꝛe et ibi declarat quali 2 ter intelligāt hoc ꝙ oꝛ attēdi mens teſtatoris.ɔ conſi. ɣ̄.col.iiij.vol.iij. vbi decidit ꝙ attē ditur mens diſpo nentis ɔ ꝙ in dubio ſit interpꝛetatio longa a fauo rabilibus ꝫ in pe 1 nalibus ſtricta. 2

b Cſtion oꝛ eſſe di 3 uerſitas. Adde et ſic facit ꝙ ſtatuta 4 que excludunt fe minas a ſucceſſio ne de iure cōi ſunt odioſa ɔ reſtringē da ita decidit bar to.ꝓ iſtā.l.in.l.cun ctos popu.in.vi. ſ.de ſum.trinit.et fi.catho.et ibi per Bal.ɔ Sali.p Cy. ɔ Bal.in.l.nō ſine. de bo.que libe.p Bal.in.l.ſancim. ſ.de nup.ɔ in.l.le ge.de leg.here.et in.l.certū.ſ. vnde legi.p ꝓ.de an cha.in.c. canonuꝫ ſtatuta.de conſtit. 1 magime in verbo. 2 igitur.bal.tamen in.l.ij.ſ.de in ius 3 vo.dicit ꝙ reſpe ctu maſculoꝝm 4 ſunt fauoꝛabilia ɔ reſpectu femina rū ſunt odioſa vel ſimpliciter loqnē b do poſſint dici fa uoꝛabilia quia oꝛ inſpici id qō pꝛin cipaliter agit non id qō in cōſequen tiam ɔ a primo fit denomiatio inꝛta no.in.l.ſi quis nec cām.ff.ſi cer.pe.et in.l.q exce.de con di.indeb.eg parte ergo maſculoꝝm quoꝝ fauoꝛe fuit vt ſalua ſit agna toꝝ dignitas. vt nota. Cy.in.l.j.de adult.eg pte ipſo rum pōt fieri ertē tio vt ſtatutū exclu dens filiā ꝓpter filium excludatur etiā ꝓpter nepo 1 tem ex filio econ 2 uerſo videtur ꝙ ly excludat filiā non ly excludet neptem 5 ꝙ videtur verum non eſt recurrēdum ad interpretationē. Copp. ad hoc de.l.ſi alij.ff.de vſufruc.lega. Solu.ibi non conſtabat de mente bic ſic. Coppo.ſecūdo.de.l. in ſumme.ff.de re iudica. Certe illa cōcordat cum iſta. Quero quid eſt pꝛeterire. Dicit glo.ſ.pterire eſt de filio nullam mētionē facere. vide gl. Ex bac glo.videtur quod ſi aliquis filio aliquid legauerit quod non videtur pꝛeteritus. quia de eo, facta eſt mentio. ſed hic eſt cōtra caſum in.l.penult.ſ.de fideicom. Et ideo ad iſtā gl. addebat Fran. accur. pꝛeterire eſt nullā mentionē facere de eo ſcilicet in ſtituendo vel egberedādo. fallit in milite cuius ſi lentium habetur pꝛo egberedatione. vt.l.ſi cū vel in vtero. ff. de teſta. mili.

¶ Accuſatoꝛes nature nō debemus eſſe.

Querela inofficioſi eſt auxiliū ſubſidiarium.

Egberedatus magis eſt habendus odio ꝙ pꝛeteritus.

Pꝛeteritus poteſt dicere teſtamētū nullum venire per contratabu.

Primum. Hec eſt multum difficilis. l. inue nibus breuiter dicit. Maſculi et femine equaliter ex teſtamento ɔ ab inteſta to ſuccedunt ɔ debent nominatim ɔ equaliter egberedari. Et eodem modo dicūt nullum ɔ petunt cōtratabu. ɔ idem in filijs ɔ in nepotibus ɔ in natis ɔ in naſcituris. b. d. Diuiditur in tres partes principales. Primo ponit quatuoꝛ vitia iuris antiqui. Secūdo illa corrigit. Tertio ponit quintū vitium ɔ illud corrigit. ſecunda ibi. ſcim⁹ itaq; ter tia ibi. ſed quia etiam aliquis. Item prima ſubdi uiditur. nam primo ponit tria vitia. ſecūdo ponit exemplum primi vitij. tertio ponit duas perſua ſiones ad oſtendendū ꝙ predicta ſunt vitia. quar to ponit quartum vitium. ſecūda ibi. ſi pꝛeteritus tertia ibi. qui enim. quarta ibi. cū etiam. Cnota ꝙ non debemus eſſe accuſatoꝛes nature. Cnota ſecūdo ꝙ quod querela inofficioſi teſtamenti eſt auxiliū ſubſidiarium. quod habet locū vbi aliud non cōpetit. Cnota tertio ꝙ magis eſt haben dus odio egberedatus ꝙ pꝛeterit'. Cnota quar to ꝙ quod pꝛeteritus poteſt dicere nullū vel venire contratabu. Dis pmiſſis opp. ad primū de.l. feminc. de regu. iur. ɔ.l. in multis. de ſtatu hom. Solu. quantū ad ſuccedendi modū non debet eſſe diuer ſitas. Sed quantū ad officia publica ſic. vt in con trario ꝛc. Ad ſecundū opp. ɔ videtur ꝙ etiam ho die reperiatur iſtud vitium ꝙ egberedat' habeat plus ꝙ pꝛeteritus. nā pꝛeterit' pꝛeſtat legata con iunctis perſonis per ti. de lega. ſſtan. egberedat' euertit per querelā in totum. vnde legata coniun ctis perſonis non pꝛeſtat. vt.l. titia. de inoffi. teſta. Solu. dicit glo. ꝙ iſtud vitiū erat olim de iure an tiquo. tamē hodie corrigitur per aut. ex cauſa. qō an ſit verū ibi dicam. Itē oppo. quod etiā de iure aut. illud idē vitium ſuperſit. pone enim ꝙ pater meus me egberedauit abſq; cauſa ɔ mihi dedit le gatum: certe teſtamentū euertitur quantū ad in ſtitu. legata remanent firma aut. ex cauſa. ɔ ſic ha bebit plus iſte egberedatus quam ipſe inſtitutus. quia habebit legatum vt in gl. An hoc ſit verum ponit opinio. ꝙ non ſit verum. dicam tibi in aut. ex cauſa. tene menti.

Non licet. Iſta aut. ſumitur ex auten. vt cum de appel. cogno. Et que hic ſunt dic vt in glo ſſa.

¶ Hec aut. venit ad. l. C. corrigendo.

Diſpoſitio huiꝰ aut. an habeat locum in pꝛeteri tione paterna. ɔ nu. 4.

Egberedatio tripliciter aſſumi poteſt.

Circumſcriptio eſt deceptio facta ab aliquo per dolum.

de nepte ex filio que pcedit ex radice non excluſa ſed neptis aut nepos ex filia bene excluditur qꝛ nō poteſt venire niſi ex perſona excluſa ɔ hoc dicit Pau. de caſt. tenere oēs doc. Sed attēta ratione ſtatuti qō hereditas remaneat in familia videtur etiā ſm ipſum ꝙ neptis ex filio excludatur qꝛ tranſitura in aliā agnationē tamē ſe remittit ad Bar. in. d. l. li

6 Legata an debeantur rupto teſtamento ex cauſa pꝛeteritionis. bertoꝝm. de qua materia vide per Ange. conſil. ccliij. Pau. de caſt. cōſi. clxij. ɔ. ccc.xxxiiij.

7 Nec aut. ꝙ habeat locū in ꝓteritione poſtbumi q non eſt. ꝓpꝛie poſtbumus.

8 Diſpoſitio huius aut. quod habeat locum in pꝛe c teritione filij emancipati: et ſic per eam corrigun c tur iura vetera. c Andre. Poma.

9 Teſtamēto reſciſſo ex cauſa egberedationis an le gata debeantur per aut. iſtam.

10 Quid ſit egberedare ɔ quid pꝛeterire.

11 Teſtamētū ex cauſa pꝛeteritionis vel egberedatio nis quomodo irritetur.

12 Teſtamētū quomodo irritetur quādo deſcēdētes ſunt pꝛeteriti vel egberedati.

13 Quādo aſcēdētes ſunt ꝓteriti vel egberedati quo modo teſtamētum irritatur.

14 Si collaterales ſunt in teſtamēto ꝓteriti vel inſti tuti qō teſtamētū irritatur per ꝙrelam.

15 Inſtitutio in re certa an remaneat valida teſta mento irritato ex cauſa pꝛeteritionis vel egbere dationis.

16 Subſtitutio an cōſeruetur per hāc aut. ɔ que.

17 Teſtatoꝛ ſi grauat beredē vt reſtituat hereditatē ſi deceſſerit ſine liberis. ɔ teſtamētum irritetur ex cauſa ꝓteritionis ɔ ſic hereditas ad ipſum venit quādo teneatur illā reſtituere.

18 Que remaneat firma per hāc aut. rupto teſtamen to in caſu huius aut.

19 Filius qui rumpit teſtamētū ex cauſa pꝛeteritio nis vel egberedationis qō non habet legatū in te ſtamento ſibi factum.

20 Legata in caſu huiꝰ aut. petūtur ex teſtamēto.

21 Teſtamentū in caſu huius aut. quod cōpꝛehen datur in ſtatuto diſponente quoſt teſtamenta ex quantur ſicut ſententia.

22 Si in teſtamento, irritato fuit appoſita clauſula codicillaris an legata debeantur ab inteſtato an per hāc aut.

23 Clauſula codicillaris ꝙ operetur teſtamento ru pto per querelam.

24 Clauſula codicillaris an habeat locū rupto teſta mento ex cauſa pꝛeteritionis.

25 Clauſula codicillaris ꝙ operetur vt veniētes ab inteſtato videntur grauati de reſtituendo beredi tatem inſtitutis.

c **Ex cauſa.** Multum eſt difficilis materia huiꝰ aut. Itē tex. ibi. breuis bic in corpoꝛe vnde ſumitur ſatis eſt lōga. Caſum in termi nis pone ſub nube vt litera iacet. Circa aut. hanc primo eſt videndū qūo ſe hz ad. l. C. Quidā dicunt 1 Coꝛrigēdo. qꝛ in. l. C. dicebatur qō filij egbereda tus non ſoluit legata ɔ fideicōmiſſa qō coꝛrigitur per iſtā aut. qō quibuſdam nō placet. vt infra dicā. Ego tamē puto hoc eſſe ſatis verū. Alij di cunt qō ſe habet determinādo. nā in. l. C. ſimpliciter dicebatur de egberedatione ɔ pꝛeteritione. ſz hic addit. ɔ oꝛ fieri egberedatio vel pꝛeritio cū cauſa qō colligitur ex illo verbo cū dicit ex cauſa qō nō placet. qꝛ hoc qō dicit de inſertione cauſe nō eſt p iſtā aut. ſed per aut. nō licet. ſ. pꝛi. poſitā tene ergo primam. Ceniamus ad contraria ɔ opp. vi detur ꝙ ex cauſa pꝛeteritionis rupto teſtamento non debeantur legata. vt.l. filio pꝛeterito. ff. de in 2 inſt. teſta. Huius timoꝛe ſunt bic opi. nā quidam dicunt ꝙ lex contraria ɔ omnes ſimiles coꝛrigun tur per iſtam. Pꝛo hac opi. facit ꝓmo hec aut. ge neraliter loquitur in coꝛpoꝛe vnde ſumitur in. ſ. ſi tales igitur. ſimiliter loquitur generaliter vbi lo quitur de teſtamento facto a filio qui pꝛeteriit vel egberedauit parentes. Hāc opi. tenet glo. in mul tis locis. ſ. in. l. cōtraria. ɔ in. l. vxoꝛem. ff. de manu miſ. teſt. in vlt. glo. ſ. ɔ in aut. vnde bic ſumitur. ſ. ſi tales. ɔ infra de codicil. l. j. pꝛeterea eadem videtur ratio in

a Cjn filio pꝛeterito a patre. Adde qō hāc tenet Oldra. cōſi. clxxj. incip. thema tale eſt titius condidit teſtamentū. ɔ cōſi. cxxxviij. incip. thema ta le eſt ourandus. Sed cōmunis opi. eſt in cōtrariū tamen dicit Pau. de caſt. notādum eſſe ꝙ in coꝛpoꝛe vnde iſta aut. ſumitur tria ſunt conſide randa in effectum. primū ꝙ ſi inſeratur cauſa ingratitudinis teſtamen tum habeat ſuam firmitatem dūmo do pꝛobeturvt pa tet in. ſ. ſiue igit. ſecūdū ꝙ ſi cauſa nō inſeratvel non ꝓbetur teſtm irri tetur quo ad inſti. tertiū eſt ꝙ eo ca a ſu quo irritet cete ra firma perma neāt. ſi ergo queri tur an habeat lo cum in ꝓteritione paterna dicit ipſe Paul. dicendum eſt quod aut que rimus quantū ad vltimum effectuz ſcz eo caſu quo ir ritetur cetera firma maneāt ɔ tunc tenenda eſt diſtinc tio Bar. cū limi tatione tamen qō eo caſu quo igno rabat ſe filium ba bere an credebat b ſe certum non ba bere. ɔ tunc inſpi ciatur que et qua 3 lia legata ſint an magna ita ꝙ veri ſimile ſit patrē ta lia nō feciſſe ſi ſci niſſet filium habe re. ɔ tūc habeat lo cum opi. Bar. aut ſunt talia q̄ verifi militer feciſſet et tunc cōſeruabun tur per iſtā aut. ſi vero dubitabat. ɔ tunc ſm Ange. ſi militer valebunt oīa legata indiſtincte quia credi tur etiam de caſu iſto cogitaſſe. ɔ vo luiſſe quod etiam ſi viuat legata de beātur. l. ſi iure mi litari. ff. de teſta. mili. ſi autem que ritur quātum ad primum effectum ꝙ inſerta cauſa te ſtamentum valeat dic ꝙ nō loquitur in ꝓteritione pa terna qꝛ inſertio cauſe non facit vt pꝛeteritus habea tur pꝛo egberedato quoniam talis inſertio cauſe congruit egberedationi nō pꝛeteritioni ɔ ideo nō obſtant tali inſertioni ſi pꝛeteritus ſit filius in poteſtate teſtamentū erit nullum tam de iure ciuili ꝙ pꝛetorio. ɔ poterit contratabulari ſicut olim erat eſt tamē verum ꝙ ſi cauſa inſerta per beredem pꝛobetur; talis filius excludi tur a iure dicendi nullum vel contratabu. ſicut excluderetur a quere la ſicut dicit ipſe Pau. in. l. iij. ſ. eo. ſm Ange, quod notandū eſt ex qua colligitur ꝙ iſta aut. ɔ in coꝛpoꝛe vnde ſumitur habet locum quādo eſt inſerta cauſa ſolum in ꝓteritione materna ɔ hoc dicit Pau. de caſt. te nuit opin. domi. Rapha. qui tenet iſtam aut. non habere locum in pꝛe teritione paterna dicens ꝙ non minus putat hanc opinionem veram ꝙ quod deus ſit in celis ſi adendo tamen quod opi. cōmunis ſeruetur. ſed dicit ſalua pace domi. Rapha. non conſideraut perfecte. nam vt ex verbis ſuis apparet ipſe non habuit reſpectū niſi ad illum primum eſſe cum dum ibi dicitur ꝙ ſi cauſa fuerit inſerta ɔ pꝛobata teſtamentū ha beat ſuam firmitatem ipſe autem dicit quod illud non poteſt pꝛoceder e in ꝓteritione pa terna qꝛ tunc non poſſet habere ſuā firmitatem ꝓpter inſertionem cauſe ingratitudinis qꝛ illa eſt imptinens ad ꝓteritionem ſed ſm Angel. di cendū eſt ꝙ nemo poteſt habere ſuā firmitatem ſi cau ſa fuit inſerta et pꝛobata nō quod a pꝛincipio teſta menti ſit validum imo eſt nullum et perpetuo pōt dici nullum ſed quantum ad effectum quia ſi ꝓbabitur excluditur ab intētione ſua ɔ a iu re dicendi nullo ꝙ illum. ſ. ſiue igi tur. ſed dicere qō quo ad vltimum effectum vt legata non conſeruentur ꝙ non habeat lo cum in ꝓteritio ne paterna eſt lo qui ſine intellectu et ipſe non poteſt negare quin poſi to ꝙ teſtamētum ſit nullum et ꝙ fi lius obtieat ꝙ cau ſa non pꝛobetur quin teneatur ad legata fideicō. di cit paul. miroꝛ. ꝙ tātum Rapha. in hoc deficit. Adde ꝙ Ang. cōſi. lxxvi. dicit opi. quam te nui legēdo ɔ nunc teneo ꝙ auteñ. ex cauſa. habeat locum in ꝓteritione paterna filij iam nati. cauſa eſt in. l. thais. ſ. ſplendo phorus. ff. de fidei cōmiſ. libe. conſi lium incipit in dei nomine pꝛeſuppo ſita. ɔ ideꝛ videtur voluiſſe conſilio clxxxiij.

4 ad ſ queſtionem pꝛopoſitā dico quod bec auteñ. habet locum in ꝓteritione. largo modo ſumpta non dico largiſſime. Et ſic diſtingue aut filius eſt pꝛeteritus a teſtatoꝛe ſciente. ɔ habet locū hec aut. quia teſtamentū rumpitur quantum ad beredis inſtitutionem cetera firma manent. Aut eſt pꝛete ritus a teſtatoꝛe ignoꝛāte. ɔ tunc iura antiqua re manent incoꝛrecta. quia teſtamentū nullo iure va lebit. c Et quod hec diſtincto ſit vera. primo pꝛoba tur ex coꝛpoꝛe vnde ſumitur. ſ. ſinautem. nā ex eo quod dicit nullum egberedationem liberoꝝm in telligo egberedationem large vt cōpꝛehēdat pꝛe teritionem a ſciente factam ɔ hoc pꝛobatur ex ra tionibus que ſtatim in teg. annectūtur. dicit enim ne filij falſis accuſationibus cōdemnētur ꝛc. ꝛ iſta verba compꝛehendūt filium egberedatum vel pꝛe teritum cum cauſa licet nōvera a ſciente. ɔ. j. ſequi tur vel aliquam circūſcriptionem in parentū ſub 5 ſtantiam patiantur ꝛc. Circūſcripcio Tenim eſt de ceptio facta ab aliquo per dolum. vt. l. j. ff. de in teg. reſtitu. ɔ ibi no. ſed ille q pꝛeterijt aliquē ſcien ter doloſe eum circūſcribit. ergo ꝛc. Ex rationiꝫ ergo annexis apparet quod exemplum egbereda tionis debet large ſumi vt cōpꝛehendat pꝛeteritio nem. hoc etiā pꝛobatur in. ſ. ſi tales igitur. ɔ. ſ. ſin autem. hec obſeruata nō fuerunt ibi loquitur ge neraliter nec de egberedatione vel pꝛeteritione fa cit mētionem. hoc etiam pꝛobatur in. ſ. ɔ hoc qui dem egberedationis vel pꝛeteritionis pena ꝛc. ɔ. j. in ſequen. ſ. ſequitur. ſola enim noſtre ſerenitatis alias aſſeueritatis eſt intētio a parentibus ɔ libe ris iniuriam pꝛeteritionis vel egberedationis au ferre. Apparet ergo quod imperatoꝛ intellegit in pꝛecedētibus cōtrarijs de egberedatione. Ex pꝛe dictis apparet reſponſum ad ea que in cōtrarium allegantur. videlicet qō in coꝛpoꝛe non ſit mentio de pꝛeteritione. imo falſum eſt quia fit mentio ex pꝛeſſe in ver. ɔ bic quidem. Item dum dicit ex he reditate intellegit large vt cōpꝛehēdat pꝛeteritio nem factā a ſciente. merito iura antiqua coꝛrigun tur. Nec ob. quod ibi dicunt quod ius nouum in ductum eſt in fauoꝛem filioꝝ quia fateoꝛ quod fa noꝛ filij eſt in hoc quod in egberedatione vel pꝛete ritione debet inſeri cauſa: ſed fauoꝛ teſtantis eſt ꝙ teſtamētū non irritetur in totū ſed remaneat va lidum quo ad alia capitula. ꝓbatur in coꝛpoꝛe in ver. hoc autem diſpoſuimus. vt et parētes ɔ filios ɔ teſtatoꝛes ab iniuria liberemus. ɔ in eo. ſ. vnde b et conſtat ad vtriuſq; partis voluntatem ſeu vtili

Andre. pomate. C Tenebat. do. Pe. ɔ bec tz Old. conſil. cxxxviij. in primo dubio.

Andre. pomate. c Cnullo iure valebit. ɔ iſta opi. Bar. bic eſt cōmu nis vt per Alegan. in conſilio. clj. incipien. viſo tenoꝛe allegati ɔ pꝛodu cti teſtamenti. in. ij. colum. verſi. j. quia in primo vol. vbi dicit iſtam opi nionem eſſe communem. vide etiam eundem in conſil. clviij. in. ij. vol. et Bar. conſi. cxij. col. iiij. ɔ ſeq. ɔ. l. j. ɔ conſi. cclij. ɔ conſi. cc. ɔ conſi. cccxviij. et Barba. conſi. lɣ̄. volu. ij. Roma. conſilio. cxxij. ɔ conſilio. clxxxi. ɔ Cardi. conſilio. ɣ̄ɣ̄. Anna. conſilio. ɣ̄vij. col. ij. ɔ ſeq. Areti. conſil. ɣ̄ij. colū. j. vbi limitat. ɔ col. iij. in. ij. dubio ɔ duabus ſequen. colū. ɔ Pau. de caſt. in l. ſicut certi. colum. j. ɔ ſequen. ſ. de teſta. mili. ɔ ibi etiam Alex. in. l. prin cipes. ɔ Ange. ɔ Barba.

Universidad del Rosario Archivo Histórico

Andre. Poma. a tenet Oldra. consi. cxliz. ⁊ ibi eam limitat.

b ¶ Posthumo. Adde qō Oldra. consi. clviij. incip. super prima ⁊stione tenet ꝙ hec aut. non habeat locū in preteritione posthumi. an autem legata debeantur posthumo preterito. Ang. alleg. ppi. consi. lxxv. dicit ꝙ aut preteritus est sciēter ⁊ legata de beantur aut ignoranter et illa debēatur ꝙ verisimiliter testator fuisset factur⁹ si posthumum sciuisset per. l. penult. ff. de inre codicil. Bal. vero cōsi. ccccxl. incipi. in christi nomine. dicit ꝙ aut testator in aliqua parte sui testamēti fecit mētionē de filijs ⁊ nō restrīgit se per nomen proprium ⁊ indifferentiue locutus est et tunc habeat locū hec aut. aut i nulla parte testamēti fecit mentionē de filijs ⁊ tunc nō videtur cogitasse de bis presertim si legata examinarēt hereditatis vires ꝙ nō est verisimile ꝙ testator contra naturalē charitatem voluerit grauare liberos. argu. l. luci⁹. ff. de heredi. instit. et in hoc vltimo vide a tur cū Ang. cōcor dare. qz videt vel b le ꝙ si fecit aliqua legata que nō exhauriret vires hereditatis ꝙ illa debeantur. Bar. aūt in sua opi. perseuerauit consil. cciiij. incip. factum tale est cc⁹. ⁊ cōsil. ccj. incipi. omne illud qō alias consului. ⁊ auditores meos docui. ⁊ cōsilio. cc xxxv. incip. Ap⁹. ⁊ dixi, alegā. quod Bal. in. l. filio preterito. sequitur opi. Barto. nisi legata essent facta ꝓ male ablatis quia illa pstabūtur etiā si filius esset ignoranter preteritus qz est verisimile ꝙ etiā si testator sciisset idem fecisset cum prima charitas incipita seipō. l. pses. de serui. et aqua. ⁊ aīa cūctis rebus est ꝓponenda. l. sancimus. C. de sacrosan. eccle. tu vero dic qō Roma. cōsi. cxxij. incipien. circa pdicta.

¶ Et videtur quod fuit opi. Azo. istā opinionem tenet Oldra. consi. cxliz. ⁊ ibi eam limitat.

¶ Posthumo. Adde qō Oldra. consi. clviij. incip. super prima ⁊stione tenet ꝙ hec aut. non habeat locū in preteritione posthumi. an autem legata debeantur posthumo preterito. Ang. alleg. ppi. consi. lxxv. dicit ꝙ aut preteritus est sciēter ⁊

Dy.non placet.nã licet vna sit ratio in corpore ne falsis accusationibus cõdenetur ꝛc.que congruit egheredatis cũ causa Ly.statim annectit aliud vel non aliquam circũscriptionem in parentum substantia liberi patiantur ꝛc.que ratio congruit egheredatis fine causa ꝛ etiam preteritis a sciente.vt supra dixi. ¶Preterea tex.dicit finautem hec obseruata non fuerint.ꝛ sic loquitur generaliter siue non fuerit obseruatũ illud quod percepit de assertione cause siue nõ fuerit obseruatum illud quod percepit quod causa probaretur per heredẽ.Non ob.tex.inver.in aliquo autem negotio ꝛc.nã imperator ideo sic pnuntiauit qr reperit testamentum esse falsum dolo ꝛ machinatione quorundã extraneorum fratrum ꝛ sic nõ deficiebat ex causa preteritionis vel egheredationis.sed ex causa falsitatis ibi tex.vt expresse dicit.dolo ꝛ machinatione quorũdam compositum fuisse comperimus.preterea posito ꝙ tex.hoc expresse digerit illa fuit pronuntiatio principis anteq̃ emanaret cõstitutio.vnde hec aut.sumitur q̃ erat iusta tunc.hodie post hãc l.esset iniusta.Teneo ergo opi.gl.quod iura antiqua hodie sunt correcta.vt in testamento rescisso per querelã vel aliquo quoquomodo ex causa egheredationis legata ꝛ fideicommissa firma remanent.hoc tꝫ gl.in multis locis que.S.dixi.¶Expediti sumus de contrarijs circa verbum egheredationis.¶Oppo.illud qõ dicitur hic ꝙ cetera firma manent. ¶Contra ex testamento ex quo non aditur hereditas non possunt deberi legata.vt.l. si nemo.ff.de testa.tute.ꝛ.j.de testamen.tute.l.si nemo.Sol.hic loqtur quando testamẽtũ vitiatur ex alia causa q̃ ex causa egheredationis vel pteritionis.Ratio potest esse quia quãdo ex alia causa hereditas non aditur ad alios peruenit hereditas preter spem ꝛ volũtatẽ defuncti.ideo testator eos grauare nõ cogitauit sed qñ irritatur ex causa egheredationis vel preteritionis testator cogitauit grauare eum quem egheredabat vel preteribat in quantũ poterat.sicut enim eum priuabat tota hereditate que sibi debebatur ita presumit.l.ꝙ multomagis voluerit eum esse grauatũ legatis ideo legata cõfirmauit. ¶Oppo.S.de testa.l.hac consultissima.ff.ex impfecto.Solu.ibi erat ex alia ratione imperfectum q̃ propter defectum solennitatis hic ex causa egheredationis vel preteritionis. ¶Expediti sumus de cõtrarijs veniam⁹ ad questiones.primo quero† hic dicitur ex causa preteritionis vel egheredatiõis.Quid est egheredare vel preterire.Certe qd sit egheredare ꝛ qualiter posset intelligi supra dixi in ꝓmo cõtrario.Preterire vero quid sit.de hoc est opi.Iam Jac.de are.dicit quod preteritio est nullam mẽtionem facere de filio.ꝛ idẽ videtur tenere gl.in.l.iij.S.eo.Ex hoc sequitur ꝙ si quis aliquẽ preterierit causa ingratitudinis inserta.vel ei aliquid legauerit ꝙ iste diceretur egheredatus non preteriꝫ.istud tenet Pet. ꝛ Ly.in.o.l.iij.ª Sed ẓMar.tenet cõtrarium ꝛ dicit veritatem id em̃ probatur ex tex.in.l.magimũ. ibi cũ institutis preterit ꝛc.q.d. Ille preteritus dicitur de quo in institutione nõ est facta mẽtio.pro hoc videtur casus.j.de fideicõ.l.penul.ꝛ.ff.de leg. iij.l.ij.Et hocvult dicere tex.in corpore prout nos accipimus preteritionem p specie distincta in.§. aliud quoq; capitulũ.vbi dicit ꝙ egheredare vel preterire ꝺ3 fieri cũ causa.Et predicta vera prout nos accipim⁹ preteritionẽ pro specie distincta ab egheredatione stricto modo sumpta.ita si tu acciperes egheredationem large.tunc talis preteritio videret egheredatio vt.S.dixi in ꝓmo cõtrario. ꝛ probatur.S.de testa.milita.l.si cum vel in vtero. ¶Quero scõ quomodo irritatur testamentum ex causa preteritionis vel egheredationis.In hoc fuit opi.quod quidam dicũt hodie nõ esse locum querele qõ hic non examino dixi in.l.j.ff.de testa. Tenendo opi.glo.qõ hodie sit locus querele.In questione proposita dico sic.Quandoq; q̃ritur de descẽdẽtibus preteritis vel egheredatis quãdoq; de ascẽdẽtibus:quãdoq; de collateralib⁹. ¶Circa primũ dic.† aut fuit egheredat⁹ vel preteritus a patre vel a linea paterna auo paterno.ꝛ similibus aut a matre vel a linea materna. Si a patre vel linea paterna aut erat in ptate aut erat emãcipatus ꝛ tũc fi in potestate ꝛ fuit preteritus tunc est testamẽtum nullũ ipso iure potest etiã petere contratabu.vt.l.magimũ.ꝛ.l.j.S.de bo.pos.contratabu.siue fuerit inserta causa in pteritione siue nõ.et legata prestãtur oibus per hãc aut.quod est verũ nisi causa preteritionis inserta ꝓbata ab herede fuisset qr tũc valet nec rũpitur.Si vero fuit egheredatus.tunc aut fuit inserta causa legitima.ꝛ tũc oportet eum venire per querelam.Et si causa probabitur ꝑ heredem omnino repellitur.vt in aut. de here.ꝛ fal.§.egheredat⁹.Si vero non ꝓbabitur tunc testamentum rescindetur quo ad institutionem.vt.S.dixi.Si vero causa nõ fuit inserta:tunc potest dicere nullũ.vt in aut.vnde hec sumitur.§. illud.qz cause insertio est de substãtia vt no.in.l.j. ff.de testa.ꝛ per docto.S.eo.l.j.ꝛ.l.iiij.ff.eo.per q̃relam nõ posset venire quia non habet locũ vbi habet locũ aliud remediũ vt vidistis in.l.magimũ. Per cõtratabu.etiã puto ꝙ possit venire licet sit egheredatus qr non est egheredatus rite vt.l.non putauit.§.non queuis.ff.de cõtrata.Si vero quer[is]de filio emancipato.tũc aut fuit egheredatus ꝛ idem quod in filio in potestate qz aut fuit cũ causa aut sine vt.S.dixi.Si vero fuit preteritus ꝛ tũc siue fuit causa ꝛ idẽ quod in filio in potestate quia aut cum causa aut sine causa.Si vero fuit preteritus in potestate quia potest dicere nullum ꝛ venire per contratabu.Aut fuit adiecta causa in pretritione ꝛ tunc in hoc est differẽtia inter emancipatum ꝛ suum.nã suus dicit nullũ et põt venire per cõtratabu.emancipatus vero habet necesse venire per contratabu.vt nota.in.d.§.egheredatus.in aut.de here.ꝛ fal. ¶Secundo casu quãdo preteritiovel egheredatio fit a matrevel a linea materna tunc est nulla differentia inter egheredationem et preteritionem.cum enim preteritio sit ꝓ egheredatione aut ergo est preterit⁹ vel egheredat⁹ cum causa ꝛ oportet eum venire per querelam.vt insti. de ẽhere.lib.l.mater.Si vero sine causa tũc dicit nullum qz causa est de substantia egheredationis ꝛ preteritionis vt.S.dixi ꝛ predicta habent locum in filio iam nato iam in filio nascituro non potest inseri causa.vt.l.si quis in suo.§.leges.ff.de inoff. testa.Ex predictis patet ꝙ glos.que est in.§.aliud quoq; capitulũ.que videtur illam.l.intelligere solum in preteritione materna nõ dicit verum quia habet locũ etiam in preteritione paterna facta de filio emancipato ꝛ hoc tenet Jaco.de are.quãtum ergo ad modũ rumpẽdi est differẽtia inter filium emancipatum ꝛ suum.Sed quantũ ad prestationem legatorũ rupto testamento nulla est differentia. Que autẽ fit ratio diuersitatis in modo rumpendi inter suum ꝛ emãcipatum inter preteritionem paternam ꝛ maternã dixi vobis in.l.in suis. de libe.ꝛ postlim.sed contra predicta videtur.ff.de inoffi.testa.si maritus.vbi suus preteritus venit per querelam.Sol.expone ibi preteritus.idest egheredatus vt ibi dicit glo. ¶Circa secũdum.scz quando querimus de ascendẽtibus preteritis vel egheredatis.Aut loquitur de matre vel ei⁹ linea aut de patre vel eius linea.ꝓmo casu aut ꝑtereuntur aut egheredantur sine causa ꝛ testamẽtum est nullum.quia deficit in substantialibus vt dixi.S. aut cũ causa.ꝛ tũc siue egheredetur siue preterea tur idẽ est quia semper habet intentare querelam quia cozũ preteritio habetur ꝓ egheredatione. vt insti.de ẽhere.li.§.mater.ls ibi loquatur in descendẽtibus preteritis tamen idem est in ascẽdentibus.vt.S.de inoff.testa.l.cũ filium.ꝛ not.ff.de inoffi.testa.l.j.ꝛc. ¶Scõ casu quãdo queris de patre vel eius linea.tunc aut est preteritus aut egheredatus a filio emancipato tunc fi sine causa testamentum est nullum.qz defecit in substantialibus. vt.S.dixi.Si cum causa aut est preteritus.ꝛ habet cõtratabu.vt.ff.si quis a pa.fu.ma.l.j.aut egheredatus.ꝛ habet querelã.vt.S.de inoff.test.l.j.ꝛ.l.pater filium.cũ si.si vero loq̃ris de filio in potestate constituto.

a ¶Et dicit nullũ.Adde vt hic per Alex.qui format quãdã oppositionẽ. Sed quid ecõtra an testator miles scienter filiũ preteriens quando testatur de castrẽsibus:vel cũ egheredans faciat testamẽtũ subiacere querele Ly.vt refert domi.Alexan.dicit ꝙ cõmunis opi.est ꝙ sic tenet glo.in.l. fi.S.de inoffi.testa.ꝛ rubri.ff.si quis a pa.su.ma.

↪Andre.Poma.

b ¶Circa tertium. an aũt isto casu debẽtur legata empto testamẽto per fratres ex dispositione huius aut. Bart.vbi hic senti re ꝙ sic iũctis pcedẽtib⁹ ꝛ tenẽt hoc hic Ly.Bal.ꝛ Paone.Et facit ꝙ si debẽtur ꝑ filiũ vt hic ꝑ oes tãto magis ꝑ fratrẽ.secũdo qr semper vult rõ qõ est tm̃ iusti pctm̃ et cõsidera nunquid ista aut. est cõtra vel sit limitatoria iuris antiqui. cõtrariũ tñ tꝫ hic Jmol.sed magis a plꝫma opinio.

c ¶De fratre.adde an hec aut.locum habeat si frater ꝑ b q̃relaꝫ inofficios. rescindat testamẽ tũ fratris turpi ꝑsona instituta vt tũc legata cõseruẽ tur.Ange.in aut. vt cũ de appel.cognо.§.fi. cõcludit ꝙ nõ q̃ tex.in corpore nõ loqtur ni si de ꝑteritione vel egheredatiõe ascẽdẽtiũ vel descẽdentiũ ergo in transuersalibus remanent incorrecta iura antiqua volentia qõ rescisso testamẽto q̃ ad heredes instituntos legata nõ ꝑstẽtur.l. papinianus.§.ex causa.de inoffi.te. sta.ꝛ.l. filio ꝑterito.et ex identitate rõnis vel maioritate ꝛ correctoris non fit extẽsio ad aliũ casum iuxta not.in aut. quas actiones.S.de sac. san.eccl.idẽ tꝫ do. Frãci.de ramp.et Jmol.in.o.l.filio. ꝛ cum bis transit Alegã.Bal. vero in.l.fratres.S.de inoffi.test.tꝫ cõtra ꝛ Sali.hic vide p eos quibus adde Pau.de cast.cõsi. lxj.vbi refert vnũ dictum Sail.de cug.de q̃ nõ fit mẽ f tio ꝛ postvide omnino Ang.§.exij.

d ¶De institutꝫ ex re certa.do. Alex. dicit ꝙ cõmunis opi.est illa quã tenet Barto.

↪Andre.pomate. e ¶Queris de substitutione.an p istã aut.cõseruetur substitutio pupillarib⁹ vide Roma.cõsi.cvj.alias.lvj.co.vlt.ꝛ Alex. glvij.j.vo.co.ij.in fi.Roma.cõsi.cviij.adde etiã Bar.in.l.j.in ꝓn.ꝛ Alex. ꝛ Jaso.ff.de vulg.ꝛ pupil.qd aũt de substitutione exẽplari vide Ange. cõ.lxix.co.v.ꝛ.vj.

¶Fideicõmissus. Adde an fideicõmissum vniuersale cõseruetur per istã aut.adeo ꝙ fi lij succedentes ab intestato.rupto testamẽto teneãtur fideicõmissum restituere.cõis opi. est ꝙ sicvt ꝑ glo.et doct.in.l.ita tñ.ꝙ. quoties.ff.ad trebel.ꝛ gl.iũcto tex. in.l.eã quã.ꝙ.de fideicõ.cõsuluit pe. de ancha.cõsi.cxlviij.incip.ꝑatis no minibus.vide tñ Ang.cõsi.j.allegato.clxxxiij.ꝛ ꝙ fideicõmissum vniuersale conseruetur tenuit bal.ꝙsi. cix.iiij.vol.vbi dicit ꝑ hoc est tex. singulariter nota. a Jac.de are.in.l. gñaliter.de fideicom.lib.§.ex testamento.tenuit etiã Ro.cõsi.ꝺ.progi. alleg.clxxxi.

¶Causa cõditionis implẽde. Salice.dicit ꝙ ꝺ3 dari ꝑteriti a quo legatari⁹ ꝺ3 legatũ recipe.ꝑ hoc dicit esse tex.apertũ in.l.is q in ptate §.j.de leg.ꝑtan.et idẽ tꝫ Jmmin.o.l. filio ꝑterito.per d.l.is qui.quã dicit singularem.

f Do.l.cũ in fundo.§.fi mulier.ꝛ.l.vsufructus solu. ma.Et est casus expressus in.l.pecnliũ.§.fin.ff.de leg.ij.licet sit ar.cõtra in.l.si vsufructus.ff.de vsufru.sed de facili tibi bene apparebit sol.si diligenter aduertis. ¶Quero ꝺ3 hic ꝙ cetera nãq; firma permanẽt quid cõtinetur appellatione ceterorũ. Rñ.substitutiones directe p quas non succeditur defuncto:vt.S.dixi. Itẽ fideicõmissum vniuersale legata ꝛ fideicommissa particularia libertates et tutele dationes vt expresse ꝺ3 in aut.vnde hec sumitur. Ex hoc apparet ꝙ nõ est vera opi.Ly.quam ponit in.l.j.ff.de vulga.ꝛ pupil.cũ dicit ꝙ ea q̃ nõ possunt relinqui nisi in testamẽto nõ remanẽt valida per istã aut.quod est falsum nã tutele datio debet fieri in testamẽto.vt.l.j.de testa.tute.et tamẽ remanet valida per istã aut. Itẽ ex hoc dico ꝙ cõstitutio executorũ vltime voluntatis remanet firma dico etiã ꝙ illud qõ est relictũ in vim modi re manet firmũ cum vim legati obtineat. vt.l.si.j. de his q̃ sub modo. Itẽ ea q̃ relicta sunt in vim conditionis remanent in eodẽstatu in quo ante erant g per istam aut. An autem illud quod causa⁹ condi tionis implende debeat dari heredi instituto debeat dari filio ꝑterito vel egheredato ad quẽ trãsfertur hereditas dicvt colligitur ex no.in.l.is cui. ff.de cõdi.indebi.ꝛ.l.qõ conditionis.de dona.cau. mor.ꝛ.l.qui heredi.§.j.de cõdi.ꝛ demõ. ¶Quero 19 † quid si aliquid erat legatũ filio ꝑterito.vel egheredato qui rumpit testamẽtum nunqd habebit legatum ꝛ succedat cũ aliis fratribus institutis.gl. monet istud dubium in.l.magimũ.do. Ly.posuit super hac aut.ꝛ Bar.fil.dispũtauit questionem et tenuit qõ tale legatum nõ debetur per istam aut. hoc ꝓbat.primo quia nõ est verisimile ꝙ testator g hoc voluerit. Preterea q iudiciũ defuncti impugnat indignus est omni relicto facto in eo.vt.ff.de inoffi.test.l.papinianus.§.meminisse.ꝛ.l.quesitũ. de acqui.heredi.ꝛ post legatum.ff.de bis quib⁹ vt indig. Preterea aut primo exigit legatum et non potest postea testamẽtum impugnare.vt.ff.de inoffi.testa.l.parentibus.ꝛ.l.penult.aut petit postꝫ impugnauit et nõ potest.quia indignus est eo.vt supra dixi. Preterea absurdũ esset qõ egheredat⁹ seu preteriꝫ haberet plus ꝙ institutus.vt dicitur in.l.magimũ.§.cũ ꝙ.nec obst.ista aut.quia verum est quod legata valent quãtũ ad extraneos non tamen quãtum ad preteritos vel egheredatos ꝛ ita de equitate tenuit ẓMar.fil.Ly.hic videtur tenere cõtrarium:et dicit quod fuit opi.Hug.per istam aut.nam ista aut.facit valere legatũ ꝛ filius est capaꝫ legati ꝛ alia concurrũt ex quibus debet valere legatum ꝛ deficiunt ea que vitiant. Non ob.hic quod filius est indignus aliquid cõsequi ex testamento:sed hic nõ potuit ista legata tanq̃ ex testamento seu actione ex testamento consequi sed condictione ex hac aut.ita dicit ipse quod est falsum. vt.j.dicam.non ob.quod plus habet ꝑteritus vel egheredatus ꝛc.quia hec absurditas quãdoq; tolleratur.vt not.in dicta.l.magimũ.Ego teneo opi. ẓMar.fil.per rationes supradictas.ꝛ maxime per illam.quia indigⁿ est consequi ex testamento qõ impugnabat cum autem ex testamento agatur.vt j.dicam.ꝓ hoc etiã videtur.ff.si quis omis.causa. testa.l.si non solum.§.j.vbi legata que cõseruãtur per titu.si gs omis.cau.testa.non conseruantur et qui nigus est testamentum impugnare expressus videtur casus.ff.de lega.prestan.l.filius.§.oibus.

20 ꝛ istã opi.puto veram. ¶Quero qua ꝑtione pe tantur legata ex isto testamẽto rupto ex causa preteritionis vel egheredationis.Quidam dicunt ex testamento.alij condictione ex bac.l.ꝛ ista vt vide tis fuit opinio Hug.ꝛ do.Ly.eam tenet.ꝛ glo.vlt. hic tangit quod agatur condictione ex bac.l.probatur quia quando id quod per se est inutile con-